ASIMOV

Sfârșitul eternității

SF
8

Teora

internet www.teora.ro

Isaac Asimov

Sfârșitul Eternității

Traducere de Anca Răzuș

www.virtual-project.eu

Cuprins

1. Tehnician
2. Observator
3. Novice
4. Calculator
5. Temporal
6. Proiectantul-de-vieți
7. Preludiul crimei
8. Crima
9. Interludiu
10. În capcană
11. Cerc complet
12. Începuturile Eternității
13. Dincolo de punctul terminus
14. O crimă anterioară
15. Căutări in Primitiv
16. Secolele ascunse
17. Se-nchide cercul
18. Începutul Nemărginirii

Pentru Horace L. Gold

… Omul nu ar fi însemnat o lume, ci un milion, un miliard de lumi. Am fi avut infinitul în căușul palmei. Fiecare lume ar fi avut însușirea ei de Secole, fiecare valorile ei proprii, o șansă de a căuta fericirea pe propriile căi, în propriul mediu. Există multe feluri de fericire, de bine, o varietate infinită… Aceasta este Starea Fundamentală a omenirii…

1. Tehnician

Andrew Harlan păși pe navă. Aceasta era perfect rotundă și intra ca turnată într-un culoar vertical format din tije, așezate la intervale mari, care licăreau într-o ceață invizibilă la doi metri deasupra capului său. Harlan reglă comenzile și împinse maneta de pornire cu o mișcare lentă, continuă.

Nava nu se clinti.

Harlan nici nu se aștepta să se miște. Nu aștepta nicio mișcare. Nici în sus, nici în jos, nici la dreapta, nici la stânga, înainte sau înapoi. Dar spațiile dintre tije se topiseră într-un cenușiu vag, solid la atingere, și, cu toate acestea, imaterial. Simțea un fior în stomac, ușoara (psihosomatică?) atingere a amețelii, care-i spunea că tot ce se afla în interiorul navei, împreună cu el, se avânta fulgerător, în sus-timp, străbătând Eternitatea.

Se îmbarcase în Secolul 575, baza operațiunilor cu care fusese însărcinat cu doi ani în urmă. Până acum, al 575-lea fusese punctul maxim în sus-timp, până la care îl purtaseră călătoriile sale. Acum urca spre secolul 2456.

În condiții obișnuite, s-ar fi simțit oarecum pierdut în fața acestei perspective. Secolul lui natal, mai precis Secolul 95, se afla departe în jos-timp. Secolul 95 avea restricții rigide în ceea ce

privea energia atomică; ușor rustic, îndrăgostit de lemn ca material structural, cu exportatori de anumite feluri de băuturi distilate pe care le trimiteau aproape pretutindeni și cu importatori de semințe de trifoi. Cu toate că Harlan nu mai fusese în Secolul 95 de la cincisprezece ani, de când își începuse pregătirea specială și devenise Novice, avea întotdeauna un sentiment de pierdere când se îndepărta, în timp, de „casă". În Secolul 2456 se va afla la o depărtare de 240 de milenii de timpul nașterii sale, distanță considerabilă chiar și pentru un Etern veteran.

Toate ar fi fost așa – în condiții obișnuite.

Însă acum lui Harlan nu-i ardea să se gândească decât la faptul că documentele îi atârnau greu în buzunar. Era încordat, puțin confuz.

Mâinile lui acționară automat când opriră nava la stația exactă, în secolul de destinație.

Niciun Tehnician nu trebuia să fie vreodată încordat sau nervos. Ce îl învățase oare odată Educatorul Yarrow?

„Mai presus de toate, un Tehnician nu trebuie să aibă sentimente. Schimbările de Realitate pe care le inițiază pot afecta viețile chiar a 50 de miliarde de oameni. Dintre aceștia, un milion sau mai mulți pot fi afectați atât de radical, încât să fie considerați alți indivizi. În aceste condiții, o configurație emoțională este un

handicap important.”

Harlan își alungă din minte vocea seacă a profesorului, scuturând din cap aproape sălbatic. Atunci nu și-ar fi închipuit că el însuși ar îndeplini atât de bine aceste condiții. Însă, până la urmă, sentimentele îl învinseseră. Nu pentru 50 de miliarde de oameni. Ce, în numele Timpului, i-ar fi păsat lui de 50 de miliarde de oameni? Nu era vorba decât de unul singur. Un singur om.

Își dădu seama că nava se oprise și, după o fracțiune de secundă în care își adună gândurile, reveni la starea de spirit rece, impersonală, caracteristică unui Tehnician, și păși afară. Nava pe care o părăsi nu mai era, desigur, cea pe care se îmbarcase, în sensul că nu mai era compusă din aceiași atomi. Nu-și făcu griji din pricina asta, cum nu și-ar îi făcut niciun Etern. Să te preocupe aspectul „mistic” al călătoriei în Timp mai mult decât lucrul în sine era o caracteristică a unui Novice, nou venit în Eternitate.

Se opri din nou la perdeaua infinit de subțire a non-Spațiului și non-Timpului, care îl despărțea de Eternitate într-un sens și de Timpul obișnuit, în altul.

Aceasta va fi pentru el o secție complet nouă a Eternității. Își însușise câteva repere, în linii mari, desigur, după ce căutase detalii în Manualul Temporal. Litera cărții nu se putea substitui însă realității, așa că își adună puterile pentru șocul inițial al adaptării.

Reglă comenzile, o operațiune simplă la trecerea în Eternitate (și una foarte complicată la trecerea în Timp, în consecință un Timp de trecere mai puțin frecvent). Păși prin perdea și se trezi că strânge pleoapele în fața strălucirii. În mod automat, ridică mâna să-și umbrească ochii.

În fața lui se afla un singur om. La început, Harlan nu-l putu vedea decât ca prin ceață.

Omul spuse:

– Sunt Sociologul Kantor Voy. Îmi închipui că sunteți Tehnicianul Harlan.

Harlan încuviință din cap, și răspunse:

– Sfinte Timp! Felul ăsta de ornamentație nu este reglabil?

Voy privi în jur și răspunse îngăduitor:

– Vă referiți la peliculele moleculare?

– Da, spuse Harlan. Erau menționate în Manual, dar nu scria nimic despre o *asemenea* dezlănțuire nesăbuită de reflexii luminoase.

Harlan simțea că sentimentul lui de contrarietate era foarte logic. Secolul 2456 era axat-pe-materie, ca majoritatea Secolelor, deci avusese dreptate să se aștepte la o compatibilitate fundamentală încă de la început. Nu ar fi trebuit să existe nici urmă din confuzia totală (pentru cineva născut axat-pe-materie) a vârtejurilor de energie din secolele 300 sau a dinamicii câmpului din secolele 600. În 2456, spre liniștea omului Etern mediu, materia era folosită pentru orice, de la

pereți până la cuie.

Există, însă, materie și materie. Un om al unui Secol axat-pe-energie ar putea să nu-și dea seama de asta. Pentru el, toată materia ar putea părea variațiuni minore pe tema „brut, greu și necioplit”. Pentru Harlan, axat-pe-materie însemna totuși lemn, metal (cu subdiviziuni – greu și ușor), plastic, silicați, beton, piele și așa mai departe. Însă o materie alcătuită în întregime din oglinzi!

Aceasta a fost prima lui impresie despre Secolul 2456. Fiecare suprafață reflecta lumina și se juca cu ea. Pretutindeni domnea iluzia unei netezimi perfecte. Efect al unei pelicule moleculare. Și, în imaginea lui reflectată la infinit, în cea a Sociologului Voy și în tot ce vedea, în frânturi și întreguri, în toate unghiurile, peste tot era confuzie. Confuzie bătătoare la ochi și ametitoare!

– Îmi pare rău, spuse Voy, este obiceiul Secolului și Secția care se ocupă de el crede că este bine să adopte obiceiurile acolo unde este practic. Cu timpul, ajungi să te obișnuiești!

Voy păși repede pe picioarele în mișcare ale unui alt Voy, răsturnat, de sub pardoseală, care îl însoțea pas cu pas. Întinse mâna și împinse un indicator subțire ca un fir de păr în josul unei spirale gradate, până la zero.

Reflexiile pieriră. Lumina străină se topi. Harlan simți că își revine.

– Dacă vreți acum să mă urmați, spuse

Voy.

Harlan parcurse cu el coridoare goale – care, știa, trebuie să fi fost, acum câteva momente, învălmășeli de lumină artificială și reflexii –, ajunseră pe o platformă, trecură printr-o anticameră, intrară într-un birou.

În toată această scurtă călătorie nu întâlniră nicio ființă omenească. Harlan era atât de obișnuit cu asta, i se părea atât de firesc, încât ar fi fost surprins, aproape șocat, dacă ar fi întrezărit numai o siluetă în trecere grăbită. Fără îndoială că se răspândise vestea că trecea un Tehnician. Chiar și Voy păstra distanța și când din întâmplare mâna lui Harlan îi atinse ușor mâneca, se trase înapoi cu o tresărire vizibilă.

Harlan fu vag surprins de ușoara amărăciune pe care o simți. Crezuse că în jurul sufletului său se formase o carapace mai groasă, mai eficient insensibilă. Dacă se înșelase, dacă se subțiase carapacea, nu putea fi decât o simplă explicație.

Noÿs!

Sociologul Kantor Voy se aplecă în față către Tehnician într-un fel ce părea destul de prietenos, însă Harlan înregistră în mod automat faptul că erau așezați la capetele unei mese destul de lungi.

– Mă bucur că un Tehnician de reputația dumneavoastră se interesează de mica noastră problemă, spuse Voy.

– Da, răspunse Harlan cu

impersonalitatea rece pe care oamenii se așteptau să o întâlnească la el. Are părțile ei interesante. (Fusese oare destul de impersonal? Desigur, adevăratele sale motive trebuie să fie vizibile și vina îi este înscrisă cu stropi de sudoare pe frunte.)

Scoase dintr-un buzunar interior foile rezumatului Schimbării de Realitate proiectate. Era chiar exemplarul care fusese trimis cu o lună înainte Consiliului Atottemporal. Datorită relațiilor în care se afla cu Calculatorul Senior Twissell (chiar cu Twissell însuși), Harlan nu avusese bătaie de cap cu obținerea lui.

Harlan ezită o fracțiune de secundă înainte de a desface sulul și de a-l lăsa să se aștearnă pe suprafața mesei, unde va fi luat de un câmp paramagnetic slab.

Pelicula moleculară care acoperea masa fusese atenuată, dar nu până la zero. Mișcarea brațului său îi surprinse privirea și, timp de o clipă, reflectarea propriei sale fețe păru să-l privească grav de pe luciul mesei. Avea 32 de ani, însă părea mai în vârstă. N-avea nevoie să i-o spună nimeni. Poate că și fața lui prelungă și sprâncenele întunecate îi dădeau acea expresie posomorâtă și căutătura rece asociate în mintea tuturor Eternilor cu imaginea unui Tehnician. Putea fi însă și propria lui conștientizare a faptului că era un Tehnician.

Apoi, aruncă materialul peste masă și reveni la problemă.

– Eu nu sunt Sociolog, domnule.

Voy zâmbi.

– Sună grozav. Când cineva începe prin a-și declina competența într-un domeniu dat, înseamnă de obicei că aproape imediat va urma o părere anostă în acel domeniu.

– Nu, spuse Harlan, nu o părere. Doar o rugăminte. Să vă aruncați puțin ochii asupra acestui rezumat ca să vedeți dacă nu ați făcut o greșeală cât de mică, pe undeva.

Voy redeveni dintr-o dată grav.

– Sper că nu.

Harlan ținea un braț peste spătarul scaunului, celălalt pe un picior. Nu trebuia să-și lase degetele nervoase să bată darabana. Nu trebuia să-și muște buzele. Nu trebuia să se exteriorizeze în niciun fel.

De când se schimbase întregul curs al vieții sale, urmărise rezumatele Schimbărilor de Realitate proiectate în trecerea lor prin rotițele mecanismelor administrative ale Consiliului Atottemporal. Ca Tehnician personal, special desemnat, al Calculatorului Senior Twissell, putea aranja aceasta printr-o ușoară încălcare a eticii profesionale. Mai ales de când atenția lui Twissell era îndreptată din ce în ce mai mult asupra propriului său proiect copleșitor. (Nările lui Harlan se dilatară. *Acum* știa câte ceva despre natura acelui proiect.)

Harlan nu avusese nicio garanție că va găsi la timp ceea ce căuta. Când își aruncase pentru prima oară privirea pe Schimbarea de Realitate 2456–2781

proiectată, Numărul de serie V-5, înclinase pe jumătate să creadă că judecata sa era deformată de dorință, verificase și reverificase ecuații și relații o zi întreagă, luptându-se cu o puternică incertitudine amestecată cu o agitație crescândă și cu o amară recunoștință că fusese învățat măcar psihomatematica elementară.

Voy parcurse aceleași scheme perforate cu o privire pe jumătate nedumerită, pe jumătate îngrijorată.

– Mi se pare… Am spus mi se *pare* că totul este în ordine, spuse ei.

Harlan îi replică.

– Te voi trimite mai ales la problema caracteristicilor de curtare ale societății Realității curente din acest Secol. Este o chestiune de Sociologie și cade, cred, în responsabilitatea dv. De aceea am aranjat să vă întâlnesc pe dv., la sosire, și nu pe altcineva.

Voy se încruntă. Păstra încă un ton politicos, însă cu o nuanță glacială.

– Observatorii din Secția noastră sunt foarte competenți. Am toate motivele să fiu sigur că cei care s-au ocupat de acest proiect ne-au adus datele necesare. Aveți vreo dovadă în sens contrar?

– Deloc, Sociolog Voy. Accept datele lor. Ceea ce pun în discuție este dezvoltarea lor. Nu aveți, în acest punct, un complex tensorial alternativ, dacă datele în privința curtării sunt luate în considerație în mod adecvat?

Voy se uită lung, apoi pe față i se așternu

o expresie de ușurare.

– Desigur, Tehnician, desigur, însă trece într-o identitate. Există o curbă de dimensiuni reduse, care nu influențează niciuna dintre părți. Sper că mă veți ierta că folosesc un limbaj pitoresc în loc de expresii matematice precise.

– Apreciez asta, spuse Harlan sec. Nu sunt Calculator, după cum nu sunt nici Sociolog.

– Foarte bine, atunci. Complexul tensorial alternativ la care vă referiți, sau bifurcarea drumurilor, cum s-ar spune, este nesemnificativ. Drumurile se unesc din nou într-unui singur. Nici nu a fost nevoie să-l menționăm în recomandările noastre.

– Dacă asta vă e părerea, mă supun judecății dumneavoastră. Totuși, mai rămâne problema S.M.N.

Sociologul tresări la auzul acestor inițiale, așa cum prevăzuse Harlan. S.M.N. însemna „Schimbarea Minimă Necesară". Aici Tehnicianul era stăpân. Un Sociolog se poate considera mai presus de orice critică în orice ar implica analiza matematică a infinitelor Realități posibile în Timp, însă în materie de S.M.N. autoritatea supremă era Tehnicianul.

Calculul mecanic nu era suficient. Cel mai mare Computaplex elaborat vreodată, manevrat de cei mai inteligenți și experimentați calculatori Seniori existenți, nu putea face mai mult decât să indice seriile în care o S.M.N. putea fi

găsită, Apoi Tehnicianul, revăzând datele, era cel care hotăra un punct bine definit din acea serie. Un Tehnician bun greșea rar. Un tehnician de vârf nu greșea niciodată.

Harlan nu greșea niciodată.

– S.M.N. recomandată de Secția dumneavoastră, spuse Harlan (vorbea pe un ton rece, egal, despărțind Limba Intertemporală Standard în silabe precise), implică producerea unui accident în spațiu și moartea imediată, în circumstanțe îngrozitoare, a douăsprezece sau mai multe persoane.

– Inevitabilă, spuse Voy, ridicând din umeri.

– Pe de altă parte, continuă Harlan, eu aș spune că S.M.N. poate fi redusă la simpla deplasare a unui recipient de pe un raft pe altul. Aici!

Degetul lui lung indica locul. Unghia arătătorului, bine îngrijită, făcu un semn aproape imperceptibil de-a lungul unui șir de perforații.

Voy cântărea lucrurile cu o intensitate dureroasă, dar tăcută.

Harlan spuse:

– Nu se schimbă acum lucrurile în privința bifurcației dumitale neglijate? Nu este folosită acum bifurcația de mai mică probabilitate, transformându-se aproape în certitudine și nu duc toate acestea la…

– … în principiu la R.M.D., șopti Voy.

– La *exact* Răspunsul Maxim Dorit, încheie Harlan.

Voy ridică privirea, expresia lui întunecată oscilând între necaz și furie. Harlan observă absent că între incisivii lui superiori era un spațiu care-i dădea un aspect de iepure, care contrasta cu forța reținută a vorbelor sale.

Voy spuse:

– Presupun că voi fi chemat de Consiliul Atottemporal.

– Nu cred. Din câte știu, Consiliul Atottemporal nu a aflat de această problemă. Cel puțin, proiectul Schimbărilor de Realitate mi-a fost înmânat fără niciun comentariu.

Nu explică cuvântul „înmânat" și nici Voy nu ceru lămuriri.

– Deci dumneavoastră ați descoperit greșeala?

– Da.

– Și nu ați adus-o la cunoștința Consiliului Atottemporal?

– Nu.

– De ce? întrebă cu voce aspră Voy.

– Foarte puține persoane ar fi putut evita această greșeală. Am simțit că o pot corecta înainte de a se fi produs vreo stricăciune. Și așa am și făcut. De ce să merg mai departe?

– … Vă mulțumesc, Tehnician Harlan. V-ați purtat ca un prieten. Greșeala Secției, care, așa cum spuneți, era practic inevitabilă, ar fi arătat nejustificat de rău într-un dosar.

După o secundă, continuă.

– Desigur, având în vedere modificările

de personalitate urmărite de această Schimbare a Realității, moartea în prealabil a câtorva persoane era prea puțin importantă.

Harlan gândi detașat: „Nu pare cu adevărat recunoscător. Probabil că se simte jignit, dacă se gândește mai mult, o să se simtă șt mai jignit că a fost scăpat de la o discreditare de un Tehnician. Dacă aș fi fost Sociolog, mi-ar fi strâns mâna, dar nu dă el mâna cu un Tehnician. Susține ideea omorârii prin asfixiere a unei duzini de oameni, dar nu ar atinge un Tehnician." Și pentru că așteptarea apariției resentimentelor celuilalt s-ar fi putut dovedi fatală, Harlan spuse imediat:

– Sper că recunoștința dumneavoastră se va întinde până la a face Secția să mă ajute într-o mică problemă.

– O mică problemă?

– O chestiune de Proiectare a Vieții. Am aici datele necesare. Am de asemenea datele unei Schimbări de Realitate sugerate pentru Secolul 482. Vreau să știu efectul Schimbării asupra schemei probabile a unui anume individ.

– Nu sunt foarte sigur că vă înțeleg, spuse încet Sociologul. Desigur că aveți mijloacele de a face aceasta în propria dumneavoastră Secție…

– Da. Totuși, este vorba de o cercetare particulară, care nu vreau să apară încă în rapoarte. Ar fi greu să realizez asta în Secția mea fără…

Schiță un gest ca o concluzie nesigură la

fraza neterminată.

– Deci, nu vreți să se facă pe căi oficiale.

– Vreau o rezolvare confidențială. Un răspuns confidențial.

– Dar este nereglementar. Nu pot fi de acord.

Harlan se încruntă.

– Nu mai nereglementar decât omisiunea mea de a raporta greșeala dvs. Consiliului Atottemporal. Aici nu ați avut obiecții. Dacă vom fi strict reglementari într-un caz, trebuie să fim la fel de exigenți și de reglementari și în celălalt. Mă înțelegeți, cred.

Expresia feței lui Voy dovedea că înțelegea. Întinse mâna.

– Pot să văd documentele?

Harlan se destinse puțin. Principalul obstacol fusese trecut. Privi cu atenție cum capul Sociologului se pleca asupra foilor pe care le adusese.

Sociologul vorbi doar o dată.

– Pe Timp, este o Schimbare de Realitate mică.

Harlan profită de ocazie și improviză.

– Este. Prea mică, cred. De aici pornește problema. Se află sub diferența critică și am ales pentru test un individ. Nu ar fi evident, diplomatic să folosesc aparatura Secției noastre până nu sunt sigur că am dreptate.

Voy se ridică în picioare.

– Îl voi da unuia din Proiectanții mei de Viață, Totul va rămâne între noi. Înțelegi, totuși, că aceasta nu înseamnă crearea

unui precedent.

– Desigur.

– Și dacă nu aveți nimic împotrivă, aș dori să supraveghez materializarea Schimbării de Realitate. Sper că ne veți face onoarea de a conduce personal Schimbarea Minimă Necesară.

Harlan încuviință din cap.

– Îmi voi asuma deplina responsabilitate.

Două dintre ecranele din camera de vizionare erau în funcțiune. Inginerii le reglaseră la coordonatele Spațiale și Temporale exacte și părăsiseră încăperea. Harlan și Voy erau singuri între pereții sclipitori. (Sistemul de pelicule moleculare era perceptibil, chiar ceva mai mult decât atât, însă Hartan privea ecranele.)

Ambele imagini erau imobile. Ar fi putut fi scene dintr-o lume moartă, căci înfățișau momente matematice ale Timpului.

Una dintre imagini avea culori aprinse, naturale: sala mașinilor din interiorul a ceea ce Harlan știa că este o navă spațială experimentală. O ușă se închidea și un pantof strălucitor, dintr-un material roșu, semi-transparent, se vedea în spațiul rămas. Nu se mișca. Dacă imaginea ar fi putut surprinde și firele de praf din aer, nici ele nu s-ar fi clintit.

Voy spuse:

– Timp de două ore și 36 de minute după momentul din imagine, această sală a

mașinilor va rămâne goală. În Realitatea curentă, vreau să spun.

– Știu, murmură Harlan.

Își punea mănușile și ochii lui ageri memorau deja poziția recipientului în șirul său, numărau pașii până la el, căutând poziția optimă în care să-l mute. Aruncă o privire rapidă la celălalt ecran.

Dacă sala mașinilor, fiind în intervalul descris ca „prezent", în relație cu acea Secție a Eternității în care se aflau acum, se vedea clar, în culori naturale, cealaltă scenă – aproximativ 25 de Secole în „viitor" – avea strălucirea albăstrie a tuturor imaginilor „viitorului".

Era un port spațial. Un cer albastru, adânc, clădiri de metal gol cu nuanțe albăstrii înălțându-se pe un pământ verde-albastru. În prim-plan apărea un cilindru de o formă ciudată, cu fundul convex. În spate se mai vedeau alte două, asemănătoare. Toate trei își îndreptau în sus vârfurile crăpate, despicătura mușcând adânc în corpul navei.

Harlan se încruntă.

– Sunt ciudate.

– Electro-gravitice, spuse Voy. 2481 este singurul Secol care întrebuințează zborul spațial electro-gravitic. Fără propulsoare, fără elemente nucleare. Un mecanism care-ți furnizează plăcere estetică. Ce păcat că trebuie să-l Schimbăm. Păcat.

Privirea lui stăruia asupra lui Harlan cu o dezaprobare vădită.

Buzele lui Harlan se strânseră.

Dezaprobare, desigur! De ce nu? Doar el era Tehnicianul.

Un Observator fusese cel care adusese amănunte asupra consumului de droguri. Un Statistician fusese cel care demonstrase că Schimbările recente făcuseră să crească rata consumului de droguri, care acum era mai mare decât în toată Realitatea umană curentă. Vreun Sociolog, probabil însuși Voy, interpretase acest fenomen prin prisma profilului psihologic al unei societăți. În sfârșit, vreun Calculator elaborase Schimbarea de Realitate necesară pentru a se diminua consumul de droguri până la un nivel acceptabil și a descoperit și un efect secundar: zborul spațial electro-gravitic va avea de suferit. O duzină, o sută de oameni din fiecare clasă a Eternității își aduseseră contribuția aici.

Însă, în final, intervenea un Tehnician, așa ca el. Urmând indicațiile ieșite din colaborarea tuturor celorlalți, el trebuia să fie cel care să inițieze cu adevărat Schimbarea de Realitate. Și atunci toți ceilalți îi vor arunca priviri, pline de o acuzare arogantă, care vor spune: *„Tu,* și nu noi, ai distrus acest lucru frumos.” Și pentru acest motiv îl vor condamna și îl vor evita. Vor lăsa să cadă vina lor pe umerii lui și-l vor disprețui.

Harlan spuse tăios:

– Nu navele contează. Pe noi ne preocupă aceștia. „Aceștia” erau oamenii, apărând micșorați pe lângă nava spațială,

așa cum Pământul și societățile lui au fost întotdeauna micșorate de dimensiunile fizice ale zborului spațial.

Oamenii, în acest caz, erau parcă grupuri de marionete. Mâinile și picioarele minuscule erau ridicate în poziții artificiale, prinse în momentul înghețat al Timpului.

Voy ridică din umeri.

Harlan își potrivea micul generator de câmp de la încheietura mâinii stângi.

– Să terminăm odată!

– O secundă. Vreau să intru în legătură cu Proiectantul-de-Vieți ca să aflu cât va dura rezolvarea problemei dumneavoastră. Vreau să termin și cu cealaltă chestiune.

Mâinile sale manevrară cu dexteritate un mic contact mobil și ascultă, cu un aer pătrunzător, succesiunea semnalelor care se întorceau. „O altă caracteristică a acestei Secții a Eternității, gândi Harlan, coduri sonore în semnale. Inteligent, însă cu o nuanță de afectare, ca și peliculele moleculare."

– Spune că nu va dura mai mult de trei ore, rosti Voy în cele din urmă. Și mai zice că îi place numele persoanei implicate. Noÿs Lambent. O femeie, nu-i așa?

Harlan își simți gâtul uscat.

– Da.

Buzele lui Voy se arcuiră într-un zâmbet moale.

– Sună interesant. Mi-ar face plăcere să o întâlnesc, fără să fiu văzut. Nu au mai trecut femei prin Secție de câteva luni.

Harlan nu avu destulă încredere în sine ca să răspundă. Privi o clipă la Sociolog și se întoarse brusc. Dacă exista un punct nevralgic în Eternitate, acela erau femeile. Cunoștea această problemă încă de la prima lui intrare aici, însă o simțise pe pielea lui numai din ziua în care o văzuse pentru prima dată pe Noÿs. Drumul de la acel moment la clipa de față fusese ușor, și acum își încălcase jurământul de Etern și trădase toate lucrurile în care crezuse.

Pentru ce?

Pentru Noÿs.

Și nu simțea nicio rușine. Asta îl cutremura cel mai mult. Nu îi era rușine. Nu se simțea vinovat pentru șirul crescând de delicte comise, față de care folosirea ilegală a unei Proiectări-de-Viață, ultimul element adăugat, nu era decât un fleac.

Dacă va fi nevoie, se va întrece pe sine.

Gândul clar și precis îi veni în minte pentru prima oară. Și cu toate că îl respinse cu oroare, știa că, odată apărut, va reveni.

Gândul era pur și simplu acesta: dacă va fi constrâns, va distruge Eternitatea.

Și, ceea ce era mai rău, știa că-i stă în putere s-o facă.

2. Observator

Harlan stătea la poarta Timpului și se gândea la sine însuși într-un fel cu totul nou. Odată, totul fusese foarte simplu. Existau lucruri care se numeau idealuri, sau cel puțin sloganuri, prin și pentru care să trăiești. Fiecare etapă a vieții în Etern avea o motivație. Cum începeau „Principiile de bază”?

„Viața unui Etern poate fi împărțită în patru etape…”

Lucrurile merseseră bine, însă pentru el totul se schimbase și ce se stricase nu mai putea fi reparat.

Totuși, trecuse, corect, prin fiecare dintre cele patru etape ale vieții unui Etern. A fost mai întâi acea perioadă de la cincisprezece ani în care nu era Etern, ci doar un locuitor al Timpului. Numai o ființă omenească scoasă din Timp, un Temporal, putea deveni un Etern. Nimeni nu se putea naște cu acest statut.

La vârsta de cincisprezece ani fusese ales, printr-un minuțios proces de eliminări și trieri, despre natura căruia nu știa nimic pe atunci. Fusese adus dincoace de cortina Eternității, după ce-și luase un ultim rămas bun dureros de la familia sa. (Încă de atunci i se spusese clar că, orice s-ar întâmpla, nu se va reîntoarce niciodată. Adevăratul motiv urma să-l afle mult timp după aceea.)

Odată ajuns în Eternitate, petrecuse zece ani în școală, ca Novice, după care absolvise și intrase în cea de-a treia perioadă, de Observator. Numai după aceea devenise Specialist și un adevărat Etern, pentru că cele patru etape ale vieții unui Etern sunt: Temporal, Novice, Observator și Specialist.

El, Harlan, trecuse foarte corect prin toate. Cu succes, ar fi putut spune.

Își amintea, atât de clar, momentul de sfârșit al Noviciatului, în care toți deveniseră membri independenți ai Eternității, momentul în care, chiar dacă erau ne-Specializați, li se atribuia titlul legal de „Eterni".

Își amintea. Școala terminată, Noviciatul sfârșit, stătea în picioare, cu cei cinci care-și terminau pregătirea odată cu el, cu mâinile încleștate la spate, picioarele ușor depărtate, cu ochii atenți, ascultând.

Educatorul Yarrow le vorbea, așezat la biroul lui. Harlan și-l amintea bine: un om scund, conștiincios, cu părul roșcat în dezordine, cu brațele pistruiate și o privire pierdută. (Această privire nu era neobișnuită în ochii unui Etern, ci ea amintea de pierderea căminului, a rădăcinilor, era dorul nemărturisit și nemărturisibil de un Secol.)

Harlan nu-și mai aducea aminte de cuvintele lui exacte, desigur, însă esența lor rămăsese vie.

Yarrow spusese, în esență: „Acum veți fi Observatori. Nu este o situație foarte

apreciată. Specialiștii o consideră o etapă minoră, bună pentru pușți. Poate că voi, Eternii – făcu în mod intenționat o pauză după acest cuvânt, ca să-i dea fiecăruia ocazia să-și îndrepte spatele și să-și ia o înfățișare mândră – gândiți la fel. În cazul acesta, sunteți niște proști, care nu merită să fie Observatori.

Calculatoarele nu ar avea calcule de făcut, Proiectanții-de-Vieți nu ar avea vieți de proiectat, Sociologii – societăți de modelat. Niciun Specialist nu ar avea ce să facă dacă nu ar exista Observatorul. Știu că ați mai auzit asta, dar vreau să vă fie foarte clar și să vi se întipărească în minte.

Voi, tinerii, sunteți cei care veți intra în Timp, în condițiile cele mai grele, pentru a culege fapte. Fapte judecate la rece, obiective, nealterate de părerile și preferințele voastre, înțelegeți asta. Fapte cu gradul de adecvare necesar pentru a putea fi introduse în mașinile de calculat, Fapte destul de clare pentru a putea susține ecuațiile sociale. Destul de autentice pentru a sta la baza Schimbărilor de Realitate.

Și încă ceva. Stadiul de Observator nu este ceva prin care să treci cât poți de repede și de discret. Numai ca Observatori vă puteți face remarcați. Nu ce ați făcut în școală, ci performanțele voastre ca Observatori vă vor determina Specialitatea și treapta până la care veți urca în cadrul ei. Acesta va fi cursul vostru «post-universitar», Eternilor, și o nereușită,

oricât de mică, vă va trece în Serviciul de Întreținere, oricât de strălucite ar părea acum aptitudinile dumneavoastră. Asta e tot."

A dat mâna cu fiecare dintre ei, și Harlan, grav, hotărât, mândru în convingerea sa că privilegiile statutului de Etern includeau și cel mai mare privilegiu, asumarea responsabilității pentru fericirea tuturor oamenilor care erau sau vor fi sub imperiul Eternității, era plin de autorespect.

Primele lui sarcini au fost mărunte și supravegheate îndeaproape, însă își șlefui iscusința trecând prin experiența a douăsprezece Secole, prin douăsprezece Schimbări de Realitate.

În cel de-al cincilea an ca Observator, a fost făcut Senior în domeniu și i s-a repartizat Secolul 482. Urma să lucreze pentru prima oară nesupravegheat și conștiința acestui lucru îi diminua siguranța de sine, când raportă întâia oară Calculatorului care se ocupa de Secție.

Acesta era Calculatorul Asistent Hobbe Finge, a cărui figură bosumflată, bănuitoare și încruntată părea caraghioasă pe o față ca a lui. Avea un nas rotund ca un nasture și doi obraji ca doi nasturi mai mari. N-avea nevoie decât de un pic de roșu și de o șuviță de păr alb ca să se transforme în imaginea mitului Primitiv a lui Moș Gerilă.

(… sau Moș Crăciun sau Kriss Kringle.) Harlan știa toate cele trei nume. Se îndoia

că un Etern din o sută de mii ar fi auzit măcar de unul dintre ele. Harlan se mândrea în secret și cu rușine de acest fel de cunoștințe ascunse. Încă din primele zile de școală căpătase pasiunea Istoriei Primitive, iar Educatorul Yarrow i-o încurajase. Harlan ajunsese să îndrăgească acele Secole ciudate, decadente, aflate nu numai înainte de începuturile Eternității, în cel de-al 27-lea, ci înainte chiar de inventarea Câmpului Temporal, în cel de-al 24-lea. În studiile sale se folosise de cărți și periodice vechi. Călătorise chiar departe, în jos-timp, în primele Secole ale Eternității – când putuse obține permisiunea – pentru a consulta surse mai bune. În decursul a peste cincisprezece ani, reușise să-și alcătuiască o remarcabilă bibliotecă proprie, aproape toată în tipar-pe-hârtie. Avea un volum scris de un om numit H.G. Wells, altul de cineva pe nume W. Shakespeare, câteva istorii zdrențuite. Dintre toate exemplarele, cel mai bun era un set complet de volume, legate, ale unui săptămânal Primitiv de știri care ocupa un spațiu foarte mare, dar pe care nu putea, din sentimentalism, să-l readucă la micro-film.

Din când în când se lăsa să plonjeze într-o lume în care viața era viață și moartea moarte. Unde un om lua hotărâri definitive, unde răul nu putea fi preîntâmpinat, nici binele favorizat, și bătălia de la Waterloo, odată pierdută, rămânea pierdută pentru totdeauna. Avea

chiar un fragment de poezie, pe care-l prețuia, și care spunea că o mână, după ce a scris, nu mai putea nicicând fi ademenită să șteargă.

Atunci îi era greu, suferea aproape un șoc când își întorcea gândurile la Eternitate, la un Univers în care Realitatea era ceva flexibil și efemer, ceva ce oameni ca el puteau ține în palmă și modela, dându-i o formă mai potrivită.

Imaginea lui Moș Gerilă se destrămă atunci când Hobbe Finge îi vorbi pe un ton energic și sec.

– Poți începe mâine, cu o analiză de rutină a Realității curente. Vreau să fie bună, temeinică și la obiect. Nu se admite nicio scăpare. Prima diagramă spațio-temporală va fi gata pentru tine mâine dimineață. Ai înțeles?

– Da, Calculator, spuse Harlan.

Își dădea seama, încă de pe acum, că el și Calculatorul Asistent Hobbe Finge nu se vor înțelege, și-i părea rău.

În dimineața următoare, primi diagrama, cu scheme perforate complicate ieșite din Computaplex. Folosi un convertor de cod de buzunar pentru a le traduce în limba Intertemporală Standard, în grija sa de a nu face, de la bun început, nici cea mai mică greșeală. Desigur, ajunsese la stadiul în care putea citi perforațiile direct.

Diagrama îi spunea unde și cum, în lumea Secolului 482, putea să meargă și unde nu putea; ce putea să facă și ce nu

putea; ce trebuia să evite cu orice preț. Prezența lui trebuia să se manifeste numai în acele locuri și timpuri unde nu punea primejdie Realitatea.

Secolul 482 nu era comod pentru el. Nu semăna cu căminul lui temporal, auster și conformist. Era un Secol fără etică sau principii, așa cum se obișnuise el să se gândească la ele. Era hedonist, materialist, mai mult decât matriarhat. Singurul Secol (verificase cu multă trudă în dosare) în care se dezvolta din plin nașterea ectogenică și, în apogeul său, 40 la sută din femei „nășteau" prin simpla contribuție, a ovarelor, cu un ovul fertilizat. Căsătoria se lega și se dezlega prin consimțământ reciproc și, din punct de vedere legal, nu însemna mai mult decât o înțelegere particulară, fără vreo legătură strânsă. Conviețuirea în scopul de procreare era, desigur, diferențiată cu grijă de funcțiile sociale ale căsătoriei și se încheia pe principii pur eugenice.

Harlan gândea că această societate era bolnavă într-o sută de feluri și dorea cu ardoare o Schimbare de Realitate. De mai multe ori îi veni în minte gândul că propria lui prezență în interiorul Secolului, ca om al altui timp, i-ar putea ramifica istoria. Dacă prezența lui inoportună ar fi putut fi făcută destul de perturbatoare, până la un anumit punct, o altă ramură a posibilității ar deveni reală, o ramură în care milioane de femei în căutarea plăcerii s-ar trezi transformate în mame adevărate,

cu inimi adevărate. S-ar afla într-o altă realitate, cu toate amintirile aferente acesteia, incapabile de a ști, visa sau imagina că au fost vreodată alte ființe.

Din nefericire, pentru asta ar fi trebuit să iasă din limitele diagramei spațio-temporale, ceea ce era inadmisibil. Și chiar dacă s-ar fi putut, să pășești la întâmplare dincolo de granițe ar fi însemnat Schimbarea Realității în multe feluri. Ar fi putut însemna înrăutățirea ei. Numai o analiză atentă și multe calcule puteau indica exact natura unei Schimbări de Realitate.

În aparență, indiferent de părerile sale proprii, Harlan rămânea un Observator, și Observatorul ideal era doar un set de frânturi de nervi senzitivi-perceptivi conectați la un mecanism întocmitor de rapoarte. Între percepție și relatare nu trebuia să intervină niciun sentiment.

Rapoartele lui Harlan erau, din acest punct de vedere, perfecțiunea întruchipată.

Calculatorul Asistent Finge îl chemă la el după cel de-al doilea raport săptămânal.

– Te felicit, Observator, îi spuse cu o voce lipsită de căldură, pentru organizarea și claritatea rapoartelor tale. Dar oare ce gândești cu adevărat?

Harlan se adăposti în spatele unei înfățișări atât de inexpresive, încât parcă ar fi fost sculptată cu trudă într-un lemn din Secolul 95.

– Nu am păreri proprii în această

problemă.

– Haide, haide. Vii din Secolul 95 și știm amândoi ce înseamnă asta. Cu siguranță că acest Secol îți displace.

Harlan ridică din umeri.

– Există vreun amănunt în rapoartele mele care vă face să credeți că-mi displace?

Observația friza impertinența, iar darabana degetelor boante ale lui Finge îi arăta acest lucru.

– Răspunde-mi la întrebare, îl somă el.

Harlan se conformă. „Din punct de vedere sociologic, multe fațete ale Secolului reprezintă niște extreme. Ultimele trei Schimbări de Realitate din vecinătatea lui temporală au accentuat acest lucru. În sfârșit, cred că situația trebuie îndreptată. Extremele nu sunt niciodată sănătoase."

– Și atunci ți-ai dat osteneala să verifici Realitățile trecute ale Secolului.

– Ca Observator, trebuie să verific toate faptele pertinente.

Era o atitudine de distanțare. Harlan avea, desigur, dreptul și datoria de a verifica aceste fapte. Finge știa asta. Fiecare Secol era zguduit în mod continuu de Schimbările de Realitate. Nicio Observație, oricât de minuțioasă, nu-și păstra valabilitatea mult timp fără re-verificări. Procedura standard în Eternitate era ca fiecare Secol să rămână într-o stare de Observație cronică. Și pentru a face o observație corectă trebuie să poți prezenta nu numai faptele Realității curente, ci și pe

cele ale relațiilor cu Realitățile precedente.

Totuși, lui Harlan îi era clar că Finge nu-i examina părerile de Observator numai din neplăcere. Ostilitatea lui era evidentă.

Cu altă ocazie, Finge îi spuse lui Harlan (năvălind în micul lui birou pentru a-i aduce vestea):

– Rapoartele tale fac o impresie foarte favorabilă Consiliului Atottemporal.

Harlan șovăi, nesigur, apoi murmură.

– Vă mulțumesc.

– Toți sunt de părere că dai dovadă de un grad neobișnuit de clarviziune.

– Fac tot ce-mi stă în putință.

– L-ai cunoscut vreodată pe Calculatorul Senior Twissell? întrebă Finge pe neașteptate.

– Calculatorul Twissell? Harlan făcu ochii mari. Nu domnule. De ce mă întrebați?

– Pare deosebit de interesat de rapoartele tale. Finge se îmbufnă și schimbă subiectul. Mie mi se pare că ți-ai elaborat o filosofie proprie, un punct de vedere asupra istoriei.

Tentația era mare pentru Harlan. Orgoliul și prudența se luptau în el și cel dintâi câștigă.

– Am studiat Istoria Primitivă, domnule.

– Istoria *Primitivă?* La școală?

– Nu chiar, Calculator. Pe cont propriu. Este… pasiunea mea. E ca și cum ai privi istoria încremenită, înghețată! Poate fi studiată în amănunt, pe când Secolele Eternității sunt într-o permanentă

schimbare.

Acest gând îl mai încălzi puțin.

– E ca și cum am lua o serie de cadre dintr-o carte-film și le-am studia pe fiecare în detaliu. Am vedea multe lucruri care ne-ar scăpa dacă am urmări doar filmul în derularea lui. Cred că asta mă ajută mult în munca mea.

Finge îl privi cu uimire, cu ochii mari și plecă fără să mai spună un cuvânt.

Din când în când, după aceea, aducea vorba despre Istoria Primitivă și asculta comentariile reținute ale lui Harlan fără ca pe fața lui plină să apară vreo expresie bine definită.

Harlan nu știa dacă trebuie să-i pară rău de cele întâmplate sau să le considere ca o posibilă metodă de a-și grăbi avansarea.

Se oprise la prima alternativă când, întâlnindu-l într-o zi pe Coridorul A, Finge îi spuse brusc, în auzul celorlalți:

– Sfinte Timp, Harlan, tu nu zâmbești *niciodată?*

Lui Harlan îi veni în minte gândul șocant, că Finge îl urăște. Propriul lui sentiment față de Finge evoluă, ulterior, spre aversiune.

Trei luni de investigații în Secolul 482 epuizaseră cea mai mare parte din materialul important și Harlan nu fu surprins când se trezi chemat pe neașteptate în biroul lui Finge. Se aștepta să i se dea o altă sarcină. Expunerea finală era gata de câteva zile. 482 exporta masiv

textile bazate pe celuloză în Secolele despădurite, cum ar fi 1174, dar nu accepta în schimb pește afumat. Alcătuise o listă lungă de astfel de articole, în ordinea cuvenită, supuse unei analize corecte.

Luă schița rezumatului cu el.

Însă nu veni vorba de Secolul 482. În loc de asta, Finge îl prezentă unui omuleț uscat și zbârcit, cu păr alb și rar, cu o față de spiriduș, care, în tot timpul conversației, purtă pecetea unui zâmbet permanent, ce oscila între extreme de neliniște și jovialitate, dar nu se ștergea niciun moment. Între două degete îngălbenite ținea o țigară aprinsă.

Era prima țigară pe care Harlan o vedea în viața lui, altfel ar fi fost mai atent la om și mai puțin la cilindrul fumegând și ar fi fost mai bine pregătit pentru prezentarea lui Finge.

– Calculator Senior Twissell, acesta este Observatorul Andrew Harlan.

Ochii lui Harlan trecură, uluiți, de la țigara omulețului la fața lui.

Calculatorul Senior Twissell spuse cu o voce ascuțită:

– Îmi pare bine. Deci, acesta este tânărul care face rapoartele acelea excelente?

Lui Harlan îi pierise vocea. Laban Twissell era o legendă, un mit viu. Laban Twissell era un om pe care ar fi trebuit să-l recunoască de la prima vedere. Era Calculatorul eminent al Eternității, ceea ce era un alt fel de a spune că era cel mai

remarcabil Etern în viață. Era decanul Consiliului Atottemporal. Condusese mai multe Schimbări de Realitate decât oricine altcineva în istoria Eternității. Era… Avea…

Mintea lui Harlan nu mai funcționa. Dădu din cap cu un zâmbet nerod și nu spuse nimic.

Twissell duse țigara la buze, trase repede din ea și o lăsă jos.

– Lasă-ne singuri, Finge. Vreau să vorbesc cu băiatul.

Finge se ridică, mormăi ceva și plecă.

Twissell spuse:

– Pari nervos, băiete. N-ai de ce să fii nervos.

Era un șoc, însă, să-l întâlnești astfel pe Twissell. Întotdeauna ești descumpănit să afli că cineva pe care ți-l închipuiai uriaș nu are de fapt nici un metru șaptezeci. Putea oare creierul unui geniu să intre în spatele acelei frunți teșite, netede, mărginite de o chelie? Ceea ce iradia din ochii mici, înconjurați de o mie de riduri, era o inteligență ascuțită sau doar bună dispoziție?

Harlan nu știa ce să mai creadă. Țigara părea să-i întunece fărâma de minte pe care și-o putea aduna. Tresări vizibil când îl atinse un nor de fum.

Ochii lui Twissell se îngustară, ca și cum s-ar fi străduit să privească prin norul de fum și spuse, într-un dialect din mileniul zece, cu un accent mizerabil:

– Te-ai simți mai pine dacă în tău

propriu dialect ți-aș vorpi, păiete?

Harlan, căruia îi venea să izbucnească într-un râs isteric, spuse cu grijă:

– Vorbesc Intertemporala Standard destul de bine, domnule.

O spuse în Intertemporala pe care el și toți ceilalți Eterni, în prezența sa, o folosiseră încă din primele lui luni în Eternitate.

– Prostii, spuse Twissell pe un ton imperativ. Nu-mi bat capul cu Intertemporala. Vorbesc limba celui de-al X-lea mileniu mai mult decât perfect.

Harlan pricepu că Twissell nu mai folosise dialectele local-temporale de vreo 40 de ani.

Spunând acestea, însă, satisfăcut, Twissell trecu la Intertemporală și rămase la ea.

– Ți-aș oferi o țigară, dar sunt sigur că nu fumezi. Fumatul nu prea este aprobat niciunde în istorie. De fapt, țigări bune se fac numai în Secolul 72 și de acolo trebuie să mi le procur pe ale mele. Îți dau această informație în caz că o să vrei vreodată să te apuci de fumat. Dar este trist. Săptămâna trecută am rămas blocat în Secolul 123 timp de două zile. Fără să fumez. Vreau să spun, chiar în Secția din Eternitate care se ocupă de 123. Eternii de acolo au împrumutat „obiceiurile". Dacă aș fi aprins o țigară, ar fi echivalat cu prăbușirea cerului. Câteodată cred că mi-ar plăcea să calculez o Schimbare mare de Realitate și să înlătur toate tabú-urile cu „nu fumați"

din toate Secolele, numai că o astfel de Schimbare ar declanșa războaie în 58 sau o societate sclavagistă în Secolul 1000. Întotdeauna există un impediment.

Harlan se simți mai întâi încurcat, apoi nerăbdător. Cu siguranță că aceste lucruri fără noimă ascundeau ceva. Parcă simțea un nod în gât.

– Pot să vă întreb de ce ați vrut să mă vedeți, domnule?

– Îmi plac rapoartele tale, băiete.

În ochii lui Harlan apăru un licăr ascuns de bucurie, însă nu zâmbi.

– Vă mulțumesc, domnule.

– Se cunoaște mâna artistului. Ai intuiție. Simți puternic. Cred că știu care ar fi adevăratul tău loc în Eternitate și am venit să ți-l ofer.

"Nu pot să cred", gândi Harlan.

Își înlătură cu grijă orice nuanță de triumf din voce.

– Este o mare onoare pentru mine, domnule.

La care Calculatorul Senior Twissell, terminându-și țigara, luă alta în mâna stângă, printr-un efect neobservat de prestidigitație, și o aprinse. Spuse, printre pufăituri:

– Pe Timp, băiete, vorbești de parcă ai fi repetat vreun rol. Mare onoare, pfui. Vorbe goale. Fleacuri. Spune pe șleau ce simți. Te bucuri, ei?

– Da, domnule, spuse Harlan prudent.

– Bine. Așa și trebuie. Cum ți-ar plăcea să fii Tehnician?

– Tehnician! strigă Harlan, sărind de pe scaun.

– Stai jos. Stai jos. Pari surprins.

– Nu mă așteptam să fiu Tehnician, Calculator Twissell.

– Nu, spuse Twissell sec, într-un fel nimeni nu se așteaptă. Toți se așteaptă la orice, numai la asta nu. Și totuși Tehnicienii sunt greu de găsit și sunt foarte căutați. Nicio secție din Eternitate nu are destui.

– Nu cred că sunt omul potrivit.

– Vrei să spui că nu ești omul potrivit pentru un post care-ți dă bătaie de cap. Pe Timp, dacă ești devotat Eternității, așa cum cred eu că ești, n-o să-ți pese de asta. Deci, proștii te vor evita și te vei simți ostracizat. Te vei obișnui. Și vei avea satisfacția de a ști că ești necesar, foarte necesar. *Mie.*

– Dumneavoastră, domnule? Dumneavoastră în persoană?

– Da.

În zâmbetul bătrânului se strecură o nuanță de șiretenie.

– Nu o să fii un simplu Tehnician. Vei fi Tehnicianul meu personal. Vei avea un statut aparte. Cum ți se pare acum?

– Nu știu, domnule. S-ar putea să nu fac față.

Twissell scutură hotărât din cap.

– Am nevoie de tine. Numai de tine. Rapoartele tale mă asigură că ai, aici sus, ceva de care eu am nevoie (își ciocăni fruntea cu unghia striată a arătătorului).

Dosarul tău de Novice este bun. Secțiile pentru care ai făcut observații ți-au dat referințe bune. În sfârșit, raportul lui Finge a fost cel mai convenabil.

Harlan fu sincer surprins.

– Raportul Calculatorului Finge a fost favorabil?

– Nu te așteptai la asta?

– Nu… știu.

– Ei bine, băiete, nu am spus că a fost favorabil. Am spus că era convenabil. De fapt, raportul lui Finge nu a fost favorabil A recomandat să fii îndepărtat de la toate îndatoririle legate de Schimbările de Realitate. A spus că nu este bine să fii păstrat în alt loc decât în Serviciul de Întreținere.

Harlan se înroși.

– Și care au fost motivele pentru care a afirmat asta domnule?

– Se pare că ai o pasiune, băiete. Te interesează Istoria Primitivă, nu?

Descria gesturi largi cu țigara și Harlan, uitând, în furia sa, să-și controleze respirația, inhală un nor de fum și tuși neajutorat.

Twissell privi, binevoitor, accesul de tuse al tânărului Observator.

– Nu-i ăsta adevărul?

Harlan începu:

– Calculatorul Finge nu are niciun drept…

– Haide, haide! Ți-am spus ce scria în raport pentru că are legătură cu scopul pentru care am cea mai mare nevoie de

tine. De fapt, raportul era confidențial și trebuie să uiți că ți-am spus ce conține. Pentru totdeauna, băiete.

– Dar ce e rău în a te interesa Istoria Primitivă?

– Finge crede că interesul tău dovedește o puternică Dorință-de-Timp. Înțelegi, băiete?

Harlan înțelegea. Era imposibil să eviți jargonul psihiatric, în special această frază. Se presupunea că fiecare membru al Eternității are o puternică tendință (și cu atât mai puternică cu cât era suprimată, oficial, în toate manifestările sale) de a se reîntoarce, nu neapărat în Timpul lui, dar, cel puțin, într-un Timp definit. De a deveni o părticică dintr-un Secol, nu să rătăcească prin toate. Desigur însă că, la cea mai mare parte a Eternilor, această tendință rămânea ascunsă, la loc sigur, în inconștient.

– Nu cred că este cazul aici, spuse Harlan.

– Nici eu. De fapt, cred că pasiunea ta este interesantă și valoroasă. Cum am spus, pentru asta am nevoie de tine. Vreau să înveți un Novice, pe care ți-l voi aduce, tot ce știi și tot ce poți să afli despre Istoria Primitivă. Între timp, vei fi, de asemenea, Tehnicianul meu personal. Vei începe în câteva zile. Îți surâde?

Dacă-i surâdea? Să ai permisiunea oficială să înveți tot ce poți despre zilele dinaintea Eternității? Să fii personal în legătură cu cel mai mare Etern? Chiar și

problema spinoasă a statutului de Tehnician părea mai ușor de suportat în aceste condiții.

Prudența, însă, nu-l părăsi întru totul.

– Dacă este necesar, pentru binele Eternității, domnule…

– Pentru *binele* Eternității? strigă Calculatorul cu înfățișare de spiriduș, brusc agitat.

Aruncă mucul de țigară cu o asemenea energie încât lovi cel mai îndepărtat perete și ricoșă într-o jerbă de scântei.

– Am nevoie de tine pentru *existența* Eternității.

3. Novice

Harlan se afla în Secolul 575 de câteva săptămâni când îl întâlni pe Brinsley Sheridan Cooper. Avusese timp să se familiarizeze cu noul său mediu și cu antisepticitatea sticlei și porțelanului. Învățase să poarte însemnul de Tehnician cu mai puțină fereală și să se abțină să înrăutățească situația stând astfel încât emblema să fie îndreptată către un perete sau acoperită de interpunerea vreunui obiect pe care-l aducea.

Ceilalți zâmbeau cu dispreț când observau astfel de lucruri și luau o atitudine și mai rece, de parcă l-ar fi suspectat de o încercare de a le dobândi prietenia prin înșelăciune.

Calculatorul Senior Twissell îi aducea zilnic probleme noi. Harlan le studia și-și redacta analizele sub formă de proiecte rescrise apoi de câte patru ori, ultima variantă fiind înmânată chiar și așa cu ezitări.

Twissell le lăuda, dădea din cap și spunea: Bun, bun. Apoi ochii lui albaștri îl fulgerau și zâmbetul i se îngusta în timp ce spunea:

– Voi testa această presupunere pe Computaplex.

Numea întotdeauna analizele „presupuneri". Nu-i comunica niciodată lui Harlan rezultatul verificărilor pe

Computaplex și acesta nu îndrăznea să întrebe. Era descurajat că nu i se ceruse niciodată să-și pună în practică analizele. Să însemne oare aceasta că *nu* era verificat, că alesese un articol greșit pentru declanșarea unei Schimbări de Realitate, că nu avea iscusința de a vedea Schimbarea Minimă Necesară în șirul indicat? (Doar mai târziu ajunse la gradul adecvat de sofisticare care îi aducea automat pe buze inițialele S.M.N.)

Într-o zi, Twissell veni la el cu un băiat fâstâcit, care părea că de-abia îndrăznește să ridice privirea pentru a o întâlni pe a lui Harlan.

– Tehnician Harlan, acesta este Novicele B.S. Cooper. Harlan spuse, în mod automat, „Salut!", îl cântări din ochi și nu fu deloc impresionat. Băiatul era mai degrabă scund, cu părul negru, despărțit la mijloc de o cărare. Bărbia îi era îngustă, ochii de un căprui deschis nedefinit, urechile puțin cam mari, unghiile roase.

– El este băiatul pe care îl vei învăța Istoria Primitivă

– Sfinte Timp, zise Harlan cu interesul brusc mărit. „Îmi pare bine!"

Aproape că și uitase. Twissell reluă:

– Fixează cu el un program care să-ți convină. Dacă vă puteți întâlni două după-amieze pe săptămână, cred că este foarte bine. Folosește propria ta metodă de predare. Las asta la latitudinea ta. Dacă vei avea nevoie de filme, cărți sau documente

vechi, spune-mi și, dacă există în Eternitate sau în orice parte accesibilă a Timpului, le vom obține. Ce zici, băiete?

Culese o țigară aprinsă, nu se știe de unde (ca întotdeauna), și aerul se umplu de fum. Harlan tuși și strâmbătura gurii Novicelui dovedea că ar fi făcut și el la fel dacă ar fi îndrăznit.

După plecarea lui Twissell, Harlan zise:

– Ăăă, ia loc…

Ezită un moment, apoi adăugă hotărât:

– … fiule, ia loc, fiule. Biroul meu nu e grozav, dar e și al tău de fiecare dată când suntem împreună.

Harlan era invadat de nerăbdare. Proiectul acesta era *al lui!* Istoria Primitivă era ceva ce-i aparținea lui.

Novicele ridică ochii (acum pentru prima oară) și spuse, șovăind:

– Dumneavoastră *sunteți* Tehnician.

O parte considerabilă din entuziasmul și căldura lui Harlan pieri.

– Și ce-i cu asta?

– Nimic, spuse Novicele. Doar…

– L-ai auzit pe Calculatorul Twissell spunându-mi Tehnician, nu-i așa?

– Da, domnule.

– Crezi că a fost o greșeală? Ceva prea rău pentru a fi adevărat?

– Nu, domnule.

– Ai vreun defect de vorbire? îl întrebă Harlan cu brutalitate, și făcând-o, simți cum îl copleșește rușinea.

Cooper se înroși dureros.

– Nu vorbesc prea bine Intertemporala

Standard.

– De ce? De cât timp ești Novice?

– De mai puțin de un an, domnule.

– Un an? Dar câți ani ai, Sfinte Timp?

– Douăzeci și patru de fizio-ani, domnule.

Harlan îl privi lung.

– Vrei să spui că te-au luat în Eternitate la douăzeci și trei de ani?

– Da, domnule.

Harlan se așeză și-și frecă mâinile. Asta pur și simplu nu se făcea. Cincisprezece, șaisprezece ani era vârsta intrării în Eternitate. Ce însemna asta? Un nou fel de-al lui Twissell de a-l pune la încercare?

– Ia loc și să începem. Numele complet și domiciliul temporal.

Novicele se bâlbâi:

– Brinsley Sheridan Cooper din Secolul 78, domnule.

Harlan se mai înmuie. Era aproape. Doar șaptesprezece

Secole în jos-timp de propriul său cămin temporal. Aproape un vecin Temporal.

– Te interesează Istoria Primitivă?

– Calculatorul Twissell mi-a cerut s-o învăț. Eu nu prea știu multe despre ea.

– Ce altceva mai înveți?

– Matematică. Inginerie temporală. Deocamdată doar noțiunile de bază. În Secolul 78 eram reparator de Speedy-vac.

N-avea niciun sens să întrebe ce era Speedy-vac, Putea fi un aspirator de praf, o mașină de calculat, un tip de pulverizator de vopsele. Orice. Pe Harlan nu-l interesa

în mod deosebit.

– Știi ceva despre istorie? Orice fel de istorie.

– Am studiat istoria Europeană.

– Unitatea ta politică, presupun.

– M-am născut în Europa. Da. Ne-au învățat, desigur, cu precădere istoria modernă. După revoluțiile din ’54, 7554, vreau să spun.

– Bine. Primul lucru pe care-l ai de făcut este să o uiți. Nu înseamnă nimic. Istoria care se încearcă să se predea Temporalilor se modifică cu fiecare Schimbare de Realitate. Ei nici nu-și dau seama. În fiecare Realitate, istoria lor este singura istorie. Iată de ce este Istoria Primitivă atât de deosebită. În asta constă frumusețea ei. Indiferent ce-am face, oricare dintre noi, există exact așa cum a existat întotdeauna. Columb și Washington, Mussolini și Hereford, există cu toții.

Cooper zâmbi slab. Își frecă buza superioară cu degetul mic și Harlan observă pentru prima oară o urmă de țepi, de parcă Novicele ar fi vrut să-și lase mustață.

Cooper spuse:

– Nu prea pot… să mă obișnuiesc, cu tot timpul petrecut aici.

– Să te obișnuiești? Cu ce?

– Să fiu la 500 de Secole depărtare de căminul meu temporal.

– Și eu sunt în aceeași situație. Sunt din Secolul 95.

– Asta-i altceva. Sunteți mai în vârstă

decât mine și cu toate acestea eu sunt mai bătrân cu 17 Secole, într-un fel. Pot fi stră-stră-stră- și așa mai departe, bunicul dumneavoastră.

– Și care ar fi diferența? Presupunând că ai fi.

– Trebuie să mă obișnuiesc.

În vocea Novicelui se deslușea o urmă de răzvrătire.

– Toți trebuie să ne obișnuim, spuse Harlan aspru și începu să vorbească despre Primitivi. După trei ore, era cufundat în explicarea motivelor pentru care existau Secole și înainte de Secolul 1.

– Dar primul Secol nu e *primul?* întrebase Cooper, plângăreț.

Harlan sfârși prin a-i da o carte, nu una cu adevărat bună, ci una care să-l ajute pentru început.

– Pe parcurs îți voi da material mai bun, îi spuse.

După o săptămână, mustața lui Cooper devenise o urmă întunecată pronunțată care-l făcea să pară cu zece ani mai în vârstă și-i accentua bărbia îngustă. În ansamblu, gândi Harlan, mustața asta nu aducea nicio îmbunătățire.

Cooper anunță.

– Am terminat cartea.

– Și ce crezi despre ea?

– Într-un fel…

Urmă o pauză lungă. Cooper începu din nou.

– Anumite părți din Primitivul târziu

seamănă puțin cu Secolul 78. M-a făcut să mă duc cu gândul acasă, știți. De două ori am visat-o pe soția mea.

Harlan explodă.

– Soția ta?

– Înainte de a veni aici am fost căsătorit.

– Sfinte Timp! Și au adus-o și pe soția ta?

Cooper scutură din cap.

– Nici măcar nu știu dacă nu a fost Schimbată în ultimul an Dacă da, presupun că acum nu mai e cu adevărat soția mea.

Harlan își reveni. Desigur, dacă Novicele avea 23 de ani când fusese luat în Eternitate, e foarte posibil să fi fost însurat Un lucru fără precedent atrăgea după sine un altul.

Ce se întâmpla? Odată ce se aduceau modificări regulilor nu mai era mult până când totul se va rostogoli într-un tumult de incoerență. Eternitatea era un ansamblu prea bine echilibrat pentru a suferi transformări.

Poate că mânia în numele Eternității era cea care puse brutalitate neintenționată în cuvintele pe care Harlan le rosti apoi.

– Sper că nu intenționezi să te întorci în Secolul 78 ca să verifici.

Novicele înălță capul și privirea îi era fermă și sigură.

– Nu.

Harlan schimbă tonul, simțindu-se nelalocul său.

– Bun. Nu ai familie. Nu ai nimic. Ești un Etern și să nu te gândești niciodată la vreo

persoană cunoscută în Timp.

Buzele lui Cooper se subțiară și accentul i se făcu puternic simțit în vorbele repezi.

– Vorbiți ca un Tehnician.

Pumnii lui Harlan se încleștară pe marginea biroului. Spuse răgușit:

– Ce vrei să spui? Că sunt un Tehnician, deci eu fac Schimbările? Deci le apăr și-ți cer să le accepți? Uite, puștiule, nu ești aici nici de un an. Nu știi să vorbești Intertemporala! Ești total dezorientat în privința Timpului și Realității, dar crezi că știi totul despre Tehnicieni și cum să-i tratezi cu lipsă de considerație.

– Îmi pare rău, zise Cooper repede. Nu am vrut să vă jignesc.

– Nu, nu, cine jignește un Tehnician? Îi auzi doar pe toți ceilalți vorbind, nu-i așa? Toți spun: „Rece ca o inimă de Tehnician", nu-i așa? Spun: „Un trilion de personalități schimbate… un fleac pentru un Tehnician." Și poate și alte lucruri. Care este răspunsul, domnule Cooper? Te simți mai sofisticat dacă li te alături? Te face să te simți mare? Un stâlp al Eternității?

– Am spus că-mi pare rău.

– În regulă. Vreau doar să știi că sunt Tehnician de mai puțin de o lună și că, personal, nu am declanșat nicio Schimbare de Realitate. Acum să ne întoarcem la ale noastre.

Calculatorul Senior Twissell îl chemă a doua zi pe Harlan în biroul său.

– Ți-ar plăcea să te ocupi de o S.M.N.,

băiete?

Nici că se putea mai nimerit. Toată dimineața Harlan regretase că și-a negat cu lașitate orice implicare personală în activitatea de Tehnician. Îi venea mereu în minte strigătul copilăresc: „N-am făcut încă nimic rău, nu dați vina pe mine!”

Asta însemna că recunoștea ceva dubios în munca unui Tehnician și că el nu avea nicio vină, pentru că era prea nou în domeniu ca să fi avut timpul să devină un criminal.

Întâmpină cu bucurie ocazia de a-și anihila scuza. Ar însemna aproape o penitență. Îi va putea spune lui Cooper: „Da, pentru ceva ce eu am făcut, aceste milioane de oameni sunt personalități noi, însă era necesar și sunt mândru că eu sunt cauza.”

Așa că Harlan răspunse vesel:

– Sunt gata, domnule.

– Bun, bun. O să te bucure să afli băiete (un pufăit, și vârful țigării străluci incandescent) că toate analizele tale au dovedit o acuratețe de prim rang.

– Vă mulțumesc, domnule. („Acum erau analize, gândi Harlan, nu presupuneri.”)

– Ai talent. Mână de aur, băiete, Ai nevoie de lucruri mărețe. Putem începe cu acesta, al 223-lea. Afirmația ta că blocarea ambreiajului unui anumit automobil va furniza bifurcația necesară fără efecte secundare nedorite este perfect corectă. Îl vei bloca?

– Da, domnule.

Aceasta a fost adevărata inițiere a lui Harlan în munca de Tehnician. Ulterior, nu a mai fost doar un om cu o insignă roșie. Mânuise Realitatea. Modificase un mecanism, timp de câteva minute scurte, luate din Secolul 223 și, ca rezultat, un tânăr nu ajunsese la un curs de mecanică la care dorea să asiste. Nu s-a mai apucat niciodată de inginerie solară și, în consecință, un mecanism foarte simplu, de o importanță crucială, a fost întârziat în dezvoltarea sa cu 10 ani. În mod uimitor, un război din Secolul 224 ieșise astfel din Realitate.

Asta nu era bine? Ce dacă aveau loc modificări de personalități? Noile personalități erau la fel de umane ca și cela vechi și își aveau și ele dreptul lor la viață. Chiar dacă erau scurtate un număr de vieți, multe erau prelungite și înzestrate cu mai multă fericire. O mare operă literară, un monument al intelectului și sentimentelor umane, nu mai era concepută în noua Realitate, însă câteva exemplare erau păstrate în Bibliotecile Eternității, nu-i așa? Și, oricum, apăruseră noi activități creatoare, nu-i așa?

Totuși, în noaptea aceea, Harlan fu chinuit de o insomnie agonizantă, fierbinte, iar când ațipi în sfârșit, cuprins de amețeală, i se întâmplă ceva ce nu i se mai întâmplase de ani și ani.

Își visă mama.

În ciuda unui început atât de slab, lui

Harlan îi fu de ajuns un fizio-an pentru a fi cunoscut în Eternitate drept „Tehnicianul lui Twissell” și, cu o doză apreciabilă de maliție, drept „Băiatul Minune” și „Cel-Care-Nu-Greșește-Niciodată”.

Relațiile lui cu Cooper deveniră aproape plăcute. Între ei nu s-a înfiripat niciodată o prietenie completă. (Dacă Cooper s-ar fi putut decide să facă primul pas, poate că Harlan nici n-ar fi știut cum să reacționeze.) Cu toate acestea, lucrau bine împreună și interesul lui Cooper pentru Istoria Primitivă crescu până la a rivaliza cu cel al lui Harlan.

Într-o zi Harlan îi spuse:

– Uite ce e, Cooper, te-ar deranja să vii mâine în loc de azi? Trebuie să urc în Secolele 3000 săptămâna asta ca să verific o Observație și omul pe care vreau să-l văd este liber în după-amiaza asta.

Ochii lui Cooper se luminară, înfometați:

– Nu pot să vin și eu?

– Vrei?

– Sigur. N-am mai pus piciorul într-o navă, de când m-au adus aici, din Secolul 78, și atunci nici nu știam ce se întâmplă.

Harlan era obișnuit să folosească nava din tunelul C, rezervat prin legi nescrise Tehnicienilor, pe toată lungimea sa nemăsurată, străbătând Secole. Cooper nu se arătă deloc stingherit pe drum. Păși la bordul navei fără pic de ezitare și-și ocupă locul pe bancheta circulară ce o înconjura.

Însă după ce Harlan activase câmpul și

pusese nava în mișcare sus-timp, fața lui Cooper se schimonosi într-o expresie aproape comică de surpriză.

– Nu simt nimic, spuse el. E ceva în neregulă?

– Totul este în regulă. Nu simți nimic pentru că nu te deplasezi cu adevărat. Ești propulsat de-a lungul extensiunii temporale a navei. De fapt, spuse Harlan adoptând un ton didactic, în acest moment tu și cu mine nu suntem cu adevărat materie, în ciuda aparențelor. O sută de oameni ar putea folosi această navă, deplasându-se (dacă se poate spune așa) cu viteze diferite în orice direcție Temporală, trecând unul prin celălalt și așa mai departe. Legile Universului normal pur și simplu nu funcționează în aceste tunele!

Gura lui Cooper se strâmbă puțin și Harlan își zise, stingherit: „Pustiul învață inginerie temporală și știe mai multe decât mine despre toate acestea. De ce nu tac odată din gură, să încetez să mă mai fac de râs?”

Se închise în tăcere, privindu-l fix pe Cooper, cu un aer sumbru. Mustața tânărului era gata crescută de câteva luni. Era căzută, încadrându-i gura în ceea ce Eternii numeau linia Mallansohn, deoarece singura fotografie, trecând drept autentică, a inventatorului Câmpului Temporal (și aceea destul de ștearsă și de prost expusă) îl înfățișa cu o astfel de mustață. Pentru acest motiv linia aceasta

își menținea o oarecare popularitate printre Eterni, cu toate că pe foarte puțini îi avantaja.

Ochii lui Cooper rămăseseră fixați pe înșiruirea cifrelor care înregistrau trecerea Secolelor în raport cu ei.

– Cât de departe în sus-timp ajunge tunelul navei?

– Nu te-au învățat asta?

– De-abia dacă au amintit de nave.

Harlan ridică din umeri.

– Eternitatea nu are capăt. Tunelul se continuă la nesfârșit.

– Cât de departe în sus-timp ați ajuns dumneavoastră?

– Acum voi merge cel mai departe. Calculatorul Twissell a ajuns până în Secolul 50.000.

– Sfinte Timp! șopti Cooper.

– Și asta încă nu e nimic. Câțiva Eterni au trecut chiar de Secolul 150.000.

– Și cu ce seamănă?

– Cu absolut nimic, spuse Harlan morocănos. O multitudine de vieți, dar niciuna umană. Omul a dispărut.

– Mort? Înlăturat?

– Nu cred că știe cineva exact.

– Și nimic nu poate schimba starea asta de lucruri?

– Ei bine, de la Secolul 70.000 în sus… începu Harlan, apoi conchise abrupt: Ei, mai dă-le-n Timp! Schimbă subiectul.

Dacă exista un subiect în privința căruia Eternii să fie aproape superstițioși, acesta era „Secolele Ascunse”, intervalul dintre

Secolele 70.000 și 150.000. Un subiect foarte rar menționat. Numai legătura foarte strânsă dintre Harlan și Twissell explica puținele lui cunoștințe în acest domeniu. Tot ce știa era că, în toate acele mii de secole, Eternii nu puteau trece în Timp.

Porțile dintre Eternitate și Timp erau impenetrabile. De ce? Nimeni nu știa.

Harlan își închipuia, din câteva remarci întâmplătoare ale lui Twissell, că fuseseră făcute încercări de a se Schimba Realitatea în Secole imediat sub cel de-al 70.000-lea, însă fără Observații adecvate dincolo de secolul 70.000 nu se putea face nimic.

Twissell râsese ușor odată și spusese: „O să trecem și de asta într-o zi. Până atunci, 70.000 de Secole de îngrijit este destul."

Dar nu sunase foarte convingător.

– Ce se întâmplă cu Eternitatea după Secolul 150.000? întrebă Cooper.

Harlan oftă. După cât se părea, subiectul nu putea fi schimbat.

– Nimic. Secțiile există, însă Eternii nu, nicăieri după cel de-al 70.000-lea. Secțiile continuă să existe milioane de Secole după ce orice fel de viață a dispărut și chiar mai mult, până ce Soarele devine o novă și chiar și după aceea. Eternitatea nu are sfârșit. De aceea i se spune Eternitate.

– Deci, Soarele chiar devine o novă?

– Sigur. Altfel Eternitatea n-ar putea exista. Nova Sol este rezerva noastră de energie. Ascultă, știi câtă energie este necesară pentru înființarea unui Câmp

Temporal? Primul Câmp al lui Mallansohn era la două secunde de extremul jos-timp și extremul sus-timp și destul de mare ca să conțină nu mai mult de o măciulie de chibrit și a necesitat întreaga producție pe o zi a unei centrale atomice. Au trebuit o sută de ani pentru înființarea unui Câmp Temporal subțire cât un fir de păr, destul de departe în sus-timp pentru a putea capta energia radiantă a Novei, astfel încât să poată fi construit un câmp destul de mare pentru a cuprinde un om.

Cooper suspină.

– Tare aș vrea să ajungă să nu mă mai pună să învăț ecuații și mecanica câmpului și să înceapă să-mi vorbească despre partea cu adevărat interesantă. Dacă aș fi trăit în timpul lui Mallansohn…

– N-ai fi învățat nimic. A trăit în Secolul 24, însă Eternitatea a luat ființă de-abia târziu, în 27. Inventarea Câmpului nu este același lucru cu construirea Eternității, știi asta, și restul celor din 24 n-aveau nici cea mai vagă bănuială despre ceea ce însemna invenția lui Mallansohn.

– Adică își depășise generația?

– Cu foarte mult. Nu numai că a inventat Câmpul Temporal, dar a și descris relațiile fundamentale care au făcut posibilă Eternitatea și a anticipat aproape fiecare aspect al ei, cu excepția Schimbărilor de Realitate. De asemenea, foarte îndeaproape… dar cred că am ajuns, Cooper. După tine.

Păsiră afară.

Harlan nu-l mai văzuse niciodată înainte pe Calculatorul Senior Laban Twissell furios. Oamenii spuneau întotdeauna că este incapabil de orice sentiment, că este un dispozitiv neînsufleţit al Eternităţii, până la a-şi uita numărul exact al secolului căminului său temporal. Mai susţineau că, la o vârstă fragedă, inima i se atrofiase şi că îi fusese înlocuită cu un calculator mic, aidoma modelului pe care îl purta mereu în buzunarul de la pantaloni.

Twissell nu făcea nimic ca să infirme aceste zvonuri. De fapt, mulţi gândeau că el însuşi le dădea crezare.

Astfel încât, chiar când Harlan se îndoi în faţa rafalei de furie care-l izbi, mai găsi loc în mintea lui să se mire de faptul că Twissell putea exterioriza mânie. Se întrebă dacă Twissell va fi uluit, ulterior, în momente mai calme, dându-şi seama că această inimă-calculator-de-buzunar îl trădase, dovedindu-se a fi doar un biet ghem de muşchi şi valve supuse contorsiunilor emoţionale.

Twissell îi spuse, deoparte, cu vocea lui bătrână, scârţâitoare:

– Sfinte Timp, băiete, faci parte cumva din Consiliul Atottemporal? Tu dai ordinele pe-aici? Tu-mi spui mie ce să fac sau eu îţi spun ţie ce să faci? Tu aranjezi acum excursiile cu nava?

Se întrerupea singur din când în când, exclamând:

– Răspunde-mi, apoi continua cu un șuvoi de întrebări turnate în căldarea clocotindă a interogațiilor.

Spuse, în sfârșit:

– Dacă te mai întreci vreodată pe tine în felul ăsta, te trimit la reparatul instalațiilor pentru totdeauna. Înțelegi?

Harlan, palid și din ce în ce mai încurcat, răspunse:

– Nu mi s-a spus niciodată că Novicele Cooper nu trebuie luat în navă.

Explicația nu îndulci cu nimic situația.

– Ce fel de scuză este o dublă negație, băiete? Nu ți s-a spus niciodată să nu-l îmbeți. Nu ți s-a spus niciodată să nu-l razi în cap. Nu ți s-a spus niciodată să nu-l străpungi cu o curbă Tav bine ascuțită. Pe Timp, băiete, dar ce ți s-a spus să faci cu el?

– Mi s-a spus să-l învăț Istoria Primitivă.

– Atunci fă-o. Și nimic mai mult.

Twissell își aruncă țigara și o strivi sălbatic sub călcâi, ca și cum ar fi fost chipul unui dușman de-o viață.

– Aș vrea să subliniez, Calculator, replică Harlan, că multe Secole din Realitatea curentă seamănă întrucâtva cu epoci specifice din Istoria Primitivă într-o privință sau chiar în mai multe. Intenția mea era să îl scot către aceste Timpuri, sub o cartografiere spațio-temporală atentă, desigur, ca o formă de deplasare pe teren.

– Ce? Ascultă, cap sec, chiar nu intenționezi niciodată să-mi ceri permisiunea pentru *nimic?* Exclus. Rezumă-te la a-l învăța Istoria Primitivă.

Nicio deplasare pe teren. Și nici experimente de laborator. În curând vei schimba Realitatea doar ca să-i arăți cum se face.

Harlan își trecu limba uscată peste buzele uscate, mormăi o încuviințare plină de resentiment și, în cele din urmă, îi fu îngăduit să plece.

Îi trebuiră săptămâni pentru ca sentimentele sale rănite să se lecuiască întrucâtva.

4. Calculator

Când reintră în Secolul 482, pentru prima oară de când plecase să lucreze cu Twissell, Harlan era Tehnician de doi ani. Și îl găsi aproape de nerecunoscut.

Nu Secolul se schimbase. Ci el.

Doi ani în branșa Tehnicienilor însemnaseră multe. Într-un fel, sentimentul lui de statornicie crescuse. Nu mai trebuia să învețe o limbă nouă, să se obișnuiască cu stiluri noi de îmbrăcăminte și cu noi moduri de viață la fiecare proiect de Observație. Pe de altă parte, simțea în el un fel de retragere. Aproape că uitase acum camaraderia care-l lega de restul specialiștilor din Eternitate.

Mai mult, încerca sentimentul *puterii* pe care i-o dădea statutul de Tehnician. Ținea în vârful degetelor soarta a milioane de oameni, și dacă asta îl făcea să umble singur, îi dădea dreptul, de asemenea, să umble cu capul sus.

Așa că putu să-l privească lung și rece pe funcționarul de la Comunicații din spatele biroului de la intrarea în 482 și să se anunțe, cu silabe hotărâte:

– Andrew Harlan, Tehnician, se prezintă la Calculatorul Finge pentru repartizare temporară la Secolul 482, nebăgând în seamă privirea rapidă a omului de vârstă mijlocie pe care-l avea în față.

Era ceea ce unii numeau „privirea

Tehnician”, o privire iscoditoare, rapidă, involuntară, piezișă la emblema roșu cu roz de pe umărul Tehnicianului, apoi efortul de a nu o mai privi din nou.

Harlan se uită lung la emblema de pe umărul celuilalt. Nu era galbenul pentru Calculator, verdele pentru Proiectantul-de-Vieți, albastrul Sociologului sau albul Observatorului. Nu era nici culoarea aprinsă a Specialistului. Era doar o dungă albastră pe fond alb. Acest om însemna Comunicații, o subramură a Întreținerii, nici măcar Specialist.

Și avea și *el* „privirea Tehnician”.

Harlan spuse, cu puțină tristețe:

– Ei, bine?

Omul de la Comunicații răspunse repede.

– Îl sun pe Calculatorul Finge, domnule.

Harlan își amintea Secolul 482 ca fiind solid și masiv, acum i se părea însă aproape meschin.

Se obișnuise cu sticla și porțelanul din 575, cu acea fetișizare a curățeniei. Se adaptase la o lume albă a limpezimii, punctată ici-colo cu pete pastelate răzlețe.

Vârtejurile greoaie de ghips ale secolului 482, pigmenții lui murdari, întinderile de metal vopsit erau aproape respingătoare.

Chiar și Finge părea altul, sub mărimea naturală, parcă. Cu doi ani înainte, Observatorului Harlan toate gesturile lui Finge îi apăruseră funeste și atotputernice.

Acum, de pe înălțimile semețe și însingurate ale statutului de Tehnician,

același om părea patetic și pierdut. Harlan îl privea cum frunzărește un teanc de foi și se pregătește să ridice ochii cu aerul cuiva care începe să creadă că și-a făcut vizitatorul să aștepte exact intervalul de timp necesar.

Finge venea dintr-un Secol axat-pe-energie, din anii 600. Twissell era cel care îi relatase acest amănunt, care explica multe. Izbucnirile de irascibilitate ale lui Finge puteau fi cu ușurință considerate rezultatul nesiguranței naturale a unui om greoi, obișnuit cu constanța forțelor de câmp, nemulțumit că are de-a face doar cu materie șubredă. Mersul lui în vârful picioarelor (Harlan își aducea bine aminte de pasul felin al lui Finge. Adeseori, ridicând privirea de pe hârtiile lui, îl vedea pe Finge stând în fața lui, scrutându-l cu privirea fără să-l fi auzit apropiindu-se.) nu mai era ceva viclean și furișat, ci mai degrabă pasul temător și șovăielnic al cuiva care trăiește cu teama constantă, chiar dacă inconștientă, că podeaua va ceda sub greutatea lui.

Harlan gândi, cu o condescendență plăcută: „Omul nu s-a prea adaptat la Secția lui. Re-repartizarea ar fi probabil singurul lucru care l-ar ajuta."

Finge spuse:

– Salut, Tehnician Harlan!

– Salut, Calculator, răspunse Harlan.

Finge reluă:

– Se pare că în cei doi ani de când…

– Doi fizio-ani, îl corectă Harlan.

Finge privi în sus, surprins.

– Doi fizio-ani, desigur.

În Eternitate, Timpul nu era ceea ce se credea despre Timp în Universul celălalt, însă corpurile omenești îmbătrâneau și acest lucru dădea măsura de neevitat a Timpului chiar în absența fenomenelor fizice semnificative. Din punct de vedere fiziologic, Timpul trecea și într-un fizio-an al Eternității un om îmbătrânea tot atât cât într-un an obișnuit al Timpului. Cu toate acestea, nici cel mai pedant Etern nu-și amintea de această distincție decât foarte rar. Era prea comod să spui „Ne vedem mâine", sau „Ți-am simțit lipsa ieri", sau „Ne vedem săptămâna viitoare", ca și cum ar fi existat un mâine sau un ieri sau o săptămână trecută și în alt fel decât cel fiziologic. Și instinctele umane erau satisfăcute, măsurându-se activitățile din Eternitate cu o zi arbitrară de 24 de „fizio-ore", cu o respectare solemnă a zilei și a nopții, a unui azi și a unui mâine.

Finge reluă:

– În cei doi *fizio-ani,* de când ai plecat, Secolul 482 a intrat, treptat, într-o criză. Destul de ciudată. Delicată. Aproape fără precedent. Avem acum nevoie de o Observație corectă, cum nu am mai avut niciodată înainte.

– Și vreți să Observ eu?

– Da. Într-un fel, este o risipă de talent să ceri unui Tehnician să facă o Observație, însă Observațiile tale anterioare erau perfecte din punct de vedere al limpezimii

și clarviziunii. Avem din nou nevoie de așa ceva. Îți voi schița doar câteva amănunte…

Lui Harlan nu-i fu dat să afle chiar atunci care erau aceste detalii. Finge vorbea, dar ușa se deschise și Harlan nu-l mai auzi.

Privea, încremenit, la persoana care intrase.

Nu că Harlan nu mai văzuse vreodată o fată în Eternitate.

„Vreodată", e prea mult spus. Rareori, da, dar nu niciodată.

Dar o fată ca *asta!* Și încă în *Eternitate!*

Harlan văzuse multe femei în trecerile sale prin Timp, însă în Timp ele nu erau pentru el decât niște obiecte, ca zidurile și ghidurile, farurile și darurile, casele și vasele. Erau fapte de Observat.

În Eternitate o fată era altceva. Și încă una ca *asta!*

Era îmbrăcată în stilul înaltei societăți din 482, ceea ce însemna învelișuri transparente și cam atât în sus de talie și pantaloni subțiri, până la genunchi. Aceștia, deși prea puțin transparenți, sugerau curbe delicate.

Părul îi era negru și lucios, căzând până pe umeri, buzele îi erau conturate cu creionul roșu, cea de sus subțire și cea de jos prea plină, într-o bosumflare exagerată. Pleoapele și lobii urechilor erau fardate într-un roz pal, iar restul feței sale tinere (aproape de fetișcană) era de un alb lăptos surprinzător. Pandantive cu pietre prețioase coborau de pe umeri și zornăiau

încetișor când de o parte, când de alta a pieptului, asupra căruia atrăgeau atenția.

Se așeză pe locul ei la un birou din colțul încăperii, ridicând genele doar o dată, ca să-și treacă privirea umbrită peste chipul lui Harlan.

Când Harlan auzi din nou vocea lui Finge, Calculatorul spunea:

– Le vei avea pe toate într-un raport oficial și între timp poți să-ți preiei vechiul birou și camera de dormit.

Harlan se trezi că ieșise din birou fără să-și amintească clar amănuntele retragerii sale. Probabil că ieșise fără să-și dea seama.

Sentimentul dinlăuntrul lui cel mai ușor de recunoscut era mânia. Pe Timp, nu trebuia să i se permită lui Finge să facă una ca asta. Dăuna moralei. Era o bătaie de joc…

Se opri, descleștă pumnul, își deștepeni falca. Să vedem acum!! Pașii îi sunau puternic în propriile urechi și merse hotărât către omul de la Comunicații din spatele biroului.

Acesta ridică ochii, fără să-i întâlnească efectiv privirea, și spuse, cu prudență:

– Da, domnule.

– La un birou din încăperea Calculatorului Finge se află o femeie. E nouă pe aici?

Avusese intenția să întrebe ca de un fapt divers. Voise să sune ca o întrebare plictisită, indiferentă. În loc de asta, cuvintele răsunară ca două timpane lovite.

Întrebarea însă îl însufleți pe cel de la Comunicații. Privirea din ochii lui se transformă în ceva care-i înrudește pe toți bărbații. Îl îngloba chiar și pe Tehnician, îl învălui ca pe un tovarăș și spuse:

– Cine, puștoaica? Mamă, Doamne! Dar, totuși, nu ți se pare că e făcută ca o latrină într-un câmp de forțe?

Harlan se bâlbâi puțin.

– Tu doar răspunde-mi la întrebare!

Omul îl privi lung și euforia lui se mai evaporă.

– E nouă. E o Temporală.

– Ce funcție are aici?

Un zâmbet ascuns se strecură pe fața funcționarului și se prefăcu într-un rânjet lacom.

– E așa-zisa secretară a șefului. Se numește Noÿs Lambent.

– Bine.

Harlan se răsuci pe călcâie și plecă.

Prima incursiune de Observație a lui Harlan în Secolul 482 fu făcută a doua zi, dar nu dură decât 30 de minute. Era, evident, doar o călătorie de orientare, menită să-l pună în contact direct cu Realitatea. A doua zi în Timp o oră și jumătate, iar a treia zi deloc.

Își umplea timpul reluând rapoartele sale originale, reînvățând propriile cunoștințe, reîmprospătându-și în minte sistemul lingvistic al timpului, reobișnuindu-se cu tradițiile locale.

Secolul fusese afectat de o Schimbare de Realitate, însă de una minoră. Un grup

politic care se aflase Înăuntru era acum Afară, altfel, însă, în societate nu se vedea nicio altă modificare.

Fără să-și dea prea bine seama, luă obiceiul de a căuta, în vechile sale rapoarte, informații asupra aristocrației. Cu siguranță că făcuse Observații.

Făcuse, într-adevăr, dar erau foarte impersonale, păstrând o oarecare distanță. Datele aduse de el priveau aristocrația ca pe o clasă, nu ca individualități distincte.

Desigur că diagramele sale spațio-temporale nu-i ceruseră și nici măcar nu-i permiseseră vreodată să examineze aristocrația din interior. Motivele acestui fapt depășeau atribuțiile unui Observator. Dar era nemulțumit de sine însuși că privește acum acest domeniu cu curiozitate.

În timpul celor trei zile o zări în treacăt pe fată, pe Noÿs Lambent, de patru ori. Prima oară nu-i văzuse bine decât hainele și podoabele. Acum observă că era înaltă cam de un metru șaptezeci, cu o jumătate de cap mai scundă decât el, totuși destul de zveltă și cu o ținută destul de dreaptă și de grațioasă pentru a da impresia că este mai înaltă. Avea mai mulți ani decât îi dădeai la prima vedere, apropiindu-se probabil de 30, cu siguranță peste 25.

Era tăcută și rezervată, și odată îi zâmbi când trecu pe lângă el pe coridor, coborând apoi privirea. Harlan se trase într-o parte ca să evite să o atingă, apoi își urmă drumul furios.

La sfârșitul celei de-a treia zile, Harlan începea să simtă că datoria lui de Etern nu îi permitea să acționeze decât într-un singur fel. Fără îndoială că, pentru ea, situația era agreabilă. Desigur că Finge nu ieșea din litera legii. Însă indiscreția lui în această privință, nepăsarea lui, contraziceau cu siguranță spiritul legii și aici trebuia intervenit.

Harlan hotărî că, la urma urmei, nu era om în Eternitate pe care să-l antipatizeze atât de mult ca pe Finge. Circumstanțele atenuante pe care i le găsise cu numai câteva zile înainte dispăruseră.

În dimineața celei de-a patra zile, Harlan ceru și obținu permisiunea de a-l vedea pe Finge între patru ochi. Pătrunse în birou cu pas hotărât și, spre propria lui surpriză, intră imediat în subiect.

– Calculator Finge, propun ca domnișoara Lambent să fie trimisă înapoi în Timp.

Ochii lui Finge se îngustară. Îi arătă un scaun, își puse degetele împletite sub bărbia moale, rotundă și lăsă să i se vadă câțiva dinți.

– Ia loc. Ia loc. Găsești că domnișoara Lambent este incompetentă? Necorespunzătoare?

– În privința incompetenței și inadecvării ei, Calculator, nu mă pot pronunța. Depinde de sarcinile care i se dau și eu nu i-am dat niciuna. Dar trebuie să vă dați seama că dăunează moralei acestei Secții.

Finge îl privi lung și distant, ca și cum mintea lui de calculator cântărea noțiuni abstracte inaccesibile unui Etern de rând.

– În ce fel dăunează moralei, Tehnician?

– Nu văd de ce mă întrebați, replică Harlan, din ce în ce mai furios. Costumul ei este exhibiționist. Și…

– Stai, stai. Stai puțin, Harlan. Ai fost Observator al acestui Secol. Știi că hainele ei sunt costumul standard pentru 482.

– În anturajul ei, în mediul ei cultural, n-aș fi avut nimic de zis, cu toate că pot susține sus și tare că hainele ei sunt prea mult chiar și pentru Secolul 482. Dați-mi voie să fac aprecierea asta. Aici, în Eternitate, o persoană ca ea este cu siguranță nelalocul ei.

Finge dădu încet din cap. De fapt, părea să se distreze. Harlan înlemni, iar Finge răspunse:

– Ea se află aici cu un scop bine delimitat. Îndeplinește un rol esențial. Doar temporar. Deocamdată încearcă s-o suporți.

Maxilarele lui Harlan tremurau. Protestase și fusese pus la punct. La naiba cu prudența. O să vorbească pe șleau.

– Îmi pot imagina care este „rolul esențial” al acestei femei. Nu vi se va permite să o păstrați chiar așa, în văzul lumii.

Se întoarse, țeapăn, și se îndreptă spre ușă. Vocea lui Finge îl opri.

– Tehnician, spuse el, poate legăturile tale cu Twissell ți-au format o noțiune

falsă despre propria ta importanță. Corecteaz-o! Și până atunci spune-mi, Tehnician, ai avut vreodată o… (ezită, părând să-și caute cuvintele)… prietenă?

Cu o precizie elaborată și insultătoare, întors cu spatele, Harlan cită:

– Pentru a evita orice complicație sentimentală cu cineva din Timp, Eternul nu are voie să se căsătorească. Pentru a evita orice complicații sentimentale legate de familie, Eternul nu trebuie să aibă copii.

Calculatorul interveni grav:

– Nu te-am întrebat despre căsătorie sau copii.

Harlan cită mai departe:

– Pot fi stabilite legături temporare cu un Temporal numai după o solicitare la Comisia Centrală de Planificare a Consiliului Atottemporal, pentru o Proiectare a Vieții Temporalului în cauză. Legăturile pot fi dirijate ulterior numai în concordanță cu cerințele unei cartografieri spațio-temporale specifice.

– Foarte adevărat. Ai solicitat vreodată o legătură temporară, Tehnician?

– Nu, Calculator.

– Ai intenția s-o faci?

– Nu, Calculator.

– Poate că ar trebui. Ți-ar mai deschide orizontul. Ai deveni mai puțin preocupat de amănuntele costumului unei femei, mai puțin deranjat de relațiile ei personale posibile cu alți Eterni.

Harlan plecă. De mânie, îi pierise și vocea.

Descoperi că îi este aproape imposibil să-și facă incursiunile zilnice în Secolul 482 (cea mai lungă durată neîntreruptă a unei călătorii rămăsese sub 2 ore).

Era indispus și știa și de ce. Finge! Finge și sfatul lui vulgar despre legăturile cu Temporalii.

Legături existau. Toată lumea știa. Eternitatea fusese întotdeauna conștientă de necesitatea unui compromis cu dorințele umane (lui Harlan această expresie îi provoca un fior de repulsie), însă restricțiile impuse în alegerea femeii făceau din acest compromis orice în afară de ceva neîngrădit, generos. Și cei care aveau norocul să fie găsiți corespunzători pentru un astfel de aranjament aveau datoria să păstreze o discreție absolută, din decență și din respect pentru majoritate.

Prin clasele inferioare de Eterni, mai ales în rândul celor de la Serviciul de Întreținere, circulau întotdeauna zvonuri (pline pe jumătate de speranță, pe jumătate de invidie) despre femei importate, cu statut mai mult sau mai puțin permanent, pentru motive evidente. Întotdeauna zvonurile îi numeau pe Calculatori și pe Proiectanții-de-Vieți ca fiind grupurile beneficiare. Ei și numai ei puteau decide care femei puteau fi sustrase din Timp fără pericolul unei Schimbări de Realitate semnificativă.

Mai puțin senzaționale (și deci bârfa nu se prea ocupa de ele) erau relatările despre

funcționarii Temporali pe care fiecare Secție îi angaja, pentru o perioadă (atunci când le permiteau analizele spațio-temporale), pentru a îndeplini sarcinile plicticoase ca gătitul, făcutul curățeniei și muncile mai grele.

Însă o Temporală și încă o *astfel* de Temporală, angajată ca „secretară", nu putea însemna decât că Finge dădea cu tifla idealurilor care făceau din Eternitate ceea ce era.

Indiferent de faptele de viață, cărora oamenii practici ai Eternității trebuiau să le dea o ascultare formală, rămânea adevărat că Eternul ideal era un om devotat, trăind pentru misiunea pe care o avea de îndeplinit, pentru îmbunătățirea Realității și mărirea fondului de fericire umană. Lui Harlan îi plăcea să creadă că Eternitatea seamănă cu mănăstirile din timpurile Primitive.

În noaptea aceea visa că vorbea cu Twissell despre această problemă și că Twissell, Eternul ideal, îi împărtășea dezgustul. Visă un Finge dărâmat, retrogradat. Se visă pe sine însuși cu emblema galbenă de Calculator, instituind un regim nou în Secolul 482, dându-i cu mărinimie lui Finge o altă slujbă în Serviciul de Întreținere. Twissell stătea lângă el, zâmbind cu admirație, în timp ce el elabora o nouă diagramă organizațională, corectă, ordonată, fondată și îi spunea lui Noÿs Lambent să împartă cópii.

Însă Noÿs Lambent era goală și Harlan se trezi, tremurând și rușinat.

Într-o zi o întâlni pe coridor și se trase în lături, privind în altă parte, ca să o lase să plece.

Însă ea rămase locului, privindu-l, până când el trebui să-și ridice ochii și să-i întâlnească pe ai ei. Era plină de culoare și de viață și Harlan îi simțea parfumul ușor.

– Sunteți Tehnicianul Harlan, nu-i așa?

Primul lui impuls fu să o repeadă, să-și urmeze drumul cu forța, dar, la urma urmei, își spuse, ea nu avea de fapt nicio vină. În plus, să treacă pe lângă ea acum ar însemna să o atingă.

Așa că încuviință scurt din cap.

– Mi s-a spus că sunteți expert în problemele Timpului nostru.

– L-am vizitat.

– Mi-ar face mare plăcere să vorbim despre asta într-o zi.

– Sunt ocupat, Nu cred că voi avea timp.

– Dar, domnule Harlan, desigur că vă puteți *găsi* puțin timp într-o zi.

Și îi zâmbi.

Harlan spuse, într-o șoaptă disperată:

– Vreți să treceți, vă rog? Sau să-mi faceți loc să trec eu? Vă rog!

Ea își schimbă locul cu o legănare a șoldurilor care aduse sângele lui plin de murmur până în obrajii care îi ardeau. Era furios pe ea pentru că-l făcuse să se simtă stingherit, furios pe el însuși că fusese stânjenit și furios și mai mult decât orice,

pentru motive confuze, pe Finge.

La sfârșitul a două săptămâni, Finge îl chemă la el. Pe biroul lui se afla o foaie perforată de hârtie subțire, a cărei lungime și complexitate îi spuseră imediat lui Harlan că nu se referea nicidecum la o călătorie de o jumătate de oră în Timp.

– Vrei să iei loc, Harlan, și să examinezi aceasta chiar acum? Nu, nu cu privirea. Folosește-te de aparat.

Harlan ridică niște pleoape indiferente și introduse foița cu grijă în fanta aparatului de analizat de pe biroul lui Finge. Aceasta alunecă încet în interiorul mecanismului și, pe măsură ce intra, schema perforațiilor era tradusă în cuvinte care apăreau pe dreptunghiul de un alb lăptos al monitorului.

Undeva, pe la jumătate, mâna lui Harlan se ridică brusc și deconectă aparatul. Smulse foița cu o violență care îi rupse structura celulară rezistentă.

Finge reacționă calm.

– Mai am un exemplar.

Însă Harlan ținea rămășițele între degetul mare și arătător ca și cum s-ar fi așteptat să explodeze.

– Calculator Finge, aici este o greșeală la mijloc. Cu siguranță că nu pot fi pus să folosesc casa acestei femei ca bază pentru o incursiune în timp de aproape o săptămână.

Calculatorul strânse din buze.

– De ce nu, dacă acestea sunt cerințele

spațio-temporale. Dacă există vreo problemă personală între dumneata și domnișoara Lam…

– Nicio problemă personală, îl întrerupse Harlan cu aprindere.

– Oricum, o problemă este. În aceste condiții, voi merge până la a-ți explica anumite aspecte ale problemei Observaționale. Desigur însă că această situație nu trebuie luată drept crearea unui precedent.

Harlan rămăsese încremenit. Gândea intens și repede. În mod normal, orgoliul profesional l-ar fi constrâns să respingă orice explicație. Un Observator, sau un Tehnician în acest caz, își făcea treaba fără să discute. Și, de obicei, un Calculator nici nu se gândea vreodată să dea o explicație.

Aici, totuși, era ceva neobișnuit. Harlan se plânsese la adresa fetei, așa-zisa secretară. Finge se temea ca reclamația să nu ajungă mai departe, („Cel ce-are vină a fugi se-ncumetă când nimeni pe urmele lui nu se-avântă”, gândi Harlan cu o sumbră satisfacție și încercă să-și amintească unde citise această frază.)

Deci strategia lui Finge era limpede. Plasându-l pe Harlan în locuința Femeii, ar fi fost gata să răspundă cu contraacuzații dacă lucrurile ajungeau mai departe. Valoarea lui Harlan ca martor împotriva lui ar fi distrusă.

Și, desigur, trebuie să aibă vreo explicație plauzibilă pentru trimiterea lui Harlan într-un loc ca acesta, și urma să i-o

expună. Harlan îl ascultă cu un dispreț abia ascuns.

Finge începu:

– Precum știi, diversele Secole sunt conștiente de existența Eternității. Știu că noi supraveghem comerțul Intertemporal. Ei cred că aceasta este atribuția noastră esențială, ceea ce nu e rău. Bănuiesc vag că mai avem și rolul de a feri omenirea de catastrofe. Aceasta este mai mult o superstiție, dar este mai mult sau mai puțin corect și nici asta nu-i rău. Noi dăm generațiilor imaginea unei paternități masificate și un anumit sentiment de securitate. Îți dai seama, nu-i așa?

„Mă crede încă un Novice?", gândi Harlan. Însă dădu scurt din cap.

Finge continuă.

– Există anumite lucruri, totuși, pe care nu trebuie să le știe. Primul dintre ele, desigur, este modul în care modificăm Realitatea atunci când este necesar. Nesiguranța pe care cunoașterea acestui fapt ar declanșa-o ar fi foarte dăunătoare. Este întotdeauna necesar să înlăturăm din realitate orice factor care le-ar putea furniza asemenea cunoștințe și până acum nu am avut probleme în această privință. Totuși, mai există întotdeauna și alte păreri despre Eternitate, care se ivesc din când în când într-un Secol sau altul. De obicei, părerile periculoase sunt cele care se concentrează în special în păturile conducătoare ale unei epoci. Clasele care au mai mult contact cu noi și, în același

timp, au în mână importantul element numit *opinie publică.*

Finge se opri, ca și cum ar fi așteptat ca Harlan să facă vreun comentariu sau să întrebe ceva. Harlan nu făcu nici una, nici alta.

Reluă:

– Încă de la Schimbarea de Realitate 433-486, cu Numărul de Serie F-2, care a avut loc acum aproape un an… un fizio-an, au apărut indicii că în Realitate s-a strecurat din nou o astfel de părere nedorită. Am tras numai anumite concluzii despre natura acestei păreri și le-am prezentat Consiliului Atottemporal. Consiliul ezită să le accepte, deoarece ele depind de realizarea unui substitut, în cadrul Schemei de Calculare, de o posibilitate extrem de mică. Înainte de a acționa după recomandările mele, ei insistă să aibă o confirmare prin Observare directă. Este o misiune foarte delicată, iată de ce eu te-am chemat înapoi și Calculatorul Twissell a îngăduit să fii chemat. Alt lucru pe care l-am făcut a fost să localizez o membră a aristocrației Timpului, care s-a gândit că ar fi palpitant sau captivant să lucreze în Eternitate. Am luat-o în biroul meu și am ținut-o sub o observație strictă ca să-mi dau seama dacă este corespunzătoare pentru scopul urmărit de noi…

Harlan gândi: „Observație strictă! Da!"

Din nou mânia lui se concentra mai degrabă asupra lui Finge decât asupra

femeii. Finge mai vorbea încă.

– După toate baremurile, este corespunzătoare. Acum o vom trimite înapoi în timpul ei. Folosind locuința ei ca bază, vei putea studia viața socială a mediului ei. Înțelegi acum motivul pentru care am adus fata aici și motivul pentru care socotesc necesară prezența ta în casa ei?

Harlan răspunse, cu o ironie aproape vizibilă:

– Vă asigur că înțeleg foarte bine.

– Atunci vei accepta această misiune.

Harlan plecă cu focul luptei arzându-i în piept. Finge *nu* va fi mai șiret decât el. El nu se va face de râs.

Cu siguranță că acest foc al bătăliei, că hotărârea de a fi mai viclean decât Finge erau motivele care îl făcură să simtă nerăbdare, aproape exaltare la gândul viitoarei sale călătorii în Secolul 482.

Atât și nimic altceva.

5. Temporal

Casa lui Noÿs Lambent era destul de izolată, situată totuși în apropierea unuia din orașele mari ale Secolului. Harlan cunoștea bine orașul. Îl cunoștea mai bine decât oricare dintre locuitorii săi. În incursiunile sale de Observație în această Realitate, îi vizitase fiecare colțișor, în fiecare deceniu de care se ocupa Secția.

Cunoștea orașul și în Spațiu, și în Timp. Și-l putea reprezenta în totalitatea sa, ca pe un organism, trăind și crescând cu catastrofele și vindecările sale, bucuriile și necazurile. Acum se afla într-o săptămână dată a Timpului, în acest oraș, într-un moment de animație suspendată a vieții sale lente de oțel și beton.

Mai mult decât atât, explorările sale preliminare se concentraseră din ce în ce mai puternic pe „perioeci", locuitorii cei mai de vază ai orașului, care însă locuiau în afara lui, pe spații mai mari și într-o relativă izolare.

482 se număra printre multele Secole în care bogățiile erau inegal distribuite. Sociologii aveau pentru acest fenomen o ecuație (pe care Harlan o văzuse tipărită, dar pe care o înțelegea doar vag). Se rezolva, pentru orice Secol dat, în trei relații, și pentru 482 aceste relații se aflau aproape de limita permisă. Sociologii dădeau din cap când li se punea această

problemă și Harlan îl auzise pe unul dintre ei spunând odată că orice nouă deteriorare adusă de Schimbările de Realitate ar face necesară „cea mai strictă Observație".

Însă mai era ceva de spus despre relațiile nefavorabile din ecuația distribuției bogăției. Acestea însemnau existența unei clase fără griji și elaborarea unui fel atrăgător de viață care, la apogeul său, încuraja cultura și grația. Atâta timp cât celălalt capăt al scării nu o ducea foarte rău, atâta timp cât clasele privilegiate nu-și uitau cu totul responsabilitățile în timp ce se bucurau de avantajele lor, atâta timp cât cultura lor nu înregistra o cotitură nesănătoasă evidentă, exista întotdeauna tendința, în Eternitate, de a se ierta îndepărtarea de modelul ideal de distribuție a bunurilor materiale și de a se căuta alte nepotriviri, mai puțin atrăgătoare.

Împotriva voinței sale, Harlan începea să înțeleagă aceste lucruri. De obicei, rămânerile sale peste noapte în Timp erau legate de hoteluri din cartierele mai sărace, unde cineva putea rămâne cu ușurință anonim, unde străinii nu erau băgați în seamă, unde o prezență în plus sau în minus nu însemna mare lucru și astfel nu făcea edificiul social decât să tremure puțin. Când până și aici intervenea nesiguranța, când exista o posibilitate ca acest tremurat să treacă de punctul critic și să dărâme un element important al castelului din cărți de joc al Realității, se

întâmpla adeseori să fie nevoit să doarmă sub un anume gard viu, la țară.

Și, de obicei, se studiau atent mai multe garduri, pentru a se vedea care va fi cel mai puțin tulburat în timpul nopții de fermieri, vagabonzi, sau câini fără stăpân.

Acum însă, Harlan, la celălalt capăt al scării, dormea într-un pat cu suprafață din materie impregnată de câmp, o împletire ciudată de materie și energie de care beneficiau doar păturile cu cea mai bună situație economică din societate. Prin timp, era mai puțin comună decât materia pură, dar mai comună decât pura energie. În orice caz, se mula pe corpul lui când stătea întins, de o rigiditate moale când stătea liniștit, cedând când se mișca sau se întorcea.

Își mărturisea, involuntar, atracția față de asemenea lucruri, și accepta motivul înțelept pentru care fiecare Secție a Eternității trăia la scara *medie* a Secolului său și nu la cel mai confortabil nivel existent. În felul acesta putea menține contactul cu problemele epocii și „pulsul" Secolului, fără să se identifice prea puternic cu o extremă sociologică.

E ușor, gândi Harlan în acea primă noapte, să te obișnuiești cu aristocrații.

Și chiar înainte de a adormi, gândul îi zbură la Noÿs. Visă că era în Consiliul Atottemporal, cu degetele împreunate în mod auster pe masa din fața lui. Privea în jos la un Finge mic, foarte mic, care asculta înspăimântat sentința care-l arunca din

Eternitate într-o Observare permanentă a unuia dintre Secolele Necunoscute din sus-timpul îndepărtat. Cuvintele sumbre ale exilului ieșeau chiar din gura lui Harlan, și imediat la dreapta lui stătea Noÿs Lambent.

Nu o observase la început, însă privirea îi tot aluneca spre dreapta și se poticnea în cuvinte.

Nu o mai vedea nimeni? Restul membrilor Consiliului priveau numai înainte, cu excepția lui Twissell. El se întoarse ca să-i zâmbească lui Harlan, privind prin fată ca și cum nu ar fi fost acolo.

Harlan vru să-i spună fetei să iasă, dar îi era imposibil să mai articuleze vreo silabă. Încercă să o atingă, dar brațul i se urni leneș și ea nu se mișcă. Carnea ei era rece.

Finge râdea… mai tare… mai tare…

… și de fapt Noÿs Lambent era cea care râdea.

Harlan deschise ochii în lumina vie a soarelui și o privi o clipă pe fată cu spaimă, până își aduse aminte unde se aflau.

Ea îi spuse:

– Gemeai și dădeai cu pumnii în pernă. Ai visat urât?

Harlan nu răspunse.

– Baia ta este gata. La fel și hainele. Am aranjat să participi și tu la întrunire diseară. E un sentiment foarte ciudat să pășesc din nou în viața mea obișnuită după ce am stat atât de mult în Eternitate.

Harlan se simți extrem de stânjenit la

auzul înșiruirii ei degajate de cuvinte.

– Sper că nu le-ai spus cine sunt.

– *Desigur* că nu.

Desigur că nu! Finge va fi avut grijă de acest amănunt, alterându-i ușor psihicul, sub narcoză, dacă a găsit că este necesar. Dar poate că nu a crezut de cuviință, totuși. Doar o ținuse sub „strictă observație".

Gândul acesta îl agasă. Spuse:

– Aș prefera să fiu lăsat singur cât mai mult posibil.

Ea îl privi, nesigură, o clipă, două, apoi plecă.

Harlan îndeplini ritualul matinal al spălatului și îmbrăcatului cu un aer ursuz. Nu prea avea speranța unei seri plăcute. Va trebui să vorbească cât mai puțin cu putință, să se confunde cu peretele cât mai mult cu putință.

Adevăratul lui rol era acela al unei perechi de urechi și al unei perechi de ochi. Mintea lui urma să conecteze aceste simțuri cu raportul final și nu avea, în principiu, altă funcție.

De obicei *nu* îl deranja că, pe post de Observator fiind, nu știa precis ce caută. Un Observator, i se spusese pe când era Novice, nu trebuie să aibă noțiuni preconcepute despre ce date sunt cerute sau ce concluzii se așteaptă. Cunoașterea acestora, se spunea, i-ar deforma perspectiva, oricât de conștiincios ar încerca să fie.

În circumstanțele actuale însă,

ignorarea lor era iritantă. Harlan avea bănuieli puternice că nu era nimic de căutat, că, într-un fel, îi făcea jocul lui Finge. Și între acesta și Noÿs…

Privi furios la propria lui imagine, înfățișată cu exactitate tridimensională, la aproape un metru în fața lui, de Reflector.

Veșmintele colante ale Secolului 482, fără cusătură și viu colorate, îi dădeau, gândi el, o înfățișare ridicolă.

Noÿs Lambent veni în fugă la el, imediat după ce Harlan își terminase, solitar, micul dejun adus de un mekkano. Ea spuse, cu sufletul la gură:

– Este iunie, Tehnician Harlan.

– Nu folosi aici această denumire. Ce dacă este iunie? îi răspunse el aspru.

– Dar era februarie atunci când am venit! Se opri, șovăind. În locul acela, și asta s-a întâmplat doar acum o lună.

Harlan se încruntă.

– În ce an ne aflăm?

– Oh, în anul în care trebuie.

– Ești sigură?

– Absolut sigură. S-a strecurat vreo greșeală?

Avea un obicei supărător de a sta foarte aproape de el în timp ce vorbeau și ușorul ei sâsâit (mai degrabă o trăsătură a Secolului decât al ei personal) îi făcea o voce de copil neajutorat. Harlan nu se lăsa păcălit astfel. Se trase înapoi.

– Nicio greșeală. Ai fost pusă aici pentru că așa este mai convenabil. De fapt, în

Timp, ai fost aici pe toată perioada.

– Dar cum aș fi putut? Acum părea și mai înspăimântată. Nu-mi amintesc nimic. Există doi de eu?

Harlan era mult mai iritat decât îl îndreptățea situația. Cum putea să-i explice existența micro-schimbărilor declanșate de fiecare interferență cu Timpul care putea modifica vieți individuale fără efect vizibil asupra Secolului în ansamblu? Până și Eternilor, uneori, le ieșea din minte diferența dintre micro-schimbări (cu „s" mic) și Schimbările (cu majusculă), care modificau Realitatea în mod semnificativ.

– Eternitatea știe ce face. Nu pune întrebări.

O spuse cu mândrie, ca și cum el însuși ar fi fost Calculatorul Senior și ar fi hotărât personal că iunie era momentul optim de Timp și că micro-schimbarea declanșată prin saltul peste trei luni nu se putea transforma într-o Schimbare.

Ea remarcă:

– Atunci înseamnă că am pierdut trei luni din viață.

– Deplasările tale prin Timp nu au nicio legătură cu vârsta ta fiziologică, oftă el.

– Da sau nu?

– Da sau nu ce?

– Dacă am pierdut trei luni.

– Pe Timp, femeie, îți explic cât de limpede se poate, nu ai pierdut niciun timp din viață. Nu-l poți pierde.

Strigătul lui o făcu să se dea un pas

înapoi și, dintr-o dată, chicoti.

– Ai un accent foarte ciudat. Mai ales când îți ieși din sărite.

El se încruntă văzând că se dă înapoi. Ce accent? Vorbea mileniala 50 la fel de bine ca oricare din Secție. Poate chiar mai bine.

Fată proastă!

Se trezi din nou în fața Reflectorului, scrutându-și imaginea, care-l privea și ea având cute verticale săpate adânc între sprâncene.

Le descreți și gândi: „Nu arăt bine. Am ochii prea mici, urechi clăpăuge și bărbia prea mare."

Nu se gândise niciodată în mod deosebit la aceasta, însă acum îi veni în minte, brusc, că ar fi fost plăcut să arate mai bine.

Noaptea, târziu, Harlan adăugă însemnările sale la conversațiile pe care le prinsese, cât îi mai erau încă proaspete în minte.

Ca întotdeauna în astfel de cazuri, se folosise de un înregistrator molecular fabricat în Secolul 55. Avea forma unui cilindru subțire, lung de 10 cm și cu diametru de un centimetru, colorat într-un maro închis, dar discret. Putea fi ținut cu ușurință în manșetă, buzunar sau căptușeala hainei, în funcție de stilul de îmbrăcăminte, sau suspendat de curea, nasture sau butoni.

Oricum ar fi fost ținut, oriunde ar fi fost purtat, avea capacitatea de a înregistra aproximativ 20 milioane de cuvinte pe

fiecare dintre cele trei niveluri moleculare de energie. Cu un capăt al cilindrului conectat la un transliterator în legătură cu un mic receptor de la urechea lui, iar celălalt capăt conectat prin câmp la micul microfon de la buzele sale, Harlan putea asculta și vorbi simultan. Fiecare sunet emis în orele „întrunirii" era acum repetat în urechea lui și, în timp ce asculta, spunea cuvinte care se înregistrau pe cel de-al doilea nivel, coordonat cu, dar diferit de primul nivel, pe care se înregistrase fondul sonor al adunării. Pe acest al doilea nivel își descria propriile impresii, atribuia semnificații, sublinia corelații. În final, când se folosea astfel de înregistratorul molecular pentru a scrie un raport, obținea nu o înregistrare sunet-pe-sunet, ci o reconstituire adnotată.

Noÿs Lambent apăru. Nu își semnalase intrarea în niciun fel.

Iritat, Harlan deconectă receptorul și microfonul, le atașă înregistratorului molecular, le așeză pe toate în trusă și o închise pe aceasta furios.

– De ce ești întotdeauna atât de înfuriat pe mine? întrebă Noÿs.

Brațele și umerii îi erau goale și picioarele ei lungi luceau în foamitul ușor luminiscent.

– Nu sunt înfuriat. Nu simt nimic față de tine.

În momentul acela simțea că afirmația sa era strictul adevăr.

– Încă mai lucrezi? Cu siguranță că ești

obosit.

– Nu pot să lucrez dacă ești de față, veni replica țâfnoasă.

– *Ești* furios pe mine. Nu mi-ai adresat niciun cuvânt toată seara.

– Am vorbit cu fiecare cât am putut mai puțin. Nu mă aflam acolo ca să vorbesc.

Aștepta ca ea să plece. Însă ea spuse:

– Ți-am mai adus ceva de băut. Părea să-ți placă paharul pe care l-ai băut la întrunire și unul nu este de ajuns. Mai ales dacă ai de gând să lucrezi.

El îl observă pe micul mekkano din spatele ei, alunecând într-un câmp stabil de forțe.

De-abia mâncase în timpul serii, luând câte puțin din feluri despre care raportase în amănunțime în Observațiile trecute, dar din care (cu excepția câtorva îmbucături care să-i furnizeze date) se abținuse până acum să mănânce. Împotriva voinței sale, îi plăcuse băutura înspumată, de un verde-deschis, cu aromă de mentă (nu cu totul alcoolică, ci mai degrabă altceva), care era pe atunci la modă. Nu existase în cadrul Secolului cu doi fizio-ani înainte, anterior ultimei Schimbări de Realitate.

Luă cel de-al doilea pahar de la mekkano cu o înclinare austeră din cap drept mulțumire față de Noÿs.

Dar de ce o Schimbare de Realitate care nu avusese, virtual, niciun efect fizic asupra Secolului, introdusese în existență o nouă băutură? El nu era Calculator, așa că n-avea rost să-și pună întrebarea asta. Și pe

urmă chiar și Calculele cele mai detaliate cu putință nu puteau elimina niciodată toată nesiguranța, toate efectele întâmplării. Dacă n-ar fi fost așa, n-ar mai fi fost nevoie de Observatori.

Noÿs și cu el erau singuri împreună în casă. Acei Mekkano se aflau la apogeul popularității lor de două decenii încoace și vor mai rămâne astfel încă zece ani în această Realitate, așa că nu prea existau servitori umani.

Desigur, cu femelele speciei la fel de independente din punct de vedere economic ca și masculii și capabile de a ajunge la maternitate, dacă doreau, fără să-și poarte fizic sarcina, nu era nimic „nepotrivit" dacă ei doi erau singuri, cel puțin în ochii Secolului 482.

Și totuși Harlan se simțea compromis.

Fata se întinsese, sprijinită în cot, pe o sofa din fața lui. Haina cu desene se afunda în jurul ei ca și cum ar fi tânjit s-o îmbrățișeze. Își aruncase pantofii transparenți pe care-i purta și degetele i se îndoiau și dezdoiau în foamitul flexibil, ca labele moi ale unei pisici de rasă.

Își scutură capul și ceea ce îi ținuse părul pieptănat în sus, departe de urechi, într-o împletire delicată, se desfăcu deodată. Părul îi căzu pe lângă gât și umerii ei goi apărură și mai frumoși, mai albi în contrast cu părul negru.

Murmură:

– Câți ani ai?

Cu siguranță că nu ar fi trebuit să

răspundă la întrebare. Era o chestiune personală, al cărei răspuns nu era treaba ei. Ceea ce ar fi trebuit să spună atunci, cu o fermitate politicoasă, era: „Pot fi lăsat în pace să lucrez?" În loc de asta, se auzi spunând:

– Treizeci și doi.

Voia să spună fizio-ani, desigur.

– Sunt mai tânără decât tine, Am douăzeci și șapte de ani. Dar presupun că nu voi arăta întotdeauna mai tânără ca tine. Cred că tu vei arăta la fel ca acum și atunci când eu o să fiu bătrână. Ce te-a făcut să te hotărăști să ai 32 de ani? Poți să-ți schimbi vârsta dacă vrei? Nu ai vrea să fii mai tânăr?

– La ce te referi?

Harlan își frecă fruntea ca să-și limpezească gândurile. Ea răspunse încetișor:

– Ești nemuritor. Ești etern.

Era o întrebare sau o afirmație?

– Ești nebună. Îmbătrânim și murim ca toată lumea.

– Mie poți să-mi spui.

Vocea îi era joasă și mângâietoare. Mileniala 50, pe care el o socotise întotdeauna aspră și neplăcută, părea acum armonioasă. Sau poate doar că stomacul plin și aerul parfumat îi vătuiseră urechile?

Ea reluă:

– Poți vedea toate Timpurile și vizita toate tocurile. Mi-am dorit atâta să lucrez în Eternitate. Am așteptat atâta timp să mi

se dea voie. Am crezut că, poate, o să mă facă Eternă, și pe urmă am văzut că acolo nu sunt decât bărbați. Unii dintre ei nici măcar nu-mi vorbeau, pentru că sunt femeie. *Tu* nu-mi vorbeai.

– Suntem cu toții ocupați, mormăi Harlan, luptându-se să se desprindă de ceva care putea fi descris ca o mulțumire amorțită. Eram foarte ocupat.

– Dar de ce nu există mai multe femei Eterne?

Harlan nu avea încredere în el să-i răspundă. Ce putea să-i spună? Că membrii Eternității erau aleși cu o grijă infinită, pentru că trebuiau să îndeplinească două condiții. Prima, să fie apți pentru misiunea lor; a doua, ca retragerea lor din Timp să nu aibă un efect dăunător asupra Realității.

Realitatea! Cuvânt pe care nu trebuia să-l rostească cu niciun preț. Senzația că i se învârtește capul devenea din ce în ce mai puternică și închise ochii o clipă pentru a o opri. Câte proiecte excelente rămăseseră neatinse în Timp pentru că aducerea lor în Eternitate ar fi însemnat non-nașterea unor copii, non-moartea unor femei și bărbați, non-căsătorii, non-întâmplări, non-circumstanțe, care ar fi răsucit Realitatea pe căi pe care Consiliul Atottemporal nu le putea îngădui.

Putea să-i spună ceva din toate acestea? Sigur că nu. Putea să-i spună că femeile nu erau aproape niciodată calificate pentru Eternitate, căci, pentru un anumit motiv

pe care el nu-l înțelegea (poate Calculatorii da, dar el cu siguranță nu), abstragerea lor din Timp era de la zece la o sută de ori mai pasibilă de a deforma Realitatea decât abstragerea unui bărbat?

(Toate gândurile i se învârtejeau în cap, pierdute și învolburate, legate în asocieri libere, care produceau imagini ciudate, aproape grotești, dar nu cu totul neplăcute. Noÿs era acum și mai aproape, zâmbindu-i.)

Îi auzi vocea, ca o boare de vânt în trecere.

– Oh, voi, Eternii. Sunteți atât de misterioși. Nu vreți să dați nimic. Fă-mă Eternă!

Vocea ei era acum un sunet care nu se lega în cuvinte separate, doar un sunet cu modulație delicată care i se insinua în minte.

Voia, dorea fierbinte să-i spună: Eternitatea nu este o distracție, doamnă! Acolo muncim! Muncim să proiectăm toate detaliile tot-Timpului, de la începuturile Eternității până acolo unde Pământul este pustiu și încercăm să proiectăm toate posibilitățile infinite *ar-fi-putut-fi* și să alegem un *ar-fi-putut-fi* mai bun decât este și să hotărâm unde în Timp putem face o schimbare măruntă care să-l transforme pe *este* în *ar-putea-fi* și obținem un nou este și căutăm un nou *ar-putea-fi,* mereu și mereu și tot așa de când Vikkor Mallansohn a descoperit Câmpul Temporal, în Secolul 24, departe în Timp,

în Primitivul 24, și a făcut posibilă înființarea Eternității în Secolul 27, misteriosul Mallansohn, pe care nimeni nu îl cunoaște și care a pus bazele Eternității, într-adevăr, și noul *ar-putea-fi* mereu și mereu și…

Scutură din cap, însă volbura gândurilor nu se opri, făcând pauze și salturi și mai ciudate, inegale, până când se sparse într-o explozie bruscă de iluminare, care persistă o secundă strălucitoare, apoi se stinse.

Acest moment îl paralizează. Căută să-l prindă, dar fugise. Băutura cu aromă de mentă?

Noÿs era acum și mai aproape, cu fața ei nu prea clară în ochii lui. Îi putea simți părul atingându-i obrazul și vălul cald, ușor, al răsuflării. Ar fi trebuit să se retragă, însă – ciudat, ciudat – își dădu seama că nu vrea.

– Dacă aș fi făcută Eternă… îi spuse șoptit, aproape la ureche, deși cuvintele de-abia se auzeau, acoperite de bătăile inimii lui. Buzele ei erau umede, depărtate. Nu ți-ar plăcea?

Nu știa ce voia ea să spună, însă, dintr-o dată, nici nu-i mai păsă. Flăcări păreau să-l cuprindă. Întinse brațele stângaci, pe dibuite. Ea nu i se împotrivi, ci se topi și se făcu una cu el.

Totul se întâmplă ca într-un vis, ca și cum i s-ar fi întâmplat altcuiva. Nu era atât de respingător, cum își imaginase întotdeauna că trebuie să fie. Și avu revelația, ca un șoc, că nu era respingător

deloc.

Chiar și după aceea, când ea se aplecă deasupra lui, cu ochi catifelați, zâmbind ușor, el simți că trebuie să întindă mâna și să-i mângâie părul umed, cu o încântare lentă, tremurătoare. Acum părea cu totul alta în ochii lui. Nu era o femeie, nici măcar o individualitate. Era, deodată, un aspect al lui. Era, într-un fel nou, neașteptat, o parte din el însuși.

Diagrama spațio-temporală nu cuprindea nimic din toate acestea, dar Harlan nu simțea nicio vină. Doar gândul la Finge ridica în pieptul lui o emoție puternică. Și nu era vină. Nicidecum.

Era satisfacție, chiar triumf.

În pat, Harlan nu putu să doarmă. Vârtejurile îi dispăruseră din cap, dar mai era încă faptul că, pentru prima oară în viața lui de adult, împărțea patul cu o femeie.

Îi putea auzi răsuflarea ușoară și, în strălucirea ultra-voalată la care fusese redusă lumina interioară a pereților și tavanului, îi putea vedea trupul ca doar o simplă umbră lângă el.

Nu trebuia decât să miște mâna ca să simtă căldura și moliciunea cărnii ei, și nu îndrăznea s-o facă, ca să nu o trezească din orice vis ar fi putut avea. Era ca și cum ea ar fi visat pentru amândoi, s-ar visa pe ea și pe el și tot ce se întâmplase, ca și când trezirea ei le-ar fi gonit din existență pe toate.

Era un gând care părea o frântură din

celelalte gânduri ciudate, neobișnuite, pe care le avusese doar cu puțin înainte…

Fuseseră gânduri stranii, survenite într-un moment suspendat între sens și nonsens. Încercă să le prindă din nou și nu putu. Și deodată i se păru că este foarte important să le prindă. Căci, cu toate că nu-și putea aminti amănuntele, își aducea aminte că, pentru o clipă doar, înțelesese ceva. Nu era sigur ce era acel ceva, însă era învăluit în claritatea nepământească a celui pe jumătate adormit, când ceva dincolo de ochiul și mintea muritorului pare deodată să se trezească.

Neliniștea lui crescu. De ce nu-și putea aminti? Fusese doar atât de aproape.

Pentru moment, chiar și fata adormită de lângă el se îndepărtase în hinterlandul gândurilor sale.

Își spuse: „Dacă urmăresc șirul… mă gândeam la Realitate și Eternitate… da, și Mallansohn, și Novicele!”

Se opri aici. De ce Novicele? De ce Cooper? *Nu* se gândise la el.

Și dacă nu se gândise, de ce să-i vină acum în minte tocmai Brinsley Sheridan Cooper?

Se încruntă! Care era adevărul care le lega pe toate? Ce încerca să găsească? Ce-l făcea să fie așa de sigur că *era* ceva de găsit?

Harlan simți fiori reci, pentru că, odată cu aceste întrebări, o sclipire a acelei iluminări de mai înainte păru să apară orizonturilor minții sale și acum aproape

că știu.

Își ținu respirația, nu o grăbi. Las-o să se apropie.

Las-o să vină.

Și în liniștea nopții, o noapte deja atât de unic importantă în viața lui, îi apărură o explicație și o interpretare a evenimentelor, cărora, în momente mai lucide, mai normale, nu le-ar fi dat crezare nicio clipă.

Lăsă gândul să scoată muguri și să înflorească, să crească până când văzu că explica o sută de detalii ciudate, care altfel nu rămâneau decât… ciudate.

Va trebui să facă investigații, să verifice, ajuns înapoi în Eternitate, însă în inima sa era deja convins că deținea un secret formidabil de care nu trebuia să știe.

Un secret care îmbrățișa întreaga Eternitate!

6. Proiectantul-de-vieți

Din noaptea aceea din 482, în care cunoscuse atâtea lucruri, trecuse o lună de fizio-timp. Acum, dacă făcea calculul după timpul obișnuit, era cu aproape 2000 de secole în viitorul lui Noÿs Lambent, încercând, printr-un amestec de constrângere și convingere, să afle care ar fi soarta ei într-o nouă Realitate.

Era mai rău decât amoral, dar trecuse de stadiul în care i-ar fi păsat de așa ceva. În fizio-luna care trecuse devenise, în proprii săi ochi, un nelegiuit. Acest fapt nu se mai putea ascunde în niciun fel. Poate că, dacă va ajunge la un compromis, nu va mai fi un criminal, și făcând aceasta nu avea decât de câștigat.

Acum, începându-și manevrele criminale (nu făcea niciun efort să găsească o exprimare mai blândă), stătea la bariera dinaintea Secolului 2456. Intrarea în Timp era mult mai complicată decât simpla trecere din Eternitate în tunelurile navelor. Pentru a se intra în Timp, coordonatele care fixau regiunea dorită de pe Pământ trebuiau reglate cu minuțiozitate și momentul dorit în Timp precizat în cadrul secolului. În ciuda tensiunii interioare, Harlan manevra comenzile cu ușurința și siguranța rapide ale cuiva cu multă experiență și mult talent.

Se trezi în camera mașinilor pe care o văzuse mai înainte pe monitor, în Eternitate. În acest fizio-moment, Sociologul Voy se afla în siguranță în fața ecranului, supraveghind așteptata Atingere a Tehnicianului.

Harlan nu se grăbea. Încăperea va rămâne goală în următoarele 156 de minute. Pentru mai multă siguranță, diagrama spațio-temporală nu îi acorda decât 110 minute, lăsând următoarele 46 ca marjă obișnuită de 40%. Marja era lăsată pentru orice eventualitate, dar un Tehnician nu trebuia, în general, să se folosească de ea. Un „consumator de marjă" nu rămânea mult timp Specialist.

El, totuși, se aștepta să nu folosească mai mult de două minute din cele 110. Purtând la încheietura mâinii generatorul său de câmp, astfel încât era înconjurat de o aură de fizio-timp (un efluviu, așa-zis, de Eternitate) și deci apărat de orice efect al Schimbării de Realitate, făcu un pas către perete, ridică un recipient mic de la locul lui de pe raft și îl așeză într-un punct ales cu grijă de pe raftul de dedesubt.

După aceasta, reintră în Eternitate într-un mod la fel de prozaic, pentru el, ca și trecerea printr-o ușă oarecare. Dacă ar fi fost de față vreun Temporal, i s-ar fi părut că Harlan pur și simplu dispăruse.

Micul recipient stătea acolo unde-l pusese. Nu-și juca imediat rolul în istoria omenirii. Mâna unui om, câteva ore mai târziu, se întinse să-l ia, dar nu-l găsi.

Căutările l-au dat la iveală după încă o jumătate de oră, însă, între timp, dispăruse un câmp de forțe și un om își pierduse cumpătul. O hotărâre care nu ar fi existat în Realitatea anterioară era acum luată la mânie. O întrunire nu a mai avut loc. Un om, care ar fi murit, mai trăi un an, în alte condiții. Altul, care ar fi trăit, muri ceva mai devreme.

Undele se propagară și mai departe, atingând punctul maxim în Secolul 2481, 25 de Secole în sus-timp față de Atingere. După aceea, intensitatea Schimbării de Realitate scăzu. Teoreticienii au arătat că, infinit în sus-timp față de Atingere, Schimbarea devenise prea mică pentru a putea fi detectată prin cele mai fine calcule, și aceasta era limita practică.

Desigur că nicio ființă omenească din Timp nu-și putea da seama că s-a produs o Schimbare de Realitate. Intelectul se modifica și el odată cu materia și numai Eternii se puteau menține în exterior, de unde observau schimbarea.

Sociologul Voy privea fix scena albăstruie din Secolul 2481, unde, cu puțin înainte, se desfășura activitatea intensă a unui port spațial. De-abia ridică ochii când Harlan pătrunse în încăpere. De-abia mormăi ceva ce ar fi putut fi luat drept un salut.

Portul spațial fusese într-adevăr distrus de Schimbare. Strălucirea lui murise. Construcțiile care mai rămăseseră în

picioare nu mai semănau cu creațiile maiestuoase care fuseseră. Una dintre navele spațiale ruginise. Nu mai era niciun om. Nicio mișcare.

Harlan își îngădui un zâmbet discret, care pâlpâi o clipă, apoi dispăru. Era, într-adevăr, R.M.D.: Răspunsul Maximum Dorit. Și a survenit imediat. Schimbarea nu se producea neapărat în momentul exact al Atingerii Tehnicianului. În cazul în care calculele aferente erau neglijent făcute, se puteau scurge ore sau zile până când să survină Schimbarea (calculând, bineînțeles, în fizio-timp).

Schimbarea avea loc numai după ce dispăreau toate gradele de libertate. Cât timp mai exista chiar și o șansă matematică a unor acțiuni suplimentare, Schimbarea *nu* se producea.

Harlan se mândrea cu faptul că, atunci când *el* calcula o S.M.N., când mâna *lui* efectua Atingerea, gradele de libertate dispăreau dintr-o dată și Schimbarea se producea instantaneu.

Voy spuse încet:

– Era foarte frumos.

Cuvintele zgâriară urechile lui Harlan, părând să micșoreze frumusețea propriei sale execuții.

– Nu mi-ar părea rău, spuse el, dacă zborurile spațiale ar fi scoase din Realitate cu totul.

– Nu? spuse Voy.

– La ce folosesc? Nu durează niciodată mai mult de un mileniu sau două. Oamenii

obosesc, se plictisesc. Se întorc acasă și coloniile se destramă. Apoi, după alte patru, sau cinci milenii, sau patruzeci, sau cincizeci, încearcă din nou și urmează un alt eșec. Este o risipă de ingeniozitate și efort uman.

Voy răspunse sec:

– Ești un adevărat filosof.

Lui Harlan i se urcă sângele în obraz. Gândi: „Ce rost are să vorbești cu vreunul din ei?" Răspunse furios, cu o schimbare bruscă de subiect:

– Și Proiectantul-de-Vieți?

– Ce e cu el?

– Vrei să verifici ce face? Trebuie să fi avansat ceva până acum.

Sociologului îi trecu peste față o privire de dezaprobare, ca pentru a spune: „Ești nerăbdător, nu-i așa?" Zise, cu glas tare:

– Vino cu mine să vedem.

Numele de pe tăblița bătută pe ușa încăperii era Neron Feruque, ceea ce izbi ochiul și mintea lui Harlan, din cauza ușoarei sale asemănări cu cel a doi conducători din timpurile Primitive ai bazinului Mediteranean. (Întâlnirile sale săptămânale cu Cooper îi ascuțiseră febril propriile preocupări în domeniul Istoriei Primitive.)

Omul, însă, din câte își amintea Harlan, nu semăna cu niciunul dintre cei doi conducători. Era de o slăbiciune aproape cadaverică, cu pielea întinsă la limită pe un nas coroiat. Degetele îi erau lungi și

încheieturile noduroase. Cum stătea așa, atingând ușor micul său Totalizator, semăna cu Moartea, cântărind un suflet în balanță.

Harlan se trezi că privește cu aviditate Totalizatorul. Era inima și sângele Proiectării-de-Vieți, pielea și oasele, nervii, mușchii și toate celelalte. Introdu în el datele necesare despre istoria unei personalități și ecuațiile Schimbării de Realitate. Fă asta și va chicoti pe înfundate, cu o veselie obscenă, între un minut și o zi, dând apoi afară viețile posibile ale persoanei implicate (în cadrul noii Realități), fiecare etichetată frumos cu o valoare de probabilitate.

Sociologul Voy îl prezentă pe Harlan. Feruque după ce privi cu ostilitate evidentă la insigna de Tehnician, dădu din cap și nu mai făcu niciun comentariu.

Harlan îl întrebă:

– E gata Proiectul-de-Viață al tinerei doamne?

– Nu este. O să-ți spun eu când e gata.

Era unul dintre aceia care împingeau disprețul față de un Tehnician până la o grosolănie fățișă. Voy îl admonestă.

– Ușurel, Proiectant-de-Vieți.

Feruque avea sprâncenele atât de subțiri, încât abia dacă se vedeau, ceea ce accentua asemănarea feței sale cu un craniu. Ochii i se rostogoleau în ceea ce ar fi fost orbitele goale, în timp ce remarca:

– Așa-i că ați distrus navele spațiale?

Voy dădu afirmativ din cap.

– Pentru un Secol.

Buzele lui Feruque se răsuciră încet și schițară un cuvânt.

Harlan își încrucișă brațele și-l privi fix pe Proiectantul-de-Vieți, care se uită în altă parte, cu un aer tulburat.

Harlan își spuse: „*Știe* că este și vina lui." Feruque i se adresă lui Voy:

– Ascultă, dacă tot ești aici, ce mă fac, pe Timp, cu cererile de seruri anti-cancer? Nu suntem singurul Secol cu anti-cancer. De ce vin toate cererile la noi?

– Toate celelalte Secole sunt la fel de solicitate. Știi bine asta.

– Atunci ar trebui să înceteze cu cererile.

– Și cum să-i oprim s-o facă?

– Simplu. Să nu le mai primească Consiliul Atottemporal.

– Nu cunosc pe nimeni din Consiliu.

– Dar îl cunoști pe bătrânu'.

Harlan asculta conversația plictisit, fără interes. Cel puțin îl ajuta să se gândească la lucruri fără importanță și nu la Totalizatorul indiferent. „Bătrânul", știa, trebuia să fie Calculatorul care se ocupa de secție.

– Am vorbit cu bătrânul, răspunse Sociologul, și el a vorbit cu membrii Consiliului.

– Aiurea. A trimis doar o circulară de rutină. Trebuie să se zbată pentru asta. Face parte din politica elementară.

– Consiliului Atottemporal nu-i prea arde zilele astea de schimbări în politica elementară. Știi doar ce zvonuri circulă.

– Da… sigur, sunt ocupați cu o chestiune importantă. Ori de câte ori trebuie să se eschiveze de la ceva, împrăștie zvonuri cum că sunt ocupați cu o chestiune importantă.

(Dacă l-ar fi lăsat inima, Harlan ar fi zâmbit la auzul acestor cuvinte.)

Feruque stătu câteva clipe pe gânduri și apoi izbucni:

– Ceea ce nu înțeleg cei mai mulți este că serul anti-cancer nu este puiet de pom sau motor-de-câmp. Știu că fiecare sămânță de molid trebuie analizată pentru a nu declanșa efecte adverse asupra realității, dar anti-cancerul implică întotdeauna o viață de om, ceea ce este de o sută de ori mai complicat.

Gândește-te câți oameni mor anual de cancer în fiecare Secol care nu are seruri anti-cancer de un fel sau altul. Îți poți închipui câți dintre pacienți vor să moară. Așa că guvernele Temporale din fiecare Secol înaintează în permanență cereri Eternității, de genul: „Vă rugăm frumos…”, să le trimitem 75.000 de fiole de ser, în numele oamenilor cu cazuri grave, care sunt de o importanță vitală pentru culturile lor, se anexează datele biografice.

Voy dădu repede din cap:

– Știu. Știu.

Însă Feruque nu renunța la înverșunarea lui.

– Așa că citești datele biografice și fiecare om e un erou. Fiecare om este o pierdere ireparabilă pentru lumea lui. Și

atunci analizezi. Vezi ce s-ar întâmpla cu Realitatea dacă fiecare din ei ar trăi și, în numele Timpului, dacă diferite *combinații* de oameni ar trăi. În ultima lună am analizat 572 de astfel de cereri. Șaptesprezece, fii atent, șaptesprezece Proiecte-de-Vieți s-au dovedit a nu însemna Schimbări de Realitate nedorite. Bagă de seamă, niciunul dintre cazuri nu însemna o posibilă Schimbare *avantajoasă* de realitate, însă consiliul a hotărât ca serul să fie acordat cazurilor neutre. Din omenie, știi. Așa că luna asta se vindecă exact 17 oameni, din diverse Secole. Și ce se întâmplă? Sunt Secolele mai fericite? Nici să nu-ți treacă prin gând! Un om se vindecă și o duzină, în aceeași țară și în același Timp, nu. Toată lumea spune: „De ce tocmai *acela?*" Poate că cei netratați au un fond mai bun, poate că sunt filantropi cu obraji trandafirii și iubiți de toți, în timp ce acela pe care l-am vindecat își burdușește mama în vârstă sub ochii vecinilor, atunci când face o pauză cu bătutul copiilor. Ei habar n-au despre Schimbările de Realitate și nici nu le putem spune. Ne băgăm singuri în bucluc, Voy, dacă Consiliul Atottemporal nu hotărăște să verificăm toate cererile și să le aprobăm doar pe cele care au ca rezultat o Schimbare de Realitate avantajoasă. Asta-i tot. Ori vindecarea lor este un bine făcut omenirii, ori la loc comanda. Să ne învățăm să nu mai spunem „Nu face niciun rău…"

Sociologul ascultase cu o expresie ca de ușoară durere întipărită pe față, și acum spuse:

– Dacă *tu* ai avea cancer…

– Asta este o remarcă stupidă, Voy. Pe asta ne bazăm noi deciziile? În cazul acesta, n-ar mai exista nicio Schimbare de Realitate. Întotdeauna o pățește vreun fraier, nu-i așa? Și dacă ai fi tu fraierul acela, atunci?

Și încă ceva. Adu-ți aminte că de fiecare dată când declanșăm o Schimbare de Realitate este din ce în ce mai greu să găsești una și mai bună care să-i urmeze. În fiecare fizio-an, șansa ca o Schimbare secundară să fie negativă crește. Aceasta înseamnă că proporția indivizilor pe care-i putem vindeca scade oricum. Și va continua întotdeauna să scadă. Într-o zi, vom ajunge să nu mai putem vindeca decât un individ pe fizio-an ținând cont chiar și de cazurile neutre. Ține minte asta.

Harlan își pierdu orice urmă de interes. Aceasta era problema tipică a procesului. Psihologii și Sociologii, în rarele lor studii de interior ale Eternității, o numeau identificare. Oamenii se identificau cu Secolul de care erau legați profesional. Conflictele lui deveneau, mult prea adesea, propriile lor conflicte. Eternitatea lupta cu demonul identificării cu toate forțele de care dispunea. Nimeni nu era repartizat într-o Secție mai aproape de două Secole de propriul său cămin temporal, pentru ca identificarea să fie astfel mai dificilă. Se

preferau Secole cu culturi deosebit de diferite de cele ale căminelor for Temporale. (Pe Harlan îl duse gândul la Finge și Secolul 482.) Mai mult, repartițiile lor erau schimbate imediat ce reacțiile le deveneau suspecte. (Harlan nu ar fi dat o smochină din Secolul 50 pe șansele lui Feruque de a-și menține postul aici mai mult de încă un fizio-an.)

Și totuși oamenii cedau tentației identificării dintr-un dor prostesc de un cămin în Timp (dorința-de-Timp, toată lumea o știa). Pentru anumite motive, aceasta se întâmpla cel mai des în Secole care cunoșteau zborul spațial. Era o problemă care trebuia cercetată și chiar ar fi fost, dacă nu ar fi existat acea împotrivire cronică a Eternității de a-și întoarce privirea spre sine însăși.

Cu o lună înainte, poate că Harlan l-ar fi disprețuit pe Feruque ca pe un sentimental ostentativ, un nătărău arțăgos care-și alina durerea de a vedea aparatele electro-gravitice pierzându-și importanța într-o nouă Realitate rostind invective la adresa celor din alte Secole care cereau ser anti-cancer.

Poate că i-ar fi făcut și raport. Ar fi fost de datoria lui. În reacțiile acestui om nu se mai putea avea încredere.

Acum însă nu mai putea s-o facă. Simțea chiar simpatie pentru el. Propria lui crimă era cu mult mai mare.

Și cât de ușor îi era să zboare cu gândul înapoi la Noÿs.

În noaptea aceea, somnul îl învinsese în sfârșit și se trezise în lumina dimineții, într-o strălucire care pătrundea prin pereții translucizi, de jur împrejur, încât i se păruse că s-a trezit pe un nor pe cerul aburos la zorilor.

Noÿs râdea de el.

– E nemaipomenit ce greu mi-a fost să te trezesc.

Prima mișcare reflexă a lui Harlan a fost să caute un așternut inexistent. Apoi își aminti totul și o privi fără s-o vadă, cu obrajii în flăcări. Cum ar trebui el să se simtă acum? Apoi îi veni altceva în minte și se ridică brusc în capul oaselor.

– Nu e trecut de unu, nu-i așa? Sfinte Timp!

– Nu este decât unsprezece. Ai în față micul dejun și o grămadă de timp.

– Mulțumesc, mormăi el.

– Comenzile pentru duș sunt reglate și hainele sunt gata pregătite.

Ce ar fi putut spune?

– Mulțumesc, mormăi din nou.

Evită privirea ei pe tot timpul mesei. Ea stătea în fața lui, fără să mănânce, cu bărbia îngropată în palmă, părul întunecat, pieptănat și adus într-o singură parte și genele neînchipuit de lungi.

Urmărea fiecare gest al lui, în timp ce el ținea ochii plecați și voia să dea de urma rușinii arzătoare pe care știa că ar trebui s-o simtă.

Ea spuse:

– Unde te duci la ora unu?

– Meci de aerobal, bolborosi el. Am bilet.

– A, jocul cu mingea de cauciuc. Și am pierdut întregul sezon din cauza saltului peste timp, știi. Și cine va câștiga, Andrew?

Se simți ciudat de slab la auzul numelui său mic. Dădu scurt din cap și încercă să pară sobru. (Altă dată îi era atât de ușor.)

– Dar cu siguranță că știi. Ai examinat întreaga perioadă, nu-i așa?

În mod normal, ar fi trebuie să păstreze un ton negativ, plat și rece, însă îi explică, încet:

– A trebuit să acopăr o mulțime de Spațiu și de Timp. Nu cunosc mici lucruri exacte, cum ar fi scorurile de meciuri.

– Nu vrei să-mi spui, asta-i tot.

Harlan nu-i răspunse. Înfipse tacâmul într-un fruct, mic, zemos, și-l ridică, întreg, la gură. După un moment, Noÿs spuse:

– Înainte de a veni, ai văzut ce s-a întâmplat pe aici?

– Fără amănunte, N-Noÿs (numele ei îi trecu cu greutate printre buze).

Fata spuse, încetișor:

– Nu ne-ai văzut pe noi? Nu ai știut tot timpul că…

Harlan se bâlbâi.

– Nu, nu, pe mine nu m-am putut vedea. Eu nu sunt în Real … Nu sunt aici până când nu vin. Nu pot să-ți explic.

Era de două ori tulburat; mai întâi, că ea vorbea despre asta. Apoi, fusese cât pe aici să-i scape cuvântul „Realitate”, cel interzis

cu cea mai mare strășnicie, dintre toate cuvintele, să fie rostit în conversațiile cu Temporalii.

Ea ridică sprâncenele și ochii i se rotunjiră, puțin uimiți.

– Ți-e rușine?

– Ce am făcut noi nu este bine.

– De ce nu?

Și în Secolul 482, întrebarea ei era perfect nevinovată.

– Eternii nu au voie să… ?

Întrebarea era pusă pe un ton de glumă, ca și cum ar fi întrebat dacă Eternii nu aveau voie să mănânce.

– Nu folosi cuvântul, spuse Harlan. De fapt, într-un fel, nu avem voie.

– Atunci nu le spune. Eu nu le spun nimic.

Înconjură masa și i se așeză în brațe, îndepărtând măsuța cu o mișcare lină și prelungă a coapsei. Pe moment el înțepeni, ridică mâinile într-un gest care poate ar fi vrut să o țină la distanță. Dar nu reuși. Ea se aplecă și îi sărută buzele și nimic nu mai păru rușinos. Nimic din ceea ce însemna el și Noÿs.

Nu era sigur când a început, pentru prima oară, să facă ceva ce un Observator, din punct de vedere etic, nu avea dreptul să facă. Începu să facă speculații asupra naturii problemei care implica Realitatea curentă și pe cea a Schimbării de Realitate care va fi elaborată.

Nu moravurile libere ale Secolului, nu ectogeneza, nu matriarhatul

nemulțumeau Eternitatea. Toate acestea existaseră și în Realitatea precedentă și Consiliul Atottemporal le privise cu destulă îngăduință. Finge spusese că era vorba de ceva foarte subtil.

Asta însemna că și Schimbarea va trebui să fie foarte subtilă și va trebui să implice grupul pe care îl Observa. Cel puțin atâta părea evident. Va implica aristocrația, înstăriții, clasele superioare, beneficiarii sistemului.

Ceea ce îl neliniștea era că o va implica, în mod cert, pe Noÿs.

În cele trei zile care îi mai rămâneau pe diagramă trăi ca într-un nor din ce în ce mai gros, care îi întuneca până și bucuria pe care i-o dădea prezența lui Noÿs.

Ea îl întrebă:

– Ce s-a întâmplat? O clipă, ai părut atât de diferit de cel care erai în Eter… în locul acela. Nu mai erai atât de țeapăn. Acum pari preocupat. Asta pentru că trebuie să te întorci?

– În parte.

– Trebuie?

– Trebuie.

– Și cui i-ar păsa dacă ai întârzia?

Harlan aproape că zâmbi.

– Nu le-ar face plăcere să întârzii, răspunse, gândindu-se însă cu jind la marja de două zile pe care i-o îngăduia diagrama.

Ea regla comenzile unui instrument muzical care scotea acorduri moi și complicate din propriile măruntaie

creatoare, răspândind note pe coarde lovite la întâmplare: întâmplarea înclina balanța în favoarea unor combinații plăcute, prin formule matematice complicate. Muzica nu se putea repeta, așa cum nu se repetă fulgii de zăpadă, și, ca și ei, avea o frumusețe de o esență superioară.

Prin hipnoza sunetelor, Harlan o privea lung pe Noÿs și gândurile i se încolăciră strâns în jurul ei. Ce va deveni ea în noua distribuire? Negustorească de pește, muncitoare în fabrică, mamă a șase copii, grasă, urâtă, bolnavă? Orice ar fi fost, nu-și va mai aminti de el. Într-o nouă Realitate, el nu ar mai fi o parte din viața ei. Și orice ar fi atunci, nu va mai fi Noÿs.

Nu iubea doar o *fată.* (Ciudat folosea cuvântul „a iubi" pentru întâia oară în gândurile lui și nici măcar nu se oprea destul pentru ca să contemple această noutate și să se minuneze de ea.) Iubea un complex de factori: felul în care își alegea hainele, mersul, vorbirea, schimbările de expresie. În elaborarea lor, intrase un sfert de Secol de viață și experiență într-o Realitate dată. Ea nu fusese Noÿs a lui în Realitatea precedentă de acum un fizio-an. Nu va mai fi Noÿs a lui în noua Realitate.

Noua Noÿs ar putea fi, în mod plauzibil, mai bună, în mai multe feluri, dar un lucru era sigur. El o voia pe această Noÿs de aici, cea pe care o vedea în această clipă, cea a acestei realități. Dacă avea defecte, voia și aceste defecte.

Ce putea face?

Îi veniră în minte mai multe alternative, toate ilegale. Una dintre ele era să afle natura Schimbării și să determine, cu precizie, cum o va afecta pe Noÿs.

Nu puteai, oricum, fi sigur că…

O tăcere de moarte îl smulse pe Harlan din reveria sa. Se afla, din nou, în biroul Proiectantului-de-Vieți. Sociologul Voy îl privea cu coada ochiului. Capul de mort al lui Feruque era înclinat către el.

Și tăcerea era penetrantă.

Îi trebui un moment ca să-și dea seama. Doar un moment. Totalizatorul își încetase chicotitul.

Harlan sări în picioare.

– Ai răspunsul, Proiectant-de-Vieți.

Feruque privi la foițele din mâna lui.

– Mda, sigur. Cam ciudat, aș spune.

– Vrei să mi le dai? întrebă Harlan și întinse mâna, care îi tremura vizibil.

– Nu-i nimic de văzut. Asta este ciudat.

– Ce vrei să spui cu „nimic”?

Harlan îl fixă pe Feruque cu ochii care, deodată, începură să-l usture, până când locul proiectantului fu luat de o umbră lungă, îngustă.

Vocea seacă a Proiectantului-de-Vieți era subțire.

– Femeia nu există în noua Realitate. Nicio modificare de personalitate. Dispare, asta-i tot. Complet. Am verificat și alternativele până la Probabilitatea 0,0001. Nu se încadrează nicăieri. De fapt – și-și

frecă obrazul cu niște degete lungi, osoase – cu combinația de factori pe care mi-ai dat-o, nu prea văd cum s-a încadrat și în vechea Realitate.

Harlan de-abia auzi.

– Dar… dar Schimbarea era atât de neînsemnată.

– Știu. O combinație stranie de factori. Vrei foițele?

Mâna lui Harlan se închise peste ele, fără să le simtă. Noÿs dispărută? Noÿs inexistentă? Cum se putea?

Simți o mână pe umăr și vocea lui Voy îi răsună în ureche:

– Nu te simți bine, Tehnician?

Mâna se retrase, ca și cum i-ar fi părut deja rău de contactul involuntar cu corpul unui Tehnician.

Harlan înghiți în sec și, cu un efort, își veni în fire.

– Mă simt bine. Vrei să mă conduci până la navă?

Nu trebuia să-și arate sentimentele. Trebuia să se poarte ca și cum ar fi fost doar ceea ce spusese el că este, o simplă investigație teoretică. Trebuia să ascundă faptul că inexistența lui Noÿs în noua Realitate îl copleșea cu un flux aproape fizic de exaltare pură, cu o fericire aproape de nesuportat.

7. Preludiul crimei

Harlan păși în navă în Secolul 2456 și privi în urmă ca să fie sigur că bariera care despărțea tunelul de Eternitate era în stare perfectă și că Sociologul Voy nu îl urmărea cu privirea. În aceste ultime săptămâni își formase obiceiul, mișcarea automată, de a se uita întotdeauna peste umăr, cu repeziciune, ca să se asigure că în spatele lui, în sau lângă navă, nu se află nimeni.

Apoi, deși se găsea deja în 2456, Harlan reglă comenzile navei pentru sus-timp. Urmări cu privirea înșiruirea cifrelor pe temporometru Deși se succedau cu o asemenea rapiditate, încât nu se puteau distinge, timp de gândire era destul.

Cât de mult schimba lucrurile descoperirea Proiectantului-de-Vieți! Cât de mult se schimbase însăși natura crimei lui!

Și totul avea tangență cu Finge. Expresia îi atrase atenția cu aliterația sa ridicolă și cadența ei apăsătoare i se învârtejea ametitor prin creier: Tangență cu Finge. Tangență cu Finge…

De la întoarcerea sa în Eternitate, după zilele petrecute cu Noÿs în 482, Harlan evitase orice contact personal cu Finge. Eternitatea și sentimentul de vinovăție îl învăluiseră în același timp. Călcarea jurământului făcut la luarea în primire a postului, care părea fără importanță în

482, căpăta în Eternitate o însemnătate enormă.

Trimisese raportul prin curierul aerian, impersonal, și el se dusese la încăperile rezervate personalului. Avea nevoie să se gândească la toate, să câștige timp pentru a examina și a se obișnui cu noua direcție pe care o luase eul lui.

Dar nu-l lăsă Finge. Luă legătura cu el la mai puțin de o oră după ce raportul fusese codificat pentru destinația corectă și introdus în dispozitivul curierului.

Figura Calculatorului îl privea fix de pe ecranul Comunicatorului. I se auzi vocea:

– Mă așteptam să te găsesc în biroul tău.

– Am trimis raportul, domnule. Nu are importanță unde aștept o nouă misiune.

– Da?

Finge scrută sulul de hârtie pe care-l avea în mână, ținându-l sus, privind cruciș la schema perforațiilor.

– Nu pare deloc a fi complet, continuă. Pot să-ți fac o vizită?

Harlan ezită un moment. Omul era superiorul lui și dacă i-ar refuza auto-invitația, în acest moment, ar fi mirosit a nesupunere. I-ar fi strigat parcă vina, i se păru, și conștiința lui sângerândă, dureroasă, nu-i îngăduia așa ceva.

– Veți fi binevenit, Calculator, îi răspunse rigid.

Moliciunea dulceagă a lui Finge aducea o notă discordantă de epicureanism în încăperile austere în care locuia Harlan.

Secolul 95, căminul temporal al lui Harlan, vădea tendințe spartane în mobilarea camerelor și Harlan nu-și pierduse niciodată întru totul înclinația pentru acest stil. Scaunele tubulare de metal aveau o suprafață simplă de furnir, făcut să imite în mod artificial structura lemnului (fără prea mare succes, însă). Într-unul din colțurile încăperii se afla o mobilă mică ce reprezenta o și mai mare distanțare de obiceiurile timpurilor.

Ochiul lui Finge fu atras de ea din prima clipă.

Puse un deget gras și moale pe ea, pentru a-i examina modelul.

– Ce material este acesta?

– Lemn, domnule!

– Veritabil? Lemn adevărat? Uimitor! Presupun că în căminul tău temporal se folosește lemnul!

– Da.

– Înțeleg. Nu există reguli care să interzică asta, Tehnician – își șterse de praf, pe cusătura pantalonilor, degetul cu care atinsese obiectul – dar nu știu dacă este recomandabil să te lași afectat de cultura căminului temporal. Adevăratul Etern adoptă cultura care îl înconjoară, oricare ar fi ea. Eu nu cred, de exemplu, să fi mâncat cu o ustensilă pe bază de energie de mai mult de două ori în cinci ani. (Oftă.) Și totuși întotdeauna mi s-a părut neigienic să lași mâncarea să se atingă de materie, dar nu mă las. Nu mă las.

Privirea i se întoarse asupra obiectului

de lemn, însă acum își ținea ambele mâini la spate.

– Ce este? La ce folosește?

– Este o bibliotecă, răspunse Harlan.

Simți o clipă impulsul de a-l întreba pe Finge cum se simte acum când își ține mâinile în siguranță la spate. Nu i s-ar fi părut mai igienic să aibă și hainele și corpul făcute din câmpuri de energie pure și imaculate?

Finge ridică din sprâncene.

– O bibliotecă. Atunci obiectele acestea de pe rafturi trebuie să fie cărți…

– Da, domnule.

– Specimene autentice?

– În întregime, Calculator. Le-am adus din Secolul 24. Cele câteva pe care le am aici datează din Secolul 20. Dacă… dacă vreți să vă uitați pe ele, v-aș ruga s-o faceți cu grijă. Paginile au fost restaurate și impregnate, dar nu sunt din folie. Trebuie mânuite cu mare grijă.

– N-o să le ating. N-am nici cea mai mică intenție să le ating. Îmi închipui că au pe ele praf original din secolul 20. Cărți adevărate! (Râse.) Cu pagini de celuloză? Parcă așa ai spus.

Harlan dădu afirmativ din cap.

– Celuloză modificată printr-un tratament de impregnare pentru a nu se deteriora.

Deschise gura pentru a respira adânc, forțându-se să-și păstreze calmul. Era ridicol să se identifice cu aceste cărți, să ia o ironie la adresa lor ca fiind îndreptată

împotriva lui.

– Îndrăznesc să spun, urmă Finge, că întregul conținut al acestor cărți ar putea fi trecut pe doi metri de film și ar încăpea pe un vârf de deget. Dar ce conțin, de fapt?

– Sunt volume legate ale unei reviste săptămânale de știri din Secolul 20.

– Citești așa ceva?

Harlan răspunse mândru.

– Acestea sunt doar câteva volume din colecția mea completă. Nicio bibliotecă din Eternitate nu o poate duplica.

– Da, hobby-ul tău. Îmi aduc aminte acum că mi-ai vorbit odată despre interesul tău pentru Era Primitivă. Mă mir că Educatorul tău ți-a dat voie să te preocupi de astfel de lucruri. O totală risipă de energie!

Buzele lui Harlan se subțiară. Își spuse că omul încerca, în mod deliberat, să-l irite până la a-l scoate din facultățile sale calme de gândire. În acest caz, nu trebuie lăsat să reușească. Așa că spuse, pe un ton egal:

– Cred că ați venit să-mi vorbiți în legătură cu raportul meu.

– Da, pentru asta am venit.

Calculatorul privi în jur, își alese un scaun și se așeză cu prudență.

– Nu este complet, așa cum ți-am spus și prin Comunicator.

– În ce fel, domnule? (Calm! Calm!)

Lui Finge îi scăpă un zâmbet nervos, răsucit.

– Ce s-a întâmplat și nu ai trecut în raport, Harlan?

– Nimic, domnule.

Și, deși o spusese cu hotărâre, simțea că are o privire vinovată.

– Haide, haide, Tehnician. Ai petrecut mai multe intervale de timp în compania tinerei doamne, Asta dacă ai respectat diagrama spațio-temporală. Ai respectat-o, sper?

Sentimentul de vinovăție îl chinuia atât de tare pe Harlan, încât nu putea nici măcar ridica mănușa acestei provocări directe la adresa competenței sale profesionale.

Nu putu răspunde decât:

– Am respectat-o.

– Și ce s-a întâmplat? Nu menționezi nimic despre întrevederile tale particulare cu această femeie.

– Nu s-a întâmplat nimic important, spuse Harlan, cu buzele arse.

– Ridicol. La vârsta ta și cu experiența ta, nu trebuie să-ți spun eu că nu Observatorul este cel care apreciază ce este important și ce nu.

Finge nu-l slăbea din ochi pe Harlan. Privirea lui era mai intensă și mai sfredelitoare decât ar fi permis șirul placid de întrebări.

Harlan înregistră acest amănunt și nu se lăsă păcălit de vocea blândă a lui Finge, însă, cu toate acestea, simțul datoriei nu-i dădea pace. Un Observator trebuie să raporteze totul. Un Observator nu era decât un pseudopod senzitiv-perceptiv aruncat de Eternitate în Timp. Își analiza

împrejurimile și era tras înapoi. În exercițiul funcțiunii, Observatorul nu avea propria lui individualitate, nu era cu adevărat om.

Harlan începu, în mod aproape automat, nararea evenimentelor pe care le omisese în raport. O făcu cu memoria exersată a Observatorului, reconstituind conversațiile cuvânt cu cuvânt, redând inflexiunile vocilor și schimbările de expresie. O făcu cu dragoste, pentru că, povestind, retrăia totul, uitând astfel aproape că o combinație între interogatoriul lui Finge și propriul său simț vindecat al datoriei îl ducea către recunoașterea vinii sale.

Doar când se apropie de rezultatul final al acelei prime lungi conversații începu să ezite și carapacea obiectivității lui de Observator lăsă să i se vadă fisurile. Dar fu scutit de alte amănunte de mâna pe care Finge o ridică deodată și de vocea ascuțită, aspră, a Calculatorului.

– Destul, mulțumesc… Erai cât pe-aci să spui că ai făcut dragoste cu femeia aceea.

Harlan simți că în adâncul lui clocotește mânia. Ceea ce spusese Finge era adevărul adevărat, însă tonul lui implica ceva lasciv, vulgar și, mai rău decât atât, banal. A fost, sau ar fi putut fi, în orice alt fel, dar nu banal.

Harlan găsise o explicație pentru atitudinea lui Finge, pentru interogatoriul lui febril, pentru faptul că-i întrerupsese relatarea chiar la momentul acela. Finge

era gelos! Harlan ar fi putut jura că gelozia lui era evidentă. Reușise să ia fata pe care Finge dorise s-o aibă.

Harlan își gustă triumful și-l găsi dulce. Pentru prima oară în viață avea un țel care pentru el însemna mai mult decât desăvârșirea rece a Eternității. Și va continua să-l facă pe Finge să simtă gelozia, pentru că Noÿs Lambent va fi a lui pentru totdeauna.

În această stare de exaltare bruscă, aruncă cererea pe care, inițial, plănuise să nu o facă decât după o așteptare discretă de patru, cinci zile.

– Intenționez să cer permisiunea să formez o legătură cu o persoană din Timp.

Finge păru că este brusc trezit dintr-o reverie.

– Cu Noÿs Lambent, presupun.

– Da, domnule. Cum sunteți Calculatorul care răspunde de Secție, cererea mea va trece pe la dv…

Harlan voia ca cererea să treacă pe la Finge. Să-l facă să sufere. Dacă voia fata pentru el, atunci să spună așa, și Harlan putea insista ca alegerea să fie făcută de Noÿs. La gândul acesta aproape că zâmbi. Spera că se va ajunge la asta. Va însemna triumful final.

De obicei, desigur, un Tehnician nu putea spera să reușească, într-o astfel de problemă, împotriva dorinței unui Calculator, dar Harlan era sigur că se putea bizui pe sprijinul lui Twissell și Finge mai avea un drum lung de parcurs până la al

putea înfrunta pe Twissell.

Cu toate acestea, Finge părea liniștit.

– S-ar părea, comentă el, că ai și intrat, ilegal, în posesia fetei.

Lui Harlan i se făcu deodată cald și încercă o apărare slabă.

– Diagrama spațio-temporală specifica să rămânem singuri împreună. Și cum nimic din ceea ce s-a întâmplat nu era interzis, nu mă simt vinovat cu nimic.

Ceea ce era o minciună, și după expresia pe jumătate amuzată a lui Finge îți puteai da seama că știa că este o minciună. Acesta spuse:

– Urmează o Schimbare de Realitate.

Harlan răspunse:

– Dacă-i așa, îmi voi modifica cererea și o voi face pentru o legătură cu domnișoara Lambent în noua Realitate.

– Nu cred că ai proceda înțelept. Cum poți fi sigur dinainte? În noua Realitate ea poate fi măritată, slută. De fapt, ce-ți pot eu spune este asta: în noua Realitate nu o să te vrea. *Nu* o să te vrea.

Pe Harlan îl trecu un fior.

– Dar dv. nu știți nimic.

– Da? Crezi că această mare iubire a voastră este o chestiune de contact suflet-la-suflet? Că va supraviețui tuturor schimbărilor exterioare? Ai citit romane din Timp?

Harlan, de furie, își uită stăpânirea de sine.

– În primul rând, nu vă cred.

– Poftim? întrebă, rece, Finge.

– Este o minciună.

Lui Harlan nu-i mai păsa ce spune.

– Sunteți gelos. Asta e tot. Gelos. V-ați făcut planuri în legătură cu Noÿs, dar ea m-a ales pe mine.

– Îți dai seama…, încercă Finge să spună ceva.

– Îmi dau seama de multe. Nu sunt prost. N-oi fi eu Calculator, dar nu sunt nici prost. Spuneți că în noua Realitate nu mă va vrea. De unde știți? Nici măcar n-aveți habar dacă va exista, în definitiv, o nouă Realitate. De-abia ați primit raportul meu. Trebuie analizat înainte ca o Schimbare de Realitate să poată fi calculată, ca să nu mai vorbim de faptul că aceasta ar trebui și aprobată. Așa că atunci când pretindeți că ați cunoaște natura Schimbării, spuneți minciuni.

Finge ar fi putut reacționa în mai multe feluri. Mintea înfierbântată a lui Harlan era conștientă de unele din ele. Dar nu încerca să aleagă. Finge ar putea afișa o poză impunătoare și mânioasă. Sau ar putea chema un membru al Securității care să-l aresteze pe Harlan pentru insubordonare. Și ar putea să strige și el, la fel de furios, la Harlan. Ar mai putea să-l sune imediat pe Twissell, înaintând o plângere oficială. Ar putea… ar putea…

Dar Finge nu făcu nimic din toate acestea.

Spuse, cu blândețe:

– Ia loc, Harlan. Hai să stăm puțin de vorbă!

Și pentru că această reacție era complet neașteptată, falca lui Harlan se lăsă în jos și luă loc, deconcertat. Hotărârea i se destrăma. Ce înseamnă asta?

– Îți amintești, desigur, spuse Finge, că ți-am comunicat că problema noastră cu Secolul 482 era în legătură cu o atitudine nedorită a temporalilor Realității curente față de Eternitate. Îți amintești, nu?

Vorbea cu insistența blândă a unui învățător în fața unui școlar cam înapoiat, și totuși Harlan crezu că zărește în ochii lui o sclipire aspră.

– Desigur.

– Și-ți mai aduci aminte și că ți-am spus despre Consiliul Atottemporal că ezită să accepte analiza pe care o făcusem eu asupra acestei situații, fără Observații exacte care să o confirme. Asta nu-ți spune că am și calculat Schimbarea de Realitate necesară?

– Observațiile mele au adus însă confirmarea, nu-i așa?

– Da.

– Și pentru a le analiza corect este nevoie de timp.

– Prostii. Raportul tău nu înseamnă nimic. Confirmarea stă în ce mi-ai spus cu gura ta acum câteva minute.

– Nu înțeleg.

– Uite, Harlan, să-ți spun eu ce este putred cu Secolul 482. În înalta societate, mai cu seamă printre femei, s-a răspândit convingerea că Eternii sunt într-adevăr Eterni, în adevăratul sens al cuvântului. Că

sunt nemuritori... Sfinte Timp, omule, doar ți-a spus-o și Noÿs Lambent. Mi-ai repetat afirmațiile ei acum mai puțin de douăzeci de minute.

Harlan îl privi pe Finge fără să-l vadă. Îi venea în gând vocea blândă, mângâietoare, a lui Noÿs, pe când se apleca asupra lui și-i învăluia ochii cu privirea ei frumoasă, întunecată: „Ești nemuritor. Ești Etern."

Finge urmă:

– O asemenea convingere este negativă, însă nu foarte dăunătoare în sine. Poate crea inconveniente, poate spori dificultățile Secției, însă Calculele arată că doar un minimum de cazuri necesită o Schimbare. Totuși, dacă o Schimbare *este* avantajoasă, nu ți se pare evident că Temporalii care trebuie să fie cel mai afectați de ea trebuie să fie cei care împărtășesc această superstiție? Cu alte cuvinte, aristocrația feminină, Noÿs.

– Poate, însă îmi voi încerca norocul, replică Harlan.

– Nu ai ce noroc să-ți încerci. Crezi că ești atât de fascinant și de fermecător încât această aristocrată subțire să cadă în brațele unui Tehnician fără importanță? Haide, Harlan, fii mai realist.

Buzele lui Harlan vădiră încăpățânare. Nu răspunse.

– Și nu-ți trece prin cap ce altă superstiție au adăugat acești oameni credinței lor în viața veșnică a Eternilor? Sfinte Timp, Harlan! Majoritatea femeilor cred că intimitatea cu un Etern face o

femeie muritoare (așa cum se consideră ele) să trăiască veșnic!

Harlan se clătină. Auzea din nou, atât de clar, vocea ei: „Dacă aș fi făcută Eternă…” Și sărutările ei. Finge vorbi mai departe.

– Existența unei asemenea superstiții era greu de crezut, Harlan. Nu are precedent. Se află în zona erorii întâmplătoare, astfel încât o revedere a Calculelor pentru Schimbarea anterioară nu ne-a furnizat nicio informație în legătură cu ea. Consiliul Atottemporal voia dovezi concrete, o exemplificare directă. Eu am ales-o pe domnișoara Lambent ca fiind un bun exponent al clasei sale. Te-am ales pe dumneata ca celălalt subiect…

Harlan țâșni în picioare.

– M-ați ales *pe mine?* Ca *subiect?*

– Îmi pare rău, spuse Finge, rigid, dar era necesar. Ai fost un subiect foarte bun.

Harlan îl privi lung.

Finge avu bunul simț să nu-și găsească locul sub această privire tăcută.

– Nu-ți dai seama? Nu, încă nu. Uite, Harlan, tu ești un produs rece și impasibil al Eternității. Nu te-ai uita la o femeie. Tu consideri femeile și tot ceea ce ține de ele ne-etic. Nu, există un cuvânt mai bun. Le consideri *corupte.* Atitudinea asta este foarte vizibilă la tine și, în fața oricărei femei, ai avea tot atâta farmec cât o scrumbie pescuită de o lună. Și totuși, o femeie, un produs frumos și răzgâiat al unei culturi hedonistice, te seduce cu înfocare din prima seară petrecută

împreună, cerșindu-ți literalmente s-o iei în brațe. Nu înțelegi că e ridicol, imposibil, doar dacă, ei bine, doar dacă aceasta nu este confirmarea pe care o căutam.

Harlan se zbătu să-și găsească cuvintele.

– Spuneți că s-a vândut…

– De ce această expresie? Viața sexuală nu cunoaște tabú-uri în acest Secol. Singurul lucru ciudat este că te-a ales pe tine ca partener. Și *asta* a făcut-o de dragul vieții veșnice. E limpede.

Și Harlan, cu brațele ridicate, cu degetele încleștate ca niște gheare, fără vreun gând rațional sau irațional altul decât să-l sugrume, să-l stranguleze pe Finge, se năpusti înainte.

Finge se trase repede înapoi. Cu un gest iute, tremurător, scoase un explozon.

– Nu mă atinge! Înapoi!

Harlan avu atâta minte încât să-și oprească atacul. Părul îi era încâlcit. Cămașa i se pătase de transpirație. Respira șuierător prin nările albite și strânse.

Finge spuse, tremurat:

– Te cunosc foarte bine, după cum vezi, și m-am gândit că s-ar putea să reacționezi violent. Acum voi trage dacă va fi nevoie.

– Ieși!

– Voi ieși. Dar, mai întâi, ascultă-mă. Pentru atacarea unui Calculator poți fi declasificat, dar o să ți-o trec cu vederea. Vei înțelege, totuși, că nu te-am mințit. Noÿs Lambent din noua Realitate, orice și oricine ar fi ea atunci, nu va mai avea această superstiție. Și, fără aceasta, Harlan

– vocea îi era aproape un mârâit – cum ar putea o femeie ca Noÿs să vrea un bărbat ca tine?

Micul și îndesatul Calculator se retrase către ușa apartamentului lui Harlan, cu explozonul încă ridicat.

Se opri o clipă, ca să remarce, cu un fel de veselie întunecată:

– Desigur că, dacă ai avea-o acum, Harlan, dacă ai avea-o acum, ai putea să te bucuri de ea. Ai putea să-ți păstrezi legătura și să o faci oficială. Vreau să spun, dacă ai avea-o acum. Însă Schimbarea va surveni în curând, Harlan, și pe urmă nu o vei mai putea avea. Ce păcat că prezentul nu durează, nici măcar în Eternitate, nu-i așa, Harlan?

Harlan nu se mai uita la el. Finge câștigase, în cele din urmă, și se retrăgea dominând clar și răutăcios, terenul. Harlan își privea degetele fără să le vadă și când ridică ochii Finge ieșise. N-ar fi putut spune dacă acum cinci secunde sau cincisprezece minute.

Trecuseră ore de coșmar și Harlan se simțea prins în închisoarea propriei sale minți. Tot ce spusese Finge era atât de adevărat, de un adevăr atât de transparent. Mintea de Observator a lui Harlan putea să revadă relația dintre el și Noÿs, relația scurtă, stranie, care îmbrăca acum noi înțelesuri.

Nu era un caz de pasiune subită. Cum ar fi putut să creadă așa ceva? Pasiunea

pentru un bărbat ca el?

Desigur că nu. Lacrimi îi înțepară ochii și se simți rușinat. Ce limpede era că totul nu fusese decât un calcul la rece. Fata avea anumite calități fizice de netăgăduit și niciun principiu etic care să o oprească să se folosească de ele. Așa că le-a folosit, ceea ce n-avea însă nicio legătură cu Andrew Harlan ca persoană. El nu întruchipa decât viziunea ei deformată asupra Eternității și a înțelesurilor ei.

Degetele lungi ale lui Harlan mângâiau automat volumele de pe rafturile sale mici. Scoase unul și, fără să-l vadă, îl deschise.

Literele îi jucau în fața ochilor. Culorile șterse ale ilustrațiilor erau doar niște pete urâte, fără înțeles.

De ce-și dăduse Finge osteneala să-i spună toate acestea? În cel mai strict sens, nu ar fi trebuit s-o facă. Un Observator, sau oricine făcea o Observație, nu trebuia să știe niciodată care-i sunt scopurile, pentru că aceasta îl îndepărta foarte mult de statutul ideal de unealtă obiectivă neînsuflețită.

O făcuse ca să-l zdrobească, desigur! Ca să-și atingă răzbunarea geloasă și meschină!

Harlan atinse ușor pagina deschisă a revistei. Se trezi că privește o reproducere, de un roșu țipător, a unui vehicul de teren, asemănător cu vehiculele caracteristice pentru Secolele 45, 182, 590 și 984, ca și pentru Primitivul Târziu. Era un mecanism foarte banal, cu un motor cu

combustie internă. În Era Primitivă, sursa de energie erau fracțiunile de petrol natural și roțile erau înconjurate cu cauciuc natural. Ceea ce nu era, desigur, valabil pentru Secolele ulterioare.

Harlan îi arătase toate acestea lui Cooper. Le acordase chiar destulă importanță și acum, în mintea lui, ca dintr-o dorință fierbinte de a evada din prezentul nefericit, se întoarse la acele momente. Imagini precis conturate, fără legătură, umpleau golul dureros din el.

– Aceste reclame, spusese el, ne dezvăluie mai multe despre timpurile Primitive decât așa-zisele articole cu știri din aceeași revistă. Articolele cu știri presupun o cunoaștere temeinică a lumii despre care se vorbește. Ce este, de exemplu, „minge de golf”?

Cooper își mărturisise prompt ignoranța. Harlan continuă pe tonul didactic pe care nu reușea să-l evite în astfel de ocazii.

– După natura celor ce se spun, în treacăt, despre ea, putem deduce că era un fel de sferă mică. Știm că se folosește într-un joc, fie și numai pentru că este menționată într-un articol la rubrica „Sport”. Putem chiar deduce în continuare că trebuia lovită cu un fel de băț lung și că scopul jocului era să faci mingea să intre într-o gaură din pământ. Dar de ce să ne batem capul cu deducții și raționamente? Fii atent la reclama de aici! Scopul ei este doar să-i facă pe cititori să cumpere

mingea, și pentru asta ne oferă un excelent „portret” în detaliu al unui exemplar, secționat pentru a arăta cum este făcut.

Cooper, venind dintr-o epocă în care reclamele nu erau atât de violent abundente ca în Secolele târzii ale timpurilor Primitive, nu prea știa să aprecieze toate acestea.

– Dar nu e mai degrabă dezgustător cum își fac singuri reclamă? Cine e atât de prost încât să creadă laudele pe care cineva le aduce propriilor sale produse? Că doar n-ar recunoaște vreun defect. Crezi că s-ar da înapoi de la orice exagerare?

Harlan, al cărui cămin temporal era destul de bogat în domeniul publicității, înălță tolerant din sprâncene și spuse doar:

– Va trebui să o iei așa cum este. Acesta este specificul lor și nu avem nimic împotriva mijloacelor oricărei culturi atâta timp cât nu afectează în mod serios omenirea.

Acum însă gândurile lui Harlan se întoarseră brusc în prezent, acum se afla cu totul din nou în prezent, privind lung reclamele țipătoare, neobrăzate din paginile revistei. Se întrebă, cu o emoție subită: erau într-adevăr aceste gânduri cu totul fără sens? Sau se afla drumul sinuos care-l va scoate din întunecime și îl va duce înapoi la Noÿs?

Reclame! Un mod de a-i împinge pe îndărătnici să facă ce nici nu au de gând. Ce-i păsa unui fabricant de automobile de teren dacă un anumit individ simțea

dorința adevărată sau spontană de a-i cumpăra produsul? Dacă virtualul client, partida (acesta era cuvântul) putea fi înduplecat în mod artificial sau ademenit să simtă această dorință și să acționeze în consecință nu era același lucru?

Atunci ce importanță avea dacă Noÿs îl iubea din pasiune sau din calcul? Dacă ar fi împreună destul timp, ea ar putea începe să-l iubească. Ar *face-o* să-l iubească și, la urma urmei, conta dragostea și nu motivul ei. Își dorea acum să fi citit câteva din romanele din Timp, despre care pomenise Finge cu atâta dispreț.

Un gând fulgerător îl făcu să încleștеze pumnii. Dacă Noÿs a venit la *el,* Harlan, pentru a dobândi imortalitatea, nu putea însemna decât că nu încă îndeplinise condițiile pentru acest cadou. Deci, nu mai făcuse dragoste cu niciun Etern. Ceea ce însemna că relația dintre ea și Finge nu o depășise pe cea dintre secretară și șef. Altfel, ce nevoie ar mai fi avut de Harlan?

Și totuși Finge a încercat cu siguranță. Trebuie să fi făcut o tentativă… (Harlan nu putu completa gândul nici măcar în taina minții.) Finge ar fi putut dovedi pe propria lui persoană existența superstiției. În orice caz, nu se poate să nu-i fi trecut prin minte acest gând, cu Noÿs lângă el, tentație permanentă. Atunci înseamnă că l-a refuzat.

El a trebuit să se folosească de Harlan și Harlan reușise. Și pentru asta, Finge s-a lăsat împins de gelozia lui răzbunătoare să-

l tortureze cu ideea că motivația lui Noÿs fusese una practică și că nu o va putea avea niciodată.

Totuși, Noÿs îl refuzase pe Finge chiar și având perspectiva vieții eterne și îl *acceptase* pe Harlan. Făcuse, deci, o alegere, cât de mică, în favoarea lui. Deci, nu era totul doar calcul. Sentimentele își aveau și ele rolul lor.

Gândurile lui Harlan se învălmășeau sălbatic. Emoția îl copleșea cu fiecare clipă.

Trebuia s-o aibă. *Acum.* Înainte ca vreo Schimbare de Realitate să aibă loc. Ce-i spusese Finge, în zeflemea? Prezentul nu durează, nici măcar în Eternitate.

Și, totuși, nu durează?

Harlan știu exact ce are de făcut. Batjocura mânioasă a lui Finge îl împinsese într-o stare de spirit în care era gata de crimă și replica lui finală, cel puțin, îi dezvăluise natura faptei pe care trebuia s-o comită.

Nu mai pierdu nicio secundă. Își părăsi încăperile, plin de agitație, de bucurie chiar, fugind aproape, să comită o crimă capitală împotriva Eternității.

8. Crima

Nu-l întrebase nimeni nimic și nimeni nu-l oprise.

Izolarea socială a Tehnicianului avea, totuși, acest avantaj. Ajunse, prin culoarele navei, la o ușă în Timp și îi reglă mecanismele de comandă. Exista, desigur, posibilitatea ca cineva să treacă pe acolo, cu o misiune oficială, și să se întrebe de ce era folosită ușa aceea. Ezită, apoi se hotărî să-și pună sigiliul pe marcaj. O ușă sigilată nu prea atrage atenția. O ușă nesigilată, în curs de folosire, ar fi o a opta minune a lumii.

Și iarăși se putea ca Finge să fie acela care să descopere ușa din întâmplare. Va trebui să-și asume acest risc.

Noÿs stătea exact așa cum o lăsase. Trecuseră multe fizio-ore nefericite de când Harlan părăsise Secolul 482 pentru Eternitatea însinguratã, însă se întorcea în același Timp, doar la câteva secunde după ce plecase. Iar de pe capul lui Noÿs nu se clintise niciun fir de păr.

Ea păru surprinsă:

– Ai uitat ceva, Andrew?

Harlan o privi, cu foame parcă, dar nu încercă să o atingă. În minte îi mai răsunau încă cuvintele lui Finge și nu dorea să riște un refuz. Spuse, pe un ton rigid, doar atât:

– Trebuie să faci ce-ți spun.

– S-a întâmplat ceva? De-abia ai plecat.

Nici de un minut.

– Nu-ți face griji.

De-abia se putea opri să nu o ia de mână, să încerce să o calmeze. În loc de asta, îi vorbea aspru, ca și cum un demon îl împingea să le facă pe toate pe dos. De ce se întorsese de cum rămăsese singur? Nu făcea decât să o tulbure prin această întoarcere, aproape imediat după ce plecase.

(Răspunsul îl știa. Diagrama spațio-temporală îi îngăduia o marjă de două zile. Cele mai sigure erau primele părți ale acestei perioade, când șansele de a fi descoperit erau mai mici. Era o tendință firească să le înghesuie cât mai în jos-timp cu putință. Dar era și un risc nesăbuit. Ar fi putut greși cu ușurință calculele, intrând astfel în Timp înainte de a-l fi părăsit cu câteva fizio-ore în urmă. Și atunci? Una dintre primele reguli pe care le învățase ca Observator era: „O persoană care ocupă două momente în același Timp ale aceleiași Realități riscă să se întâlnească cu sine însuși.” Ceea ce trebuia evitat. De ce? Harlan știa că nu voia să se întâlnească cu el însuși. Nu voia să privească în ochii unui alt Harlan, de mai devreme [sau de mai târziu]. În spatele acestui lucru s-ar ascunde un paradox și ce-i plăcea lui Twissell atât de mult să spună? „Nu există paradoxuri în Timp, dar numai pentru că Timpul le evită, în mod deliberat.”)

În tot timpul în care lui Harlan îi veneau aceste gânduri confuze, Noÿs îl privi lung,

cu ochi mari, luminoși.

Apoi veni lângă el, îi puse mâinile pe obrajii îmbujorați și-i murmură, blând:

– Ai necazuri.

Privirea ei îi păru caldă, iubitoare. Dar cum se putea? Doar obținuse ce voia. Mai era și altceva la mijloc? Îi prinse încheieturile mâinilor și spuse, răgușit:

– O să vii cu mine? Acum? Fără să întrebi nimic? Făcând exact așa cum îți spun?

– Trebuie?

– Trebuie, Noÿs. Este foarte important.

– Atunci vin.

O spuse pe un ton obișnuit, ca și cum primea astfel de cereri zilnic și accepta de fiecare dată.

La intrarea în navă, Noÿs ezită un moment, apoi păși la bord.

– Mergem în sus-timp, Noÿs.

– Asta înseamnă în viitor, nu-i așa?

Nava bâzâia deja încetișor și Noÿs de-abia se așezase când Harlan acționă pe neobservate contactul de lângă cotul său.

Ea nu avu simptome de amețeală la începutul acelei indescriptibile senzații de „mișcare" prin Timp, așa cum se temuse Harlan.

Stătea acolo tăcută, atât de frumoasă și în largul ei, încât, uitându-se la ea, îl încerca o senzație de durere și nu-i păsa câtuși de puțin că, aducând un Temporal în Eternitate în mod nepermis, comisese o nelegiuire.

– Cadranul acela indică numărul anilor,

Andrew?

– Al Secolelor.

– Adică suntem cu o mie de ani în viitor? Deja?

– Întocmai.

– Nu simt nimic deosebit.

– Știu.

Ea privi împrejur.

– Dar cum ne deplasăm?

– Nu știu, Noÿs.

– *Nu* știi?

– Multe lucruri din Eternitate sunt greu de înțeles.

Cifrele de pe temporometru *urcau.* Din ce în ce mai repede, până când deveniră indescifrabile. Harlan fixase cu cotul maneta la maximum. Consumul de energie ar putea alarma oarecum centralele energetice, dar el se îndoia de asta. Nu îl așteptase nimeni în Eternitate când se întorsese cu Noÿs, așa că bătălia era pe trei sferturi câștigată. Acum nu mai trebuia decât să o ducă într-un loc sigur. O privi din nou.

– Eternii nu sunt atotștiutori.

– Dar eu nu sunt încă Eternă, murmură ea. Știu atât de puține.

Pulsul lui se acceleră. *Încă* nu Eternă? Dar Finge spunea… „Oprește-te aici", se rugă el de sine însuși. „Las-o. Doar vine cu tine. Îți zâmbește. Ce vrei mai mult?" Însă spuse:

– Crezi că Eternii sunt nemuritori, nu-i așa?

– Doar sunt numiți Eterni, nu? Și toată

lumea susține asta. (Îi zâmbi luminos.) Dar nu sunt nemuritori, așa-i?

– Deci nu crezi asta?

– După ce am stat o perioadă în Eternitate, n-am mai crezut. Oamenii nu vorbeau ca și când n-ar muri niciodată și am văzut și persoane în vârstă.

– Și totuși, în noaptea aceea, mi-ai spus că sunt nemuritor.

Ea veni mai aproape de el, pe banchetă, zâmbind în continuare.

– M-am gândit: cine știe?

El întrebă, fără să reușească să scape de încordarea din glas:

– Ce poate face un Temporal ca să devină Etern?

Zâmbetul ei pieri și poate că doar își închipuia el sau poate că într-adevăr obrajii ei se îmbujorară ușor.

– De ce mă întrebi?

– Ca să aflu.

– E o prostie. Prefer să nu vorbesc despre asta.

Privi în jos, la degetele ei subțiri, ale căror unghii sclipeau fără culoare în lumina estompată din tunelul navei. Harlan gândi, distrat și fără legătură, că, la o petrecere, seara, datorită unui slab flux ultraviolet în lumina ce ieșea din pereți, unghiile ei puteau avea o strălucire verde, de măr crud, sau stacojie, adâncă, în funcție de felul în care își ținea mâinile. O fată inteligentă cum era Noÿs putea obține mai multe nuanțe, care să pară a-i reflecta stările de spirit. Albastru pentru inocență,

galben aprins pentru râs, violet pentru supărare și purpuriu pentru pasiune.

O întrebă:

– De ce ai făcut dragoste cu mine?

Ea își scutură părul pe spate și-l privi palidă, serioasă.

– Dacă ții să știi, o parte din motiv a fost ideea că o fată poate deveni astfel Eternă. Nu mi-ar părea rău să nu mor niciodată.

– Credeam că nu crezi în asta.

– Nu credeam, dar o fată nu are ce pierde dacă încearcă. Mai ales…

O privea grav, refugiindu-se, din fața durerii și dezamăgirii, într-o privire înghețată, aruncată de la înălțimile moralității căminului său temporal.

– Ei, bine?

– Mai ales că oricum doream s-o fac.

– Voiai să faci dragoste cu mine?

– Da.

– De ce cu mine?

– Pentru că îmi plăceai. Pentru că m-am gândit că ești nostim.

– *Nostim!*

– Ei, ciudat, dacă așa îți place mai mult. Întotdeauna te străduiai atâta să nu te uiți la mine, dar întotdeauna te uitai. Încercai să mă urăști și-mi dădeam seama că mă doreai. Cred că, pe undeva, îmi părea rău pentru tine.

– De ce-ți părea rău?

Simțea că îi ard obrajii.

– Că erai atât de stânjenit că mă doreai. Când este atât de simplu. Îi spui fetei și atât. E atât de ușor să fii prietenos. Ce rost

are să suferi?

Harlan încuviință din cap. Moralitatea din 482!

– Îi spui fetei, și atât, mormăi. Ce simplu. Nimic în plus.

– Desigur că și fata trebuie să vrea. De cele mai multe ori o dorește și ea, dacă nu are pe altcineva. De ce nu? Este foarte simplu.

Era rândul lui Harlan să-și plece privirea. Bineînțeles, era destul de simplu. Și nimic anormal. Nu în 482. Cine, în Eternitate, putea să știe mai bine? Ar fi un prost, un prost desăvârșit și incurabil, să o întrebe acum despre relațiile ei anterioare cu alți bărbați. Ar fi fost ca și cum ar fi întrebat o fată din propriul său cămin temporal dacă a mâncat vreodată în prezența unui bărbat și cum de a îndrăznit. În loc de toate acestea, spuse umil:

– Și ce crezi despre mine acum?

– Că ești foarte drăguț, răspunse încetișor, și că, dacă te-ai destinde vreodată… Nu vrei să zâmbești?

– N-am de ce să zâmbesc, Noÿs.

– Te *rog.* Vreau să văd dacă obrajii tăi pot s-o facă. Să vedem.

Îi puse degetele pe colțurile gurii și i le împinse în spate. El își trase capul, surprins, și nu-și putu opri un zâmbet.

– Vezi? Nu te-au durut obrajii. Ești aproape atrăgător. Cu puțin exercițiu, stând în fața oglinzii, zâmbind și încercând să-ți aprinzi o scânteie mică în ochi, pariez că poți fi cu adevărat atrăgător.

Dar zâmbetul, destul de fragil pentru început, dispăruse.

– Am intrat în încurcătură, nu-i așa? întrebă ea.

– Da, Noÿs. O încurcătură mare.

– Pentru ceea ce am făcut? Tu și cu mine? În seara aceea?

– Nu chiar.

– A fost vina mea, știi. O să le-o spun, dacă vrei.

– Niciodată, ripostă Harlan energic. Nu lua asupra ta nicio vină. Nu ai făcut nimic, *nimic,* pentru care să te simți vinovată. Este vorba de cu totul altceva.

Noÿs privi, îngrijorată, temporometrul.

– Unde ne aflăm? Nici nu se mai pot vedea cifrele.

– *Când* ne aflăm, o corectă Harlan, în mod automat.

Micșoră viteza și Secolele deveniră vizibile.

Ochii ei frumoși se dilatară și genele i se profilau pe albeața pielii.

– Chiar atâta?

Harlan privi indicatorul cu indiferență. Arăta Secolele 72.000.

– Sunt sigur că da.

– Dar încotro mergem?

– Înspre *când* mergem? În sus-timpul îndepărtat, spuse, morocănos. Cât mai departe, unde nu te vor putea găsi.

În tăcere, priviră cum se înșiruie cifrele. În tăcere, Harlan își spuse, iar și iar, că fata era străină de acuzația adusă de Finge. Admisese, deschis, acel adevăr parțial și

mărturisise, la fel de sincer, prezența unei atracții personale.

Noÿs se mișcă și el privi din nou în sus. Venise lângă el și, cu un gest hotărât opri nava, cu o frânare foarte bruscă și periculoasă.

Harlan înghiți în sec și închise ochii ca să-i treacă amețeala.

– Ce s-a întâmplat?

Ea se întunecase la față și, o clipă, nu răspunse.

– Nu vreau să merg mai departe. Cifrele sunt atât de mari.

Temporometrul indica 111.394.

Harlan spuse:

– Este destul de departe.

Întinse mâna, grav.

– Hai, Noÿs. Acesta va fi căminul tău pentru o vreme.

Rătăciră pe coridoare, mână în mână, ca doi copii. Luminile, pe drumurile principale, erau aprinse și încăperile întunecate începeau să strălucească viu la atingerea unui contact. Aerul era proaspăt și în el plutea o însuflețire care, fără să se simtă vreun curent, indica prezența ventilației.

– Nu este nimeni pe aici? întrebă Noÿs în șoaptă.

– Nimeni, răspunse Harlan.

Încercase să o spună tare și hotărât. Dorise să destrame vraja emanată de „Secolele Ascunse”, dar nu reușise decât să șoptească și el.

Nici măcar nu știa cum să se refere la

ceva atât de departe în sus-timp. Să-i spună unu-unu-unu-trei-nouă-patru era ridicol. Trebuia să spui, simplu și nedefinit, Secolele O sută de mii.

Era o problemă prostească, însă acum, când emoția zborului trecuse, se trezea singur într-un tărâm al Eternității unde nu pășise picior de om și asta nu-i plăcea. Îi era rușine, și faptul că Noÿs era de față îl făcea să-i fie de două ori mai multă rușine, că ușoara răceală din el era provocată de o anume teamă.

– E atât de curat. Niciun fir de praf, remarcă Noÿs.

– Auto-curățare, spuse Harlan. Apoi, cu un efort care păru să-i rupă corzile vocale, ridică vocea aproape la nivelul normal. Dar nu este nimeni aici, în sus-timp sau jos-timp, cale de mii și mii de Secole.

Noÿs păru să accepte aceasta.

– Și peste tot este la fel de utilat? Am trecut pe lângă prăvălii cu mâncare și o bibliotecă cu filme. Ai văzut?

– Am văzut. Da, este echipat în întregime. Toate sunt echipate în întregime. Toate Secțiile.

– Dar de ce, dacă nimeni nu vine niciodată aici?

– Este logic, răspunse Harlan.

Vorbind despre toate acestea, ciudățenia locului părea să mai dispară. Spunând cu glas tare ceea ce știa deja teoretic, putea fixa materia, coborând-o în prozaic.

– Devreme, în istoria Eternității, unul dintre Secolele 300 a elaborat un

duplicator de masă. Știi ce este asta? Stabilindu-se un câmp de rezonanță, energia poate fi transformată în materie cu particule subatomice, cu exact aceeași schemă de poziții, încadrându-se în cerințele de incertitudine, a modelului folosit. Rezultatul este o copie exactă.

Noi, cei din Eternitate, am pus mâna pe mecanism pentru scopurile noastre, pe atunci nu se făcuseră decât vreo șase sau șapte sute de Secții. Aveam planuri de extindere, desigur. „Zece Secții noi pe fizio-an" era una din lozincile perioadei. Duplicatorul de masă a făcut-o inutilă. Am construit o Secție nouă, completă, cu hrană, rezerve de energie, de apă, cu cel mai bun echipament automat. Am pus în funcțiune mecanismul și am duplicat Secția o dată pentru fiecare Secol, în toată Eternitatea. Nu știu cât. Milioane de Secole, probabil.

– Și toate ca aceasta, Andrew?

– Toate exact așa. Și pe măsură ce Eternitatea se extinde, le umplem doar, adaptând construcția la cerințele locului respectiv. Singurele probleme survin atunci când dăm de un Secol-axat-pe-Energie. La această Secție nu... nu am ajuns încă. (N-avea niciun rost să-i spună că Eternii nu puteau pătrunde niciodată în Timp aici, în Secolele Ascunse. Ce importanță ar avea?)

O privi și ea părea tulburată. Spuse, grăbit:

– Construirea Secțiilor nu necesită mare

lucru. Doar energie, nimic mai mult, și cu Nova, de unde o luăm…

Ea îl întrerupse:

– Nu. Pur și simplu nu-mi amintesc.

– Ce să-ți amintești?

– Ai spus că duplicatorul a fost inventat în Secolele 300. Noi nu îl avem în 482. Nu-mi amintesc să fi întâlnit așa ceva în istorie.

Harlan deveni gânditor. Cu toate că nu era decât cu câțiva centimetri mai scundă, se simți deodată, prin comparație, un uriaș. Ea era doar un copil și el un semizeu din Eternitate, care trebuie să o învețe și să o conducă pe drumul adevărului.

– Noÿs, draga mea, hai să găsim un loc să stăm jos și… și trebuie să-ți explic ceva.

Conceptul unei Realități variabile, o Realitate care nu era fixă, eternă și imuabilă, nu era ceva care să poată fi privit cu indiferență de oricine.

Câteodată, când toată lumea dormea, Harlan își amintea de primele zile ale noviciatului său și de încercările chinuitoare de a se despărți de Secolul său și de Timp.

Novicelui mediu îi trebuiau șase luni ca să învețe toate adevărurile, să descopere că nu se mai putea întoarce niciodată cu adevărat acasă. Nu îl oprea numai legea Eternității, ci și un adevăr rece: căminul său, așa cum l-a cunoscut, ar putea foarte bine să nu mai existe, ar putea, într-un fel, să nu fi existat niciodată.

Aceasta îi afecta pe Novici în mod diferit. Harlan își aducea aminte cum Bonky Latourette se albise și se trăsese la față în ziua în care Instructorul Yarrow le lămurise definitiv conceptul de Realitate.

Niciunul dintre ei nu mâncase în seara aceea. Se strânseseră laolaltă, căutând puțină căldură sufletească, toți cu excepția lui Latourette, care dispăruse. Râdeau fals și făceau glume răsuflate.

Cineva zisese, cu o voce tremurătoare și nesigură:

– Cred că n-am avut niciodată o mamă. Dacă m-aș întoarce în Secolul 95, mi s-ar spune: „Cine ești? Nu te cunoaștem. N-ai nicio dovadă că ai fost pe aici. Nu exiști."

Zâmbiseră anemic și dăduseră din cap, băieți însinguraţi, cărora nu le mai rămăsese decât Eternitatea.

Îl regăsiseră pe Latourette seara, la culcare, dormind adânc și respirând slab. În scobitura cotului se vedea urma roșie a unei injecții cu pulverizator. Cu toții înregistrară acest amănunt.

Fusese chemat Yarrow și, pentru o clipă, păruse că unul din Novici nu va mai veni la cursuri, însă, în cele din urmă, totul se liniștise. O săptămână mai târziu, Latourette se afla din nou pe locul său. Însă noaptea aceea grea își lăsase pecetea pe personalitatea lui pentru totdeauna.

Și acum Harlan trebuia să-i explice Realitatea lui Noÿs Lambent, o fată nu cu mult mai mare decât Novicii de atunci, și să-i explice totul odată. Trebuia. Nu avea

de ales. Ea trebuia să știe exact ce aveau de înfruntat și ce avea de făcut.

Mâncară conserve de carne, fructe glasate, băură lapte la o masă lungă de conferințe cu douăsprezece locuri și îi spuse acolo. O făcu cât mai delicat cu putință, dar își dădu repede seama că nu este nevoie de delicatețe. Prindea din zbor fiecare concept și, pe la jumătate, observă uimit că ea nu reacționa așa cum se așteptase. Nu se temea, nu părea să simtă vreo pierdere. Părea doar furioasă.

Mânia îi împurpurase fața, ochii ei negri părând astfel și mai întunecați.

– Dar asta este o crimă, izbucni ea. Cine sunt Eternii ca să facă asta?

– Este pentru binele omenirii, îi răspunse Harlan.

Sigur, ea nu putea înțelege așa ceva. Compătimea gândirea legată-de-Timp a Temporalilor.

– Crezi? Presupun că așa a dispărut și duplicatorul de masă.

– Mai avem cópii. Nu-ți face griji pentru asta. L-am păstrat.

– *Voi* l-ați păstrat. Dar noi? L-am fi putut avea și noi, cei din 482.

Gesticula cu pumnii strânși, cu mișcări mici.

– Nu ar fi fost spre binele vostru. Nu te enerva, draga mea, ci doar ascultă.

Cu o mișcare aproape convulsivă (va trebui să învețe cum să o atingă cu naturalețe, fără ca mișcarea să pară bruscă, provocând o respingere), îi luă amândouă

mâinile și i le ținu strâns.

Timp de o clipă ea încercă să și le elibereze, apoi se calmă. Chiar râse puțin.

– Hai, zi mai departe, prostuțule, și nu mai fi atât de solemn. Nu dau vina pe tine.

– Nu trebuie să dai vina pe nimeni. Nu este nevoie ca cineva să aibă vreo vină. Facem ceea ce trebuie făcut. Duplicatorul acela de masă este un caz clasic. L-am studiat la școală. Un astfel de mecanism poate duplica și persoane. Problemele care se ivesc astfel sunt foarte complicate.

– Dar nu este de datoria societății să-și rezolve singură problemele?

– Ba da, dar am studiat această societate în drumul ei prin Timp și nu-și rezolvă problemele în mod satisfăcător. Adu-ți aminte că acest eșec nu se reflectă doar asupra sa, ci și asupra societăților care îi urmează. De fapt, nu există nicio soluție satisfăcătoare pentru problema duplicatorului de masă. Se aseamănă într-o privință cu războaiele atomice și cu visătorii, care sunt pur și simplu de neîngăduit. Consecințele nu sunt niciodată favorabile.

– Cum poți fi atât de sigur?

– Avem mașinile noastre de calculat, Noÿs. Computaplexe mult mai perfecționate decât cele obținute în oricare dintre Realități. Acestea calculează Realitățile posibile și clasifică avantajele fiecăreia față de mii și mii de variabile.

– Mecanisme! pufni ea cu dispreț.

Harlan se încruntă, dar se domoli

imediat.

– Nu spune asta. Este normal să-ți pară rău să afli că viața nu este atât de temeinică pe cât credeai. Tu și lumea în care ai trăit puteați fi, acum un an, doar o posibilitate vagă, dar ce importanță are? Tu tot ai amintirile tale, chiar dacă aparțin unei umbre de posibilități, nu-i așa? Îți amintești de părinții și de copilăria ta, nu-i așa?

– Sigur că da.

– Deci e ca și cum ai fi trăit-o, nu? Nu-i adevărat? Chiar dacă ai trăit-o sau nu!

– Nu știu. Trebuie să mă mai gândesc la asta. Dacă și ziua de mâine este tot o lume de vis, sau o umbră, sau oricum i-ai spune?!

– Atunci ar fi o nouă Realitate, cu o nouă Noÿs, cu amintiri noi. Ar fi ca și cum nu s-a întâmplat nimic, atâta doar că fericirii umane i s-a mai adăugat ceva.

– Pe mine totuși asta nu mă mulțumește.

– În afară de asta, reluă Harlan repede, pe tine nu te va mai afecta nimic. *Va fi* o nouă Realitate, dar acum te afli în Eternitate! Nu te vei schimba.

– Dar spuneai că nu are nicio importanță, spuse Noÿs, posomorâtă. Atunci de ce să te agiți atât?

Cu o vervă bruscă, Harlan răspunse:

– Pentru că te vreau așa cum ești acum. Exact așa cum ești. Nu vreau să te schimbi. În niciun fel.

Era gata să-l ia gura pe dinainte și să-i

spună adevărul, că fără mijlocirea acelei superstiții despre Eterni și viața veșnică, ea nu s-ar fi apropiat niciodată de el.

Ea se uită în jur, ușor încruntată.

– Atunci va trebui să stau aici toată viața? Ar fi – cam… singuratic.

– Nu, nu. Nici nu te gândi, spuse el aprins, strângându-i mâinile atât de tare, încât ea tresări. Voi afla identitatea ta în noua Realitate din 482 și te vei întoarce deghizată, ca să spun așa. Voi avea grijă de tine. Voi cere permisiunea pentru o legătură oficială și voi veghea să rămâi aceeași, neafectată de Schimbările viitoare. Sunt Tehnician, și încă unul bun, și știu destule despre Schimbări. Și mai sunt și alte câteva lucruri!

Și se opri. Noÿs întrebă:

– Dar este voie? Adică, poți lua oameni în Eternitate și să-i sustragi Schimbărilor? Nu pare prea corect, totuși, după tot ce mi-ai spus.

Timp de o clipă, Harlan se simți mărunt și înfrigurat în golul uriaș al miilor de Secole care-l înconjurau în sus-timp și jos-timp. Timp de o clipă, se simți foarte departe chiar și de Eternitate, care îi era singurul cămin și singura credință, respins și de Timp, și de Eternitate. Doar femeia pentru care le părăsise pe toate rămăsese lângă el.

Spuse din adâncul sufletului:

– Nu, este o crimă. O crimă foarte mare, de care îmi este groaznic de rușine. Dar aș face-o din nou, dacă ar fi nevoie, și încă de

nenumărate ori.

– Pentru mine, Andrew? Pentru mine?

Nu-și ridică privirea ca s-o întâlnească pe a ei.

– Nu, Noÿs, pentru mine. Nu aș putea suporta să te pierd.

– Și dacă suntem descoperiți…?

Harlan știa răspunsul. Îi știa încă din acel moment de clarviziune din noaptea aceea din Secolul 482, când Noÿs dormea lângă el. Nici acum, însă, nu îndrăznea să se gândească la cutremurătorul adevăr.

– Nu mă tem de nimeni. Știu cum să mă apăr. Ei nici nu-și imaginează cât de multe știu.

9. Interludiu

Harlan, ducându-se cu gândul înapoi, își dădea seama că urmase o perioadă idilică.

În acele fizio-săptămâni se întâmplaseră o sută de lucruri, toate amestecându-se mai târziu în amintirile lui, făcând ca acest interval de timp să pară mai lung decât fusese în realitate. Orele idilice fuseseră, fără îndoială, cele petrecute cu Noÿs, iar ele îmbrăcau restul lucrurilor într-o aură strălucitoare.

Punctul 1: Își împachetă obiectele personale din Secția 482, hainele și filmele, mult îndrăgitele lui volume de periodice din Timpurile Primitive, mânuite cu grijă.

El însuși urmări îndeaproape întoarcerea acestora în Secția lui permanentă, 575.

Când ultimul pachet fu ridicat în nava pentru mărfuri, de către personalul de la Întreținere, Finge se afla lângă el.

Alegându-și cuvinte de o banalitate infailibilă, Finge spuse:

– Deci, ne părăsești!

Zâmbetul îi era larg, dar își ținea buzele strânse, astfel încât dinții de-abia i se vedeau. Mâinile îi erau împreunate la spate și trupul lui îndesat se legăna continuu pe picioarele scurte.

Harlan nu-l privi pe superiorul său. Mormăi indiferent:

– Da, domnule!

– Îi voi raporta Calculatorului Senior Twissell despre modul cu totul satisfăcător în care ți-ai îndeplinit îndatoririle de Observator în Sectorul 482.

Harlan nu fu în stare să scoată nici măcar un cuvânt ursuz de mulțumire. Rămase tăcut.

Finge urmă, cu o voce brusc coborâtă:

– Deocamdată, nu voi raporta și recenta ta ieșire violentă împotriva mea.

Și, cu toate că își păstrase zâmbetul și privirea amabilă, avea un aer de satisfacție haină.

Harlan ridică brusc privirea și spuse:

– Cum doriți, Calculator.

Punctul 2: Se reinstală în Secția 575.

Îl întâlni pe Twissell aproape imediat. Fu fericit să vadă din nou corpul acela mic și fața ridată, de spiriduș bătrân. Fu fericit să vadă până și cilindrul alb și fumegând adăpostit între două degete pătate, ridicat cu repeziciune către buze.

– Calculator, îl salută Harlan în felul lor obișnuit.

Twissell, care tocmai ieșea din biroul lui, îl privi un moment fără să-l vadă și fără să-l recunoască. Fața îi era trasă și ochii lui obosiți se căzneau să deslușească ce vedeau.

– Ah, Tehnicianul Harlan. Ți-ai încheiat misiunea în Secolul 482?

– Da, domnule.

Comentariul lui Twissell sună cel puțin straniu. Își privi ceasul, care, ca orice ceas din Eternitate, era reglat să arate fizio-

timpul, arătând data și ora și spuse:

– La țanc, băiete, la țanc. Minunat. Minunat.

Harlan simți cum îi tresare inima. Atunci când se văzuseră ultima oară nu ar fi fost în stare să înțeleagă această remarcă. Acum însă crezu că înțelege. Twissell era obosit, altfel poate că nu s-ar fi apropiat atâta de miezul problemei. Sau o fi crezut că remarca lui este atât de încifrată, încât nu are nicio importanță cât de mult dezvăluie.

Harlan întrebă pe tonul lui cel mai indiferent cu putință, ca să nu se observe că remarca lui este legată în vreun fel de cea a lui Twissell.

– Ce mai face Novicele meu?

– E bine, e bine, răspunse Twissell, în aparență doar pe jumătate atent la ce spune.

Pufăi o dată scurt din tubul de tutun, din ce în ce mai mic, dădu din cap în semn de la revedere și plecă grăbit.

Punctul 3: Novicele.

Părea mai în vârstă. Când îi întinsese mâna și îi spusese, „Îmi pare bine că te-ai întors, Harlan" părea să se simtă mult mai matur.

Sau poate doar că, după ce Harlan îl privise înainte mai mult ca pe un elev, Cooper îi apărea acum mai mult decât un Novice, și anume un instrument foarte important în mâinile Eternilor. În mod normal, crescuse de-acum în ochii lui.

Căută să nu-i arate toate acestea. Se aflau în încăperile lui și Tehnicianul se odihnea între suprafețele de porțelan imaculat, bucuros de a fi scăpat de petele încărcate caracteristice Secolului 482. Oricât încerca să facă o legătură între barocul sălbatic din 482 și Noÿs, nu reușea decât să îl asocieze cu Finge. Noÿs îi sugera un crepuscul trandafiriu, satinat, și, în mod straniu, austeritatea goală a Secțiilor Secolelor Ascunse.

Vorbea grăbit, ca și cum ar fi fost nerăbdător să-și ascundă gândurile periculoase.

– Ei, Cooper, ce-au mai făcut cu tine cât am fost eu plecat?

Cooper râse, își netezi, stingherit, cu un deget, mustața căzută și răspunse:

– Tot matematică. Mereu matematică.

– Da? Cred că probleme destul de complicate de-acum.

– Da, destul de avansate.

– Și cum merge?

– Până acum este suportabil. Îmi vine destul de ușor, îmi place. Dar prea mă îndoapă cu cunoștințe.

Harlan dădu din cap, cu o anumită satisfacție.

– Matrici de Câmpuri Temporale și lucruri de genul ăsta?

Însă Cooper, înroșindu-se puțin, se întoarse către volumele rânduite în rafturi și spuse:

– Hai să ne întoarcem la Primitivi. Aș avea niște întrebări.

– Despre ce?

– Despre viața citadină în Secolul 23. Los Angeles, în special.

– De ce tocmai Los Angeles?

– Este un oraș interesant. Nu credeți?

– Ba da, dar hai să-l privim mai întâi în Secolul 21. Atunci a atins apogeul strălucirii sale.

– Mai bine… în Secolul 23.

– Bine, de ce nu?

Fața îi era impasibilă, dar dacă această impasibilitate i-ar fi fost înlăturată, ca un văl, expresia lui ar fi vădit înverșunare. Presupunerea lui, excepțională intuiție, era mai mult decât o presupunere. Totul se verifica de la sine, cu exactitate.

Punctul 4: Cercetare. Pe două planuri.

Mai întâi, pentru sine însuși. În fiecare zi parcurgea rapoartele de pe biroul lui Twissell cu o privire scrutătoare. Erau rapoarte despre diversele Schimbări de Realitate planificate sau sugerate. La Twissell, fiind membru al Consiliului Atottemporal, veneau zilnic cópii, și Harlan știa că nu-i va scăpa niciuna. Căuta în primul rând apropiata Schimbare din 482. În al doilea rând, căuta alte Schimbări, orice alte Schimbări, care ar putea avea vreo fisură, vreun punct nevralgic, o deviere cât de mică de la perfecțiunea cerută, vreun detaliu vizibil pentru ochiul lui experimentat și talentat de Tehnician.

În cel mai strict sens ai cuvântului, nu îi

era îngăduit să studieze rapoartele, dar Twissell nu prea dădea în perioada aceea pe la biroul lui și nimeni altcineva nu găsi de cuviință să se amestece în treburile Tehnicianului lui personal.

Aceasta era doar o parte a cercetărilor sale. Cealaltă se desfășura în biblioteca Secției 575.

Pentru prima oară, se aventură dincolo de acele părți ale bibliotecii care îi monopolizau de obicei atenția. În trecut, „bântuise" secția Istoriei Primitive (foarte săracă, astfel încât majoritatea lucrărilor de referință și materialelor trebuiau căutate în jos-timpul îndepărtat al mileniului trei, ceea ce era desigur normal). Scotocise mai cu seamă rafturile repartizate Schimbărilor de Realitate, teoriei, tehnicii și istoriei lor. O colecție excelentă (cea mai bună din Eternitate, în afara Bibliotecii Centrale, și asta datorită lui Twissell) pe care o cunoștea în amănunțime.

Acum se plimba curios printre celelalte rafturi cu filme. Pentru întâia dată Observă (cu majusculă, de data aceasta), rafturile rezervate Secolului 575, cu geografiile sale, care difereau de la Realitate la Realitate, de istoriile sale, care erau și mai variate, și cu Sociologiile, care variau cel mai mult. Acestea nu erau cărțile sau rapoartele scrise despre acest Secol de către Eterni Observatori sau Calculatori (pe acestea le cunoștea), ci de către Temporali înșiși.

Erau acolo și operele literare ale Secolului 575 și acestea îi răscoliră amintirile despre controversele aprinse pe care le auzise, legate de valorile Schimbărilor alternative. Va fi cutare capodoperă influențată sau nu? Și dacă da, în ce fel? În ce măsură au afectat Schimbările trecute operele de artă?

Și atunci, se putea vreodată ajunge la un acord general în privința artei? Putea ea fi redusă la termeni cantitativi, care să poată fi evaluați mecanic de mașinile de Calculat?

Oponentul principal al lui Twissell în acest domeniu era un Calculator numit August Sennor. Harlan, incitat de acuzațiile fervente pe care Twissell le aducea celuilalt și vederilor sale, citise câteva din lucrările lui Sennor și i se păruseră surprinzătoare.

Sennor întrebase în mod public și, după părerea lui Harlan, deconcertant, dacă o nouă Realitate nu ar putea conține o personalitate analogă în sine unei alteia care să fi fost adusă în Eternitate dintr-o Realitate anterioară. Analizase apoi posibilitatea ca un Etern să-și întâlnească analogul în Timp, cu sau fără știință, și făcuse speculații asupra consecințelor în ambele cazuri. (Ceea ce se apropia foarte mult de una dintre temerile cele mai pregnante ale Eternității și Harlan, cutremurat, purtase discuția grăbit, simțindu-se nelalocul lui.) Și, desigur, vorbiseră îndelung despre soarta

literaturii și artei în diverse tipuri și clasificări ale Schimbărilor de Realitate.

Dar Twissell nu admitea replică.

– Dacă valorile artei nu pot fi calculate, țipa el la Harlan, atunci la ce să ne mai certăm pe subiectul ăsta?

Și părerile lui Twissell, din câte știa Harlan, erau împărtășite de marea majoritate a membrilor Consiliului Atottemporal.

Totuși, acum, Harlan se oprise în fața rafturilor rezervate romanelor lui Eric Linkollew, considerat de obicei scriitorul cel mai bun al Secolului 575, și se minuna. Numără cincisprezece ediții de „Opere complete" diferite, fiecare, fără îndoială, aparținând altei Realități. Era sigur că fiecare dintre ele este oarecum deosebită. De exemplu, unul din volume era vizibil mai subțire decât celelalte. O sută de Sociologi trebuie să fi elaborat analize ale diferențelor dintre ediții în funcție de fundalul sociologic al fiecărei Realități, câștigând astfel un statut superior.

Harlan trecu apoi la acea aripă a bibliotecii care adăpostea mecanismele și instrumentația diferitelor Secole 575. Multe dintre acestea, după câte știa Harlan, fuseseră scoase din Timp și rămăseseră intacte, ca produse ale ingeniozității umane, doar în Eternitate. Omul trebuia apărat de propria sa inventivitate tehnică, mult prea neînfrânată. Asta mai înainte de toate. Nu trecea un fizio-an și, undeva în Timp,

tehnologia nucleară își și schimba brusc direcția către zona primejdiosului și trebuia să i se imprime un nou curs.

Se întoarse în biblioteca propriu-zisă, la rafturile destinate matematicii și istoriei matematicii. Degetele lui treceau ușor peste titluri și, după o oarecare gândire, alese șase cărți din raft și le luă cu el.

Punctul 5: Noÿs.

Cel mai important element al acestei perioade, latura ei idilică.

În orele lui libere, după plecarea lui Cooper – când putea, de obicei, să mănânce în singurătate, să citească în singurătate, să doarmă în singurătate, să aștepte în singurătate (sau în liniște) ziua următoare – se ducea pe navă.

Acum mulțumea din toată inima poziției Tehnicianului în societate. Era recunoscător, cum nu visase niciodată că ar putea fi, pentru felul în care îl evitau toți.

Nimeni nu îl întreba dacă are dreptul să folosească nava, nimănui nu-i păsa dacă pornea în sus-timp sau în jos-timp. Nu-l urmărea niciun ochi curios, nicio mână nu se întindea să-i ofere ajutor, nicio gură clevetitoare nu-l provoca la vorbă.

Putea pleca unde și când dorea.

Noÿs îi spuse:

– Te-ai schimbat, Andrew, pe cuvântul meu că te-ai schimbat. O privi zâmbindu-i.

– În ce privință, Noÿs?

– Zâmbești, nu-i așa? Asta e una. Nu te

privești niciodată în oglindă ca să-ți vezi surâsul?

– Mă tem s-o fac. Mi-aș spune: nu pot fi chiar atât de fericit. Sunt bolnav. Delirez. Sunt închis într-un ospiciu, visez cu ochii deschiși și nici nu-mi dau seama.

Noÿs se apropie și-l ciupi.

– Simți ceva?

Îi trase capul către el, simțindu-se învăluit de părul ei moale, întunecat.

Când se depărtară din nou, ea îi spuse, cu respirația tăiată:

– Te-ai schimbat și aici. Ai făcut progrese enorme.

– Am avut un profesor bun, începu Harlan și se opri brusc, temându-se să nu-i producă neplăcere la gândul celor care-și aduseseră contribuția la formarea unui profesor atât de strălucit.

Dar râsul ei nu păru tulburat de un astfel de gând. Mâncaseră și ea îi apărea mătăsoasă și îmbietoare, moale și caldă în veșmintele pe care i le adusese.

Ea îi urmări privirea și își atinse cu gingășie rochia, dezlipind-o de îmbrățișarea moale a coapsei.

– Aș vrea să nu-mi mai aduci nimic, Andrew. Zău că n-ar trebui să-mi mai aduci.

– Nu văd niciun pericol în asta, răspunse el, nepăsător.

– Ba da. Nu fi imprudent. Mă pot descurca cu ce am aici până… până când se rezolvă totul.

– De ce să nu ai aici hainele și lucrurile

tale?

– Pentru că nu merită să te duci după ele până la mine acasă, în Timp, și să fii prins. Și dacă fac Schimbarea cât timp ești tu acolo?

Evită, încurcat, răspunsul.

– Nu cred.

Apoi, însuflețindu-se, adăugă:

– Și apoi am generatorul meu la mână, și el mă menține în fizio-timp, așa că nicio Schimbare nu mă poate afecta, înțelegi?

Noÿs suspină.

– Nu înțeleg. Nu cred că o să înțeleg vreodată totul.

– Dar nu e greu.

Și Harlan îi explica și iar îi explica, cu multă însuflețire! Noÿs asculta cu ochi scânteietori, care nu lăsau niciodată să se vadă clar dacă o interesa pe de-a-ntregul sau o amuza, sau amândouă odată.

Viața lui Harlan devenise mult mai bogată. Avea cu cine vorbi, cu cine să discute despre viața, faptele și gândurile lui. Era ca și cum ea ar fi făcut parte din el, dar o parte suficient de separată pentru a comunica prin viu grai și nu prin gânduri. Suficient de separată pentru a-i putea da răspunsuri imprevizibile, pornite din raționamente independente. Cât este de ciudat, gândea Harlan, ca cineva să Observe un fenomen social ca instituția matrimonială și totuși să-i scape un adevăr atât de important. Ar fi putut să prevadă vreodată, de exemplu, că tocmai interludiile pasionate vor fi acelea pe care

le va asocia cel mai puțin cu noțiunea de idilă? Ea se cuibări în brațele lui și-l întrebă:

– Cum mai merge cu matematicile tale?

– Vrei să-ți arăt ceva din ele?

– Să nu-mi spui că le porți mereu la tine?

– De ce nu? Drumurile cu nava îmi iau mult timp. N-are niciun rost să-l irosesc.

Se desprinse din îmbrățișarea ei, scoase un mic video-aparat din buzunar, băgă un film și zâmbi drăgăstos când ea îl duse la ochi.

Noÿs i-l înapoie scuturând din cap.

– N-am mai văzut niciodată atâtea bucle și șerpuituri. Tare-aș vrea să pot citi și eu Intertemporala asta Standard a voastră.

– De fapt, semnele șerpuite, despre care vorbești, nu sunt Intertemporala „noastră", ci doar notații matematice.

– Dar tu le înțelegi, nu-i așa?

Harlan se temea să facă ceva care ar fi putut umbri admirația sinceră din ochii ei, dar era nevoit să spună.

– Nu într-atât pe cât aș vrea. Totuși, am prins destulă matematică pentru a putea obține ceea ce vreau. Nu trebuie să înțeleg chiar totul ca să pot vedea o spărtură în zid, de-ajuns de mare ca să încapă prin ea o navă de mărfuri.

Aruncă aparatul în aer, îl prinse cu o răsucire a mâinii și-l puse pe masă.

Ochii lui Noÿs îl urmăriră cu aviditate și pe Harlan îl fulgeră un gând neașteptat.

– Sfinte Timp! Dar tu nu poți citi deloc în Intertemporală, nici chiar dacă ți-aș aduce

un video-aparat!

– Nu, sigur că nu.

– Atunci biblioteca Secției de aici nu-ți folosește la nimic. Nu m-am gândit niciodată la asta. Ți-ar trebui filmele tale din 482.

Ea spuse repede:

– Nu vreau niciunul.

– Le vei avea.

– Pe cuvântul meu că nu le vreau! E o prostie să riști…

– Le vei avea! repetă el.

Se afla acum pentru ultima oară la granița imaterială dintre Eternitate și locuința lui Noÿs, în Secolul 482. Data trecută își spusese la fel, că este pentru ultima oară. Schimbarea era acum aproape iminentă, lucru pe care nu i-l spusese lui Noÿs, dintr-un respect pe care-l avea pentru sentimentele oricui, cu atât mai mult pentru cele ale ființei iubite.

Îi fusese totuși ușor să hotărască această incursiune suplimentară. Făcea parte din bravură, ca s-o impresioneze pe Noÿs, aducându-i cărțile-film din gura leului, și parte dintr-o dorință zgândăritoare (cum suna expresia Primitivă?): „Să pârlească barba regelui Spaniei”, dacă se putea referi astfel la Finge-cel-cu-obrazul-neted.

Și apoi, va mai avea, probabil, ocazia să savureze atmosfera sinistru-atrăgătoare a unei case condamnate.

O simțise și înainte, când folosise marja de timp îngăduită de diagramele spațio-

temporale. O simțise pe când rătăcea prin camere, adunând haine, mici obiecte de artă, recipiente ciudate și lucruri de pe masa de toaletă a lui Noÿs.

Acolo pătrunsese și se îmbibase liniștea sumbră a unei Realități condamnate, de dincolo de simpla absență fizică a sunetului. Harlan nu-i putea imagina analogul într-o nouă Realitate. Ar fi putut fi o casă mică în zona suburbană, sau o clădire cu camere de închiriat pe o stradă din oraș. Terenul luxuriant, ca un parc, pe care se înălța, ar putea fi înlocuit de un maidan cu tufișuri și arbuști rebeli. Sau ar putea rămâne aproape neschimbată. Și (pe Harlan îl emoționa acest gând) ar putea fi sau nu locuită de analogul lui Noÿs.

Pentru el casa era deja o stafie, un spectru prematur, care începuse să bântuie încă dinainte de a muri. Și pentru că aceste ziduri însemnau pentru el foarte mult, își dădu seama că-i pare rău de agonia casei și-i plângea soarta.

O singură dată doar, în cinci incursiuni, auzise un sunet care tulburase liniștea încăperilor. Se afla în cămară, unde, bucuros că tehnologia respectivei Realități și a Secolului făcuse să dispară moda servitorilor și-l scăpase de o problemă, alesese câteva borcane cu conserve și tocmai se gândea că a luat destule pentru un singur drum și că Noÿs va fi cu adevărat bucuroasă să întrerupă monotonia regimului său bogat, dar uniform, pe care i-l punea la dispoziție Secția – cu alimente

cu care era ea obișnuită. Râsese chiar tare la gândul că, nu cu mult timp înainte, considerase că ea are un mod de alimentare cu totul decadent.

Exact în mijlocul unui hohot de râs auzise o bufnitură, un zgomot distinct. Îngheță.

Sunetul venise de undeva din spatele lui, și, în momentul de surpriză în care încremenise pe loc, îi veniră în minte mai întâi pericolul mai puțin important, al unui spărgător, și apoi primejdia mai mare a unui Etern făcând investigații.

Dar *nu putea fi* un spărgător. Întreaga perioadă a diagramei spațio-temporale, cu marjă de timp cu tot, fusese „curățată" cu multă grijă și aleasă dintre alte perioade similare de Timp datorită lipsei factorilor perturbatori. Pe de altă parte, el declanșase o micro-schimbare (poate că nu chiar atât de „micro"), sustrăgând-o pe Noÿs.

Cu inima zvâcnind, se forță să se întoarcă. I se păru că ușa din spatele lui se închisese chiar atunci, parcurgând ultimul milimetru până la perete.

Își reprimă impulsul de a o deschide, de a căuta prin casă. Cu delicatesele lui Noÿs în brațe, se întoarse în Eternitate și așteptă eventualele repercusiuni timp de două zile, înainte de a se aventura în sus-timpul îndepărtat. Repercusiunile nu veniră și, în cele din urmă, uită cu totul de incident.

Acum însă, în timp ce regla comenzile ca să intre în Timp pentru ultima oară, întâmplarea îi reveni în minte. Sau poate

că îl urmărea gândul la Schimbarea care era foarte aproape acum. Mai târziu, întorcându-se la acest moment, simți că primul sau cel de-al doilea gând fuseseră cele care îl făcuseră să greșească comenzile. Altă scuză nu exista.

Greșeala nu se văzu imediat. Încăperea fusese aleasă corect și Harlan păși direct în biblioteca lui Noÿs.

Devenise de-acum destul de decadent el însuși pentru a nu fi dezgustat de exagerarea cu care erau elaborate casetele filmelor. Literele titlurilor se împleteau într-un filigran complicat, până când deveneau deosebit de atrăgătoare, dar total ilizibile. Era un triumf al esteticii asupra utilității.

Harlan luă câteva cărți de pe rafturi, la întâmplare, și fu surprins. Unul din titluri suna astfel: „Istoria social-economică a timpurilor noastre".

Aceasta era oarecum o latură a lui Noÿs la care se gândise prea puțin. Nu era, evident, proastă și cu toate acestea lui nu-i trecuse niciodată prin minte că ar putea s-o intereseze și lucruri serioase. Avu impulsul de a răsfoi puțin „Istoria social-economică", dar se răzgândi. Va găsi volumul în biblioteca Secției 482, oricând va dori. Cu siguranță că Finge pustiise, cu luni înainte, bibliotecile acestei Realități pentru dosarele Eternității.

Puse filmul deoparte, trecu restul în revistă, alese lucrările de ficțiune și câteva din ceea ce părea non-ficțiune ușoară.

Acestea și două video-aparate de buzunar. Le puse pe toate cu grijă într-o geantă de voiaj.

Acela fu momentul în care auzi, din nou, un zgomot în casă. De data aceasta nu mai era doar o părere. Nu mai era un zgomot scurt, făcut de cine știe ce. Era râsul unui om, al unui bărbat. *Nu* era singur în casă.

Nici nu-și dădu seama când scăpă geanta din mână. Timp de o secundă confuză, nu putu gândi decât că a fost prins!

10. În capcană

Totul, deodată, i se păruse inevitabil. Era cea mai cumplită și dramatică ironie. Intrase în Timp pentru o ultimă dată, îi dăduse lui Finge peste nas pentru ultima oară, ulciorul mersese la apă pentru ultima dată. Și tocmai acum trebuia să fie prins.

Oare Finge fusese cel care râdea?

Cine altcineva ar fi pornit pe urmele lui, ar fi așteptat în tăcere, stând în camera cealaltă, având o izbucnire de veselie?

Atunci… totul era pierdut? Și pentru că în momentul acela chinuitor era sigur că pierduse totul, nu se mai gândi să fugă din nou sau să încerce să se întoarcă din nou în Eternitate. *Acum* îl va înfrunta pe Finge.

La nevoie, îl va omorî.

Harlan porni către ușa de după care se auzise râsul, cu pasul furișat și hotărât al celui ce ucide cu premeditare. Deconectă semnalul automat al ușii și o împinse cu mâna. Patru centimetri. Cinci. Fără un sunet.

Omul din încăperea de alături era întors cu spatele. Silueta îi era prea înaltă pentru a fi Finge și acest fapt pătrunse în mintea lui tulburată și-i opri înaintarea.

Apoi, ca și cum paralizia care părea să fi pus stăpânire pe amândoi se ridica încetul cu încetul, celălalt se întoarse, centimetru cu centimetru.

Harlan nu mai văzu niciodată sfârșitul

mișcării. Profilul celuilalt nu ajunsese încă în raza lui vizuală când, luptându-se cu un val subit de groază, cu o ultimă fărâmă de voință, se trase înapoi din ușă. Propriul mecanism, și nu el, o închise fără un sunet.

Se dădu înapoi bâjbâind. Nu putea respira decât trăgând violent aerul în piept, înghițindu-l și împingându-l apoi afară, în timp ce inima îi bătea nebunește ca și cum ar fi încercat, disperată, să-i părăsească trupul.

Finge, Twissell și întreg Consiliul laolaltă nu l-ar fi putut deconcerta atât. Ceea ce îl dezarmase nu era frica de ceva fizic, ci mai degrabă groaza de natura accidentului.

Strânse mulțimea de cărți-filme într-o grămadă informă și reuși, după două încercări neizbutite, să nimerească ieșirea spre Eternitate. Păși peste prag, picioarele purtându-l mecanic. Găsi, fără să știe cum, drumul către Secolul 575 și apoi către încăperile sale personale. Statutul său de Tehnician, din nou prețuit, din nou apreciat, îl salvă din nou. Puținii Eterni pe care îi întâlni se traseră în mod automat deoparte, privind drept peste capul lui.

Pentru el, asta era un mare noroc, pentru că nu era în stare să-și șteargă de pe față expresia funebră pe care și-o simțea, nici să-și recapete culoarea și suflul. Dar ei nu-i dădură atenție și Harlan mulțumi Timpului și Eternității și oricărui element orb intrat în jocul destinului.

Nu recunoscuse cu totul înfățișarea

celuilalt bărbat din casa lui Noÿs, dar îi știa, înspăimântător de sigur, identitatea. Prima oară când auzise un zgomot în casă, el, Harlan, tocmai râdea și ceea ce-i tăiase râsul fusese o bufnitură, ceva greu care căzuse în camera de alături. A doua oară cineva râsese în camera alăturată și el, Harlan, scăpase geanta cu cărți-filme. Prima oară el, Harlan, se întorsese și nu mai văzuse decât o ușă închizându-se. A doua oară el, Harlan, închisese o ușă în timp ce un străin se întorcea.

Se întâlnise cu sine însuși!

În același Timp și în aproape același loc, el și eul său anterior cu câteva fizio-zile se aflaseră față în față. Greșise comenzile, le reglase pentru un moment în Timp, pe care îl folosise deja, și el, Harlan, s-a văzut pe el, Harlan.

Se întoarse la munca lui, umbra groazei planând deasupra-i zile în șir. Își blestemă lașitatea, dar asta nu servi la nimic.

Și, într-adevăr, din acel moment, începu degringolada. Putea să delimiteze cu precizie Marea Cumpănă a Schimbării. Momentul-cheie fusese cel în care reglase comenzile pentru ultima intrare în 482, și, într-un fel sau altul, le reglase greșit. Din acea clipă toate merseseră foarte, foarte prost.

Schimbarea de Realitate din Secolul 482 se desăvârși exact în acea perioadă plină de deznădejde și nu făcu decât să o accentueze. În ultimele două săptămâni

găsise trei Schimbări de Realitate propuse, care conțineau mici imperfecțiuni, iar acum alesese una dintre ele și totuși nu se putea hotărî să treacă la acțiune.

Alese Schimbarea de Realitate 2456–2781, V-5, pentru anumite motive. Dintre cele trei, era cea mai distanțată în sus-timp, cea mai îndepărtată. Eroarea era minimă, dar importantă pentru viața omenirii. Era nevoie, deci, doar de o călătorie rapidă până în secolul 2456 pentru a afla natura analogului lui Noÿs în noua Realitate, printr-o măruntă tactică de șantaj.

Se simțea însă descurajat de experiența lui recentă. Această amendare relativ nepericuloasă nu i se mai părea un lucru simplu. Și odată găsit analogul lui Noÿs? Să o substituie acestuia, să o facă femeie cu ziua, croitoreasă, muncitoare? Cu siguranță. Dar ce să facă, atunci, cu analogul? Cu soțul pe care l-ar putea avea? Familia? Și copiii?

Până acum nu se gândise la toate acestea. Le evitase. „Ajunge zilei răutatea ei…[{1}]”

Dar acum nu se mai putea gândi la altceva.

Când se trezi chemat de Twissell, cu vocea lui obosită dar întrebătoare, puțin uimită, Harlan zăcea ascuns în camera lui, urându-se de moarte.

– Ce-i cu tine, Harlan, ești bolnav? Cooper mi-a spus că ai lipsit la mai multe ore de discuție.

Harlan căută să-și șteargă tulburarea de pe figură.

– Nu, Calculator Twissell. Sunt doar puțin obosit.

– Ei, asta este de înțeles, în orice caz, băiete.

Apoi zâmbetul i se voală mai mult ca niciodată.

– Ai auzit că Secolul 482 a fost Schimbat?

– Da, răspunse Harlan scurt.

– Finge m-a sunat și a cerut să ți se comunice că Schimbarea a reușit pe deplin.

Harlan ridică din umeri și deveni conștient de ochii lui Twissell privindu-l lung și aspru de pe monitorul Comunicatorului. Neliniștit, întrebă:

– Da, Calculator?

– Nimic, răspunse Twissell și, poate din cauza poverii anilor, mulți și grei pe umerii lui, vocea îi era inexplicabil de tristă. Mi s-a părut că vrei să-mi spui ceva.

– Nu, nu am nimic de spus.

– Bine, atunci ne vedem mâine la deschidere, în sala Calculatoarelor, băiete. Eu am multe să-ți spun.

– Da, domnule, răspunse Harlan.

Rămase, câteva minute lungi, cu privirea fixată pe ecranul acum gol. Sunase aproape ca o amenințare. Finge îl sunase pe Twissell, așadar. Oare ce-i spusese lui Twissell și acesta nu menționase? Însă o amenințare deschisă era exact ce îi trebuia. Să te războiești cu o maladie a spiritului era ca și cum ai sta pe nisipuri mișcătoare

și ai încerca să le domini bătându-le cu un băț. Să te războiești cu Finge era însă cu totul altceva. Harlan își aminti de arma pe care o avea la îndemână și, pentru prima oară de câteva zile, simți că-și redobândește o parte din încrederea în sine.

Era ca și cum o ușă se închisese și o alta se deschisese. Harlan deveni pe atât de febril activ pe cât fusese de inert până atunci. Făcu o incursiune în Secția 2456 și îl determină pe Sociologul Voy să-i îndeplinească dorința întocmai.

Se descurcase perfect. Obținuse informația căutată.

Și chiar mai mult decât căutase. Mult mai mult. Aparent, încrederea în sine îi era răsplătită. Un proverb al căminului său temporal spunea: „Apucă urzica cu hotărâre și ea va deveni ciomagul cu care să-ți bați dușmanul."

Pe scurt Noÿs nu avea analog în noua Realitate. Niciun fel de analog. Își va putea ocupa locul în noua societate în modul cel mai discret și convenabil cu putință, sau va putea rămâne în Eternitate. Nu va mai exista niciun motiv pentru care să i se refuze legătura, în afară de argumentul foarte teoretic că încălcase legea – și știa foarte bine cum să-l contracareze.

Așa că se repezise în sus-timp ca să-i ducă lui Noÿs vestea cea mare, să se bucure de acest succes nevisat, după câteva zile groaznice de eșec aparent.

Și, în acel moment, nava se opri.

Nu-și încetinise mersul. Pur și simplu se oprise.

Dacă mișcarea s-ar fi derulat de-a lungul vreuneia din cele trei dimensiuni ale spațiului, o oprire atât de bruscă ar fi zdrobit nava, i-ar fi adus metalul la incandescență, l-ar fi transformat pe Harlan într-o grămadă de oase sfărâmate și carne crudă, sfârtecată.

Dar nu-l făcu decât să se îndoaie de amețeală și greață, sub povara durerilor interne.

Când își recăpăta vederea, bâjbâi până la temporometru și-l cercetă cu privirea încețoșată. Arăta 100.000.

Într-un fel, asta îl sperie. Era o cifră prea rotundă.

Se întoarse febril către comenzi. Unde era greșeala?

Nimic însă nu părea în neregulă, ceea ce îl înspăimântă și mai tare. Nimic nu trăsese în jos maneta de comandă. Rămăsese bine reglată pe sus-timp. Niciun scurt-circuit. Toate ecranele indicatoare se aflau în zona neagră de siguranță. Nicio scădere de tensiune. Acul minuscul care marca un consum constant de mega-mega-coulombi arăta calm că energia era consumată, în continuare, în ritmul obișnuit.

Atunci, ce oprise nava?

Încet, ezitând, Harlan atinse maneta de comandă, își încleștă mâna pe ea. O împinse în zona neutră și acul indicator al

consumului de energie coborî la zero.

Răsuci maneta în cealaltă direcție. Acul indicator se ridică din nou și de data aceasta temporometrul reluă șirul Secolelor în jos-timp.

Jos-timp, jos-timp – 99.983, 99.972, 99.959…

Harlan răsuci din nou maneta. Din nou în sus-timp. Încet. Foarte încet.

Apoi – 99.985, 99.993, 99.997, 99.998, 99.999, 100.000…

Barieră! Niciun pic peste 100.000. Energia Novei Sol se consuma în tăcere, într-un ritm incredibil, dar fără niciun folos.

Se îndepărtă și mai mult în jos-timp. Se repezi, vâjâind din nou în sus. Buuuum!!!

Dinții îi erau încleștați, buzele strânse, respirația șuierătoare. Se simțea ca un prizonier izbindu-se înnebunit de gratiile celulei.

Când se opri, după încă vreo câteva astfel de ciocniri, nava se afla tot la 100.000. Atât, nu mai departe.

Va schimba nava! (Dar nici gândul acesta nu-i trezea mari speranțe.)

În tăcerea pustie a Secolului 100.000, Andrew Harlan păși afară din navă și alese alt tunel, altă navă, la întâmplare.

Un minut mai târziu, cu maneta de comandă în mână, privea deznădăjduit la cifra 100.000 și știa că nici pe acolo nu putea trece.

Turba de mânie! Acum! Tocmai acum! Când lucrurile se întorseseră în favoarea

lui, în mod atât de neașteptat, să-l aștepte un dezastru atât de neprevăzut. Blestemul clipei în care greșise intrarea în 482 îl mai urmărea, deci.

Împinse sălbatic maneta în jos, apăsând-o la maximum, fixând-o acolo. Cel puțin, într-un fel, acum era liber, liber să facă tot ce voia. Odată ce o izolaseră pe Noÿs în spatele unei bariere, departe de el, ce-i mai puteau face? De ce s-ar mai teme?

Ajunse la secția 575 și ieși vijelios din navă, cu un dispreț total față de tot ce-l înconjura, un dispreț cum nu mai simțise niciodată. Se îndreptă către biblioteca Secției, fără să vorbească cu nimeni, fără să privească pe nimeni. Luă ceea ce căuta fără să se uite împrejur ca să vadă dacă fusese observat. Ce-i mai păsa?

Înapoi la navă, din nou în jos-timp. Știa exact ce are de făcut. Privi, în treacăt, ceasul cel mare care măsura fizio-timpul Standard, numărând zilele și delimitând cele trei schimburi egale de activitate din cursul unei fizio-zile.

Finge trebuia să se afle acum în încăperile sale particulare, ceea ce era cu atât mai bine.

Când ajunse la Secția 482, Harlan se simțea ca stăpânit de febră. Gura îi era uscată, fără viață. Simțea o durere în piept. Dar mai simțea și forma tare a armei sub cămașă și o ținea bine, într-o parte, sub cot, și asta era singura senzație care conta.

Calculatorul Asistent Hobbe Finge ridică

privirea spre Harlan și surpriza din ochii lui făcu încet loc îngrijorării.

Harlan îl privi un timp în tăcere, lăsând să-i crească îngrijorarea, așteptând să o vadă transformată în spaimă. Păși ușor, rotindu-se în jurul lui Finge, interpunându-se între el și monitorul Comunicatorului.

Finge era pe jumătate dezbrăcat, gol până la brâu.

Pieptul îi era acoperit cu păr rar, era moale și umflat, aproape ca de femeie. Pântecele i se revărsa peste curea.

Arată lipsit de demnitate, își spuse Harlan cu satisfacție, lipsit de demnitate și respingător. Cu atât mai bine.

Își vârî mâna dreaptă sub cămașă, apucând arma strâns.

– Nu m-a văzut nimeni, Finge, așa că nu mai privi spre ușă. Nu vine nimeni. Îți dai seama că ai de-a face cu un Tehnician. Știi ce înseamnă asta?

Vorbele sunau sec. Observa, mânios, că ochii lui Finge nu vădeau teamă, ci doar îngrijorare. Întinse chiar mâna după cămașă și, fără un cuvânt, începu s-o îmbrace.

Harlan continuă:

– Știi care este privilegiul unui Tehnician? N-ai fost niciodată Tehnician, n-ai de unde să știi. Asta presupune că nimeni nu urmărește unde te duci sau ce faci. Toți întorc capul și se străduiesc atâta să nu te vadă, încât ajung să reușească. Aș putea, de exemplu, să mă duc la biblioteca

Secției, Finge, și să iau orice lucrare curioasă mi-ar da prin cap, în timp ce bibliotecarul se îngroapă cu totul în hârțoagele lui și nu vede nimic. Pot să mă plimb pe coridoarele rezidențiale ale Secolului 482 și oricine trece pe lângă mine se dă la o parte și mai târziu va jura că nu a văzut pe nimeni. Într-atâta le este reflexul de puternic. Îți dai seama deci că pot să fac tot ce vreau, să merg unde vreau. Pot să intru în apartamentele personale ale Calculatorului Asistent al unei Secții, să-l forțez, cu arma la tâmplă, să spună adevărul și nu se va găsi nimeni care să mă oprească.

Finge rosti primele cuvinte.

– Ce ai în mână?

– O armă, îl informă Harlan, și o scoase. O recunoști?

Țeava, terminată într-o ușoară protuberanță metalică, lucea slab.

– Dacă mă omori… începu Finge.

– N-am să te omor. Când ne-am întâlnit data trecută aveai un explozon. Acesta nu este un explozon. Este o invenție a uneia din Realitățile trecute ale Secolului 575. Probabil că nu o cunoști. A fost scoasă din Realitate. Era prea neplăcută. Poate ucide, dar la o energie mai scăzută, activează centrii dureroși ai sistemului nervos și provoacă paralizia. Se numește, sau se numea, bici neuronic. Funcționează. Este încărcat. L-am încercat pe un deget.

Ridică mâna stângă cu degetul mic țeapăn.

– A fost foarte neplăcut.

Finge se mișcă neliniștit.

– În numele Timpului, despre ce este vorba de fapt?

– Există un fel de barieră peste tunelurile navelor în dreptul Secolului 100.000. Vreau să fie înlăturată.

– Un blocaj peste tunelurile navelor?

– Hai să nu facem pe miraţii. Ieri ai vorbit cu Twissell. Astăzi tunelurile sunt blocate. Vreau să știu ce i-ai spus lui Twissell. Vreau să știu ce s-a făcut și ce se va face. Pe sfântul Timp, Calculator, dacă nu-mi spui, mă voi folosi de bici. Pune-mă la încercare dacă nu mă crezi.

– Stai, ascultă…

Finge tărăgăna puțin cuvintele, simțind primul fior de spaimă și un fel de mânie disperată.

– Dacă vrei adevărul, iată: Știm despre tine și Noÿs.

Ochii lui Harlan scânteiară.

– Ce anume știți despre mine și Noÿs?

– Credeai că ne-a scăpat ceva?

Privirea Calculatorului rămăsese ațintită pe biciul neuronic și fruntea începea să i se umezească.

– Pe Timp, după emoția pe care ai arătat-o după perioada de Observație, credeai că nu te vom ține sub supraveghere tocmai pe *tine?* Aș fi meritat să mi se ia statutul de Calculator dacă n-aș fi făcut-o. Știm că ai adus-o pe Noÿs în Eternitate. Am știut-o de la bun început. Ai vrut adevărul. Acum îl ai.

În acel moment, Harlan își disprețuia propria prostie.

– Ați știut?

– Da. Am știut că ai adus-o în Secolele Ascunse. Am știut de fiecare dată când ai intrat în Secolul 482, ca să-i duci fel de fel de fleacuri. Făcând pe nebunul, cu jurământul de Etern complet uitat.

– Și-atunci de ce nu m-ați oprit?

Harlan se simțea covârșit de povara propriei umilințe.

– Încă mai vrei să auzi adevărul? îi aruncă Finge, începând să câștige curaj pe măsură ce Harlan era copleșit de sentimentul frustrării.

– Mai departe.

– Atunci lasă-mă să-ți spun că, încă de la bun început, nu te-am considerat un adevărat Etern. Un Observator strălucit, desigur, și un Tehnician care a făcut față tuturor probelor. Dar nu un Etern. Când te-am adus aici pentru această ultimă sarcină, am făcut-o ca să i-o dovedesc și lui Twissell, care, pentru nu știu ce motive de neînțeles, te apreciază. Nu testam doar societatea prin intermediul fetei. Te testam și pe tine, și ai eșuat, așa cum am știut că se va întâmpla. Acum pune arma aia deoparte, biciul ăla sau ce-o fi, și ieși odată de aici.

– Și ai venit și în încăperile mele personale, o dată, spuse Harlan, cu sufletul la gură, încercând din răsputeri să-și păstreze demnitatea, dar simțind-o cum îl părăsește ca și cum mintea și spiritul i-ar fi

fost la fel de inerte și insensibile ca și degetul amorțit de la mâna stângă, ca să mă îmboldești să fac ce am de făcut.

– Da, desigur. Și dacă vrei să fie spus pe șleau, te-am provocat. Ți-am spus adevărul gol-goluț, că puteai s-o păstrezi pe Noÿs numai în Realitatea de atunci și acolo. Iar tu ai ales să acționezi nu ca un Etern, ci ca un mucos. După cum m-am și așteptat.

– Și aș face-o din nou, răspunse Harlan morocănos, și de vreme ce s-a aflat totul, îți dai seama că nu mai am nimic de pierdut.

Îndreptă arma către mijlocul grăsuliu al lui Finge și-i șopti printre buzele palide și dinții încleștați:

– Ce s-a întâmplat cu Noÿs?

– N-am idee.

– Lasă asta. Ce s-a întâmplat cu Noÿs?

– Îți spun că nu știu.

Pumnul lui Harlan se strânse pe biciul neuronic. Vocea îi era scăzută.

– Întâi piciorul. O să doară.

– În numele Timpului, ascultă. Așteaptă!

– Bine. Ce s-a întâmplat cu ea?

– Nu, ascultă! Până acum nu a fost decât o încălcare a disciplinei. Realitatea nu a fost afectată. Am verificat. O să te alegi doar cu o descalificare. Dar dacă mă omori sau dacă mă rănești cu intenția de a mă omorî, înseamnă că ai atacat un superior. Pentru asta se dă pedeapsa cu moartea.

Harlan zâmbi la zădărnicia amenințării. Față de ceea ce se întâmplase deja, moartea i-ar fi oferit o scăpare, inegalabilă în

simplitatea și desăvârșirea ei.

Dar Finge îi înțelese greșit zâmbetul. Se grăbi să spună:

– Să nu crezi că în Eternitate nu există pedeapsa cu moartea doar pentru că până acum nu te-ai lovit de așa ceva. Noi, Calculatorii, știm asta. Mai mult, au avut loc și execuții. Este simplu. În orice Realitate există victime ale unor accidente fatale, după care nu se mai găsește niciun cadavru. Rachete explodează pe traiectorie, curse aeriene se prăbușesc în adâncul oceanului sau se zdrobesc în creierul munților. Un ucigaș poate fi pus în una din aceste nave doar cu câteva minute sau secunde înainte de catastrofă. Chiar merită ceea ce faci? Merită asta?

Harlan își schimbă puțin poziția.

– Dacă încerci să scapi, să știi că nu merge. Să-ți spun un lucru: nu mă tem de pedeapsă. Mai mult, vreau ca Noÿs să fie a mea. O vreau acum. Ea nu există în Realitatea curentă. Nu are analog. Nu există niciun motiv pentru care să nu putem stabili o legătură formală.

– Este împotriva regulamentului ca un Tehnician…

– Vom lăsa Consiliul Atottemporal să decidă, spuse Harlan și mândria lui ieși în sfârșit la suprafață. Și nu mă tem de o decizie adversă, așa cum nu mă tem nici să te omor. Nu sunt un Tehnician obișnuit.

– Pentru că ești Tehnicianul lui Twissell?

Fața rotundă, transpirată a lui Finge,

adăpostea o privire ciudată, care ar fi putut însemna ură sau triumf sau câte ceva din fiecare.

– Pentru motive mult mai importante decât asta. Și acum…

Cu o hotărâre sumbră pe chip, puse degetul pe activatorul armei.

Finge strigă:

– Atunci du-te la Consiliu. Consiliul Atottemporal. *Ei* știu. Dacă ești atât de important…

Se opri, gâfâind.

Timp de o clipă, degetul lui Harlan se ridică, vădind nehotărâre.

– Cum?

– Crezi că aș acționa de capul meu într-un caz ca ăsta? Am raportat întregul incident Consiliului, în același timp cu Schimbarea de Realitate. Poftim! Ai aici duplicatele.

– Stai așa, nu mișca.

Dar Finge îi nesocoti ordinul. Repede, ca posedat de diavol, se și afla cu mâna pe dosare. Degetul unei mâini găsi combinația codului pentru fișa căutată, degetele celeilalte o formară pe câteva butoane. Un capăt argintiu de bandă se ivi din pupitru, cu perforațiile sale de-abia vizibile ochiului liber.

– Vrei s-o și asculți? întrebă Finge și, fără să aștepte, o introduse în sonorizator.

Harlan ascultă, înghețat. Era clar. Finge făcuse un raport complet. Dăduse detalii despre fiecare mișcare a sa în fiecare deplasare cu nava. Nu-i scăpase niciuna,

din câte își putea el aminti, până în momentul întocmirii raportului.

După derularea benzii, Finge strigă din nou:

– Acum, du-te la Consiliu. Eu n-am pus nicio barieră în Timp. Nici n-aș ști cum. Și să nu crezi că nu le pasă de problema asta. Zici că am vorbit ieri cu Twissell. Așa este. Dar nu m-am dus eu la el, ci el m-a chemat. Așa că du-te și întreabă-l pe Twissell. Spune-le ce Tehnician important ești. Și dacă vrei să mă împușți mai întâi, trage și la naiba cu tine!

Lui Harlan nu-i scăpă jubilarea din vocea Calculatorului. În acel moment simțea, evident, că este învingătorul, destul ca să creadă că nici măcar o biciuire neuronică nu i-ar mai atinge poziția.

De ce? Ținea oare atât de mult la prăbușirea lui Harlan? Sau gelozia lui pentru Noÿs era o pasiune atât de devoratoare?

Harlan își formulă vag aceste întrebări în minte și apoi întreaga problemă, cu Finge cu tot, i se păru deodată fără importanță.

Băgă arma în buzunar și dispăru ca un vârtej pe ușă, către cel mai apropiat tunel de navă.

Atunci va fi Consiliul, sau Twissell, în ultimă instanță. Nu-i era frică de niciunul dintre ei, nici de toți la un loc.

Cu fiecare zi din această ultimă lună incredibilă, se convinsese, din ce în ce mai mult, de propria-i indispensabilitate.

Consiliul, însuși Consiliul Atottemporal, nu va avea de ales, ci va trebui să ajungă la o înțelegere, atunci când va fi vorba să dea în schimb o fată pentru existența întregii Eternități.

11. Cerc complet

Tehnicianul Andrew Harlan, dând buzna în secolul 575, fu puțin surprins să se trezească în schimbul de noapte. Fizio-orele trecuseră pe nesimțite, în timp ce el cutreierase tunelurile navelor. Se uită, cu o privire golită de expresie, prin coridoarele întunecoase, dovadă a activității nocturne reduse. Dar, încă sub imperiul mâniei, nu se opri să-și piardă timpul cu privitul. Se îndreptă către zona încăperilor personale. Va găsi camera lui Twissell la nivelul Calculatorilor, așa cum o găsise și pe a lui Finge, și nu se temea că ar putea fi observat sau oprit.

Simțea biciul neuronic, un obiect tare lipit de cot. Se opri în fața ușii lui Twissell (o spuneau literele gravate pe plăcuța de metal).

Harlan activă semnalul de la intrare, apăsând lung, obraznic, pe buton. Cu palma umedă, provocă un scurtcircuit și îl lăsă să sune încontinuu. Bâzâitul venea ca din depărtare.

În spatele lui se auzi un pas ușor, pe care nu-l băgă în seamă, convins că, oricine ar fi, va trece pe lângă el fără să-i dea atenție. (Ah, ecusonul rozaliu de Tehnician!)

Dar pașii se opriră și o voce îl interpelă.

– Tehnicianul Harlan?

Harlan se răsuci pe călcâie. Era un Calculator Junior, relativ nou în secție.

Harlan simțea cum îl arde mânia pe dinăuntru. Aici nu erau în 482. Aici nu era un simplu Tehnician, ci Tehnicianul lui Twissell, și Calculatorii mai tineri, în dorința lor de a intra în grațiile marelui Twissell, acordau uneori o politețe minimă Tehnicianului său.

– Doriți să-l vedeți pe Calculatorul Senior Twissell?

Agitat, nervos, Harlan răspunse.

– Da, domnule.

(Dobitocul! Ce credea că poate să vrea cineva care sună la ușa cuiva? Să prindă o navă!)

– Mă tem că nu se poate.

– Este destul de important ca să merite să-l scoli din somn.

– Poate, dar nu este aici. Nu este în secolul 575.

– Dar unde este, exact? întrebă Harlan, nerăbdător.

Privirea Calculatorului se transformă într-o căutătură disprețuitoare.

– Nu știu.

– Dar am o întâlnire importantă la prima oră.

– *Dumneavoastră* aveți, îi răspunse Calculatorul și Harlan nu reuși să-și explice de ce situația îl amuza pe acesta atât de tare.

Calculatorul continuă, acum zâmbind de-a binelea.

– Ați venit cam devreme, nu-i așa?

– Dar trebuie să-l văd.

– Sunt sigur că se va întoarce în zori.

Zâmbetul i se lăți.

– Dar…

Calculatorul trecu pe lângă el, evitând cu grijă orice contact, fie el doar și cel al hainelor.

Pumnii lui Harlan se încleștau și se descleștau. Privi lung, neajutorat, în urma lui, și apoi, pentru că pur și simplu nu era nimic altceva de făcut, se întoarse încet, în camera lui, fără să fie pe deplin conștient de mișcările sale.

Dormi pe apucate. Își spuse că are nevoie de somn. Încercă să se relaxeze cu forța și, desigur, nu izbuti. Durata somnului îi fu o succedare de gânduri zadarnice.

Mai întâi de toate, Noÿs.

Nu vor îndrăzni să-i facă vreun rău, gândea el febril. Nu o puteau trimite înapoi în Timp fără a calcula mai întâi efectul asupra Realității, și asta le-ar lua zile, probabil săptămâni. Ca o alternativă, ar putea face cu ea lucrul cu care-l amenințase Finge: să o pună în calea unui accident căruia să nu i se poată da de urmă.

Nu luă în serios această posibilitate. Nu era nevoie de o măsură atât de drastică. Și nu vor risca să-l supere astfel. (În tăcerea camerei întunecoase și în stadiul acela de semiconștiență în care lucrurile ajung adesea să-și piardă proporțiile în gândire, Harlan nu găsea nimic grotesc în siguranța lui că acest Consiliu Atottemporal nu va

risca să nemulțumească un Tehnician.)

Mai existau, desigur, întrebuințări care ar putea fi date unei femei captive. O femeie frumoasă, dintr-o Realitate hedonistă…

Harlan înlătura hotărât acest gând de câte ori îi revenea în minte. Era, deopotrivă, mai probabil și mai inimaginabil decât moartea, și nu putea concepe așa ceva.

Se gândi la Twissell.

Bătrânul nu era în 575. Unde era, în aceste ore în care ar fi trebuit să doarmă? Un bătrân trebuie să-și facă somnul. Harlan cunoștea răspunsul. Consiliul ținea ședințe consultative. Despre el. Despre Noÿs. Despre ce era de făcut cu un Tehnician indispensabil de care nimeni nu îndrăznea să se atingă.

Colțurile buzelor i se ridicară. Chiar dacă Finge le-a raportat atacul din seara aceea, asta n-o să le influențeze câtuși de puțin deliberările. Crimele sale ar fi prea puțin agravate de asta. Indispensabilitatea sa nu va fi, cu siguranță, micșorată.

Și Harlan nu era nicidecum sigur că Finge ar raporta incidentul. Recunoașterea faptului că a fost forțat să-și îndoaie spinarea în fața unui Tehnician ar pune un Calculator Asistent într-o lumină ridicolă și Finge nu ar alege o asemenea situație.

Harlan se gândi la Tehnicieni ca grup, ceea ce, în ultimul timp, nu i se întâmplase prea des. Propriul lui statut oarecum neobișnuit, de om al lui Twissell și semi-

Educator, îl ținuse prea departe de alți Tehnicieni. Dar Tehnicienii oricum nu erau solidari. De ce?

Chiar trebuia să treacă prin 575 și 482 văzând sau vorbind mult prea rar cu un alt Tehnician? Chiar trebuia să se evite unul pe celălalt? Trebuia să se poarte ca și cum ar fi acceptat statutul în care îi vârâseră superstițiile altora?

În mintea lui, forțase deja Consiliul să capituleze în ceea ce-o privea pe Noÿs și acum formula și alte revendicări, Tehnicienilor trebuia să li se admită o organizație proprie, întruniri regulate… să li se acorde mai multă prietenie… un tratament mai bun din partea celorlalți.

În ultimul său gând despre sine se văzu ca un erou, revoluționar al societății, cu Noÿs lângă el, apoi se scufundă, în sfârșit, într-un somn fără vise…

Îl trezi semnalul de la ușă, care parcă îi șoptea cu o nerăbdare răgușită. Își adună gândurile până la a fi în stare să privească la ceasul mic de lângă pat și gemu…

Sfinte Timp. După toate astea, mai dormise și prea mult.

Reuși să atingă butonul corect, și vizorul pătrat de pe ușă deveni transparent. Nu recunoscu fața, dar a oricui ar fi fost, era autoritară.

Deschise ușa și omul, purtând ecusonul portocaliu al Administrației, păși înăuntru.

– Tehnicianul Andrew Harlan?

– Da, Administrator. Ai treabă cu mine?

Administratorul nu păru deloc incomodat de beligeranța ascuțită a întrebării.

– Aveți o întâlnire cu Calculatorul Senior Twissell?

– Da. Și?

– Sunt aici ca să vă informez că ați întârziat.

Harlan se holbă la el.

– Despre ce este vorba? Nu ești din 575, nu-i așa?

– Secția mea este 222, replică celălalt, glacial. Administratorul Asistent Arbut Lemm. Răspund de aranjamente și încerc să evit o nervozitate neoportună datorată nesocotirii înștiințărilor oficiale făcute prin Comunicator.

– Ce aranjamente? Ce nervozitate? Despre ce este vorba? Ascultă, am mai avut ședințe cu Twissell. Este superiorul meu. Nu-i nicio nervozitate în asta.

O privire surprinsă trecu rapid peste studiata lipsă de expresie pe care Administratorul o păstrase până acum pe chip.

– Nu ați fost informat?

– Despre ce?

– Cum despre ce?! O subcomisie a Consiliului Atottemporal se întrunește aici în 575. Tot locul, din câte mi s-a spus, a răsunat de această veste ore în șir.

– Și vor să mă vadă? Și, imediat ce întrebă, gândi: „Sigur că vor să mă vadă. Despre ce altceva ar discuta în întrunire

dacă nu despre mine?”

Înțelese acum amuzamentul Calculatorului Junior din seara precedentă, în fața camerei lui Twissell. Calculatorul știa despre întrunirea proiectată și îl amuza să vadă că un Tehnician s-ar putea aștepta ca Twissell să-l primească la o asemenea oră. „Foarte amuzant”, își spuse Harlan cu amărăciune.

Administratorul continuă.

– Eu am ordinele mele. Nu știu nimic mai mult. Apoi, încă surprins: Chiar n-ați auzit nimic de toate astea?

– Tehnicienii, replică Harlan sarcastic, duc o viață retrasă.

Încă cinci în afară de Twissell! Toți Calculatori Seniori, niciunul Etern de mai puțin de 35 de ani!

Cu șase săptămâni mai înainte, Harlan ar fi fost copleșit de onoarea de a lua masa cu un astfel de grup, amuțit de combinația de responsabilitate și putere pe care o reprezentau. I-ar fi apărut în de două ori mărimea lor naturală.

Acum însă îi erau adversari, mai rău, judecători. Nu avea timp să fie impresionat. Trebuia să-și elaboreze strategia.

Poate nu știu că el a aflat că o au pe Noÿs. N-ar putea să fi aflat decât dacă Finge le-a spus de ultima întâlnire cu el. Dar chiar și la lumina zilei, era mai încredințat ca oricând că Finge nu era omul care să anunțe în public că a fost

insultat și băgat în sperieți de un Tehnician.

Părea recomandabil, deci, ca Harlan să-și păstreze deocamdată acest atu, să-i lase pe *ei* să facă primul pas, să spună primele cuvinte care ar însemna o înfruntare pe față.

Nu păreau să se grăbească. Îl priveau placid pe deasupra unui dejun frugal, ca și cum ar fi fost un specimen neinteresant țintuit pe un plan de forță de niște repulsoare. Plin de disperare, Harlan le întorcea privirile.

Îi știa pe toți după renume și după reproducerile tridimensionale din filmele fizio-lunare de orientare. Filmele coordonau transformările din toate Secțiile Eternității și trebuiau vizionate de toți Eternii, de la Observatori în sus.

August Sennor, spânul (nici măcar gene sau sprâncene), îl atrăgea, desigur, cel mai mult. Mai întâi, pentru că înfățișarea ciudată a ochilor acelora întunecați, pătrunzători, pe fundalul pleoapelor și frunții fără pic de păr, era cu mult mai impresionantă în realitate decât păruse vreodată în tridimensiune. În al doilea rând, pentru că știa de ciocnirile din trecut dintre Sennor și Twissell. În sfârșit, pentru că Sennor nu se mulțumea să-l privească. Îl bombarda cu întrebări, cu un glas ascuțit.

La mare parte din aceste întrebări nu se putea răspunde. De exemplu:

– Cum au ajuns să te intereseze timpurile Primitive, tinere? Te-ai ales cu

vreun folos de pe urma acestor studii, tinere?

În sfârșit, păru să se așeze mai bine pe scaun. Își împinse farfuria pe toboganul pentru resturi și-și împleti degetele groase. (Nici pe mâini nu avea fir de păr, observă Harlan.)

Sennor spuse:

– Întotdeauna am vrut să aflu ceva. Poate mă poți ajuta.

Harlan gândi: „Acum e-acum."

Răspunse, cu glas tare:

– Dacă sunt în măsură, domnule.

– Pe unii dintre noi, aici, în Eternitate – n-o să spun toți, nici măcar destui (și aruncă o privire rapidă chipului obosit al lui Twissell, în timp ce ceilalți se traseră mai aproape ca să asculte) –, dar pe câțiva, în orice caz, îi interesează filosofia Timpului. Poate știi la ce mă refer.

– Paradoxurile călătoriei în Timp, domnule?

– Da, dacă vrei să te exprimi chiar atât de melodramatic. Dar asta nu e totul, desigur. Există problema adevăratei naturi a Realității, problema conservării masei și energiei în timpul Schimbărilor de Realitate și așa mai departe. Noi, cei din Eternitate, suntem influențați în analizarea acestor lucruri, de datele călătoriilor în Timp. Ființele tale din epoca Primitivă, totuși, nu cunoșteau călătoria în Timp. Ce credeau *ei* despre materie?

Șoapta iui Twissell se auzi pe toată lungimea mesei.

– Subtilități!

Dar Sennor nu-l luă în seamă.

– Îmi răspunzi la întrebare, Tehnician?

– Primitivii nici nu se gândeau la deplasarea în Timp, Calculator.

– Nu o credeau posibilă?

– Cred că nu.

– Nici măcar în speculații?

– Cât despre asta, spuse Harlan nesigur, cred că au existat speculații de diverse feluri, în anumite genuri de literatură „de evadare". Nu le cunosc prea bine, dar cred că o temă frecventă era cea a unui om care s-a întors în Timp pentru a-și ucide propriul bunic pe când era copil.

Sennor păru încântat.

– Minunat! Minunat! Iată cel puțin o expresie a paradoxului principal al deplasării în Timp, dacă luăm o Realitate nedeviantă, nu? Acum, Primitivii tăi, mă-ncumet să afirm, nu s-au gândit la Realitate decât ca fiind nedeviatoare. Am dreptate?

Harlan aștepta să răspundă. Nu vedea ținta conversației sau scopurile ascunse ale lui Sennor și asta îl enerva.

– Nu știu destule ca să vă răspund exact, domnule. Cred că au existat speculații cu privire la drumuri alternative în Timp, sau diferite planuri de existență. Nu știu.

Sennor își împinse în afară buza de jos.

– Sunt sigur că te înșeli. Ai fost derutat de introducerea propriilor tale cunoștințe în nenumăratele ambiguități pe care le-ai întâlnit. Nu, fără experiența efectivă a

deplasărilor în Timp, complexitățile filosofice ale Realității ar depăși cu mult mintea omenească. De exemplu, de ce realitatea posedă inerție? Asta o știm cu toții. Orice modificare în cursul ei trebuie să atingă o anumită amploare înainte ca o Schimbare, una adevărată, să fie efectuată. Chiar și atunci, Realitatea are tendința de a-și relua poziția inițială.

De pildă, închipuie-ți o Schimbare aici, în Secolul 575. Realitatea se va schimba cu efecte crescătoare până prin Secolul 600. Se va schimba, dar cu efecte din ce în ce mai mici, până în 650. După aceea, Realitatea va rămâne neschimbată. Cu toții știm aceasta, dar știe vreunul din noi și de ce se întâmplă astfel? Un raționament intuitiv ne-ar sugera că orice Schimbare de Realitate își va mări efectele fără limită pe măsură ce trec Secolele, și totuși nu este așa.

Să luăm un alt aspect. Tehnicianul Harlan, mi s-a spus, este neîntrecut în alegerea Schimbării Minime Necesare pentru orice situație. Da' pun pariu că nu poate să explice cum ajunge la propria lui alegere.

Gândește-te cât de neajutorați trebuie să fie Primitivii, își fac griji dacă cineva își omoară propriul bunic pentru că nu înțeleg adevărul despre Realitate. Să luăm un caz mai probabil și mai ușor de analizat, cazul unui om care, în deplasările lui în Timp, se întâlnește cu sine însuși…

Harlan țâșni:

– Ce e cu un om care se întâlnește cu sine însuși?

Faptul că întrerupsese un Calculator era, în sine, o încălcare a disciplinei. Tonul cu care o făcuse agrava acest delict până la a-l face scandalos, și toate privirile se întoarseră către el, dezaprobatoare.

Sennor clipi contrariat, dar continuă pe tonul exersat al cuiva decis să rămână politicos în ciuda unor dificultăți aproape insurmontabile. Spuse, continuându-și propoziția întreruptă, evitând astfel să dea impresia că ar răspunde direct întrebării care-i fusese adresată cu atâta grosolănie.

– Și cele 4 subdiviziuni în care se poate încadra un asemenea act. Să numim persoana de mai devreme în fizio-timp A, și pe cea de-a doua B. Subdiviziunea unu, A și B, pot să nu se vadă, sau să nu facă ceva care să-l afecteze pe celălalt. În acest caz, ei nu s-au întâlnit cu adevărat și putem considera această alternativă ca fiind banală.

Sau B, cei de mai târziu, îl poate vedea pe A în timp ce A nu-l vede pe B. Aici, de asemenea, nu sunt de așteptat consecințe serioase. B, văzându-l pe A, îl surprinde într-o poziție și desfășurând o activitate care-i sunt familiare. Nimic nou.

Posibilitățile trei și patru spun că A îl vede pe B, în timp ce B nu-l vede pe A, și respectiv că A și B se văd unul pe celălalt. În fiecare dintre aceste două cazuri, important este faptul că A l-a văzut pe B. Omul, într-un moment anterior din

existența sa fiziologică, se vede pe sine într-un moment ulterior. Observăm că a aflat că va fi în viață la vârsta aparentă a lui B. Știe că va trăi să exercite acțiunea la care a fost martor. Dar cineva care își cunoaște viitorul în cel mai mic detaliu poate acționa în așa fel încât să-și schimbe viitorul. Urmează că Realitatea trebuie schimbată până la a nu-i lăsa pe A și B să se întâlnească sau, cel puțin, să-l împiedice pe A să-l vadă pe B. Atunci, deoarece nimic dintr-o Realitate făcută iReală nu poate fi detectat, A nu l-a întâlnit niciodată pe B. În mod asemănător, în orice paradox aparent al deplasării în Timp, Realitatea se modifică întotdeauna în direcția evitării paradoxului și ajungem la concluzia că nu există paradoxuri în deplasarea în Timp și că nici nu pot exista.

Sennor părea foarte mulțumit de sine și de expunerea lui, dar Twissell se ridică în picioare.

– Mă tem, domnilor, că timpul ne presează.

Mult mai brusc decât s-ar fi așteptat Harlan, dejunul fu terminat. Cinci dintre membrii subcomisiei ieșiră, unul după altul, salutându-l cu o înclinare a capului, cu aerul celor a căror curiozitate, slabă în cel mai bun caz, fusese satisfăcută. Numai Sennor îi întinse o mână și-i adresă un:

– Bună ziua, tinere morocănos.

Cu un amestec ciudat de sentimente, Harlan îi urmări cum pleacă. Care fusese scopul mesei? Și, mai ales, al referirii la

persoanele care se întâlnesc cu sine? Nici nu pomeniseră de Noÿs. Veniseră aici doar ca să-l studieze? Să-l examineze din cap până-n picioare și apoi să-l lase pe mâna lui Twissell?

Twissell se întoarse la masă, acum golită de mâncare și tacâmuri. Rămăseseră singuri și, ca și cum ar fi vrut să materializeze acest fapt, Twissell își răsuci o altă țigară.

– Și acum la lucru, Harlan. Avem multe de făcut.

Dar Harlan nu voia, nu putea să mai aștepte. Spuse, pe un ton categoric:

– Înainte de a ne apuca de treabă, trebuie să vă spun ceva.

Twissell păru surprins. Pielea feței i se încreți în jurul ochilor cu privire stinsă și, gânditor, îndesă capătul țigării.

– Sigur, vorbește dacă vrei, dar mai întâi stai jos, băiete.

Tehnicianul Andrew Harlan nu luă loc. Păși încoace și-ncolo de-a lungul mesei, înăbușindu-și cu greutate cuvintele, ca să nu izbucnească, fierbând și clocotind, în incoerență. Capul rotund, îngălbenit de vârstă, cu pielea zbârcită, al Calculatorului Senior Laban Twissell se întorcea la dreapta și la stânga, urmărind pasul nervos al celuilalt. Harlan începu:

– De câteva săptămâni am parcurs tot felul de filme despre istoria matematicii, cărți din Realități diferite ale Secolului 575. Realitățile nu contează cine știe ce. Matematicile nu se schimbă. Nici cursul

dezvoltării lor. Indiferent de modificările Realităților, istoria matematicii este aceeași. Matematicienii sunt alții, mereu alții fac aceleași descoperiri, dar rezultatele finale... Oricum, am studiat foarte bine problema și am băgat-o la cap. Cum vă sună asta?

Twissell se încruntă.

– Nu-i o ocupație cam ciudată pentru un Tehnician?

– Dar nu sunt un simplu Tehnician. Știți asta.

– Continuă, spuse Twissell, privind la cronometrul pe care-l purta cu el.

Degetele cu care ținea țigara o răsuceau cu o nervozitate neobișnuită.

Harlan reluă:

– În secolul 24 trăia un om pe nume Vikkor Mallansohn. Asta face parte din Era Primitivă, știți. El s-a făcut cunoscut cu prima construire încununată cu succes a unui Câmp Temporal. Asta înseamnă desigur, că a inventat Eternitatea, pentru că Eternitatea nu este decât un imens Câmp Temporal, scurtcircuitând Timpul Obișnuit, eliberat de limitele acestuia.

– Asta ai învățat-o ca Novice, băiete.

– Dar nu mi s-a spus și că Vikkor Mallansohn nu ar fi putut în niciun caz să inventeze Câmpul Temporal în Secolul 24. Și că nimeni n-ar fi putut. Pentru că nu exista baza matematică pentru asta. Nu existau ecuațiile fundamentale Lefebvre. Nici nu puteau să existe înainte de cercetările făcute de Jan Verdeer în secolul

27.

Dacă exista vreun gest prin care Calculatorul Senior Twissell ar fi putut exterioriza o uluire totală, îl făcu acum. Lăsă țigara să-i cadă dintre degete. Îi dispăru până și zâmbetul.

– Ți s-au predat ecuațiile Lefebvre, băiete?

– Nu. Și nu pretind că le înțeleg. Dar sunt necesare pentru Câmpul Temporal. Asta știu. Și nu au fost descoperite până în Secolul 27. Știu și asta.

Twissell se aplecă să-și ridice țigara și o privi cu îndoială.

– Și dacă Mallansohn a dat peste Câmpul Temporal fără să-i fie clară justificarea matematică? Dacă a fost pur și simplu o descoperire empirică? Că doar au mai fost cazuri.

– M-am gândit și la asta. Dar după ce a fost inventat Câmpul, au fost necesare trei secole pentru a i se dezvălui implicațiile, iar la sfârșitul lor nu exista niciun mod în care Câmpul lui Mallansohn să poată fi îmbunătățit. Nu poate fi vorba de o coincidență. În o sută de feluri, concepția lui Mallansohn arată că a folosit, cu siguranță, ecuațiile Lefebvre. Dacă le știa sau le-a elaborat fără contribuția lui Verdeer, ceea ce este imposibil, de ce n-a spus-o?

– Insiști să vorbești ca un matematician. Cine ți-a spus toate astea?

– Am văzut filme.

– Doar atât?

– Și m-am gândit.

– Fără o pregătire matematică avansată? Te-am urmărit îndeaproape luni de-a rândul, băiete, și tot nu ți-aș fi ghicit acest talent deosebit. Zi-i înainte.

– Eternitatea nu ar fi putut fi instituită fără descoperirea Câmpului Temporal de către Mallansohn. Mallansohn nu ar fi reușit toate acestea fără cunoștințe matematice care nu existau decât în viitorul lui. Una la mână. Pe când aici, în Eternitate, chiar în momentul acesta, se află un Novice care a fost ales Etern împotriva oricăror reguli, căci depășise limita de vârstă și, pe deasupra, mai era și însurat. Dumneavoastră l-ați pus să învețe matematici și Sociologia Primitivă. A doua la mână.

– Și?

– Spun că aveți intenția să-l trimiteți cumva înapoi în Timp, dincolo de punctul terminus în jos-timp al Eternității, înapoi în Secolul 24. Intenția dumneavoastră este ca Novicele, Cooper, să-l învețe ecuațiile Lefebvre pe Mallansohn. Vedeți, acum – adăugă Harlan cu o emoție intensă – că propria mea poziție de expert în Epoca Primitivă și faptul că sunt conștient de ea îmi dă dreptul la un tratament special. Foarte special.

– Sfinte Timp, murmură Twissell.

– E-adevărat, nu-i așa? Întregim cercul, *cu ajutorul meu.* Fără asta…

Lăsă fraza în suspensie.

– Te-ai apropiat atâta de adevăr… Și

totuși pot să jur că nu exista nimic care să indice…

Twissell căzu într-o meditație adâncă, în care nici Harlan, nici lumea dinafară nu puteau pătrunde. Harlan spuse repede:

– M-am apropiat numai de adevăr? Este *chiar* adevărul.

Nu-și dădea seama nici el de ce este atât de sigur de esența afirmației lui, dacă nu doar pentru că dorea cu atâta disperare să fie așa.

– Nu, nu. Nu chiar adevărul. Novicele Cooper nu se întoarce în 24 ca să-l învețe ceva pe Mallansohn.

– Nu vă cred.

– Trebuie. Trebuie să vezi toată gravitatea situației. Am nevoie de colaborarea ta în ceea ce a mai rămas din proiect. Vezi, tu, situația este de fapt un cerc, un ciclu, dar mult mai complet decât îți închipui. Mult mai complet, băiete. Novicele Brinsley Sheridan Cooper este Vikkor Mallansohn!

12. Începuturile Eternității

Lui Harlan nu i-ar fi trecut prin cap că Twissell va spune atunci ceva care să-l poată surprinde. Se înșelase. Spuse:

– Mallansohn. El…

Twissell, cu țigara redusă la un muc, scoase alta.

– Da, Mallansohn. Nu vrei o rezumare rapidă a vieții lui? Fii atent. S-a născut în secolul 78, a petrecut o perioadă de timp în Eternitate și a murit în secolul 24.

Mâna mică a lui Twissell se așeză ușor pe cotul lui Harlan și fața lui de gnom se descompuse într-o prelungire zbârcită a zâmbetului lui obișnuit.

– Haide, băiete, fizio-timpul trece chiar și pentru noi și astăzi nu suntem cu totul stăpâni pe noi înșine. Vii cu mine în biroul meu?

Porni înainte și Harlan îl urmă, sesizând, dar nu în întregime, ușile care se deschideau și platformele mobile.

Făcea legătura între informația primită și propria lui problemă, cu planul de acțiune. După primul moment de dezorientare, hotărârea îi reveni. În fond, lucrurile se schimbau doar pentru a face ca importanța lui pentru existența Eternității să crească și mai mult, valoarea lui să atingă alte culmi, dorințele să-i fie mai sigur satisfăcute, iar Noÿs – mai sigur dată înapoi.

Noÿs!

Sfinte Timp, să nu-i facă vreun rău! Ea era singura parte adevărată a vieții lui. Întreaga Eternitate, alături de ea, era doar o fantezie superfluă și nici măcar una care să merite vreo osteneală.

Când se trezi în biroul lui Twissell, nu-și putea aduce bine aminte cum se făcuse de ajunsese, din sala aceea, tocmai aici. Deși se uită împrejur și încercă să integreze încăperea în realitate prin forța pură a masei elementelor sale, nu părea decât o altă parte a unui vis care supraviețuise propriei sale rațiuni de a fi.

Biroul lui Twissell era o încăpere curată, lungă, din porțelan aseptic. Unul dintre pereți era înțesat, din podele până la tavan și de la cap la cap, cu micro-unitățile calculatoare, care, în ansamblu, alcătuiau cel mai mare Computaplex în folosință personală din Eternitate și, într-adevăr, unul din cele mai mari existente. Peretele opus era și el acoperit cu filme de referință. Între acești pereți, ce mai rămăsese din cameră nu era cu mult mai mult decât un coridor, întrerupt de o masă de scris, două scaune, echipament de înregistrare-proiectare și un obiect neobișnuit, cum Harlan nu mai văzuse, și care nu-și dezvălui utilitatea până când Twissell nu aruncă în el rămășițele unei țigări. Aceasta se stinse fără zgomot, dar Twissell, în maniera lui obișnuită de prestidigitator, ținea deja o alta în mână.

Harlan gândi: „Și acum, la obiect.”

Începu, cam prea tare, cu prea multă brutalitate.

– Există o fată, în Secolul 482…

Twissell se încruntă și flutură repede din mână ca și cum ar fi dat grăbit deoparte subiectul neplăcut.

– Știu, știu. N-o să i se întâmple nimic. Și nici ție. Totul o să fie bine. O să am eu grijă.

– Vreți să spuneți…

– Îți spun că știu povestea. Dacă asta te neliniștește, atunci poți să te calmezi.

Harlan se holbă uluit la bătrân. Asta era tot? Deși se gândise intens la imensitatea puterii sale, nu se așteptase totuși la o dovadă atât de limpede.

Dar Twissell își reluă vorba.

– Hai să-ți povestesc ceva, începu, aproape pe tonul cu care ar fi vorbit în fața unui Novice proaspăt adus. Nu credeam că o să fie necesar, și poate că încă nici nu este, dar cercetările și perspicacitatea ta o merită.

Îl privi, în felul lui, ciudat.

– Știi, încă nu-mi vine să cred că le-ai făcut pe toate singur.

Apoi continuă:

– Omul pe care majoritatea Eternilor îl cunosc sub numele de Vikkor Mallansohn a lăsat, după moartea lui, niște însemnări din timpul vieții. Nu era chiar un jurnal, nicio biografie. Era mai mult un fel de ghid, lăsat Eternilor, despre care știa că vor exista într-o bună zi. Era inclus într-un volum de stază a Timpului, care putea fi deschis doar de Calculatorii din Eternitate,

și care a rămas, deci, neatins timp de trei secole după moartea lui, până s-a instituit Eternitatea, și Calculatorul Senior Henry Wadsman, primul din șirul marilor Eterni, l-a deschis. Documentul a fost apoi transmis, în condiții de securitate strictă, de-a lungul unui șir de Calculatori Seniori, dintre care eu sunt ultimul. I se spune memoriul Mallansohn.

În memoriu se află povestea unui om pe nume Brinsley Sheridan Cooper, născut în Secolul 78, adus ca Novice în Eternitate la vârsta de 23 de ani, după ce fusese căsătorit ceva mai mult de un an, fără să aibă copii.

Intrând în Eternitate, un Calculator numit Laban Twissell i-a predat matematicile și un Tehnician pe nume Andrew Harlan i-a predat Sociologia Primitivă. După o aprofundare temeinică a ambelor discipline și a altora, cum ar fi ingineria Temporală, a fost trimis în Secolul 24, pentru a preda, la rândul lui, anumite noțiuni tehnice necesare unui om de știință Primitiv, Vikkor Mallansohn.

Odată ajuns în 24, a început mai întâi un proces lent de adaptare la societate. La asta l-au ajutat foarte mult pregătirea pe care i-o făcuse Tehnicianul Harlan și sfaturile amănunțite ale Calculatorului Twissell, care părea să fi avut o clarviziune misterioasă în privința problemelor cu care urma să fie confruntat.

După ce s-au scurs doi ani, Cooper l-a localizat pe unul Vikkor Mallansohn, un

sihastru excentric din pădurile californiene, fără prieteni și fără rude, dar înzestrat cu o minte îndrăzneață și nonconformistă. Cooper s-a împrietenit cu el încetul cu încetul, l-a obișnuit – și mai încet – cu ideea că a întâlnit un călător în timp, venind din viitor, și a început să-l învețe matematica pe care trebuia s-o cunoască.

Odată cu trecerea timpului, Cooper a adoptat obiceiurile celuilalt, a învățat să se folosească de un generator Diesel electric rudimentar și de niște dispozitive electrice, care îi făceau independenți de fasciculele de energie.

Însă progresau încet, și Cooper se trezi că este un profesor mai puțin strălucit decât se așteptase. Mallansohn deveni morocănos și din ce în ce mai necooperativ și într-o zi muri brusc, căzând într-unul din canioanele ținutului sălbatic, muntos, în care trăiau. Cooper, după săptămâni întregi de disperare, confruntat cu ruina unei munci de-o viață și, probabil, a întregii Eternități, s-a hotărât să recurgă la o soluție disperată. Nu raportă moartea lui Mallansohn. În loc de asta, începu să construiască încet, din materialele pe care le avea la îndemână, un Câmp Temporal. Amănuntele nu contează. A reușit, după o corvoadă îndelungată și o grămadă de improvizații, și a dus generatorul la Institutul Californian de Tehnologie, așa cum, cu ani înainte, se așteptase să facă Mallansohn. Continuarea o știi din

propriile tale studii. Știi de neîncrederea și refuzurile cu care a fost întâmpinat, de perioada în care a fost ținut sub observație, știi că a evadat, că generatorul aproape se pierduse, știi de ajutorul dat de omul care servea la bufet, al cărui nume nu l-a aflat niciodată, dar care este acum unul dintre eroii Eternității, și de demonstrația finală făcută profesorului Zimbalist, în care un șoarece alb se deplasa înainte și înapoi în Timp. Nu te mai plictisesc cu toate astea. Cooper a luat numele de Vikkor Mallansohn în tot acest timp pentru că îi furniza un fundal și îl făcea un produs autentic al Secolului 24. Corpul adevăratului Mallansohn nu a fost găsit niciodată. În tot restul vieții sale, el și-a îngrijit generatorul și a colaborat cu specialiștii din Institut la reproducerea lui. Nu a îndrăznit să facă mai mult. Nu putea să-i învețe ecuațiile Lefebvre fără să schițeze trei Secole de viitor progres al matematicii. Nu a putut, nu a îndrăznit să facă vreo aluzie la adevărata lui origine. Nu a îndrăznit să facă mai mult decât făcuse, după câte știa el, adevăratul Mallansohn. Cei cu care a colaborat au fost foarte încurcați să găsească în el un om care gândea atât de strălucit și totuși nu putea să-și explice performanțele. Și el însuși se simțea frustrat, pentru că prevedea, fără a fi în niciun fel capabil să o ajute, activitatea care va duce, pas cu pas, la experimentele clasice ale lui Jan Verdeer, și cum marele Antoine Lefebvre va construi, pe baza lor,

ecuațiile fundamentale ale Realității. Și cum, după aceasta, va fi construită Eternitatea. De-abia către sfârșitul lungii sale vieți, Cooper, privind cum apune soarele peste Pacific (descrie scena în amănunțime în memoriul său), a avut marea revelație a faptului că el *era* Vikkor Mallansohn și că nu era un substitut, ci omul însuși. Poate că numele nu era al lui, dar omul pe care istoria îl numea Mallansohn era, cu adevărat, Brinsley Sheridan Cooper. Înflăcărat de acest gând, cu toate implicațiile lui, nerăbdător ca procesul instituirii Eternității să fie oarecum grăbit, îmbunătățit, cu un grad mai mare de siguranță, a scris memoriul și l-a pus într-un tub de stază a Timpului, în salonul casei sale. Și astfel cercul s-a întregit. Intențiile cu care Cooper-Mallansohn a scris memoriul au fost, desigur, ignorate. Cooper trebuie să-și urmeze cursul vieții exact așa cum și l-a urmat. Realitatea Primitivă nu admite schimbări. În acest moment, în fizio-timp, acest Cooper pe care îl cunoști nu are habar de ce îl așteaptă. Crede că singura lui sarcină este să-l instruiască pe Mallansohn și să se întoarcă. Va continua s-o creadă până când anii îl vor învăța altceva și va începe să scrie memoriul. Intenția cercului în Timp este instituirea cunoștințelor despre deplasarea în Timp și natura Realității, pregătirea construirii Eternității înainte de vreme. Lăsată în voia ei, omenirea nu ar fi învățat adevărul despre

Timp înainte ca realizările lor tehnologice în alte domenii să-i ducă la o inevitabilă sinucidere de rasă.

Harlan ascultase atent, prins în viziunea unui enorm cerc în Timp, închis în sine, traversând, cu o parte din circumferință, Eternitatea. Ajunsese foarte aproape de a o uita pe Noÿs, pentru moment.

Întrebă:

– Atunci ați știut tot timpul tot ce aveați de făcut, tot ce urmam eu să fac, tot ce *am făcut.*

Twissell, care păruse și el prins de propria-i povestire, privind lung printr-o ceață de fum albăstrui își reveni, încet, la realitate. Privirile lui bătrâne, înțelepte, se fixară asupra lui Harlan și-i spuse, cu reproș:

– Nu, sigur că nu. Între stagiul lui Cooper în Eternitate și momentul în care a scris memoriul s-au scurs câteva decenii de fizio-timp. Nu a scris decât ce și-a amintit, ce a văzut cu ochii lui. Ar fi trebuit să-ți dai seama.

Oftă și trecu un deget încovoiat prin fumul ce se ridica în sus ca o cortină, răsucindu-l în mici vârtejuri învolburate.

– Totul a venit de la sine. Mai întâi, eu. Am fost găsit și adus în Eternitate. Când, la fizio-timpul potrivit, am devenit Calculator Senior, mi-a fost încredințat memoriul. Fusesem descris, scria că mie mi se va încredința, și mie mi s-a încredințat. Și iarăși în decursul fizio-timpului ai apărut tu, la schimbarea unei

Realități (îți analizasem cu atenție fiecare analog anterior), și apoi Cooper. Am completat detaliile apelând la bunul simț și la serviciile Computaplexului. Cu câtă grijă, de exemplu, l-am instruit pe Educatorul Yarrow pentru rolul pe care urma să-l aibă, fără să dezvăluim nimic din adevărul semnificativ. Cu câtă grijă, la rândul lui, ți-a stimulat ție interesul pentru Era Primitivă. Cu câtă precauție a trebuit să-l oprim pe Cooper să învețe tot ce memoriul nu dovedea că a învățat.

Twissell zâmbi cu tristețe.

– Sennor se amuză cu chestiuni din astea. Le numește inversarea cauzei și efectului. Cunoscând efectul, se ajustează cauza. Din fericire, eu nu sunt sforarul care este Sennor. Am fost mulțumit, băiete, să descopăr că ești un Observator și Tehnician excelent. Memoriul nu menționase asta, căci Cooper nu a avut ocazia să-ți cunoască munca și să ți-o aprecieze. Asta mi-a convenit. Îți puteam da o sarcină obișnuită, care o făcea pe cea esențială să treacă neobservată. Chiar și timpul pe care l-ai petrecut recent cu calculatorul Finge s-a integrat în plan. Cooper menționează o perioadă în care ai lipsit și în care lecțiile de matematică s-au intensificat atâta, încât tânjea să te întorci. Odată, totuși, m-ai băgat în sperieți.

Harlan spuse, brusc:

– Atunci când l-am luat pe Cooper la tunelurile navelor.

– Cum ai ghicit?

– A fost singura dată când ați fost cu adevărat furios pe mine. Bănuiesc că a fost oarecum împotriva celor scrise în memoriul Mallansohn.

– Nu chiar. Doar că memoriul nu spune nimic de nave. Mi s-a părut că evitarea unui aspect atât de proeminent în Eternitate însemna că le cunoștea prea puțin. Așa că intenția mea era să-l țin cât mai departe de nave posibil. Faptul că l-ai luat cu tine în sus-timp m-a deranjat foarte mult, dar n-a avut urmări. Lucrurile au continuat așa cum era prevăzut, așa că toate sunt în regulă.

Bătrânul Calculator își frecă încet mâinile, privindu-l pe tânărul Tehnician cu o expresie de surpriză și curiozitate.

– Și în tot timpul ăsta tu ai ghicit tot ce se întâmplă. Asta pur și simplu mă uluiește. Aș fi jurat că nici măcar un Calculator uns cu toate alifiile nu ar fi putut face deducțiile corecte doar cu datele pe care le-ai avut tu. Din partea unui Tehnician este chiar neliniștitor.

Se aplecă în față, îl bătu pe Harlan încet pe genunchi.

– Evident că memoriul Mallansohn nu spune ce-ai mai făcut după plecarea lui Cooper.

– Înțeleg, domnule.

– Vom fi atunci liberi. Mă rog, este un fel de-a spune: să facem ce vrem. Ai dat dovadă de un talent surprinzător, care nu trebuie irosit. Cred că ești menit să fii ceva mai mult decât un Tehnician. Nu-ți promit

nimic acum, dar presupun că-ți dai seama că statutul de Calculator este o posibilitate distinctă.

Pentru Harlan era ușor să nu exteriorizeze nimic pe fața lui întunecată. Doar exersase ani în șir.

Gândul lui era: „O mită în plus."

Dar nimic nu trebuia să rămână în stadiul de ipoteză. Deducțiile lui, dezlănțuite, nefondate la început, la care ajunsese după un simulacru de revelație, în timpul unei nopți foarte neobișnuite și emoționante, deveniseră verosimile după cercetările făcute în bibliotecă. Deveniseră certitudini acum, când Twissell îi povestise totul. În cel puțin o privință, însă, existase o deviere. Cooper era Mallansohn.

Asta îi ameliorase pur și simplu poziția, dar, așa cum greșise în privința aceea, putea să mai greșească și în alta. Însemna că nu trebuia să lase nimic la voia întâmplării. S-o spună! Să fie sigur!

Spuse, pe un ton egal, aproape indiferent:

– Responsabilitatea este mare și pentru mine, acum, când știu adevărul.

– Adică?

– Cât de șubredă este situația? Să presupunem că se întâmplă ceva neașteptat și lipsesc într-o zi când ar trebui să-l învăț pe Cooper ceva esențial.

– Nu te înțeleg.

(Îi juca imaginația feste, sau în ochii aceia bătrâni și obosiți chiar se aprinsese o

scânteie de alarmă?)

– Adică se poate întrerupe acest cerc? Sau să mă exprim altfel. Dacă o lovitură neașteptată în cap mă scoate din acțiune la un moment în care memoriul spune clar că eram sănătos și lucram se întrerupe toată schema? Sau să presupunem că, pentru cine știe ce motiv, mă decid, în mod deliberat, să nu urmez cele scrise în memoriu. Ce se întâmplă?

– Dar ce ți-a venit să te gândești la toate astea?

– Pare logic. Și cred că, printr-o acțiune întâmplătoare sau intenționată, pot întrerupe cercul. Și atunci? Distrug Eternitatea? Așa se pare. Dar dacă *este* așa, adăugă Harlan liniștit, ar trebui să mi se spună, ca să fiu atent să nu fac nimic inoportun. Deși îmi închipui că doar o împrejurare neobișnuită mă poate împinge către o astfel de acțiune.

Twissell râse, dar fals și gol pentru urechile lui Harlan.

– O ipoteză pur academică, băiete. Nu se va întâmpla nimic pentru că nu s-a întâmplat nimic. Cercul complet nu se poate întrerupe.

– Ba s-ar putea… Fata din 482…

– Este în siguranță.

Twissell se ridică, nervos.

– Discuția asta nu se mai termină și m-am săturat de dezbateri logice, în care să mă tot cert cu restul subcomisiei care se ocupă de proiect. Și încă mai trebuie să-ți spun *ție* de ce te-am chemat aici și fizio-

timpul trece. Vrei să vii cu mine?

Harlan era satisfăcut. Situația era clară, iar puterea lui – de netăgăduit. Twissell știa că el putea spune, oricând voia: „Nu vreau să mai am nimic de-a face cu Cooper." Știa că ar putea distruge Eternitatea în orice moment, dându-i lui Cooper informații importante despre memoriu.

Harlan era prea deștept ca să fi făcut asta cu o zi înainte. Twissell se gândise să-l copleșească cu importanța misiunii sale, dar dacă crezuse că astfel o să-l aducă pe linia lor dreaptă, se înșelase.

Harlan își formulase foarte clar amenințarea, punând-o în legătură cu siguranța lui Noÿs, și expresia de pe fața lui Twissell când lătrase „E în siguranță" arăta că înțelesese natura amenințării.

Se ridică și îl urmă pe Twissell.

Harlan nu mai fusese niciodată în încăperea în care intrau acum. Era spațioasă și arăta ca și cum mai mulți pereți fuseseră dărâmați pentru a se face loc. Intraseră printr-un coridor îngust, blocat de un ecran de forță care nu coborâse decât după un interval de timp suficient pentru ca fața lui Twissell să fie identificată automat.

Încăperea era ocupată, în cea mai mare parte, de o sferă care ajungea până aproape de tavan. În peretele ei se căsca o ușă, lăsând să se vadă patru trepte mici care duceau la o platformă interioară bine

luminată.

Dinăuntru se auzeau voci și prin deschizătură se văzură picioare coborând treptele. Apăru un om și o altă pereche de picioare se ivi în spatele său. Erau Sennor, din Consiliul Atottemporal, și un altul din grupul de la masă.

Twissell nu păru deloc încântat. Vocea, totuși, îi rămase stăpânită.

– Subcomisia mai este încă aici?

– Numai noi doi, îi răspunse Sennor, indiferent. Rice și cu mine. Un instrument frumos, ăsta de aici. Are gradul de complexitate al unei nave spațiale.

Rice era un tip burduhănos, cu privirea perplexă a unuia care este obișnuit să aibă mereu dreptate și totuși se trezește, inexplicabil, înfrânt în dezbatere. Își frecă nasul borcănat și spuse:

– Sennor se gândește în ultimul timp numai la zboruri spațiale.

Capul pleșuv al lui Sennor lucea în lumină.

– Este un punct clar, Twissell. Să te întreb eu, Este zborul în spațiu un factor pozitiv sau unul negativ în calculul Realității?

– Întrebarea n-are noimă, spuse Twissell nervos. Ce fel de zbor spațial, în ce societate și în ce circumstanțe?

– Ei, hai. Cu siguranță că se poate spune ceva și despre zborul spațial în general.

– Doar că este autoimitativ, că se autodistruge și dispare.

– Atunci e inutil, spuse Sennor cu

satisfacție în glas, deci este un factor negativ. Exact ce spuneam eu.

– Dacă nu te superi, îl întrerupse Twissell, Cooper va fi aici în câteva minute. Încăperea trebuie să rămână liberă.

– Sigur, sigur.

Sennor își băgă brațul sub cel a lui Rice și plecară împreună. Chiar și din depărtare, se auzea clar cum declamă:

– Periodic, dragul meu Rice, tot efortul mental al omenirii se concentrează asupra zborului spațial, care prin însăși natura lucrurilor este condamnat la un final dezastruos. Ți-aș înșira matricele, dacă n-aș fi sigur că ți-e evident. Cu mintea concentrată asupra spațiului, tind să neglijeze dezvoltarea corectă a celor pământești. Am în pregătire o teză pe care o voi supune Consiliului, în care fac recomandarea ca Realitățile să fie schimbate, pentru eliminarea tuturor Secolelor în care există zborul în spațiu, nu? Ca ceva care se înțelege de la sine.

Se auzi și falsetul lui Rice:

– Dar nu puteți fi atât de drastic! Zborul în spațiu este o supapă de siguranță importantă în anumite civilizații. Luați Realitatea 54 din Secolul 290, care îmi vine acuma în minte. Acolo…

Vocile se pierdură în depărtare și Twissell spuse:

– Un om ciudat, Sennor ăsta. Din punct de vedere intelectual, valorează cât doi din noi, ăștialalți, dar valoarea lui se pierde în

entuziasme de-astea subite.

– Credeți că poate avea dreptate? În legătură cu zborurile spațiale.

– Mă îndoiesc. Am putea judeca mai bine dacă Sennor chiar ar înainta teza de care vorbea. Dar n-o s-o facă. O să-l apuce o altă pasiune înainte de a o termina și o să uite de cea veche. Dar lasă asta…

Lovi peretele sferei cu palma, făcându-l să răsune, apoi, cu aceeași mână, își dezlipi țigara de colțul buzei.

– Poți ghici ce e asta, Tehnician?

– Arată ca o navă supradimensionată, cu un… vârf.

– Exact. Așa e. Ai nimerit-o. Hai înăuntru.

Harlan îl urmă în interior. Sfera era destul de spațioasă pentru patru-cinci oameni, dar absolut goală. Podeaua era netedă, peretele curbat era întrerupt de două ferestre. Asta era tot.

– Fără comenzi? întrebă Harlan.

– Comandă de la distanță.

Twissell își trecu mâna peste netezimea peretelui.

– Pereți dubli. Volumul dintre ei cuprinde în întregime un Câmp Temporal autonom. Acest instrument este o navă care nu e limitată la tunelurile obișnuite, ci poate trece dincolo de punctul terminus, în jos-timp, al Eternității. Proiectul și construcția au fost posibile datorită unor indicii valoroase din memoriul Mallansohn. Vino cu mine.

Cabina de comandă era o parte a

încăperii separată de rest. Harlan păși înăuntru și privi mohorât la imensele bare colectoare.

Se auzi vocea lui Twissell.

– Mă auzi, băiete?

Harlan tresări și privi împrejur. Nu-și dăduse seama că Twissell nu-l urmase înăuntru. Păși, automat, către fereastră și Twissell îi făcu cu mâna. Îi răspunse:

– Vă aud. Vreți să vin afară?

– Nicidecum. Ești închis înăuntru.

Harlan sări la ușă și simți în stomac un șir de noduri reci, umede. Twissell avea dreptate! Dar ce se întâmpla, pe sfântul Timp?

Vocea lui Twissell se auzi din nou.

– O să răsufli ușurat când o să afli, băiete, că responsabilitățile tale au luat sfârșit. Îți făceai griji din pricina asta. Puneai tot felul de întrebări. Și cred că știu ce voiai să spui. Asta nu trebuie să fie responsabilitatea ta. Este numai a mea. Din nefericire, tu trebuie să fii în cabina de comandă, deoarece scrie că tu erai acolo și manevrai comenzile. Scrie în memoriul lui Mallansohn. Cooper te va vedea pe fereastră și asta va rezolva problema. Mai mult, o să te rog să faci contactul final, după instrucțiunile pe care ți le voi da. Dacă simți că și asta este o responsabilitate prea mare, poți să te liniștești. Un alt contact, paralel cu al tău, se află în grija altcuiva. Dacă, pentru orice motiv, nu poți face contactul, o va face el. Mai mult, voi tăia calea radio din cabina de comandă. Vei

putea să ne auzi, dar nu și să ne vorbești. Nu trebuie, deci, să te temi că vreo exclamație involuntară de-a ta va întrerupe cercul.

Harlan privea neputincios pe geam. Twissell continuă:

– Cooper va fi aici în câteva momente și călătoria lui către Era Primitivă va începe peste două fizio-ore. După aceea, băiete, proiectul va lua sfârșit și tu și cu mine vom fi liberi.

Harlan se prăbușea, sugrumat, în vârtejul unui coșmar diabolic. Îl trăsese Twissell pe sfoară? Tot ce făcuse avusese ca scop doar să-l aducă pe neștiute într-o cabină de comandă încuiată? Știind acum că este conștient de propria importanță, improvizase, cu o inteligență drăcească, ținându-l prins în conversație, amețindu-i emoția cu cuvinte, ducându-l ici, colo, până s-a făcut timpul să-l închidă?

Și capitularea aceea, rapidă și ușoară, în privința lui Noÿs. Nu va păți nimic, spusese Twissell. Totul va fi bine.

Cum de-a putut să creadă! Dacă n-aveau de gând să-i facă vreun rău, să o atingă, de ce bariera temporală peste tunel la Secolul 100.000 ? Numai asta și ar fi trebuit să-l dea pe Twissell de gol cu totul.

Dar pentru că el (imbecilul!) a voit să creadă, s-a lăsat dus de nas orbește în aceste ultime fizio-ore, s-a lăsat închis într-o cabină unde nici nu era nevoie de el, nici măcar ca să facă un contact final.

Dintr-o singură lovitură, fusese jefuit de

toată importanța. Atu-urile din mâna lui deveniseră simple cărți de joc și Noÿs îi fusese luată pentru totdeauna. Nu-l interesa ce pedeapsă avea să urmeze. Noÿs îi fusese luată pentru totdeauna.

Nu-i trecuse nicio clipă prin cap că proiectul era atât de aproape de sfârșit. De fapt, *asta* făcuse înfrângerea posibilă.

Vocea lui Twissell se auzi slab.

– Întrerupem, băiete.

Harlan era singur, neputincios, inutil…

13. Dincolo de punctul terminus

Brinsley Cooper își făcu apariția. Emoția îi îmbujorase fața îngustă, făcându-l să pară mai tânăr, în ciuda stufoasei mustăți Mallansohn care-i încadra buza superioară.

(Harlan îl putea vedea prin geam și-l auzea clar prin stația de radio. Gândi, cu amărăciune: „O mustață Mallansohn. Desigur!")

Cooper se îndreptă către Twissell.

– Nu m-au lăsat să intru până acum.

– Foarte bine. Aveau și ei instrucțiunile lor.

– S-a făcut timpul? Plec?

– Aproape.

– Și mă întorc? Voi mai vedea Eternitatea?

În ciuda prestanței pe care Cooper o impusese întregii sale ținute, în vocea sa se putea desluși o nuanță de neliniște.

(În cabina de comandă, Harlan își propti pumnii strânși de sticla armată a ferestrei, dorindu-și în zadar să o sfărâme cumva, să strige: „Opriți! Acceptați condițiile mele sau voi…" Dar la ce bun?)

Cooper își roti privirile prin cameră, aparent neobservând că Twissell evitase să-i răspundă la întrebare. Ochii îi căzură pe Harlan, la geamul cabinei de comandă. Emoționat, îi făcu cu mâna.

– Tehnician Harlan! Vino afară! Vreau să-ți strâng mâna înainte de plecare!

Twissell interveni.

– Nu acum, băiete, nu acum. Reglează comenzile.

– Da? Mi se pare că nu arată prea bine.

– I-am dezvăluit adevărata natură a proiectului. Mă tem că asta poate face pe oricine nervos.

– Sfinte Timp, așa e! Eu știu de câteva săptămâni și tot nu m-am obișnuit cu ideea.

Râsul lui căpătase o notă isterică.

– Tot nu mi-a intrat în capul ăsta tare ideea că eu joc rolul cel mai important. Sunt… sunt puțin speriat.

– Nu-ți fac o vină din asta.

– Știți, de fapt, mai mult… stomacul. E partea mea cea mai puțin fericită.

– E normal și o să-ți treacă. Între timp… momentul plecării tale a fost fixat pe Intertemporala Standard și încă mai trebuie să-ți dau o grămadă de date orientative. De exemplu, nu ai văzut încă nava cu care vei merge.

În cele două ore care urmară, Harlan, chiar dacă-i vedea, chiar dacă nu, de auzit auzea tot. Twissell îl dăscălea pe Cooper în felul lui bombastic, și Harlan știa pe ce temă. Cooper trebuia informat despre exact acele lucruri pe care urma să le menționeze în memoriul Mallansohn.

(Cerc întregit. Cerc complet. Și niciun fel în care Harlan să-l poată sfărâma cu o ultimă lovitură, cu care, ca Samson, să dărâme templul. Cercul s-a împlinit. Cercul

s-a închis.)

– Navele obișnuite, îl auzi pe Twissell perorând, sunt și împinse, și trase, dacă putem vorbi așa în cazul forțelor Intertemporale. Într-o călătorie de la secolul X la Secolul Y, prin Eternitate, există un punct inițial încărcat cu energie și un punct final similar. Aici avem o navă cu un punct inițial încărcat, dar cu un punct destinație neîncărcat. Nu poate fi decât împinsă, nu și trasă. Din această cauză, necesită energii la un nivel… cu ordine întregi de magnitudine mai înalte decât în cazul navelor obișnuite. Stații speciale de transfer de energie au trebuit să fie instalate de-a lungul tunelelor ca să asigure concentrații suficiente de energie de la Nova Sol. Această navă specială, cu comenzile și sistemul ei de alimentare, are o structură deosebită. Timp de fizio-decenii, Realitățile au fost trecute prin sită în căutare de aliaje și tehnologii speciale. Realitatea-cheie a fost a 13-a din secolul 222. Ea a dat Presorul Temporal, fără de care această navă nu ar fi putut fi construită. Realitatea 13 din 222.

O pronunță cu o claritate elaborată.

(Harlan își spuse: „Ține minte, Cooper! Ține minte Realitatea 13 din 222 ca s-o pomenești în memoriul Mallansohn, ca Eternii să știe unde să caute, ca să știe ce să-ți spună ca să scrii… Cercul se închide peste sine însuși.”)

Twissell continua:

– Nava nu a fost testată dincolo de

punctul terminus în jos-timp, desigur, dar a făcut numeroase călătorii în Eternitate. Suntem siguri că n-o să existe efecte negative.

– Nu-i așa? întrebă Cooper. Adică o să ajung acolo, altfel Mallansohn nu ar fi reușit să construiască câmpul și doar a *reușit!*

– Exact. Vei ajunge într-un loc adăpostit și izolat, dintr-o regiune slab populată din sud-vestul Statelor Unite ale Amellikii.

– Americii, îl corectă Cooper.

– Americii, atunci. Secolul va fi al 24-lea. Sau, la sutime, al 23,17-lea. Cred că îl putem numi chiar anul 2317, dacă vrem. Nava, așa cum ai văzut, este mare, mult mai mare decât e nevoie pentru tine. Chiar acum se pun în ea alimentele, apa, mijloacele de adăpostire și apărare. Tu vei avea instrucțiuni amănunțite care nu vor însemna nimic pentru altcineva în afară de tine. Trebuie să-ți spun că prima ta sarcină ar fi să te asiguri că nu te descoperă vreun locuitor indigen până când ești gata să le faci față. Vei avea săpătoare-de-forță cu care vei putea să-ți faci o ascunzătoare în munte. Va trebui să scoți repede totul din navă. Vor fi toate astfel așezate încât să-ți fie cât mai ușor.

(Harlan gândi: „Repetă-i! Repetă-i! Toate i-au mai fost spuse o dată, dar repetă-i ca să-i intre bine în cap, în memorie. Cerc complet…")

Twissell spunea:

– Va trebui să descarci în 15 minute.

După asta, nava se întoarce automat la punctul de plecare, cu toate instrumentele prea avansate pentru acel Secol. O să primești o listă cu acestea. După plecarea navei, ești pe picioarele tale.

– Chiar trebuie să se întoarcă atât de repede?

– O întoarcere la timp mărește șansele de reușită.

(Harlan rosti în gând: „Nava *trebuie* să se întoarcă în 15 minute pentru că *s-a întors* în 15 minute. Cercul…") Twissell îi dădea grăbit înainte.

– Nu putem risca să falsificăm moneda sau bancnota lor negociabilă. Vei avea la tine aur sub formă de pepite mici. Vei explica cum ai ajuns în posesia lor după instrucțiunile pe care le-ai primit. Vei avea haine indigene sau cel puțin care să treacă drept indigene.

– Bun.

– Acum, ține minte. Să acționezi încet. Așteaptă câteva săptămâni, dacă e nevoie. Intră în spiritul epocii. Instructajele Tehnicianului Harlan sunt o bază bună, dar nu ajung. Vei avea un aparat de radio, făcut pe principiile Secolului, care te va ajuta să te pui la curent cu evenimentele și, mai important, să deprinzi pronunția și accentul corect al limbii. Învață-le cât mai bine. Sunt sigur că Harlan vorbește o engleză excelentă, dar nimic nu poate înlocui pronunția nativă.

– Și dacă nu nimeresc la locul stabilit? Adică nu în 23,17?

– Asta trebuie să verifici foarte atent. Dar vei nimeri, vei nimeri.

(Harlan gândi: „Va nimeri pentru că a nimerit. Cerc…") Cooper făcea, probabil, o figură cam sceptică, pentru că Twissell adăugă:

– Precizia focalizării a fost îndelung verificată. Aveam intenția să-ți explic metodele noastre și acum e momentul potrivit. În primul rând, o să-l ajute pe Harlan să înțeleagă comenzile.

(Deodată, Hartan se întoarse de la geam și-și fixă privirea pe comenzi. Un colț al cortinei disperării începu să se ridice. „Ce-ar fi dacă…")

Twissell încă îl mai dăscălea pe Cooper cu un ton hiperdidactic și, cu un colț al minții, Harlan încă mai era atent.

– Sigur că o problemă serioasă a fost să determinăm cât de mult pătrunde în Primitiv un obiect după aplicarea unui impuls de energie dat. Cea mai directă metodă ar fi fost să trimitem pe cineva în jos-timp cu această navă, folosind niveluri de impulsuri gradate cu grijă. Asta ar fi însemnat totuși, pentru fiecare caz, o anumită perioadă de timp în care omul determină Secolul până la ultima sutime prin observații astronomice sau obținând informațiile prin radio. Asta se face încet și este și periculos, pentru că ar fi foarte ușor descoperit de locuitorii nativi, ceea ce ar avea probabil urmări catastrofale pentru proiectul nostru. Dar noi am făcut altceva.

Am trimis înapoi în timp o masă cunoscută de izotop radioactiv, niobiu-94, care se dezintegrează, prin emisie de particule beta, în izotopul stabil molibden-94. Procesul are o perioadă de înjumătățire de 500 de Secole. Intensitatea originală a radiației este cunoscută. Ea scade cu timpul, după relația simplă din cinetica de prim ordin, și, desigur, poate fi măsurată foarte exact.

Când nava ajunge la destinație, în timpurile Primitive, fiola care conține izotopul este descărcată pe coasta unui munte, după care nava se întoarce în Eternitate. În momentul din fizio-timp în care fiola este descărcată, ea apare simultan în toate Timpurile viitoare, din ce în ce mai vechi. La locul descărcării, în Secolul 575 (Timp, nu Eternitate), un Tehnician o detectează, după radiație, și o recuperează. Se măsoară intensitatea radiației, perioada cât a stat pe munte este cunoscută, Secolul în care a ajuns nava este și el cunoscut, până la două zecimale. Zeci de fiole sunt pe urmă trimise înapoi la niveluri diferite de impulsuri și se trasează o curbă de calibrare. Curba înseamnă o verificare a fiolelor trimise nu în Primitiv, ci în primele Secole ale Eternității, unde se pot face observații directe. Bineînțeles că am avut și eșecuri. Primele câteva fiole s-au pierdut până când am învățat să ținem cont și de nu prea importantele modificări geologice dintre Primitivul târziu și Secolul 575. Apoi trei dintre fiole nu au

mai apărut în 575. Probabil că s-a întâmplat ceva cu mecanismul de descărcare și au fost îngropate în munte prea adânc pentru a mai fi găsite. Am oprit experimentele atunci când nivelul de radiație a crescut atât că ne-am temut că vreun locuitor al Primitivului le-ar putea detecta și s-ar întreba ce caută în zona aia un produs radioactiv artificial. Dar pentru scopurile noastre a fost destul și atât și suntem siguri că putem trimite un om în orice sutime a oricărui Secol Primitiv dorim. Înțelegi toate astea, Cooper, nu-i așa?

– Perfect, Calculator Twissell. Am văzut o curbă de calibrare fără să-i înțeleg, atunci, scopul. Dar acum totul e clar.

Dar Harlan era acum extrem de atent. Privea la arcul lucitor gradat pe care era marcată scara Timpului. Era făcută din porțelan pe metal și liniuțele subțiri îl împărțeau în Secole, Decisecole și Centisecole. Metalul argintiu strălucea ușor în liniile săpate în porțelan, făcându-le vizibile. Cifrele erau foarte fin înscrise și, aplecându-se deasupra lor, Harlan putu vedea Secolele gravate, de la 17 la 27. Acul indicator, ca un fir de praf, era fixat la 23,17.

Mai văzuse temporometre similare, și, cu o mișcare aproape automată, împinse maneta care controla presiunea, dar, care însă… nu se clinti. Acul rămânea la locul lui.

Aproape că sări în sus când vocea lui

Twissell i se adresă deodată:

– Tehnician Harlan?

Strigă:

– Da, Calculator, apoi își aminti că nu putea fi auzit.

Păși la geam și făcu un semn din cap.

Twissell spuse, ca și cum ar fi vorbit gândurilor lui Harlan:

– Temporometrul este fixat pentru 23,17. N-are nevoie de ajustări. Singura ta sarcină este să alimentezi cu energie la momentul potrivit în fizio-timp. Ai un cronometru în dreapta. Dă din cap dacă îl vezi.

Harlan se conformă.

– Mergi cu el până la zero. La secunda minus 15 aliniezi punctele de contact. E simplu. Vezi cum?

Harlan încuviință din nou.

Twissell continuă:

– Sincronizarea nu este vitală. O poți face la minus 15,13 sau chiar 5 secunde, dar, te rog, fă un efort să rămâi de partea asta a lui minus 10, pentru mai multă siguranță. Odată ce-ai făcut contactul, un angrenaj de forțe sincronizat va face restul și se va asigura că impulsul final de energie va surveni exact la momentul zero. Înțeles?

Harlan dădu iar din cap. Înțelegea mai mult decât îi spunea Twissell. Dacă el nu alinia punctele până la minus 10, operația se va face din exterior. Gândul lui sumbru fu: „Nu va fi nevoie de ajutor din afară.”

Twissell se auzi din nou:

– Ne-au mai rămas 30 de fizio-minute. Cooper și cu mine mergem să verificăm proviziile.

Ieșiră. Ușa se închise în spatele lor și Harlan rămase singur cu manetele de comandă, cu timpul (care începuse să se scurgă lent către punctul zero) și cu o hotărâre nestrămutată în privința a ceea ce avea de făcut.

Părăsi fereastra. Vârî mâna în buzunar și scoase pe jumătate biciul neuronic pe care-l mai avea încă la el. Prin toate câte se întâmplaseră, își păstrase arma. Mâna îi tremura ușor.

Își aduse aminte de un gând al său: o ultimă lovitură cu care, ca Samson, să dărâme templul.

Un ungher al minții sale întreba, bolnav: „Câți Eterni au auzit vreodată de Samson? Și câți știu cum a murit?"

Nu mai erau decât 25 de minute. Nu era sigur cât o să-i ia operația. Nu era nici măcar sigur că o să-i reușească.

Dar avea de ales? Degetele lui transpirate aproape că scăpară arma până reuși să-i deșurubeze capătul.

Se mișca repede, complet absorbit. Din toate aspectele pe care și le imaginase, posibilitatea propriei sale treceri în neființă îi stăruia cel mai puțin în minte și nu-l interesa deloc.

La minus un minut, Harlan se afla la comandă.

Gândi, detașat: „Ultimul minut de

viață?”

Din toată încăperea nu vedea decât mișcarea liniei roșii care înregistra scurgerea secundelor.

Minus 30 de secunde.

Gândi: „N-o să doară. Nu e asta moartea.”

Încercă să se gândească numai la Noÿs.

Minus 15 secunde.

Noÿs!

Mâna stângă se apropie de contact. Fără grabă!

Minus 12 secunde.

Contact!

Angrenajul de forțe își prelua sarcina. Impulsul va surveni la momentul zero. Și asta-i lăsa lui Harlan o ultimă mișcare. Lovitura lui Samson!

Mâna dreaptă porni. Nici nu se uită la ea.

Minus 5 secunde.

Noÿs!

Mâna dreaptă de miș–ZERO–că din nou, spasmodic. Nu o privi. Asta era deci neființa?

Nu încă. Neființa încă nu.

Privi pe geam. Nu se clinti. Timpul trecea, dar el nici nu-și dădea seama.

Camera era goală. Acolo unde fusese uriașa navă, locul era gol. Blocurile de metal care-i serviseră drept bază zăceau și ele goale, nemaiavând de susținut decât imensa lor putere.

Twissell, ciudat de mic, pipernicit în camera care devenise o peșteră a așteptării, era singurul element mișcător, cum se

agita de colo-colo.

Privirile lui Harlan îl urmăriră pentru o clipă, apoi îl uitară. Apoi, fără vreun zgomot sau vreo mișcare perceptibilă, nava apăru din nou pe locul de unde plecase. Trecerea sa prin granița infimă dintre timpul trecut și timpul prezent nu tulburase nici măcar o moleculă de aer.

Nava îl ascundea pe Twissell de privirile lui Harlan, dar, dându-i ocol, apăru din nou în raza lui vizuală. Alerga.

Cu o singură mișcare a mâinii activă mecanismul care deschidea ușa cabinei de comandă. Năvăli înăuntru, țipând cu un entuziasm aproape liric:

– S-a făcut. S-a făcut. Am închis cercul.

Pentru altceva nici nu mai avea suflu.

Harlan nu-i răspunse nimic.

Twissell se uita pe fereastră, cu mâinile lipite de geam. Harlan observă petele cu care le acoperise vârsta și tremurul lor slab. Era ca și cum mintea lui nu mai era în stare să discearnă importantul de irelevant, ci selecționa material observațional pur și simplu la întâmplare.

Se întrebă, obosit: „Ce contează? Mai există ceva care să aibă vreo importanță?”

Twissell spunea (Harlan îl auzea ca de la distanță):

– Acum pot să-ți spun că am fost mai neliniștit decât aș îndrăzni să mărturisesc. Sennor tot spunea că întreg proiectul este imposibil. Îi tot dădea înainte că trebuie să intervină ceva care să-l oprească. Ce s-a întâmplat?

Se întoarse la geamătul ciudat al lui Harlan.

Harlan scutură din cap, reușind să-i răspundă un „Nimic” sugrumat.

Twissell o lăsă baltă și se întoarse cu spatele. Nu se știa dacă vorbea cu Harlan sau doar pentru sine. Era ca și cum ani întregi de neliniște se eliberau acum în cuvinte.

– Sennor era scepticul. Îi tot explicam, încercam să-l lămurim, aduceam argumente. Dădeam exemple matematice, prezentam rezultatele generației de cercetători care ne-au precedat în fizio-timpul Eternității. El le dădea deoparte și-și prezenta ipoteza aducând în discuție paradoxul om-care-se-întâlnește-cu-sine. L-ai auzit vorbind despre asta. E subiectul lui favorit. Noi ne cunoaștem viitorul, spunea Sennor. Eu, Twissell, știam de pildă că voi trăi, cu toate că voi fi foarte bătrân, până când Cooper va ajunge dincolo de punctul terminus. Mai știam și alte amănunte din viitorul meu, lucrurile pe care le voi face. Imposibil, spunea el. Realitatea trebuie să se schimbe ca să corecteze datele știute, chiar dacă asta presupune ca cercul să nu se mai închidă niciodată și Eternitatea să nu mai fie construită.

De ce zicea așa, habar n-am. Probabil chiar o credea, sau poate că o lua ca pe un joc intelectual, poate era doar dorința de a-i șoca pe ceilalți cu un punct de vedere nepopular. În orice caz, proiectului i s-a dat

curs și am început să rezolvăm etapele memoriului. De exemplu, l-am localizat pe Cooper, în Secolul și Realitatea indicată în memoriu. Ipoteza lui Sennor a căzut chiar și numai pentru atât, dar asta nu l-a deranjat. Între timp, găsise altceva care să-l intereseze. Și totuși… și totuși…

Râse încetișor, mai mult stânjenit, lăsând țigara să-i ardă pe neobservate până aproape de degete.

– … știi, n-am fost niciodată cu totul în apele mele. Ceva *putea* să intervină. Realitatea în care a fost Eternitatea instituită *se putea* schimba într-un fel pentru a evita ceea ce Sennor numea un paradox. Ar fi trebuit să se transforme într-o altă Realitate, în care Eternitatea n-ar exista. Uneori, în întunericul orelor de somn, când nu puteam să dorm, aproape că reușeam să mă conving că într-adevăr așa va fi, și acum totul s-a terminat și-mi vine să râd de mine însumi ca de un nebun senil.

Harlan spuse, cu voce coborâtă:

– Calculatorul Sennor a avut dreptate.

Twissell se răsuci spre el.

– Ce?

– Proiectul a eșuat.

Mintea lui Harlan ieșea din negură (de ce și către ce alte tărâmuri, Harlan nu-și dădea seama).

– Cercul nu s-a închis.

– Ce tot spui acolo?

Mâinile bătrâne ale lui Twissell căzură pe umerii lui Harlan cu o forță

surprinzătoare.

– Ești bolnav, băiete. Încordarea.

– Nu bolnav. Mi-e scârbă de tot. De tine. De mine. Nu bolnav. Temporometrul. Uită-te singur.

– Temporometrul?

Acul indicator se afla la Secolul 27, coborând inert în extrema dreaptă.

– Ce s-a întâmplat?

Bucuria îi dispăruse de pe față. Oroarea îi lua locul.

Harlan deveni practic.

– Am topit mecanismul de închidere, am eliberat comanda impulsului.

– Cum ai…

– Am avut un bici neuronic, l-am deschis și am folosit energia din microbaterie într-o singură flacără, ca o torță. Asta-i tot ce a mai rămas din el.

Dădu cu piciorul într-o grămadă mică de rămășițe de metal dintr-un colț.

Twissell încă nu realiza.

– În 27? Vrei să spui că Cooper este în 27…

– Nu știu unde este, răspunse Harlan, sec. Am pus maneta pe jos-timp, mai jos decât Secolul 24. Nu știu unde. Nu m-am uitat. Pe urmă am împins-o la loc. Tot fără să mă uit.

Twissell îl privea. Avea fața palidă, de o culoare gălbuie nesănătoasă, iar buza de jos îi tremura.

– Nu știu unde se află acum, spuse Harlan. Este pierdut în Primitiv. Cercul s-a sfărâmat. Când am făcut-o, am crezut că

totul se va sfârși. La momentul zero. Ce prostie! Mai aveam de așteptat. Va veni un moment în fizio-timp când Cooper își va da seama că este în alt Secol, când va face ceva care să contrazică memoriul, când o să…

Se întrerupse, apoi izbucni într-un râs forțat, aspru.

– Și care-i diferența? Nu e decât o amânare până când Cooper va da lovitura finală. N-avem cum să-l oprim. Minute, ore, zile. Care-i diferența? Când răstimpul s-a împlinit, nu va mai exista Eternitate. Mă auzi? Va fi sfârșitul Eternității.

14. O crimă anterioară

– De ce? De ce?

Twissell privea neajutorat când la manetă, când la Tehnician, privirile lui vădind aceeași frustrare deconcertată ca și vocea.

Harlan înălță capul. Avea un singur cuvânt de spus.

– Noÿs!

– Femeia pe care ai adus-o în Eternitate?

Harlan îi întoarse zâmbetul, amar, fără a spune un cuvânt.

– Dar ce-are ea a face cu toate astea? Sfinte Timp, băiete, nu înțeleg.

– Dar ce e de înțeles?

Vocea lui Harlan ardea de durere.

– De ce să pretinzi că nu știi? Am avut o femeie. Eram amândoi fericiți. Nu făcea niciun rău nimănui. Ea nu exista în noua Realitate. Așa că ce importanță avea pentru oricine altcineva?

Twissell încerca în zadar să-l întrerupă.

Harlan începuse să strige.

– Dar există și legi în Eternitate, nu-i așa? Le cunosc pe toate. Legăturile au nevoie de permisiune. Au nevoie de calcule. Au nevoie de statut. Lucruri complicate, legăturile astea. Ce-i pregăteați lui Noÿs, la sfârșitul proiectului? Un loc într-o rachetă care se prăbușește? Sau unul mai confortabil, ca amantă comună a venerabililor Calculatori? *Acum,* cel puțin,

n-o să vă mai faceți planuri.

Se opri, copleșit de disperare, și Twissell se îndreptă repede către Comunicator, care își recăpătase funcția de transmisie.

Calculatorul strigă în receptor până primi răspuns.

Atunci spuse:

– Aici Twissell. Nimeni nu are voie să intre aici. Nimeni. Nimeni. Ați înțeles?… Atunci aveți grijă. E valabil și pentru membrii Consiliului Atottemporal. Mai ales pentru ei.

Se întoarse din nou către Harlan, spunându-i, cu gândurile în altă parte:

– O să asculte pentru că sunt bătrân și membru senior al Consiliului și pentru că toți cred că sunt excentric și țicnit. Cedează în fața mea pentru că sunt excentric și țicnit.

Timp de o clipă căzu într-o tăcere meditativă.

– Crezi că sunt țicnit? întrebă apoi și fața i se întoarse repede în sus, către cea a lui Harlan, cu mișcarea unei maimuțe zbârcite.

Harlan gândi: „Sfinte Timp, omul e nebun. L-a înnebunit șocul.”

Făcu un pas înapoi, automat, împins de groaza de a fi închis acolo cu un nebun. Apoi se liniști. Omul, fie el și nebun, era plăpând, și chiar și nebunia va dispărea curând.

Curând? De ce nu imediat? Ce tărăgăna sfârșitul Eternității?

Twissell rosti (nu avea în mână nicio

țigară, degetele sale nu căutară să apuce una) cu o voce liniștită, insinuantă.

– Nu mi-ai răspuns. *Crezi* că sunt țicnit? Presupun că da. Prea țicnit ca să-mi mai vorbești. Dacă te-ai fi gândit la mine ca la un prieten și nu ca la un bătrân cu toane, capricios și imprevizibil, mi-ai fi vorbit deschis despre îndoielile tale. Nu ai fi făcut ce-ai făcut.

Harlan se încruntă. Omul credea că *el, Harlan,* este nebun. Asta era!

Rosti furios:

– Am făcut exact ce trebuia. Și sunt în toate mințile.

– Doar ți-am spus că fata nu e în pericol.

– Am fost un prost să cred asta, chiar și pentru o clipă. Am fost un prost să cred că un Consiliu poate fi drept cu un Tehnician.

– Cine ți-a spus că știa cineva din Consiliu de asta?

– Finge știa și a trimis un raport Consiliului.

– De unde știi?

– Am aflat-o de la Finge, când i-am pus în față biciul neuronic. Latura practică a unei arme anulează diferența de statut.

– Aceeași armă care a făcut asta? întrebă Twissell și arătă către maneta cu masa sa de metal topit încovoiată peste fața cadranului.

– Da.

– Iată o armă care nu stă degeaba.

Apoi, brusc:

– Știi de ce Finge l-a înmânat Consiliului în loc să se ocupe singur de problemă?

– Pentru că mă urăște și voia să fie sigur că-mi voi pierde poziția. O voia pe Noÿs.

– Ești naiv. Dacă voia fata, ar fi putut să-și aranjeze legătura foarte ușor. Nu s-ar fi împiedicat el de un Tehnician. Omul mă urăște pe *mine,* băiete. (Twissell nu aprinse încă nicio țigară. Arăta ciudat fără niciuna și degetul pătat pe care și-l duse la piept când pronunță ultimul pronume arăta aproape indecent de gol.)

– Pe tine?

– Există un lucru, băiete, care se numește politica Consiliului. Nu orice Calculator este numit în Consiliu. Și Finge voia să fie. Finge este ambițios și o dorea cu îndârjire. Eu m-am opus pentru că l-am considerat instabil din punct de vedere emoțional. Sfinte Timp, niciodată nu mi-am dat seama câtă dreptate am avut… Uite, băiete. Știa că ești protejatul meu. M-a văzut cum te scot din funcția de Observator și te fac Tehnician superior. Te-a văzut lucrând numai pentru mine. Cum ar fi putut să mă atace mai bine și să-mi distrugă poziția? Dacă ar fi putut dovedi că Tehnicianul meu favorit este vinovat de o crimă groaznică împotriva Eternității, asta s-ar fi reflectat asupra mea. M-ar fi putut forța să demisionez din Consiliul Atottemporal și cine crezi că ar fi fost atunci succesorul logic?

Duse mâna la buze și cum nu se întâmplă nimic, privi absent, la spațiul gol dintre degete.

Harlan își spuse: „Nu e atât de calm pe

cât vrea să pară. Nu poate fi. Dar de ce spune toate inepțiile astea *acum?* Când se sfârșește Eternitatea?" Apoi, ca în agonie: „Dar de ce nu se sfârșește odată? Acum!"

Twissell reluă:

– Când te-am lăsat să te duci la Finge, acum, recent, m-am cam așteptat la o primejdie. Dar memoriul Mallansohn *spunea* că ai fost plecat în ultima lună și nu s-a ivit, de la sine, niciun alt motiv pentru care să te îndepărtez. Din fericire, Finge n-a reușit să-și valorifice cartea cea mare.

– În ce sens? întrebă Harlan, obosit.

Nu-l interesa cu adevărat, dar Twissell vorbea și vorbea și era mai ușor să asculte decât să închidă urechile.

– Finge și-a intitulat raportul „Cu privire la comportamentul contrar eticii profesionale al Tehnicianului Andrew Harlan". El era Eternul corect, știi, rece, imparțial, neafectat. Se baza pe Consiliu să se înfurie și să mă sfâșie. Din nefericire pentru el, nu-ți cunoștea adevărata importanță. Nu și-a dat seama că orice raport cu privire la tine îmi va fi trimis imediat mie, doar dacă importanța sa supremă nu e foarte evidentă.

– Și nu mi-ai spus nimic?

– Cum să-ți spun? Mi-era frică să fac ceva care să te tulbure tocmai acum, la finalul proiectului. Dar ți-am dat o grămadă de ocazii să vii și să-mi spui ce te frământă.

Ocazii? Gura lui Harlan se strâmbă a neîncredere, dar pe urmă își aminti de

figura obosită a lui Twissell pe Comunicator, întrebându-l dacă n-are nimic să-t spună. Asta fusese ieri. Doar ieri.

Harlan clătină din cap, dar își ascunse privirile.

Twissell rosti, încetișor:

– Mi-am dat imediat seama că te-a împins intenționat la fapta asta… nesăbuită.

Harlan ridică ochii.

– Știai asta?

– Te miră? Știam că Finge îmi voia capul. O știam de mult. Sunt un om bătrân, băiete. Cunosc toate astea. Dar există moduri în care Calculatorii suspecți pot fi verificați. Există niște metode protectoare aduse din Timp, care n-au fost așezate în muzee. Sunt câteva pe care le cunoaște numai Consiliul.

Harlan își aminti cu amărăciune de bariera de la Secolul 100.000.

– Din raport și din ce-am mai aflat și eu pe căile mele, era ușor de dedus ce s-a întâmplat și cum.

Harlan întrebă, deodată:

– Presupun că Finge te bănuia de spionaj?

– Poate că da. Nu m-ar surprinde.

Pe Harlan gândul îl duse la primele lui zile cu Finge, când Twissell de-abia începuse să arate un interes neobișnuit pentru tânărul Observator. Finge nu știuse nimic de proiectul Mallansohn și-l interesa amestecul lui Twissell. „L-ai întâlnit

vreodată pe Calculatorul Senior Twissell?" întrebase el odată și, gândindu-se bine, Harlan își aminti perfect tonul de neliniște acută din vocea lui. Încă de atunci Finge îl suspecta pe Harlan de a fi mâna dreaptă a lui Twissell. Dușmănia și ura lui începuseră încă de pe-atunci.

Twissell continua să vorbească:

– Așa că dacă ai fi venit la mine…

– La *tine?* strigă Harlan. Și Consiliul?

– Din tot Consiliul eu sunt singurul care știe.

– Nu le-ai spus nimic? încercă Harlan să pară ironic.

– Niciodată.

Harlan simți că are febră. Hainele îl sufocau. Coșmarul ăsta va continua la nesfârșit? Vorbărie prostească, fără sens. Dar de ce? De ce?

De ce nu se sfârșea Eternitatea? De ce nu-i înghițea odată pacea curată a non-Realității? Sfinte Timp, unde dăduse greș?

– Nu mă crezi? întrebă Twissell.

– De ce te-aș crede? Au venit să se uite la mine, nu-i așa? La dejunul acela? De ce ar fi făcut-o dacă nu știau de raport? Au venit să se holbeze la ciudatul fenomen care a încălcat legile Eternității, dar care mai era intangibil încă o zi. Încă o zi și proiectul era terminat. Au venit să-și desfete privirile cu promisiuni de viitor.

– Nici vorbă de asta, băiete. Au vrut să te vadă doar pentru că sunt umani. Și membrii Consiliului sunt oameni. Nu puteau fi de față la plecarea navei, pentru

că memoriul Mallansohn nu i-a plasat în scenă. Nu puteau nici să-l ia pe Cooper la întrebări, pentru că memoriul nu menționa nici asta. Și totuși voiau și ei ceva. Sfinte Timp, băiete, nu-ți dai seama că e firesc să vrea și ei să simtă cât de cât că participă? Tu erai cel mai accesibil, așa că te-au chemat și s-au uitat la tine.

– Nu te cred.

– Ăsta-i adevărul.

– Da? În timp ce mâncau, Sennor, membru al Consiliului, vorbea despre un om care se întâlnește cu sine. Evident, știa că am făcut incursiuni ilegale în 482 și că aproape că m-am întâlnit cu mine însumi. Ăsta era felul lui de a-și bate joc de mine, amuzându-se grozav pe socoteala mea.

– Sennor? Îți făceai griji din cauza lui Sennor? Tu știi ce figură jalnică este? Căminul lui temporal este Secolul 803, una dintre puținele culturi în care corpul omenesc este desfigurat dinadins pentru a împlini cerințele estetice ale vremii. Este lipsit definitiv de păr încă din adolescență. Știi ce înseamnă asta pentru personalitatea unui bărbat? O desfigurare îi izolează pe oameni de strămoșii și descendenții lor. Bărbații din 803 nu fac prea mulți bani ca Eterni. Sunt prea diferiți de noi ceilalți. Foarte puțini sunt aleși. Sennor este singurul din Secolul lui care a făcut vreodată parte din Consiliu. Nu-ți dai seama cât îl afectează treaba asta? Sigur că știi ce înseamnă nesiguranța. Te-ai gândit vreodată că un membru al Consiliului se

poate simți nesigur? Sennor trebuie să ia parte la discuții despre eradicarea Realității lui pentru exact aceeași caracteristică ce-l face pe el să bată la ochi. Eradicarea ei îl va face unul din foarte puținii din generația lui cu o astfel de mutilare. Și asta se va întâmpla, într-o bună zi. Și-a găsit un refugiu în filosofie. Supracompensează preluând conducerea în discuții, vânturând în mod intenționat puncte de vedere nepopulare sau neacceptate. Paradoxul lui cu omul-care-se-întâlnește-cu-sine este unul dintre cazuri. Ți-am spus că tot prezicea un dezastru pentru proiect, și pe noi, membrii Consiliului, voia el să ne șicaneze, nu pe tine. N-avea nimic de-a face cu tine. Nimic!

Twissell se înfierbântase. În îndelunga emoție a vorbelor sale, părea să fi uitat unde se află și criza cu care erau confruntați, pentru că redevenise spiridușul bătrân, cu gesturi iuți, mișcări neașteptate, pe care Harlan îl știa atât de bine. Scoase chiar o țigară din buzunarul de pe mânecă și era gata s-o aprindă.

Dar se opri, se întoarse pe călcâie și-l privi pe Harlan din nou, căutând, prin propriile sale cuvinte, să găsească ce spusese acesta ultima oară, ca și cum, până în acel moment, nu-l auzise bine.

– Cum adică… aproape că te-ai întâlnit cu tine însuți?

Harlan îi povesti pe scurt și-l întrebă:

– N-ai știut asta?

– Nu.

Urmară câteva minute de tăcere, la fel de binevenite pentru Harlan ca un val de apă rece pe fruntea lui înfierbântată.

– Asta era? Și ce dacă te-ai întâlnit cu tine însuți?

– Nu m-am întâlnit.

Twissell păru să nu-l audă.

– Întotdeauna este loc și pentru variații întâmplătoare. Într-un număr infinit de Realități, nu poate fi vorba de acel ceva numit determinism. Să presupunem că în Realitatea Mallansohn, în completarea anterioară a ciclului…

– Cercul se rotește la nesfârșit? întrebă Harlan cu bruma de uimire pe care o mai putea găsi în el.

– Credeai că numai de două ori? Credeai că doi este un număr magic? În fizio-timpul finit se fac un număr infinit de rotații, așa cum treci cu un creion pe o circumferință de un număr infinit de ori și totuși cuprinzi o suprafață finită. În ciclurile anterioare nu te-ai întâlnit cu tine. De data asta, nesiguranța statistică a lucrurilor a făcut ca acest lucru să fie posibil. Realitatea trebuia să se schimbe ca întâlnirea să nu aibă loc, iar în noua Realitate nu l-ai trimis pe Cooper în Secolul 24, ci…

– Ce tot vorbești acolo? Ce urmărești? S-a terminat. Totul. Acum lasă-mă singur! Lasă-mă singur!

– Vreau să știi că ce-ai făcut ai făcut greșit. Vreau să-ți dai seama că ai făcut ce nu trebuia.

– Nu-i așa. Și chiar dacă ar fi, *s-a terminat.*

– *Dar nu* s-a terminat nimic. Mai ai încă un pic răbdare să mă asculți.

Twissell avea aerul de a-l duce cu zăhărelul, aproape tânguindu-se, cu o blândețe agonizantă.

– O să o ai pe fata ta. Ți-am promis. Ți-o mai promit o dată. Nu va păți nimic. Nici tu. Îți promit. Ți-o garantez personal.

Harlan îl privea cu ochii mari.

– Dar e prea târziu, la ce-ar mai folosi?

– *Nu* este prea târziu. Ce-ai făcut *nu* este ireparabil. Cu ajutorul tău, mai putem încă reuși. Trebuie să mă ajuți. Trebuie să-ți dai seama că ai greșit. Încerc să-ți explic. Trebuie să vrei să repari ce-ai făcut.

Harlan își trecu limba peste buzele uscate și-și spuse: „E nebun. Mintea lui nu poate să accepte adevărul… sau, știe într-adevăr Consiliul mai bine?”

Știe? Știe? Puteau răsturna verdictul Schimbărilor?

Puteau să oprească Timpul sau să-l dea înapoi?

Rosti:

– M-ai închis în cabina de comandă și credeai c-o să mă ții acolo, neputincios, până se sfârșește totul.

– Ai zis că ți-e teamă să nu se întâmple ceva care să te împiedice să-ți îndeplinești rolul.

– Asta voia să fie o amenințare.

– Eu am luat-o *ad literam.* Iartă-mă! Am nevoie de ajutorul tău.

Deci, asta era. Era nevoie de ajutorul lui. Era nebun? Sau era el, Harlan, nebun? Avea nebunia vreun înțeles? sau orice altceva, de fapt.

Consiliul avea nevoie de ajutorul lui. Pentru asta, îi vor promite orice. Noÿs. Statutul de Calculator. Ce nu i-ar promite! Și după ce îi va ajuta, ce va obține din toate astea? Nu se va lăsa păcălit și a doua oară.

– Nu.

– O vei avea pe Noÿs.

– Adică Consiliul va voi să încalce legile Eternității când pericolul va fi înlăturat? Nu cred.

Dar cum putea fi înlăturat pericolul? întreba o fărâmă sănătoasă a minții lui. Ce tot vorbeau aici?

– Consiliul nu va afla niciodată.

– Atunci *tu* ai fi gata să încalci legile? Doar ești Eternul ideal. Odată pericolul trecut, te vei pleca în fața legii. Nici n-ai putea altfel.

Pete roșii acopereau obrajii lui Twissell, colorându-i pomeții. Șiretenia și stăpânirea de sine îi dispăruseră de pe față. Nu mai rămăsese decât o durere stranie.

– Îmi voi ține cuvântul și voi călca legea, pentru un motiv pe care nu ți-l poți închipui. Nu știu cât ne-a mai rămas până dispare Eternitatea. Poate ore, poate luni. Dar am pierdut atâta timp cu speranța c-o să te conving, încât pot să mai pierd puțin. Mă asculți? Te rog!

Harlan ezită. Apoi, având convingerea inutilității tuturor lucrurilor, ca și din

orice alt motiv posibil, spuse obosit:

– Continuă!

– Mi-a ajuns la urechi, începu Twissell, că m-am născut bătrân, că atunci când mi-au ieșit dinții mușcam dintr-un Computaplex, că-mi țin minicalculatorul într-un buzunar special de la pijama când dorm, că am un creier făcut din mici relee de forță cuplate în paralel și că fiecare globulă din sângele meu este o diagramă spațio-temporală microscopică înotând în unsoare de computer. Toate aceste bazaconii le-am auzit pe parcurs și cred că ar trebui să fiu, într-un fel, mândru. Poate că am început să le cred și eu puțin. Asta e o prostie din partea unui om bătrân, dar face viața ceva mai ușoară. Te miră? Că trebuie să găsesc o cale de a-mi face viața mai ușoară? Eu, Calculatorul Senior Twissell, membru senior al Consiliului Atottemporal? Poate de asta și fumez. Te-ai gândit vreodată la asta? Trebuie să am un motiv, nu? Eternitatea este o societate nefumătoare prin excelență, și cea mai mare parte a Timpului la fel. M-am gândit adeseori la asta. Uneori cred că este din revoltă împotriva Eternității. Ceva care să înlocuiască marea revoltă care a eșuat… Nu, nu-i nimic. O lacrimă sau două n-o să mă topească și nu mă prefac, crede-mă. Numai că nu m-am mai gândit la toate astea de mult. Nu e deloc plăcut. A fost vorba de o femeie, desigur, ca și în cazul tău. Nu este o coincidență. E aproape

inevitabil, dacă stai să te gândești. Un Etern, care trebuie să-și vândă satisfacțiile normale ale vieții de familie pe o mână de perforații în hârtie, este gata copt pentru viciu. Ăsta-i unul dintre motivele pentru care Eternitatea trebuie să-și ia precauțiunile pe care le ia. Și, aparent, tot pentru asta sunt Eternii atât de ingenioși în ocolirea acestor precauțiuni din când în când. Mi-aduc aminte de femeia mea. E o prostie, poate. Nu-mi pot aminti nimic altceva despre fizio-timpul acela. Foștii mei colegi au rămas niște nume în scripte. Schimbările pe care le-am condus – toate în afară de una – sunt doar articole în memoria Computaplexelor. Dar de ea îmi aduc foarte bine aminte. Poate că poți înțelege. Depusesem de multă vreme o cerere pentru formarea unei legături. Și, după ce am devenit Calculator Junior, mi-a fost acordată. Era o fată chiar din Secolul ăsta, 575. Nu am văzut-o până după obținerea permisiunii, desigur. Era inteligentă și bună. Nu frumoasă, nici măcar atrăgătoare, dar, oricum, chiar tânăr fiind (da, am fost și eu tânăr, în ciuda zvonurilor) nu arătam nici eu cine știe ce. Ne potriveam foarte bine din punct de vedere temperamental și, dacă aș fi fost Temporal, aș fi fost mândru să fac din ea soția mea. I-am spus-o de multe ori. Cred că îi făcea plăcere. Era adevărul. Nu toți Eternii, care trebuie să-și ia femeile cum și când le permit calculele, sunt atât de norocoși. În acea Realitate ea trebuia să

moară tânără, desigur, și niciun analog de-al ei nu era disponibil pentru legătură. La început, am luat-o filosofic. La urma urmei, viața ei scurtă era cea care îi dădea posibilitatea să trăiască cu mine fără să afecteze grav Realitatea. Astăzi mi-e rușine când mă gândesc că eram bucuros că nu avea să trăiască mult timp. Deși asta a fost doar la început. Doar la început.

O vizitam cât de des îmi permiteau diagramele spațio-temporale. Storceam fiecare minut, renunțând la mese și la somn, lăsându-i pe alții să-mi facă munca, fără jenă, de câte ori puteam. Drăgălășenia ei întrecea cele mai înalte așteptări ale mele, și eram îndrăgostit. Ți-o spun pe șleau. Experiența mea în domeniul ăsta era aproape inexistentă și să o înțelegi prin Observația în Timp este o chestiune nesigură. Din cât puteam eu să înțeleg, totuși, eram îndrăgostit. Ceea ce începuse ca o satisfacere a unor nevoi spirituale și fizice ajunsese ceva mult mai important. Moartea ei iminentă încetase să mai fie o convenință și devenise o calamitate. I-am făcut Proiectul-de-Viață. Nu m-am dus la Proiectanții-de-Vieți. L-am făcut singur. Îmi imaginez că ți se pare uluitor. Era un delict, dar nu a fost nimic în comparație cu crimele pe care le-am comis ulterior. Da, eu, Laban Twissell, Calculator Senior Twissell. Momentul din fizio-timp în care aș fi putut acționa ca să-i modific Realitatea personală venise și trecuse de trei ori. Sigur, știam că nicio astfel de

Schimbare cu motivație personală nu poate fi autorizată de Consiliu. Cu toate astea, am început să mă simt direct răspunzător pentru moartea ei. Asta a făcut parte din motivația mea de mai târziu, după cum vei vedea. A rămas însărcinată. Nu am luat măsuri, deși ar fi trebuit. Îi făcusem Proiectul-de-Viață, îl modificasem ca să includă legătura ei cu mine, și știam că sarcina era o consecință cu o probabilitate foarte înaltă. Poate că știi, poate că nu, dar femeile Temporale rămân uneori gravide cu Eterni, în ciuda măsurilor de prevedere, Nu e nemaiauzit. Și, totuși, pentru că Eternii nu au voie să aibă copii, astfel de sarcini întâmplătoare sunt întrerupte fără dureri și fără riscuri. Există multe metode. Proiectul-de-Viață pe care i-l făcusem eu prevedea moartea ei înainte de naștere, așa că nu am luat măsuri. Era atât de fericită să-și poarte sarcina, încât am vrut să rămână așa. Mă mulțumeam că o privesc și încercam să surâd când îmi spunea că simte viața mișcând în pântecul ei. Și atunci a intervenit ceva. A născut înainte de termen… Nu mă mir că te uiți așa. Am avut un copil. Un copil adevărat, al meu. Nu vei mai găsi, poate, niciun Etern care să poată spune asta. Era mai mult decât un delict. Era o crimă serioasă, și încă nu era nimic. Nu mă așteptasem. Nașterea și problemele ei erau un aspect al vieții despre care știam prea puțin. Cuprins de panică, am revăzut Proiectul-de-Viață și

am găsit copilul ca o soluție alternativă, la o bifurcație de mică probabilitate pe care o trecusem cu vederea. Unui Proiectant-de-Vieți profesionist nu i-ar fi scăpat și greșisem că mă încrezusem atât în capacitățile mele. Dar ce puteam să mai fac? Nu puteam să omor copilul. Mama mai avea două săptămâni de trăit. M-am gândit să las copilul să trăiască cu ea până atunci. Două săptămâni de fericire nu sunt un cadou atât de exorbitant. Mama a murit, după cum era prevăzut și în felul prevăzut. Stăteam în camera ei, tot timpul pe care-l puteam răpi diagramei spațio-temporale, pătruns de o durere cu atât mai ascuțită cu cât așteptasem moartea ei, în deplină cunoștință de cauză, mai mult de un an. În brațe îl țineam pe fiul meu și al ei. Da, l-am lăsat să trăiască. De ce sari așa? *Tu* ai de gând să mă condamni? Nu-ți poți da seama ce înseamnă să ții în brațe un atom din propria ta viață. Poate că am un Computaplex în loc de nervi și diagrame în sânge, dar asta, cel puțin, știu. L-am lăsat să trăiască. Am comis și crima asta. L-am dat în grija unei organizații adecvate și mă duceam când puteam (în strictă succesiune temporală, respectată și în fizio-timp) ca să dau sumele necesare și să-l văd crescând. Așa s-au scurs doi ani. Din când în când, verificam Proiectul-de-Viață al fiului meu (mă obișnuisem deja să încalc legea asta) și eram fericit să văd că nu se întrezăreau efecte negative asupra Realității aceleia, la niveluri de

probabilitate de peste 0,0001. A învățat să meargă și încerca primele cuvinte. Nu fusese învățat să-mi spună „tată”. Ce presupuneri or fi făcut Temporalii de la instituția aceea de îngrijire a copiilor în legătură cu mine, nu știu. Își luau banii și nu spuneau nimic. Apoi, după ce s-au scurs doi ani, în fața Consiliului Atottemporal s-a pus problema necesității unei Schimbări care includea și Secolul 575. Schimbarea mi-a fost încredințată mie, care fusesem recent promovat Calculator Asistent. Era prima Schimbare pe care urma s-o supraveghez singur. Eram mândru, desigur, dar mi-era și teamă. Fiul meu era un intrus în acea Realitate. Era greu de presupus că ar avea vreun analog. Gândul trecerii lui în non-existență mă umplea de tristețe. M-am ocupat de Schimbare și pot să spun acum că am făcut-o fără cusur. Prima mea sarcină. Dar n-am rezistat unei tentații, mai ales pentru că nu mai era ceva nou pentru mine. Eram un răufăcător înrăit, un obișnuit al crimei. Am făcut un nou Proiect-de-Viață pentru fiul meu în noua Realitate, sigur de ce voi găsi. Dar apoi, timp de 24 de ore, fără să mănânc sau să dorm, am stat în biroul meu, chinuindu-mă cu Proiectul-de-Viață încheiat, trecându-l prin filtru, într-un efort disperat de a găsi o greșeală. Nu era nicio greșeală. A doua zi, înainte de a preda soluția Schimbării, am făcut o diagramă spațio-temporală, folosind metode grosolane de aproximație (la urma urmei,

Realitatea nici nu mai dura mult) și am intrat în Timp, la mai mult de 30 de ani în sus-timp de la nașterea fiului meu. Avea 34 de ani, era de-o vârstă cu mine. M-am recomandat ca fiind o rudă îndepărtată, folosindu-mă de ce știam despre familia mamei. Nu-și cunoștea tatăl, nu-și amintea de vizitele mele din copilărie. Era inginer în aeronautică. Secolul 575 era expert în vreo cinci feluri de zbor aerian (cum este de fapt și în Realitatea curentă) și fiul meu era membru împlinit și fericit al societății sale. Era căsătorit cu o fată care îl iubea la nebunie, dar nu aveau copii. În Realitatea în care băiatul meu nu ar fi existat, ea nu s-ar fi căsătorit cu nimeni. Știusem asta de la bun început. Știam că nu vor exista efecte negative asupra Realității. Altfel, poate nu aș fi îndrăznit să-l las să trăiască. Nu sunt *complet* pierdut. Mi-am petrecut ziua cu el. I-am vorbit și i-am zâmbit politicos, mi-am luat la revedere cu răceală când a venit momentul pe diagrama spațio-temporală. Dar, sub această aparență, îl priveam și-i sorbeam fiecare gest, umplându-mi sufletul cu el, încercând să trăiesc măcar o zi dintr-o Realitate care a doua zi (în fizio-timp) nu va mai fi existat. Cât de mult tânjeam să-mi vizitez și soția o ultimă dată, în acea porțiune a Timpului în care încă trăia, dar folosisem fiecare secundă din timpul pe care mi-l acordasem. N-am îndrăznit nici măcar să intru în Timp și s-o văd fără să mă vadă. M-am întors în

Eternitate și am petrecut o ultimă noapte în agonie, luptându-mă în zadar cu ce urma să vină. A doua zi de dimineață am înmânat calculele împreună cu recomandările mele pentru Schimbare.

Vocea lui Twissell devenise o șoaptă și acum se opri de tot. Stătea acolo, cu umerii aplecați, cu privirile fixate pe podea, frângându-și degetele, frământându-le într-o încleștare amarnică.

Harlan, așteptând în zadar o altă frază, își drese vocea. Își dădea seama că-i e milă de bătrân, că-l compătimește, în ciuda crimelor comise.

– Asta-i tot?

Twissell șopti:

– Nu, cel mai rău… cel mai rău… Un analog al fiului meu exista totuși. În noua Realitate, exista – ca paraplegic de la vârsta de 4 ani. 42 de ani în pat, în circumstanțe care mi-au făcut imposibilă aplicarea tehnicilor de regenerare a nervilor din 900, sau să pot face măcar să moară fără chinuri. Acea nouă realitate încă mai există. Fiul meu este încă acolo, în secțiunea aceea a Secolului. *Eu* i-am făcut asta. Mintea mea și Computaplexul meu i-au trasat această nouă viață și cuvântul meu a declanșat Schimbarea. Am comis mai multe crime de dragul lui și al mamei lui, dar acea ultimă faptă, deși în concordanță strictă cu jurământul meu de Etern, mi s-a părut întotdeauna a fi marea mea crimă, *crima.*

Nu era nimic de spus și Harlan nu rosti o vorbă.

– Vezi acum de ce înțeleg cazul tău, de ce aș vrea să te ajut să ai fata. Nu ar aduce niciun prejudiciu Eternității și, într-un fel, ar fi o ispășire a crimei mele.

Și Harlan îl credea. În mintea lui totul luase o altă întorsătură. Credea!

Se prăbuși în genunchi și-și ridică pumnii încleștați la tâmple. Aplecă fruntea și se legănă încetișor, lăsându-se copleșit de o disperare sălbatică.

Distrusese Eternitatea și o pierduse pe Noÿs, când, dacă n-ar fi fost lovitura lui Samson, ar fi salvat una și ar fi păstrat-o pe cealaltă.

15. Căutări în Primitiv

Twissell îl apucase pe Harlan de umeri și-l scutura. Vocea lui îi striga, disperat, numele.

– Harlan! Harlan! În numele Timpului, omule!

Harlan se scutura încet, încet, de deznădejde.

– Ce facem?

– Nu *asta,* în orice caz. Nu te lăsa copleșit de disperare. Începe prin a mă asculta. Uită concepția ta de Tehnician despre Eternitate și privește-o cu ochii unui Calculator. E un punct de vedere mai sofisticat. Când modifici ceva în Timp și provoci o Schimbare de Realitate, Schimbarea se poate instala imediat. De ce?

– Pentru că alterarea produsă a făcut Schimbarea inevitabilă.

– Crezi? Te-ai putea întoarce și schimba sensul modificării, nu-i așa?

– Presupun că da. Dar n-am făcut-o niciodată. Sau cineva de care să fi auzit eu.

– Așa-i. Nimeni n-are intenția să schimbe sensul unei modificări, așa că totul decurge cum a fost plănuit de la început. Dar aici este vorba de altceva. O modificare neintenționată. L-ai trimis pe Cooper în alt Secol decât era stabilit și acum am intenția să schimb sensul modificării și să-l aduc înapoi.

– Dar cum, în numele Timpului?

– Încă nu sunt sigur, dar *trebuie* să fie o cale. Dacă n-ar fi, modificarea ar fi fost ireversibilă, Schimbarea ar fi intervenit pe loc. Dar Schimbarea nu s-a produs. Încă ne mai aflăm în Realitatea memoriului Mallansohn. Asta înseamnă că modificarea este reversibilă și *va fi,* deci, inversată.

– Cum?

Coșmarul lui Harlan se mărea, învârtejindu-se, întunecându-se din ce în ce, înghițindu-l.

– Trebuie să existe o cale de a prinde la loc cercul în Timp și capacitatea noastră de a o face trebuie să asigure și un grad maxim de probabilitate. Atâta timp cât Realitatea noastră există, putem fi siguri că soluția se bucură de probabilitate maximă. Dacă, în orice moment, eu sau tu luăm o hotărâre greșită, dacă probabilitatea vindecării cercului scade sub un grad critic, Eternitatea dispare. Înțelegi?

Harlan nu era chiar sigur că înțelege. Nici nu-și dădea silința. Se ridică din nou încet în picioare și găsi cu greu drumul către un scaun.

– Vrei să spui că putem să-l aducem pe Cooper înapoi…

– Și să-l trimitem unde trebuie, da. Să-l prindem în momentul în care părăsește nava și ar putea ajunge la locul lui în Secolul 24 doar cu câteva fizio-ore mai bătrân. Zile, cel mult. Va fi o modificare, desigur, dar nu una destul de importantă. Realitatea ar fi clătinată, băiete, dar nu

răsturnată.

– Dar cum dăm de el?

– Știm că există o modalitate, altfel Eternitatea nu ar mai fi existat în acest moment. Iar în ce privește modalitatea, de asta am nevoie de tine, de asta m-am luptat să te aduc de partea mea. Tu ești expertul în Primitiv. Tu să-mi spui.

– Nu pot, gemu Harlan.

– Poți, insistă Twissell.

Din vocea bătrânului dispăruse deodată orice dovadă de oboseală sau de vârstă înaintată. Privirile îi erau aprinse de flacăra luptei și-și mânuia țigara ca pe o lance. Până și Harlan, cât era de amorțit de durere, avu impresia că Twissell se simte în largul lui, acum că bătălia se dădea în doi.

– Putem reconstitui momentul, sugeră bătrânul. Ia comanda impulsului. Stai aici și aștepți semnalul. Ți se dă. Faci contactul și în același timp miști brusc maneta asta către jos-timp. Cât de mult?

– Nu știu, îți spun. Nu știu.

– *Tu* nu știi, dar mușchii tăi știu. Ia-ți locul și pune mâna pe manetă. Adună-te. Hai, băiete. Aștepți semnalul. Mă urăști. Urăști Consiliul. Urăști Eternitatea. Ți-e inima zdrobită de gândul la Noÿs. Reîntoarce-te la momentul acela. Să simți ce-ai simțit atunci. Acum o să pun din nou ceasul în mișcare. Îți dau un minut, băiete, să-ți aduci aminte prin ce-ai trecut și să retrăiești totul. Apoi, când te apropii de zero, lasă-ți mâna dreaptă să se smucească

către comandă ca atunci. Pe urmă iei mâna repede! N-o mai pui la loc. Ești gata?

– Nu cred că pot s-o fac.

– Nu crezi… Sfinte Timp, dar n-ai de ales. Mai ai vreo altă șansă să-ți iei fata înapoi?

Nu avea. Harlan se forță să se așeze din nou la comandă și, făcând-o, emoția îl năpădi din nou. Nu trebuia să facă niciun efort. Repetarea mișcărilor fizice i le readuse în minte. Liniuța roșie a temporometrului se puse în mișcare.

Gândi, detașat: „Ultimul minut de viață?"

Minus 30 de secunde.

Gândi. „N-o să doară. Nu e asta moartea."

Încercă să se gândească numai la Noÿs.

Minus 15 secunde.

Noÿs!

Mâna stângă se apropie încet de contact.

Minus 12 secunde.

Contact!

Mâna dreaptă porni.

Minus 5 secunde.

Noÿs!

Mâna dreaptă se miș–ZERO–că spasmodic.

Sări în lături, gâfâind.

Twissell veni lângă el, scrutând cadranul.

– Secolul 20. 19,38, mai exact.

Harlan simțea că se sufocă.

– Nu știu, am încercat să simt la fel, dar a fost altfel. Știam ce fac și asta a schimbat

totul.

– Știu, știu. Poate că totul e greșit. Să-i spunem o primă aproximație.

Se opri un moment, făcând calcule mintale, scoase pe jumătate un calculator de buzunar din învelitoarea lui și-l zvârli înapoi fără să-l consulte.

– La naiba cu punctele zecimale. Să zicem că probabilitatea este de 0,99, să-l fi trimis în al doilea sfert al Secolului 20. Undeva între 19,25 și 19,50. Așa e?

– Nu știu.

– Bine, uite. Dacă mă hotărăsc să mă concentrez asupra acelei perioade din Primitiv până la excluderea oricărui alt aspect și dacă greșesc, pot să-mi pierd șansa de a menține cercul închis în Timp și Eternitatea ar dispărea, Hotărârea în sine va fi punctul crucial, Schimbarea Minimă Necesară, S.M.N., care declanșează Schimbarea mare. Hotărârea o iau acum. Mă decid, irevocabil…

Harlan privi cu prudență împrejur, ca și cum Realitatea ar fi devenit atât de fragilă, încât o mișcare bruscă din cap ar fi putut să o facă țăndări.

– Sunt perfect conștient de Eternitate. (Calmul lui Twissell îl molipsise în așa măsură încât propria lui voce îi suna fermă în urechi.)

– Atunci Eternitatea încă există, rosti Twissell aspru, sec, iar noi am luat hotărârea justă. Acum nu prea mai avem ce face pe-aici, pentru un timp. Să mergem în biroul meu și să-i lăsăm pe cei din

subcomisia Consiliului să roiască pe aici, dacă asta îi face mai fericiți. În ce-i privește pe ei, proiectul a fost încununat cu succes. Chiar dacă nu-i așa, n-o să știe niciodată. Și nici noi.

– Întrebarea la care trebuie să găsim răspuns este: ce va face Cooper când se va trezi într-un alt secol decât trebuia? spuse Twissell, studiindu-și țigara.

– Nu știu.

– Un lucru este cert. E un băiat inteligent și cu imaginație, nu ești de părere?

– Păi, e Mallansohn.

– Exact. Și se întreba dacă va nimeri chiar acolo unde trebuie. Una dintre ultimele lui întrebări a fost: „Și dacă nu nimeresc la locul stabilit?" Ți-aduci aminte?

– Și?

Harlan nu înțelegea unde urmărea Twissell să ajungă.

– Și deci este moralmente pregătit să se trezească prost plasat în Timp. Și va face ceva. Va încerca să ia legătura cu noi. Să lase urme pentru noi, Nu uita că, o parte a vieții sale, a fost Etern. Asta-i foarte important.

Twissell suflă un cerculeț de fum, îl agață cu un deget, urmărindu-l cum se încolăcește și dispare.

– E obișnuit cu noțiunea de comunicare peste Timp. Nici nu se va gândi că o să rămână părăsit și izolat în Timp. Va ști că îl

căutăm.

– Fără nave și fără Eternitate în Secolul 20, cum ar putea măcar să încerce să comunice cu noi?

– Cu *tine,* Tehnician, cu *tine.* Folosește singularul. Tu ești expertul nostru în Primitiv. Tu l-ai instruit pe Cooper în acest domeniu. El se așteaptă ca *tu* să-i dai de urmă.

– Ce urmă, Calculator?

Twissell își ridică fața vicleană, cu zbârciturile acum și mai pronunțate, spre Harlan.

– Noi l-am lăsat pe Cooper în Primitiv. Este lipsit de scutul protector de fizio-timp. Viața lui acum se împletește în structura Timpului și va rămâne așa până când tu și cu mine schimbăm sensul modificării. Tot în structura Timpului vor fi țesute și fiecare semn sau mesaj pe care poate să le lase acum pentru noi. Cu siguranță că atunci când ați studiat împreună Secolul 20 ați folosit anumite surse. Documente, arhive, filme, obiecte, lucrări de referință. Vreau să spun surse primare, care să dateze chiar din Timp.

– Da.

– Și pe care le-a analizat cu tine?

– Da.

– Și aveați vreun anumit articol favorit, unul despre care el știe că îl cunoști în profunzime, astfel încât să recunoști în el vreo referire la el însuși?

– Îmi dau seama unde vrei să ajungi, desigur, răspunse Harlan, care devenise,

între timp, gânditor.

– Și? întrebă Twissell cu un început de nerăbdare.

– Revistele mele de actualități, aproape sigur. Revistele astea sunt un fenomen al începutului secolelor 20. Cea din care am o colecție aproape completă datează din 20 și continuă până în 22.

– Bun. Acuma… Crezi că există vreo modalitate în care Cooper s-ar putea folosi de aceste reviste pentru a transmite un mesaj? Adu-ți aminte, știe că citești publicația, că o cunoști foarte bine și că te-ai descurca foarte bine în găsirea unui mesaj.

– Nu știu. Harlan clătină din cap. Revista avea un stil artificial. Era mai degrabă selectivă decât cuprinzătoare și destul de imprevizibilă. Ar fi greu, dacă nu imposibil, să te bazezi pe faptul că va publica ceea ce plănuiești tu să transmiți. Cooper nu ar putea să creeze niște știri adecvate și să fie sigur că apar. Chiar dacă ar reuși să intre în personalul ei de redacție, ceea ce este aproape imposibil, n-ar putea nici atunci fi sigur că, după ce trece pe la ceilalți redactori, formularea lui va rămâne exact aceeași. Nu-mi dau seama, Calculator.

– Sfinte Timp, gândește-te! Concentrează-te asupra revistelor ălora. Ești în Secolul 20 și ești Cooper, cu educația și formația lui. Tu i-ai fost profesor, Harlan. Tu i-ai modelat gândirea. Ce ar face? Cum ar încerca să plaseze ceva

în revistă? Ceva cu exact cuvintele pe care le vrea?

Harlan făcu ochii mari.

– O reclamă!

– O ce?

– O reclamă. Un anunț publicitar. Un anunț plătit pe care sunt obligați să-l publice exact așa cum este. Am discutat adesea cu Cooper despre ele.

– A, da. Au chestii de-astea și prin 186.

– Dar nu ca în Secolul 20, care a atins apogeul în această privință. Mediul cultural…

– Lasă asta acum. Gândește-te la reclamă, îl întrerupse Twissell precipitat. Cum ar trebui să fie?

– Tare-aș vrea să știu.

Twissell privea abătut la vârful aprins al țigării, ca și cum de-acolo ar fi trebuit să-i vină inspirația.

– Nu poate spune „Cooper din secolul 78, eșuat în Secolul 20, cheamă Eternitatea”…

– De ce ești atât de sigur?

– E imposibil! Să dezvălui Secolului 20 o informație pe care știm că nu o aveau ar fi la fel de dăunător pentru ciclul Mallansohn ca orice acțiune greșită din partea noastră. Suntem încă aici, ceea ce înseamnă că, pe tot parcursul vieții lui, în Realitatea curentă a Primitivului, nu a făcut nimic de genul ăsta.

– Plus că, îl întrerupse Harlan, încercând să urmărească acest raționament circular, o revistă de actualități nu ar accepta să publice nimic care să pară nebunesc sau

care să fie neinteligibil. Ar bănui o fraudă sau altceva ilegal și n-ar vrea să fie implicată. Deci Cooper nu ar putea folosi Intertemporala Standard în mesajul său.

– Ar trebui să fie ceva subtil, să ni se adreseze indirect. Va trebui să insereze o reclamă care să pară perfect normală oamenilor din Primitiv. Perfect normală! Și totuși să fie ceva evident pentru noi, odată ce știm ce căutăm. Să bată la ochi. Cât de *mare* crezi că ar putea fi, Harlan? Sunt scumpe reclamele astea?

– Destul de scumpe, cred.

– Și Cooper va trebui să-și drămuiască banii. Și-n afară de asta, pentru a evita să atragă o atenție nedorită, ar trebui să fie mică. Gândește-te, Harlan. Cât de mică?

Harlan întinse mâinile în față.

– Jumătate de coloană?

– Coloană?

– Astea sunt reviste tipărite, știți. Pe hârtie. Cuvintele sunt aranjate în coloane.

– A, da. Nu prea pot să fac distincția între literatură și film. Și acum va trebui să facem o primă aproximare de altă natură. Vom căuta o reclamă de o jumătate de coloană care să releve, practic, de la prima vedere, că omul care a făcut-o vine dintr-un alt Secol (din sus-timp, bineînțeles) și care totuși să fie atât de obișnuită încât niciun om din acel Secol să nu vadă în ea nimic deosebit.

– Și dacă nu o găsesc?

– O vei găsi. Eternitatea există, nu-i așa? Atâta timp cât există, suntem pe drumul

cel bun. Spune-mi, îți amintești să fi dat peste vreo astfel de reclamă când le analizai cu Cooper? Ceva care să te fi frapat chiar și numai momentan, ca ciudat, bizar, neobișnuit, cu vreo greșeală subtilă?

– Nu.

– Nu vreau să-mi răspunzi atât de repede. Gândește-te cinci minute.

– N-are sens. La vremea când ne uitam noi prin reviste, Cooper nu fusese în Secolul 20.

– Te rog, băiete, folosește-ți capul. Trimiterea lui Cooper în 20 a produs o modificare. Nu e o Schimbare; nu e o modificare ireversibilă. Dar s-au produs câteva schimbări, cu „s" mic, sau micro-schimbări, cum li se spune în mod obișnuit în Calcule. În clipa în care Cooper a fost trimis în al 20-lea, reclama a apărut în numărul curent al revistei. Propria ta Realitate s-a micro-schimbat, în sensul că te-ai fi uitat la o pagină cu reclama pe ea mai degrabă, decât una fără reclama aceea, așa cum ai fi făcut în Realitatea anterioară. Înțelegi?

Harlan fu din nou uluit atât de ușurința cu care Twissell își croia drum prin jungla logicii temporale, cât și de „paradoxurile" Timpului. Clătină din cap.

– Nu-mi amintesc nimic de genul ăsta.

– Atunci, unde ții dosarele cu publicația aceea?

– Mi-am făcut o bibliotecă specială la Nivelul Doi, folosindu-mă de permisul lui Cooper.

– Destul de bine. Hai acolo. *Acum!*

Harlan se uita la Twissell cum privește curios volumele vechi, legate, din bibliotecă și cum scoate unul. Erau atât de vechi, încât hârtia lor subțire trebuia întreținută prin metode speciale, și trosnea sub atingerea lui, nu suficient de blândă.

Se înfiora. În timpuri mai bune, i-ar fi ordonat lui Twissell să nu se atingă de cărți, cât era el de Calculator Senior.

Bătrânul cerceta cu privirea paginile foșnitoare și buzele lui formau pe tăcute cuvintele arhaice.

– Asta este engleza de care vorbesc lingviștii tot timpul, nu-i așa? întrebă, bătând ușor cu degetul o pagină.

– Da, engleză, mormăi Harlan.

Twissell puse volumul înapoi.

– Greu și grosolan.

Harlan dădu din umeri. Într-adevăr, cele mai multe Secole din Eternitate foloseau filmul. O minoritate respectabilă folosea înregistrarea moleculară. Totuși, tiparul și hârtia nu erau niște necunoscute.

– Cărțile nu au nevoie de investițiile în tehnologie pe care le necesită filmele, spuse el.

Twissell își frecă bărbia.

– Chiar. Începem?

Luă un alt volum din raft, deschizându-l la întâmplare și scrutând pagina cu o încordare ciudată.

Harlan gândi: „Omul ăsta crede că o să

găsească soluția ca la loterie?”

Se pare că gândul lui nu era departe de adevăr, căci Twissell, întâlnind privirea revelatoare a lui Harlan, se înroși și puse cartea înapoi.

Harlan luă primul volum din Centisecolul 19,25 și începu să întoarcă regulat paginile. Numai mâna dreaptă și ochii i se mișcau. Restul corpului vădea o atenție încremenită.

La intervale care-i păreau lui însuși cât o veșnicie, Harlan se ridica, mormăind, și lua un alt volum. Cu aceste ocazii, făcea o pauză pentru o cafea sau un sandvici.

Spuse, abătut:

– E inutil să stați aici.

– Te deranjez?

– Nu.

– Atunci stau, murmură Twissell.

În tot acest timp se plimba, oprindu-se în fața rafturilor, uitându-se, neputincios, la coperți. Scânteile țigărilor sale furioase îi ardeau degetele, dar nu băga de seamă.

Așa luă sfârșit o fizio-zi.

Dormiră puțin, un somn agitat. Dimineața, între două volume, Twissell, zăbovind la ultima înghițitură de cafea, spuse:

– Uneori mă întreb de ce n-am renunțat la statutul de Calculator, atunci, după… știi tu.

Harlan dădu din cap.

– Așa aș fi vrut. Așa simțeam. Câteva fizio-luni am sperat, cu disperare, că n-o să

mai aud de nicio Schimbare. Devenisem morbid în privința asta. Începusem să mă întreb dacă Schimbările aveau vreun sens. Ciudat, ce feste îți joacă uneori sentimentele. *Tu* cunoști istoria Primitivă, Harlan. Tu știi cum era. Realitatea lor curgea orbește de-a lungul liniei maximei probabilități. Dacă acea maximă probabilitate implica o epidemie universală sau zece Secole de sclavie economică, o prăbușire a tehnicii, sau chiar… ăăă… să vedem – ce e cel mai rău – chiar un război atomic, dacă ar fi fost pe atunci posibil, pe Sfântul Timp, chiar se întâmpla. Nu le oprea nimic. Dar acolo unde există Eternitatea, nu mai poate fi vorba de așa ceva. În sus-timp de la Secolul 28, lucruri de-astea nu se mai întâmplă. Pe Timp, ne-am ridicat Realitatea la un nivel de bunăstare mult dincolo de orice își puteau imagina timpurile Primitive. La un nivel care, dacă nu ar fi existat intervenția Eternității, ar fi rămas la o probabilitate foarte mică.

Harlan gândi, cuprins de rușine: „Ce încearcă să facă? Să mă determine să lucrez mai repede? Fac tot ce pot."

Twissell continuă:

– Dacă pierdem acum această șansă, Eternitatea va dispărea, probabil, în tot fizio-timpul. Și, cu o singură Schimbare vastă, toată Realitatea se va întoarce la probabilitatea maximă cu, sunt sigur, consecința războiului atomic și dispariția omului.

– Mai bine să trec la volumul următor, spuse Harlan.

În pauza următoare, Twissell rosti, neputincios:

– E atât de mult de lucru. Nu există o metodă mai rapidă?

– Spune tu care. Mie mi se pare că trebuie să mă uit la fiecare pagină. Și la fiecare colț al ei. Cum aș putea s-o fac mai repede?

Întorcea paginile metodic.

– Literele încep să-mi joace în fața ochilor și asta înseamnă că s-a făcut ora de culcare, zise Harlan într-un târziu.

A doua fizio-zi luă sfârșit.

La 10:22 a.m., fizio-timpul Standard, în care cea de-a treia fizio-zi de căutări, Harlan privi cu uimire pe o pagină.

– Asta e!

Twissell nu înțelese afirmația.

– Ce?

Harlan ridică privirea. Fața îi era contorsionată de uimire.

– Știi, n-aș fi crezut-o. Pe Timp, n-am crezut nicio clipă cu adevărat, nici chiar când îmi înșirai toată teoria aia despre revistele de actualități și reclame.

Twissell înțelesese:

– *Ai găsit!*

Sări la volumul din mâna lui Harlan, întinzând către el degetele tremurătoare.

Harlan îl trase înapoi și-l închise cu zgomot.

– Stai o clipă. *Tu* n-o să găsești nimic, nici dacă ți-aș arăta pagina.

– Ce faci? Ai pierdut-o!

– N-am pierdut nimic. Știu unde este. Dar mai întâi…

– Mai întâi ce?

– A mai rămas un amănunt. Spui că o pot avea pe Noÿs. Adu-mi-o, atunci. S-o văd.

Twissell îl privea, cu părul lui rar și alb în dezordine.

– Glumești?

– Nu. Nu glumesc. Mi-ai garantat că o să aranjezi tu. Sau *tu* glumești? Noÿs și cu mine vom fi împreună. Ai promis.

– Da, am promis. A rămas stabilit.

– Atunci, adu-mi-o vie, sănătoasă și neatinsă.

– Dar nu te înțeleg. Nu eu o am. Nimeni n-o are. E încă acolo, în sus-timpul îndepărtat, așa cum a raportat Finge. Nimeni nu s-a atins de ea. Sfinte Timp, ți-am spus că e în siguranță.

Harlan îl privi în ochi pe bătrân și se încruntă tot. Rosti, sufocat:

– Te joci cu cuvintele. Bine, e în sus-timpul îndepărtat, dar la ce-mi folosește mie asta? Înlătură bariera de la 100.000…

– Ce să înlătur?

– Bariera. Nava nu poate trece.

– Nu mi-ai spus nimic, niciodată, replică Twissell, sălbatic.

– Nu? se întrebă Harlan, vădit surprins.

Nu-i spusese? Se gândise la asta foarte des. Nu-i spusese niciun cuvânt? Nu-și

putea aminti. Apoi însă se înverșună din nou.

– Bine, îți spun acum. Dă-o jos.

– Dar e imposibil! O barieră în calea navei? O barieră temporală?

– Vrei să spui că nu ai pus-o tu?

– N-am pus nimic. Sfinte Timp, îți jur.

– Atunci… atunci…

Harlan simți cum pălește.

– Atunci, Consiliul a pus-o. Știu totul și au acționat fără ca tu să știi și… ah, pe Timp și Realitate, n-au decât să fluiere cât vor după reclamă și după Cooper, după Mallansohn și după toată Eternitatea. N-o să aibă nimic din toate astea. Nimic.

– Stai! Stai!

Twissell smucea disperat de cotul lui.

– Stăpânește-te. Gândește-te, băiete, gândește-te. Consiliul n-a pus nicio barieră.

– E acolo.

– Dar nu au putut pune așa ceva. Nimeni n-ar putea. Este teoretic imposibil.

– Tu nu știi. E acolo.

– Știu mai mult decât oricine din Consiliu și un astfel de lucru este imposibil.

– Dar e acolo.

– Dar dacă este…

Și Harlan deveni brusc suficient de conștient de ce se întâmpla în jur ca să vadă un fel de frică abjectă în ochii lui Twissell. O groază care nu fusese acolo nici chiar când aflase prima oară de plasarea greșită a lui Cooper și de sfârșitul iminent

al Eternității.

16. Secolele ascunse

Andrew Harlan îi privea, cu un ochi abstract, pe cei care munceau. Îl ignorară politicos, pentru că era Tehnician. În mod obișnuit, i-ar fi ignorat și el, ceva mai puțin politicos, pentru că făceau parte din personalul de la Întreținere. Acum însă îi urmărea cu privirea, și, în deznădejdea lui, se surprinse chiar invidiindu-i.

Erau personalul de serviciu de la Departamentul Transportului Intertemporal, în uniforme cenușii cu epoleți, cu o săgeată roșie cu două capete, pe un fond negru. Cu un echipament complicat de câmp de forță verificau motoarele navelor și gradele de hiperlibertate de-a lungul tunelelor. Aveau, după câte își închipuia Harlan, foarte puține cunoștințe teoretice despre ingineria temporală, dar era evident că aveau o vastă experiență practică.

Ca Novice, Harlan nu învățase prea multe în legătură cu Întreținerea. Sau, mai exact, nu dorise să învețe. Novicii care nu corespundeau erau repartizați la Întreținere. „Profesia nespecializată" (cum o numeau, printr-un eufemism) îți punea pecetea eșecului și Novicele mediu evita automat subiectul.

Acuma, totuși, pe când îi privea muncind în tăcere, îi păreau pricepuți, relaxați, legitim fericiți.

Și de ce nu? Îi întreceau ca număr pe Specialiști, pe „adevărații Eterni", cu zece la unu. Aveau o societate a lor, niveluri de reședință numai ale lor, plăceri și distracții numai ale lor. Munca lor era fixată la atâtea ore pe fizio-zi și pentru ei nu existau presiuni sociale care să-i oblige să-și lege și activitățile din timpul liber de profesia lor. Aveau timp, așa cum niciun Specialist nu avea, pe care să-l dedice literaturii și dramatizărilor filmate aduse din diversele Realități.

Ei erau, la urma urmei, cei cu personalitatea cea mai întreagă. Și viața Specialistului era cea hărțuită și afectată, artificială în comparație cu cea pașnică și simplă din Serviciul Întreținere.

Întreținerea era temelia Eternității. Ce ciudat că un fapt atât de evident nu-l frapase până acum. Ei supravegheau importul de hrană și apă din Timp și îndepărtarea deșeurilor, funcționarea centralelor energetice. Menținеau în mișcare tot mecanismul Eternității, puneau totul pe roate. Dacă toți Specialiștii ar fi dispărut pe loc, Întreținerea putea asigura supraviețuirea Eternității pe timp nelimitat. Dar dacă ar fi fost să dispară Serviciul Întreținere, Specialiștii ar fi trebuit să părăsească Eternitatea în câteva zile, sau să moară de o moarte lamentabilă.

Resimțeau oare oamenii de la Întreținere pierderea căminelor lor temporale sau viețile lor fără familie, fără soție și copii? Era siguranța în fața sărăciei,

bolilor și Schimbărilor de Realitate o compensație suficientă? Le era vreodată cerută părerea în vreo problemă importantă? Harlan simțea în el ceva din focul reformatorului social.

Calculatorul Senior Twissell îi întrerupse firul gândurilor intrând aproape în fugă, arătând și mai preocupat decât cu o oră înainte, când plecase, lăsându-i pe cei de la Întreținere să lucreze.

Harlan gândi: „Cum de mai rezistă? E doar bătrân."

Twissell se uită la el cu privirea rapidă și ageră a unei păsări, în timp ce lucrătorii se îndreptau automat, plini de o atenție respectuoasă.

– Cum e cu tunelurile? întrebă.

Unul dintre oameni îi răspunse:

– Nimic în neregulă, domnule. Drumurile sunt libere, câmpurile permeabile.

– Ați verificat tot?

– Da, domnule. În sus-timp, atât cât merg stațiile Departamentului.

– Atunci, plecați!

Insistența bruscă a concedierii era evidentă. Se înclinară respectuos, se întoarseră și se grăbiră să dispară.

Harlan era singur cu Twissell lângă tunelurile navelor. Twissell se întoarse către el.

– Tu rămâi aici. Te rog.

Harlan clătină din cap.

– Trebuie să vin.

– Înțelege-mă. Dacă mie mi se întâmplă

ceva, tu o să știi cum să-l găsești pe Cooper. Dar dacă ți se întâmplă ție, ce aș mai putea eu face, sau orice alt Etern, sau orice combinație de Eterni?

Harlan scutură din nou din cap. Twissell își luă o țigară.

– Sennor bănuiește. M-a căutat de mai multe ori în ultimele două fizio-zile. Vrea să știe de ce stau retras. Când va afla că am ordonat o revizie completă a mecanismelor din tunelurile navelor… Trebuie să plec acum, Harlan. Nu mai pot întârzia.

– Nu vreau să te întârzii. Sunt gata.

– Insiști să vii?

– Dacă nu este nicio barieră, nu-i niciun pericol. Și chiar dacă ar fi, eu m-am lovit deja de ea și m-am întors. De ce te temi, Calculator?

– Nu vreau niciun risc inutil.

– Atunci, unde ți-e logica? Să zicem că merg cu tine. Dacă Eternitatea mai există și după ce plecăm, înseamnă că cercul mai poate fi încă închis. Înseamnă că vom supraviețui. Dacă e hotărârea greșită, atunci Eternitatea va trece în neființă, ceea ce se va întâmpla oricum și dacă nu merg, pentru că, fără Noÿs, nu mișc un deget ca să-l aduc înapoi pe Cooper. Jur.

– Ți-o aduc eu înapoi.

– Dacă e atât de simplu și de sigur, atunci nu se va întâmpla nimic dacă merg și eu.

Twissell era cuprins de torturile ezitării. Spuse, aspru:

– Bine, atunci vino!

Și Eternitatea supraviețui.

Privirea bântuită a lui Twissell nu dispăru nici după ce intrară în navă. Scrută cifrele care alergau pe cadranul temporometrului. Până și demultiplicatorul care măsura kilosecolele, și pe care lucrătorii îl porniseră special pentru acest drum, scotea câte un clinchet la intervale regulate.

– Nu ar fi trebuit să vii.

Harlan ridică din umeri.

– De ce nu?

– Mă tulburi. Fără vreun motiv anume. O veche superstiție de-a mea. Mă face să fiu nervos.

Își împreună mâinile, încleștându-le puternic.

– Nu te înțeleg, spuse Harlan.

Twissell părea dornic să vorbească întruna, ca pentru a exorciza un demon al minții sale.

– Fii atent, poate c-o să-ți dai seama. Tu ești expertul în Primitiv. Cât timp a existat omul în Primitiv?

– Zece mii de Secole. Cincisprezece mii, poate.

– Da. Începând ca un fel de creatură primitivă, semănând cu o maimuță, și sfârșind ca *homo sapiens,* nu?

– Asta știe toată lumea. Da.

– Atunci toată lumea știe și că evoluția face pașii mari. 15.000 de Secole de la

maimuță la *homo sapiens!*

– Și?

– Și eu sunt dintr-unul din Secolele 30.000…

(Harlan nu se putu stăpâni să tresară. Nu știuse niciodată care era căminul temporal al lui Twissell și nici nu auzise ca altcineva să știe.)

– Sunt dintr-unul din Secolele 30.000, reluă Twissell, și tu ești din Secolul 95. Timpul dintre căminele noastre temporale înseamnă de două ori existența completă a omului în Primitiv și, totuși, ce diferență este între noi? M-am născut cu patru dinți mai puțin decât tine și fără apendice. Deosebirile fiziologice cam astea ar fi. Metabolismul nostru este aproape același. Deosebirea cea mai importantă este că organismul tău poate sintetiza nucleul steroid și al meu nu, așa că hrana mea trebuie să conțină colesterol și a ta nu. Eu am putut să procreez cu o femeie din 575. Uite ce puține deosebiri în Timp prezintă specia noastră.

Harlan nu era prea impresionat. Nu-și pusese niciodată întrebări în legătură cu identitatea fundamentală a omului de-a lungul Secolelor. Era unul dintre acele lucruri cu care trăiai și pe care le luai ca atare.

– S-au văzut cazuri de specii care au rămas neschimbate milioane de Secole.

– Dar nu multe. Un lucru este cert: încetarea evoluției umane pare să coincidă *cu* înființarea Eternității. Doar o

coincidență? Iată o problemă care nu este luată în discuție, decât pe ici, pe colo, de câte unul ca Sennor, și eu nu am fost niciodată un Sennor. N-am crezut că are vreun rost să faci speculații. Dacă ceva nu putea fi verificat de un Computaplex, n-avea niciun sens să ia din timpul unui Calculator. Și totuși, când eram tânăr, adesea m-am gândit…

– La ce? întrebă Harlan, spunându-și: „Oricum, am ce asculta."

– M-am gândit adesea la Eternitate așa cum era când de-abia se înființase. Se întindea doar pe câteva din Secolele 30 și 40 și funcția ei principală era comerțul. Se interesa de reîmpădurirea suprafețelor defrișate, de transporturile de diverse tipuri de soluri, de apă proaspătă, produse chimice. Erau zile simple. Apoi însă am descoperit Schimbările de Realitate. Calculatorul Senior Henry Wadsman, în felul lui dramatic, cu care suntem toți obișnuiți, a împiedicat un război stricând frâna mașinii unui membru al Congresului. După asta, Eternitatea și-a mutat din ce în ce mai mult centrul de greutate de la comerț la Schimbările de Realitate. De ce?

– Pentru motivul evident: bunăstarea umanității.

– Da. Da. Așa cred și eu… în timpurile normale. Dar eu vorbesc de coșmarul meu. Dacă ar exista un alt motiv, neexprimat, inconștient? Un om care poate călători în viitorul nedefinit poate întâlni oameni la

fel de evoluați față de el cum este el față de o maimuță. De ce nu?

– Poate. Dar oamenii sunt oameni.

– … chiar și în Secolele 70.000. Da, știu. Și are asta vreo legătură cu Schimbările noastre de Realitate? Am eliminat neobișnuitul. Chiar și căminul temporal al lui Sennor, cu creaturile lui spâne, se află în permanență sub semnul întrebării, și e doar un aspect inofensiv. Poate că, cinstit, cu toată sinceritatea, am frânat evoluția umană pentru că nu *vrem* să dăm ochi cu supraoamenii.

Încă nicio scânteie. Harlan replică:

– Dar s-a făcut. Ce mai contează?

– Dar dacă supraomul există totuși, mai în sus-timp decât putem ajunge noi? Nu ne exercităm controlul decât până în 70.000. După asta vin Secolele Ascunse! De ce sunt ascunse? Pentru că omul evoluat nu vrea să aibă de-a face cu noi și ne barează drumul, din Timpul lui? De ce le dăm voie să rămână ascunse? Pentru că nici noi nu vrem să-i întâlnim și, nereușind să intrăm de la prima tentativă, am refuzat să mai încercăm? Nu spun că ăsta este motivul nostru conștient, dar, conștient sau nu, este un motiv.

– Poate fi orice. Nu putem ajunge la ei și nici ei la noi. Trăiește și lasă-i să trăiască.

Twissell păru frapat de frază.

– Trăiește și lasă-i să trăiască. Dar nu facem asta. Noi facem Schimbări. Schimbările se întind pe doar câteva Secole înainte ca inerția temporală să le stingă

efectele. Ți-aduci aminte că Sennor a enunțat această problemă ca una dintre întrebările fără răspuns ale Timpului, atunci, la dejunul nostru. Ce ar mai fi putut spune ar fi fost că totul e o treabă de statistică. Unele Schimbări afectează mai multe Secole decât altele. Teoretic, orice număr de Secole poate fi afectat de Schimbarea adecvată, o sută de Secole, o mie, o sută de mii. Omul evoluat din Secolele Ascunse poate că știe asta. Poate că îl supără posibilitatea ca într-o zi o Schimbare să-l atingă și pe el, chiar în Secolul 200.000.

– N-are sens să ne facem astfel de probleme, spuse Harlan cu aerul unuia care are alte probleme mult mai mari.

– Dar, să zicem, continuă Twissell în șoaptă, că au rămas destul de calmi atât timp cât am lăsat goale Secțiile Secolelor Ascunse. Asta înseamnă că nu suntem ofensivi. Să zicem că acest pact, sau cum vrei să-i spui, ar fi fost încălcat și că cineva pare să-și fi stabilit reședința permanentă în sus-timp de Secolul 70.000. S-au gândit poate că asta înseamnă primul pas într-o invazie de proporții? Ei ne pot bara drumul către Timpul lor, deci știința lor e mult mai avansată decât a noastră. Să mai presupunem că pot face și ceea ce nouă ne pare imposibil, să pună o barieră peste tunelurile navelor, izolându-se…

Acum sări Harlan în picioare, îngrozit.

– *Ei* o au pe Noÿs?

– Nu știu. Nu este decât o speculație.

Poate că nu e nicio barieră. Poate că era ceva în neregulă cu nava ta…

– Era o barieră! urlă Harlan. Ce altă explicație ar putea fi? De ce nu mi-ai spus toate astea înainte?

– Nu cred, mormăi Twissell. Încă nu cred. N-ar fi trebuit să spun nicio vorbă despre bazaconiile astea. Temerile mele, problema lui Cooper, totul… Dar mai așteaptă câteva minute.

Arătă spre temporometru. Acul le indica poziția: între Secolele 95.000 și 96.000.

Mâna lui Twissell, pe comenzi, încetini nava. Trecuseră de 99.000. Acul își încetini și el mișcarea. Acum se puteau citi și Secolele individuale.

99.726… 99.727… 99.728…

– Ce-o să facem? murmură Harlan.

Twissell scutură din cap cu un gest care sugera, elocvent, răbdare și speranță, dar și o mare neputință.

99.851… 99.852… 99.853…

Harlan își adună puterile pentru șocul barierei și gândi, disperat: să fie salvarea Eternității singura cale de a obține Timp pentru lupta cu ființele din Secolele Ascunse? Cum altfel să o regăsească pe Noÿs? Să zboare înapoi, înapoi în 575 și să muncească nebunește pentru…

99.938… 99.939… 99.940…

Twissell își ținu respirația. Twissell încetini și mai mult, lăsând nava să se târască. Răspundea perfect comenzilor.

99.984… 99.985… 99.986…

– Acum, acum, acum, șopti Harlan, fără să-și dea seama că scosese vreun sunet.

99.998… 99.999… 100.000… 100.001… 100.002… Numerele treceau și cei doi le urmăreau într-o tăcere paralizantă. Și atunci, Twissell strigă:

– Nu e nicio barieră!

Iar Harlan îi răspunse:

– A fost! A fost!

Apoi, în agonie:

– Poate că au luat-o și nu mai au nevoie de nicio barieră!

111.394!

Harlan sări afară și ridică vocea.

– Noÿs! Noÿs!

Ecourile ricoșau surd, sincopat, în pereții Secției goale. Twissell ieși și el din navă, mai liniștit și strigă după colegul său mai tânăr:

– Așteaptă, Harlan…

În zadar. Harlan, într-o goană, se năpustise pe coridoare, către acea parte a Secției din care-și făcuseră un fel de cămin.

Se gândi vag la posibilitatea de a se întâlni cu unul din „oamenii evoluați" ai lui Twissell și, timp de o secundă, pielea se încreți pe el, dar imediat apoi totul dispăru în nevoia sa urgentă de-a o găsi pe Noÿs.

– *Noÿs!*

Și, deodată, atât de repede încât era în brațele lui înainte de a fi sigur că a văzut-o, ea era acolo cu el, cu brațele în jurul lui, strângându-l, obrazul ei pe umărul lui și părul ei întunecat și moale lângă bărbia

lui.

– Andrew? Vocea îi era înăbușită de strânsoarea lui. Unde ai fost? N-ai mai venit de câteva zile și începuse să-mi fie frică.

Harlan o ținea acum în fața lui, la o lungime de braț, cu un fel de solemnitate flămândă.

– N-ai pățit nimic?

– *Eu* nu. Am crezut că ție ți s-a întâmplat ceva. Am crezut…

Se întrerupse, teroarea urcându-i în priviri, sufocantă.

– Andrew!

Harlan se întoarse.

Nu era decât Twissell, care de-abia își mai trăgea sufletul. Noÿs căpătase din nou încredere, privind în ochii lui Harlan. Spuse, mai liniștită:

– Îl cunoști, Andrew?

– Da, Noÿs. Acesta este superiorul meu, Calculatorul Senior Laban Twissell. Știe de tine.

– Un Calculator Senior?

Noÿs se dădu înapoi. Twissell înainta, încet.

– O să te ajut, copila mea. O să vă ajut pe amândoi. El are promisiunea mea. Mai rămâne numai s-o și creadă.

– Îmi cer iertare, Calculator, spuse Harlan, țeapăn, dar nu pe de-a-ntregul pocăit.

– Te-am iertat, spuse Twissell.

Întinse mâna, apucând-o pe cea șovăitoare a fetei.

– Spune-mi, fata mea, cum te-ai simțit aici?

– Am fost îngrijorată.

– N-a fost nimeni pe-aici, de când a plecat Harlan ultima oară?

– N-nu, domnule.

– Absolut nimeni? Nimic nu s-a întâmplat?

Ea scutură din cap. Ochii ei întunecați îi căutară pe ai lui Harlan.

– De ce întrebați?

– Așa, un coșmar absurd. Hai, te ducem înapoi în 575.

Înapoi în navă. Andrew Harlan se cufundă, treptat, într-o tăcere tulburată și din ce în ce mai adâncă. Nu ridică ochii nici când Secolul 100.000 fu lăsat în urmă și Twissell scoase un vădit suspin de ușurare, ca și cum s-ar fi așteptat să fie prinși în capcană, izolați în sus-timp.

De-abia se mișcă atunci când mâna lui Noÿs se furișă într-a lui, și felul în care îi întoarse strânsoarea degetelor fu aproape mecanic.

Noÿs dormea în altă cameră și agitația lui Twissell atinsese apogeul intensității devoratoare.

– Reclama, băiete! Acum ai femeia. Partea mea din înțelegere a fost îndeplinită.

În tăcere, încă absent, Harlan întorcea foile volumului de pe birou. Găsi pagina.

– E destul de simplu, dar e în engleză. Îți citesc și apoi îți traduc.

Era o reclamă mică, în colțul din stânga, sus, al paginii 30. Pe un fundal de linii neregulate, se puteau citi cuvintele neornamentate, scrise cu litere mari de tipar:

AVEȚI LA BURSĂ
TOATE
OCAZIILE SĂ DEVENIȚI UN
MILIONAR

Dedesubt, cu litere mici, scria: „Buletinul investițiilor, Căsuța poștală 14, Denver, Colorado".

Twissell ascultă foarte atent traducerea lui Harlan și fu vizibil dezamăgit.

– Ce e bursa asta? Ce vor să spună?

– Bursa de valori, spuse Harlan, nerăbdător. Un sistem prin care capitalul particular se investește în afaceri. Dar nu asta este cheia. Nu vezi desenul pe care e plasat anunțul?

– Ba da. Norul-ciupercă al unei explozii atomice. Ca să atragă atenția. Și ce-i cu asta?

Harlan explodă.

– Sfinte Timp, Calculator, ce e cu tine? Uită-te la data apariției.

Arătă cifrele din stânga numărului paginii, 28 martie 1932.

– Nici nu-ți trebuie traducere. Numerele sunt aproape aceleași ca în Intertemporala Standard. Și vezi că e Secolul 19,32. Nu știi că la vremea aceea nicio ființă omenească nu văzuse încă ciuperca atomică? Nimeni nu ar fi putut-o reproduce atât de exact, în afară de…

– Stai. E numai un model de linii, spuse Twissell, căutând să-și păstreze echilibrul logicii. Poate că asemănarea cu norul-ciupercă e doar o coincidență.

– Crezi? Uită-te din nou la cuvinte.

Degetul lui arătă rândurile scurte:

– Aveți la bursă – Toate – Ocaziile – Milionar. Inițialele formează cuvântul ATOM, ceea ce și în engleză înseamnă atom. E și asta o coincidență? În niciun caz. Nu vezi, Calculator, cum anunțul ăsta îndeplinește condițiile pe care chiar tu le-ai enunțat? Mi-a atras privirea imediat. Cooper știa că așa va fi, din pur anacronism. În același timp, nu are niciun alt înțeles în afara celor enunțate, niciun alt înțeles pentru oricine din 19,32. Așa că trebuie să fie Cooper. Acesta este mesajul lui. Avem și data, chiar și săptămâna centisecolului. Avem adresa lui. Nu trebuie decât să ne ducem după el și eu sunt singurul care cunoaște destul Primitivul ca s-o poată face.

– Și-o s-o faci?

Fața lui Twissell radia de ușurare și fericire.

– Da, cu o condiție.

Twissell se încruntă, cu o răsturnare bruscă de sentimente.

– Iar condiții?

– Aceeași condiție. Nu adaug nimic nou. Noÿs trebuie să vină cu mine. Nu o las aici.

– *Încă* n-ai încredere în mine? Cu ce te-am dezamăgit? Ce te mai poate încă neliniști?

– Un singur lucru, spuse Harlan, solemn. Doar unul. *A fost* o barieră la 100.000. De ce? Asta e ceea ce încă mă neliniștește.

17. Se-nchide cercul

Și nu încetă să-l neliniștească. Era o întrebare care lua amploare în mintea lui în timp ce se făceau pregătirile și zilele treceau. Se interpunea între el și Twissell, apoi între el și Noÿs. Când veni ziua plecării, nu era decât pe jumătate conștient.

Tot ce putu face fu să manifeste o umbră de interes când Twissell se întoarse de la ședința cu subcomisia Consiliului.

– Cum a fost?

Twissell răspunse, sătul și obosit:

– N-aș putea spune că a fost chiar cea mai plăcută conversație din viața mea.

Harlan era gata să abandoneze subiectul, dar întrerupse totuși tăcerea clipei cu un mormăit.

– Presupun că nu le-ai spus nimic despre…

– Nu, nu, veni răspunsul ursuz. Nimic despre fată sau despre rolul tău în ratarea plasării lui Cooper. A fost o greșeală nefericită, o eroare mecanică. Am luat totul asupra mea.

În conștiința lui Harlan, așa încărcată cum era, mai fu loc de o ultimă tresărire.

– Sper că asta n-o să-ți dăuneze prea mult.

– Ce pot să-mi facă? Trebuie să aștepte terminarea corecturii înainte de a se atinge de mine. Dacă dăm greș, nimic nu ne mai

poate ajuta, dar nici face rău. Dacă reușim, succesul în sine mă va apăra, probabil. Iar dacă nu…

Bătrânul ridică din umeri.

– Am oricum intenția să renunț, după asta, la participarea activă la treburile Eternității.

Dar nu mai știa ce să facă cu țigara și o aruncă înainte de a fi ajuns la jumătate. Oftă.

– Ar fi fost mai bine să nu-i fi băgat deloc în chestia asta, dar altfel n-ar fi fost posibil să folosim nava specială pentru alte călătorii dincolo de punctul terminus în jos-timp.

Harlan era departe. Gândurile lui dădeau târcoale acelorași întrebări care-l preocupaseră până la excluderea totală a orice altceva, zile în șir. Auzise ca de la mari depărtări următoarea remarcă a lui Twissell, dar numai când acesta o repetă, tresări:

– Poftim?

– Am întrebat dacă e gata femeia ta, băiete! Înțelege ce are de făcut?

– E gata. I-am spus tot.

– Și cum a reacționat?

– Cum… ? A, da, așa cum mă așteptam. Nu se teme.

– Au mai rămas mai puțin de trei fizio-ore.

– Știu.

Asta era tot, pentru moment, și Harlan se trezi din nou singur cu gândurile lui și cu conștiința apăsătoare a ceea ce avea de

făcut.

Odată terminată încărcarea navei și comenzile reglate, Harlan și Noÿs își făcură apariția în costumația finală, aproximând-o pe cea a unei zone urbanizate de la începuturile Secolului 20.

Noÿs adusese modificări sugestiilor lui Harlan pentru garderoba ei, mânată de, spunea ea, un instinct pe care îl aveau toate femeile când venea vorba de îmbrăcăminte și estetică. Alesese cu grijă dintre fotografiile reclamelor din volumele adecvate ale revistei de actualități și examinase minuțios articole importante din o duzină de Secole diferite.

Din când în când, îl întreba pe Harlan:

– Ce părere ai?

El dădea din umeri.

– Dacă zici că e instinctiv, le las în seama ta.

– Ăsta-i un semn rău, Andrew, spunea ea, cu o bună dispoziție care nu suna prea veridic. Ești prea docil. Ce s-a întâmplat? Nu ești tu. Nu ai mai fost tu însuți de câteva zile încoace.

– N-am nimic, venea răspunsul morocănos.

Când Twissell îi văzu pentru prima oară în rolul de locuitori nativi ai Secolului 20, făcu o slabă încercare de glumă.

– Sfinte Timp, ce costume urâte au în Primitiv, și totuși nu reușesc să-ți umbrească frumusețea, draga… draga mea.

Noÿs îi zâmbi cald, și Harlan, impasibil și tăcut, se văzu silit să recunoască faptul că purtarea curtenitoare a lui Twissell, deși ruginită de vârstă, dezvăluia un adevăr. Pe Noÿs hainele o îmbrăcau fără să-i accentueze trăsăturile, așa cum se întâmplă de obicei. Machiajul i se reducea la pete foarte discrete de culoare pe obraji și buze, și la o retușare urâtă a liniei sprâncenelor. Părul ei superb (și asta fusese partea cea mai proastă) fusese tăiat fără milă. Și totuși era frumoasă.

Harlan însuși începuse să se obișnuiască cu cureaua lui incomodă, cu hainele strâmte care-l jenau sub braț și între picioare și cu culoarea cenușie a stofei grosolane. Să poarte costume ciudate care să caracterizeze un Secol era o treabă veche pentru el.

Twissell tocmai spunea:

– Ceea ce aș fi vrut eu să fac era să instalez comenzi manuale în navă, așa cum am discutat, dar se pare că nu se poate. Inginerii ar trebui să aibă o sursă de energie destul de mare pentru a manevra deplasarea temporală și asta nu există în afara Eternității. Tensiunea temporală atât cât stați în Primitiv este tot ce s-a putut obține. Oricum, aveți o manșă de întoarcere.

Îi conduse în interiorul navei, croindu-și drum printre teancurile de provizii, și le arătă maneta proeminentă de metal care întrerupea acum armonia peretelui neted interior.

– S-a recurs la instalarea unui simplu comutator. În loc să se întoarcă automat în Eternitate, nava va rămâne în Primitiv pe timp nelimitat. Odată manșa împinsă în sus, vă veți întoarce. Și atunci va mai fi doar nevoie de o a doua și, sper, ultimă călătorie…

– O a doua călătorie? întrebă Noÿs imediat.

Harlan răspunse:

– Asta nu ți-am explicat. Uite, în prima călătorie trebuie doar să fixăm în Timp data precisă a „aterizării" lui Cooper. Nu știm cât timp s-a scurs între sosirea lui și apariția anunțului. O să dăm de el prin intermediul căsuței poștale și vom afla, pe cât posibil, minutul exact al sosirii lui, sau, mă rog, pe aproape. Ne putem atunci întoarce la acel moment, plus 15 minute pentru ca nava să-l fi lăsat pe Cooper…

Twissell îl întrerupse.

– Nava nu ar putea fi în același loc în același timp în două fizio-timpuri diferite, știi, și încercă să zâmbească.

Noÿs păru să înțeleagă.

– Îmi dau seama, spuse, nu prea sigură.

Twissell reluă:

– Dacă-l luăm pe Cooper în momentul sosirii sale, răsturnăm toate micro-schimbările. Anunțul cu bomba atomică va dispărea din nou și Cooper va ști numai că nava, după ce dispăruse așa cum îl prevenisem noi, a apărut din nou, pe neașteptate. Nu va ști că a fost vreodată într-un alt Secol decât cel care trebuia, și

nici nu i se va spune. Îi vom argumenta că am uitat să-i dăm o instrucțiune de mare importanță (va trebui să inventăm una) și sperăm că va considera chestiunea atât de lipsită de importanță încât nu va menționa în memoriu că a fost trimis de două ori.

Noÿs ridică sprâncenele ei pensate.

– E foarte complicat.

– Da. Din nefericire.

Twissell își frecă mâinile și-i privi ca și cum ar fi fost măcinat de o îndoială ascunsă. Apoi se îndreptă, scoase o țigară nouă și chiar reuși să simuleze o oarecare dezinvoltură când spuse:

– Și acum, băiete, noroc bun.

Dădu mâna cu Harlan, o salută pe Noÿs și ieși din navă.

– Acum plecăm? întrebă Noÿs când rămaseră singuri.

– Peste câteva minute.

Privi într-o parte, la ea. Se uita la el, zâmbind, fără teamă. Pe moment, sufletul lui fu alături de al ei. „Dar asta era emoție și nu rațiune, își spuse, instinct și nu gândire."

Întoarse privirea.

Drumul nu însemnă nimic, sau aproape nimic, nicio deosebire față de o călătorie obișnuită cu nava. Pe la jumătatea drumului, simțiră un fel de trepidație interioară care ar fi putut fi punctul terminus în jos-timp, dar și ceva pur psihosomatic. Oricum, fusese de-abia perceptibil.

Imediat apoi fură în Primitiv, păşind într-o lume pietroasă, singuratică, însufleţită de strălucirea unui soare târziu. Bătea un vânt slab, ca un fior rece, şi peste tot domnea tăcerea.

Stâncile golaşe se rostogoliseră cândva de pe înălţimi şi păreau uriaşe, colorate de curcubeie cenuşii datorită compuşilor de fier, cupru şi crom. Grandoarea peisajului nepătat de prezenţa omului, dar totuşi plin de viaţă, îl domina pe Harlan, făcându-l să se simtă copleşit, o gânganie neînsemnată. Eternitatea, care nu aparţinea lumii materiale, nu avea soare, iar aerul era importat. Amintirea propriului cămin temporal era prea vagă. Observaţiile lui în diferite Secole fuseseră legate de oameni şi oraşele lor. Dar o astfel de experienţă nu avusese niciodată. Noÿs îl apucă de cot.

– Andrew! Mi-e frig.

Tresări şi se întoarse către ea.

– N-ar fi mai bine să pornim Radiantul? întrebă ea.

– Ba da. În peştera lui Cooper.

– Ştii unde este?

– Chiar aici, îi răspunse scurt.

Nu se îndoia de asta. Memoriul o localizase şi, mai întâi Cooper, acuma el, fuseseră trimişi exact acolo.

Încă din zilele lui de Noviciat, nu se îndoise niciodată de precizia localizării în călătoriile în Timp. Îşi aduse aminte cum îi spusese, foarte serios, Educatorului Yarrow:

– Dar Pământul se roteşte în jurul

Soarelui, și Soarele în jurul Centrului Galactic, și Galaxia se deplasează și ea. Dacă pornești de la un punct de pe Pământ și mergi o sută de ani în jos-timp, te vei trezi într-un spațiu gol, pentru că Pământului îi vor trebui o sută de ani pentru a ajunge acolo. (Acelea erau zile în care mai spunea încă, în loc de Secol, „o sută de ani”.)

Dar Educatorul Yarrow se răstise la el.

– Nu se separă timpul de spațiu. Deplasându-te în Timp, împărtășești mișcările Pământului. Sau crezi că o pasăre zburând prin aer se pierde în spațiu pentru că Pământul o zbughește în jurul Soarelui cu 18 mile pe secundă și dispare de sub biata creatură?

Să cauți dovezi în analogii este un risc, dar Harlan obținu ulterior dovezi mai temeinice și acum, după o călătorie aproape fără precedent în Primitiv, putea privi cu încredere, deloc surprins să vadă gura peșterii exact acolo unde i se spusese că va fi.

Înlătură pietrișul și bucățile mai mari de stâncă ce o camuflau și pătrunse înăuntru.

Străpunse întunericul, folosindu-se de raza de lumină a lanternei ca de o daltă. Scrută pereții, tavanul, solul, fiecare centimetru.

Noÿs, imediat în spatele lui, șopti:

– Ce cauți?

– Ceva. Orice.

Găsi acest ceva, orice, în fundul peșterii, sub forma unei pietre plate care țintuia

sub greutatea ei niște foițe verzui. Harlan o răsturnă și răsfiră foițele între degete.

– Ce sunt astea? întrebă Noÿs.

– Bancnote. Mediul de schimb. Bani.

– Știai că sunt aici?

– N-am știut nimic. Am sperat doar.

Nu făcuse decât să folosească logica inversă a lui Twissell, deducând cauza din efect. Eternitatea exista, deci Cooper luase și el hotărârile adecvate. Presupunând că reclama îl va conduce pe Harlan în Timpul corect, peștera devenise, evident, o cale suplimentară de comunicare.

Totuși, era chiar mai bine decât sperase. Nu o dată, în timpul pregătirilor, Harlan se gândise că încercarea lui de a-și croi drum printr-un oraș neavând în buzunar decât pepite de aur va da naștere doar la bănuieli și-i va ridica în cale obstacole.

Cooper reușise, de asta era sigur, dar Cooper avusese timp. Harlan ridică teancul de bancnote. O asemenea sumă se adună cu greu. Se descurcase bine, tinerelul, grozav de bine.

Și cercul se închidea!

Proviziile fuseseră mutate în peșteră, în strălucirea din ce în ce mai roșietică a Soarelui ce se îndrepta spre asfințit. Nava fusese acoperită cu o peliculă reflectoare difuză, care o ascundea privirilor indiscrete, și Harlan avea la el explozonul, cu care se putea descotorosi, la nevoie, de intruși. Radiantul fusese instalat în peșteră, iar lanterna fixată într-o crăpătură, așa că aveau și căldură, și

lumină.

Afară era o noapte rece de martie.

Noÿs privea gânditoare la interiorul neted, paraboloid, al Radiantului, care se rotea încet.

– Care îți sunt planurile, Andrew?

– Mâine dimineață mă duc în orașul cel mai apropiat. Știu unde este, sau ar trebui să fie. (În mintea lui, trecu din nou la „este". Totul va decurge așa cum era prevăzut. Din nou logica lui Twissell.)

– Vin și eu cu tine, nu-i așa?

Scutură din cap.

– Una la mână, tu nu cunoști limba, și apoi drumul va fi destul de greu chiar și pentru mine.

Noÿs arăta ciudat de arhaic cu părul ei scurt șt mânia subită din ochii ei îl făcu pe Harlan să-și ferească privirile.

– Pe mine nu mă prostești, Andrew. De-abia-mi vorbești. Nici nu te uiți la mine. Ce s-a-ntâmplat? Ți-ai adus aminte de moralitatea căminului tău temporal? Ai senzația că ai trădat Eternitatea și crezi că eu sunt de vină? Ai sentimentul că te-am corupt? Ce s-a întâmplat?

– Tu nu știi ce simt.

– Atunci spune-mi tu. Ai putea s-o faci. N-o să mai ai niciodată o ocazie ca asta. Ești îndrăgostit? De mine? N-ai putea sau nici n-ai vrea să mă scoți țap ispășitor. De ce m-ai adus aici? Spune-mi. De ce nu m-ai lăsat în Eternitate, de vreme ce aici nu ai nevoie de mine și se pare că nici nu poți să mă vezi în ochi?

– Există un pericol, murmură Harlan.

– Ei, haide.

– Mai mult decât pericol. E un coșmar. Coșmarul Calculatorului Twissell. În timpul ultimului nostru drum, dominat de panică, în sus-timp, spre Secolele Ascunse, mi-a dezvăluit gândurile lui despre aceste Secole. A speculat asupra posibilității existenței unor forme evoluate de oameni, specii noi, probabil supraoameni, ascunzându-se în sus-timpul îndepărtat, inaccesibili nouă, plănuind să pună capăt încercărilor noastre de a falsifica Realitatea. Credea că ei au fost cei care au pus bariera la Secolul 100.000. Apoi te-am găsit și Twissell a uitat de coșmarul lui. A hotărât că n-a fost niciodată nicio barieră. S-a întors la problema, mai urgentă, a salvării Eternității. Eu, însă, am fost contaminat de acest coșmar. Mă lovisem de barieră, așa că știam că a existat. Nu un Etern a pus-o acolo, Twissell a zis că așa ceva este teoretic imposibil. Poate că teoriile Eternității nu sunt prea avansate. Bariera era acolo. Cineva a pus-o acolo. Sau ceva. Sigur, continuă el dus pe gânduri, în anumite privințe, Twissell nu are dreptate. A simțit că omul *trebuie* să evolueze, dar totuși nu-i așa. Paleontologia nu se numără printre științele care-i interesează pe Eterni, dar îi interesa pe Primitivii târzii, așa că mi-am băgat și eu puțin nasul în ea. Și atâta lucru știu și eu: speciile evoluează numai în măsura în care trebuie să facă față cerințelor unor medii noi de

viață. Într-un mediu stabil, o specie poate rămâne neschimbată milioane de Secole. Omul Primitiv a evoluat rapid, deoarece mediul lui era aspru și schimbător. Totuși, odată ce omenirea a învățat să-și creeze propriul mediu, și-a creat unul plăcut și stabil, așa că pur și simplu n-a mai evoluat.

– Nu știu despre ce vorbești, replică Noÿs, cu nimic mai calmă, și oricum, nu spui nimic despre noi, și eu despre asta vreau să vorbim.

Harlan reuși să nu exteriorizeze nicio emoție.

– Dar de ce bariera la 100.000? La ce le-a folosit? Ție nu ți-au făcut nimic. Ce alt înțeles ar fi putut avea? Am stat și m-am întrebat: ce s-a întâmplat, datorită prezenței ei, care nu s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi fost acolo?

Tăcea, privind la cizmele lui greoaie și grosolane din piele naturală. Îi trecu prin minte că s-ar simți mai bine dacă le-ar scoate pentru noapte, dar nu acum, nu acum…

– La întrebarea asta există un singur răspuns. Existența barierei m-a trimis, spumegând de mânie, în jos-timp, ca să iau un bici neuronic și să sar la Finge. Mi-a băgat în cap să risc viața Eternității ca să te iau înapoi și să o distrug când am crezut că nu voi mai reuși. Înțelegi?

Noÿs îl privi cu un amestec de groază și neîncredere.

– Vrei să spui că oamenii din sus-timp voiau ca tu să faci toate astea? Că ei au pus

totul la cale?

– *Da.* Nu te uita așa la mine. *Da!* Și nu vezi cum se schimbă lucrurile? Atâta timp cât am acționat pe cont propriu, din propriile mele motive, îmi asum toate consecințele, materiale și spirituale. Dar să fiu prostit, păcălit, împins de oameni care îmi manipulează sentimentele ca și cum aș fi un Computaplex în care nu trebuie decât să introduci cartela potrivită…

Își dădu brusc seama că a început să strige și se opri. Lăsă să treacă câteva minute, apoi reluă:

– Asta n-o s-o admit. Trebuie să desfac ce-am fost pus, ca o marionetă, să fac. Și când o să reușesc, o să-mi găsesc din nou liniștea.

Și așa va fi, poate. Simțea în aer un fel de triumf impersonal, rupt de tragedia personală care zăcea în urmă și se întindea în față. Cercul se închidea!

Mâna lui Noÿs se întinse, nesigură, ca pentru a o apuca pe a lui, rigidă, neînduplecată. Harlan o evită, îi evită valul de afecțiune.

– Totul a fost aranjat. Întâlnirea cu tine. Totul. Configurația mea emoțională a fost analizată. Evident. Stimul și răspuns. Apeși pe butonul ăsta și omul va face asta. Apasă butonul celălalt și el va face altceva.

Începuse să vorbească cu greutate, din adâncurile rușinii. Clătină din cap, încercând să se scuture de oroare, așa cum un câine se scutură de apă, apoi continuă:

– Un singur lucru n-am înțeles la

început. Cum de am ghicit că Cooper va fi trimis în Primitiv? Era un lucru imposibil de ghicit. N-aveam nicio bază. Nici Twissell n-a înțeles. De multe ori s-a întrebat cum am putut s-o fac cunoscând atât de puțină matematică. Și totuși am ghicit. Prima oară a fost în… în noaptea aceea. Tu dormeai, dar eu nu. Aveam senzația că trebuie să-mi amintesc ceva. O remarcă, un gând, *ceva* ce mi-a bătut la ochi în veselia și zgomotul serii. După ce m-am gândit mult timp, întreaga importanță a lui Cooper mi s-a revelat brusc și, odată cu ea, mi-a venit gândul că pot distruge Eternitatea. Mai târziu, am verificat în istoriile matematicii, dar nu era cu adevărat necesar. Deja știam. Eram sigur. Dar cum? Cum?

Noÿs îl privea concentrată. Nu mai încerca să-l atingă.

– Vrei să spui că oamenii din Secolele Ascunse au pus și asta la cale? Că ei ți-au băgat-o în cap, ca să te manevreze?

– Da. Da. Și încă nu au terminat. Mai au încă multe de făcut. Poate că cercul se închide, dar nu este încă închis.

– Dar cum mai pot face ceva acum? Doar nu sunt aici cu noi.

– Nu!

O spuse cu o voce atât de sepulcrală, încât Noÿs păli.

– Super… ființe invizibile? șopti ea.

– Nu superființe. Nu invizibile. Ți-am spus că omul nu evoluează atâta timp cât își poate controla mediul. Oamenii din

Secolele Ascunse sunt *homo sapiens.* Oameni obișnuiți.

– Atunci, cu siguranță, nu sunt aici.

Harlan spuse, cu amărăciune:

– Tu ești aici, Noÿs.

– Da. Și tu. Dar nimeni altcineva.

– Tu și cu mine. Nimeni altcineva. O femeie din Secolele Ascunse și cu mine… Nu mai juca teatru. Noÿs, Te rog.

Privirile ei erau pline de groază.

– Ce tot spui, Andrew?

– Ceea ce trebuie. Ce spuneai *tu,* în seara aceea, când mi-ai dat licoarea de mentă? Îmi vorbeai. Cu vocea ta dulce… cuvinte moi… N-am auzit nimic, nu conștient, dar îmi aduc aminte de vocea ta blândă, șoptind. Despre ce? Despre călătoria lui Cooper în jos-timp. Lovitura lui Samson, care să zdrobească Eternitatea. Am dreptate?

– Nici măcar nu știu ce înseamnă lovitura lui Samson.

– Dar poți ghici foarte bine, Noÿs. Spune-mi, când ai intrat în 482? Pe cine ai înlocuit? Sau doar te-ai… strecurat. Am rugat un expert din 2456 să-ți facă Proiectul-de-Viață. În noua Realitate, nu existai. Nu aveai niciun analog. Ciudat, pentru o Schimbare atât de mică, dar nu imposibil. Și, apoi, Proiectantul-de-Vieți a zis ceva ce am auzit doar cu urechile, nu și cu mintea. Ce ciudat că-mi amintesc. Poate chiar atunci ceva s-a schimbat în mintea mea, dar eram prea plin de… tine ca să ascult. Mi-a spus: „*Cu combinația de factori*

pe care mi-ai dat-o, nu prea văd cum s-a încadrat și în vechea Realitate." Avea dreptate. Nu te încadrai. Erai un intrus din sus-timpul îndepărtat, manevrându-ne pe mine și pe Finge ca să-ți atingi scopurile.

Noÿs zise, stăruitor:

– Andrew…

– Totul se potrivește, dacă ai ochi să vezi. O carte-film din casa ta, „Istoria Economică și Socială". M-a surprins când am văzut-o prima oară. Aveai nevoie de ea, nu-i așa, ca să te învețe cum să fii o femeie a Secolului. Altceva. Ți-aduci aminte de primul nostru drum în Secolele Ascunse? *Tu* ai oprit nava la Secolul 111.394. Ai oprit-o cu abilitate, fără să bâjbâi. Unde ai învățat să comanzi o navă? Dacă ai fi fost ceea ce păreai, aceea ar fi trebuit să fie prima ta călătorie cu o navă. Dar, chiar, de ce 111.394? Era căminul tău temporal?

Ea întrebă, ușor:

– De ce m-ai adus în Primitiv, Andrew?

El începu brusc să strige.

– Ca să apăr Eternitatea. Nu mi-am dat seama ce rău puteai să mai faci acolo. Aici, ești neputincioasă pentru că eu te cunosc. Recunoaște că tot ce spun este adevărat! Recunoaște!

Se ridică, ajuns la paroxismul mâniei, cu brațele ridicate. Ea nu se clinti. Era de un calm desăvârșit. Ai fi zis că e modelată din ceară caldă, frumoasă. Harlan nu-și duse gestul până la capăt.

– Recunoaște!

– Încă nu ești sigur, după toate

deducțiile? Ce mai contează pentru tine dacă recunosc sau nu?

Harlan simți cum urcă în el un fel de sălbăticie.

– Oricum, recunoaște, ca să nu simt nicio durere. Niciuna.

– Durere?

– Pentru că am un explozon, Noÿs, și am intenția să te omor.

18. Începutul Nemărginirii

Înlăuntrul lui Harlan se zbătea o nesiguranță crescândă, o nehotărâre care îl devora. Ținea în mână explozonul îndreptat către Noÿs.

Dar de ce nu spunea nimic? De ce persista în atitudinea ei impasibilă?

Cum putea s-o omoare?

Cum putea să n-o omoare?

Spuse, răgușit:

– Ei bine?

Ea se mișcă, dar numai ca să-și împreuneze mâinile în poală, ca să arate mai liniștită, mai distantă. Când vorbi, vocea ei nu mai suna ca cea a unei ființe omenești. În fața țevii unui explozon, dobândise siguranță și o calitate aproape mistică de tărie impersonală.

– Nu poți să vrei să mă omori doar ca să aperi Eternitatea! Dacă asta ar fi dorința ta, ai putea să mă amețești, să mă legi zdravăn, să mă imobilizezi aici în peșteră și să pleci în zori. Sau l-ai fi putut ruga pe Twissell să mă țină sub arest în timpul absenței tale. Sau m-ai putea lua cu tine în zori și să mă pierzi în pustietățile astea. Dacă doar uciderea mea te-ar satisface, asta ar fi numai pentru că ți se pare că te-am trădat, că te-am ademenit și te-am făcut mai întâi să mă iubești, ca apoi să te împing la trădare. Ar fi o crimă izvorâtă dintr-o mânie rănită și nicidecum răsplata

dreaptă care-ți place să-ți spui că este.

El nu-și găsea locul.

– Vii din Secolele Ascunse? Spune-mi!

– Da. Acum o să tragi?

Degetul lui tremura pe punctul de contact. Și totuși ezita. O voce irațională dinlăuntrul lui mai putea încă pleda în favoarea ei, mai putea încă scoate la iveală rămășițe ale dragostei lui inutile și pline de dor. Era cuprinsă de disperare la gândul că o respingea? Se juca în mod intenționat cu moartea, mințind? Recurgea la un eroism prostesc în deznădejdea ei, pentru că văzuse că se îndoiește de ea?

Nu!

Cărțile-film din tradiția literară siropoasă a Secolului 289 ar fi făcut-o, dar nu o fată ca Noÿs. Nu era ea cea care să-și primească moartea din mâinile unui fals iubit cu masochismul surâzător al unui crin strivit, însângerat.

Atunci, punea la încercare, cu dispreț, puterea lui de-a o ucide, pentru nu contează ce motiv? Se sprijinea cu îndrăzneală pe atracția pe care știa că o exercită asupra lui chiar și acum, sigură că îl va paraliza, îl va imobiliza în slăbiciune și rușine?

Lovitura pe care o simți la acest gând nimeri prea aproape de țintă. Degetul apăsă ceva mai tare pe contact.

Noÿs vorbi din nou.

– Nu te grăbești. Asta înseamnă că aștepți să spun ceva în apărarea mea.

– Apărare? încercă să spună Harlan

dispreţuitor, dar în străfundurile lui întâmpină cu bucurie diversiunea.

Amâna momentul în care trebuia să privească trupul ei mutilat, cu rămăşiţele de carne însângerată rămase, ştiind că ce i se întâmplase frumoasei lui Noÿs pornise din mâna lui.

Găsi scuze pentru această tărăgănare. Gândi febril: „Las-o să vorbească. Las-o să spună tot ce ştie despre Secolele Ascunse. E mai bine pentru siguranţa Eternităţii."

Aceasta dădu faptelor sale acoperirea diplomaţiei şi, pentru moment, o putu privi cu o figură aproape la fel de calmă ca a ei.

Noÿs parcă îi citise gândurile.

– Vrei să-ţi vorbesc despre Secolele Ascunse? Dacă asta ar conta ca apărare, ar fi uşor de făcut. N-ai vrea, de exemplu, să ştii de ce se goleşte Pământul de oameni după Secolul 150.000? Nu te-ar interesa?

Harlan n-avea de gând să cerşească informaţii, nici să le cumpere. Avea explozonul. Era foarte hotărât să nu arate nici urmă de slăbiciune.

– Vorbeşte! îi spuse, şi se înroşi la vederea micului zâmbet care fu primul ei răspuns la exclamaţia lui.

Noÿs începu:

– La un moment dat, în fizio-timp, înainte ca Eternitatea să ajungă până foarte departe în sus-timp, înainte chiar de a fi ajuns la Secolul 10.000, noi, cei din Secolul nostru, şi ai avut dreptate, era 111.394, am aflat de existenţa ei. Şi noi

aveam călătoriile noastre în Timp, știi, dar se bazau pe un set de postulate complet diferite de ale voastre, și preferam să vedem Timpul, nu să deplasăm materia. Mai mult, ne interesa numai trecutul, jos-timpul nostru. Am descoperit Eternitatea indirect. Mai întâi, am elaborat calculul Realităților și ne-am testat, cu el, propria Realitate. Am fost uimiți să descoperim că trăim într-o Realitate de o probabilitate destul de mică. Era o problemă serioasă. De ce o Realitate atât de improbabilă?... Nu ești atent, Andrew! Nu te interesează deloc?

Harlan o auzi rostindu-i numele cu toată afecțiunea intimă cu care îi vorbise în ultimele săptămâni. Acum ar fi trebuit să-i zgârie urechile, să-l scoată din sărite cu necredința ei cinică. Și totuși nu era așa.

Spuse, disperat:

– Zi-i înainte și să terminăm odată, femeie.

Încercase, cu mânia rece a acestui „femeie", să contracareze căldura acelui „Andrew" al ei, dar ea doar zâmbi din nou, palid. Continuă:

– Am făcut cercetări înapoi în Timp și am dat de Eternitatea în plină dezvoltare. Ni se păru, deodată, evident că a existat, într-un anumit moment în fizio-timp (este o noțiune pe care o avem și noi, dar sub altă denumire), o altă Realitate. Pe cealaltă Realitate, cea de probabilitate maximă, o numim Starea Fundamentală. Starea Fundamentală ne-a cuprins odată, sau cel

puțin ne-a cuprins analogurile. La acea dată, nu știam de ce natură este Starea aceasta Fundamentală. Nu ne puteam da seama. Știam, totuși, că o anumită Schimbare inițiată de Eternitate în jos-timpul îndepărtat reușise, prin mecanismele șansei statistice, să modifice Starea Fundamentală până în Secolul nostru și după el. Am început munca pentru determinarea naturii Stării Fundamentale, cu intenția de a remedia răul, dacă de rău era vorba. Mai întâi am înființat zona inaccesibilă pe care voi o numiți Secolele Ascunse, izolându-i pe Eterni în jos-timp de Secolul 70.000. Această armură izolatoare urma să ne protejeze total, poate în afară de un procent mic, care dispărea repede, de Schimbările făcute de voi. Nu însemna securitate absolută, dar ne dădea timp. Apoi am făcut ceva ce cultura și etica noastră nu ne dădeau, în mod obișnuit, voie s-o facem. Ne-am cercetat propriul viitor, sus-timpul nostru. Am aflat destinul omului în Realitatea existentă ca să-l putem compara, în final, cu Starea Fundamentală. Undeva, dincolo de 125.000, omenirea elucidase secretul transportului interstelar. Învățase cum să facă Saltul în hiperspațiu. În sfârșit, omenirea putea ajunge la stele.

Harlan asculta din ce în ce mai absorbit cuvintele ei măsurate. Cât adevăr era în toate astea? Și în ce măsură era o încercare calculată de a-l înșela? Încercă să rupă

vraja, vorbind, spărgând curgerea lină a frazelor ei. Spuse:

– Și, odată ce au putut ajunge ta stele, au părăsit Pământul. Unii dintre noi am ghicit asta.

– Atunci, unii dintre voi au ghicit prost. Omul *a încercat* să părăsească Pământul. Din nefericire, nu suntem singuri în galaxie. Mai sunt și alte stele, cu alte planete. Chiar alte inteligențe. Niciuna, cel puțin în această galaxie, nu este atât de veche ca omenirea, dar, în cele 125.000 de Secole, omul a rămas pe Pământ, și minți mai tinere l-au ajuns din urmă, l-au depășit, și-au dezvoltat transportul interstelar și au colonizat Galaxia. Când am ajuns în spațiu, semnele erau acolo. Ocupat! Trecerea oprită! Îndepărtați-vă! Omenirea și-a retras antenele exploratoare, a rămas acasă. Dar acum știa ce este Pământul: o închisoare înconjurată de o libertate infinită… Și omenirea s-a stins!

– S-a stins și gata. Prostii!

– Nu s-a stins, pur și simplu. Au mai trecut câteva mii de Secole. Au mai existat suișuri și coborâșuri, dar, în ansamblu, se simțea o lipsă de scop, un sentiment al inutilității, al lipsei de speranță, care nu putea fi depășit. În final, s-a mai înregistrat o ultimă scădere a natalității și… extincția. Eternitatea ta a făcut asta.

Harlan putea acum să apere Eternitatea, cu atât mai intens și mai exagerat cu cât fusese atacat atât de direct.

– Lăsați-ne accesul la Secolele Ascunse și vom corecta totul. Am făcut un foarte mare bine Secolelor la care am putut ajunge.

– Un foarte mare bine? întrebă Noÿs pe un ton detașat, care făcea din vorbele ei o parodie a frazei lui. Ce înseamnă asta? Mașinile voastre vă spun asta. Computaplexele voastre. Dar cine le reglează și cine le spune ce să pună în balanță? Mașinile nu rezolvă probleme cu o mai mare clarviziune decât oamenii, ci doar mai repede. Doar mai repede! Atunci, ce consideră Eternii că e „bine”? Să-ți spun eu. Siguranța și securitatea. Moderația. Nimic în exces. Niciun risc fără siguranța covârșitoare a unui câștig adecvat.

Harlan înghiți în sec. Deosebit de clar, își aminti de cuvintele rostite de Twissell în navă, în convorbirea lor despre oamenii evoluați din Secolele Ascunse. Twissell spusese: „Eliminăm neobișnuitul.”

Și nu era așa?

– Bine, spuse Noÿs, pari căzut pe gânduri. Atunci gândește-te și la asta. În Realitatea de acum, de ce abordează omul în permanență zborul spațial, eșuând în permanență? Cu siguranță că fiecare eră a zborului spațial știe de eșecurile anterioare. De ce mai încearcă, atunci?

– N-am studiat problema, răspunse el.

Dar se gândea, stânjenit, la coloniile de pe Marte, înființate iarăși și iarăși, nealegându-se niciodată nimic din ele. Se gândea la atracția ciudată pe care zborul

spațial o exercitase întotdeauna, chiar și asupra Eternilor. Îi răsunau din nou în urechi cuvintele Sociologului Kantor Voy, din 2456, întristat de ștergerea zborului electrogravitic dintr-un Secol: „Și fusese atât de frumos!" Își aminti de Proiectantul-de-Vieți Neron Feruque, care înjurase groaznic asistând la dispariția lui, și care se lansase, ca să se ușureze, într-un atac al metodelor Eternității de a dispune de serurile anticancer.

Exista deci această dorință fierbinte, instinctivă, de expansiune a ființelor inteligente, de a ajunge la stele, de a lăsa în urmă închisoarea gravitației? Asta îl împinsese pe om să perfecționeze de zeci de ori zborul spațial, să călătorească iarăși și iarăși către lumile moarte ale unui sistem solar, în care numai Pământul era leagăn al vieții? Și eșuarea finală, conștiința că trebuie să te întorci în închisoarea de acasă, era cea care declanșa nepotrivirile împotriva cărora lupta Eternitatea dintotdeauna? Îi mai veni în minte și consumul intens de droguri în aceleași Secole inutile ale zborurilor electrogravitice.

Noÿs reluă:

– Aplanând dezastrele Realității, Eternitatea diminuează și triumfurile. Numai făcând față marilor încercări poate omenirea să se ridice, cu succes, pe culmile cele mai înalte. Doar din primejdii, din permanentă nesiguranță și neliniște se ivește forța care împinge omenirea către

noi și măreațe cuceriri. Poți înțelege asta? Poți să înțelegi că, eliminând obstacolele și problemele care-l copleșesc pe om, Eternitatea îl împiedică să-și găsească propriile soluții, mai dureroase și mai bune, adevăratele soluții care izvorăsc din depășirea greutăților, și nu din evitarea lor?

Harlan începu, bățos:

– Cel mai mare bine făcut majorității…

Noÿs îi tăie vorba:

– Să zicem că Eternitatea nu ar fi fost niciodată înființată.

– Și?

– Să-ți spun eu ce s-ar fi întâmplat. Energiile care s-au epuizat cu ingineria temporală s-ar fi consumat în schimb în domeniul nucleonicii. Nu ar fi existat Eternitatea, dar ar fi existat transportul interstelar. Omul ar fi ajuns la stele cu mai mult de o sută de mii de Secole înainte de Realitatea curentă. Stelele ar fi fost pe atunci nelocuite și omenirea s-ar fi stabilit pe toată întinderea Galaxiei. *Noi* am fi fost primii.

– Și ce am fi câștigat? întrebă Harlan, încăpățânat. Am fi fost mai fericiți?

– Ce înțelegi tu prin „noi”? Omul nu ar fi însemnat o lume, ci un milion, un miliard de lumi. Am fi avut infinitul în căușul palmei. Fiecare lume ar fi avut înșiruirea ei de Secole, fiecare valorile ei proprii, o șansă de a căuta fericirea pe propriile căi, în propriul mediu. Există multe feluri de fericire, de bine, o varietate infinită… Asta

este Starea Fundamentală a omenirii.

– Astea sunt presupuneri, spuse Harlan supărat pe el însuși pentru că se lăsase furat de imaginea zugrăvită de ea. Cum poți să știi ce s-ar fi întâmplat?

– Pe tine te amuză ignoranța Timpurilor care nu cunosc decât o singură Realitate. Pe noi ne amuză ignoranța Eternilor care cred că există multe Realități, dar numai una odată.

– Ce tot spui acolo?

– Noi nu calculăm Realități alternative. Noi le vizualizăm. Le vedem în starea lor de non-Realitate.

– Adică un fel de tărâm Niciodată, unde „ar-fi-fost" se joacă cu „dacă".

– Cu excepția sarcasmului, da.

– Și cum faceți asta?

Noÿs se opri, după care reluă:

– Cum aș putea să-ți explic, Andrew? Am fost educată să știu anumite lucruri, fără să înțeleg chiar totul despre ele, la fel ca tine. Tu poți explica funcționarea unui Computaplex? Și totuși știi că există și funcționează.

Harlan se înroși.

– Și atunci?

– Am învățat să vizualizăm Realitățile și am găsit Starea Fundamentală așa cum ți-am descris-o. Am găsit și Schimbarea care a distrus-o. Nu este o Schimbare inițiată de Eternitate, este însăși instituirea Eternității, simpla sa existență. Orice sistem asemănător Eternității, care le îngăduie oamenilor să-și aleagă viitorul, va

sfârși prin alegerea siguranței și mediocrității și, într-o astfel de Realitate, stelele nu mai pot fi atinse. Simpla existență a Eternității a spulberat dintr-o lovitură Imperiul Galactic. Pentru a-l face din nou posibil, Eternitatea trebuie desființată. Numărul Realităților este infinit. Numărul oricăror subclase ale Realităților este infinit. De exemplu, numărul de Realități care conțin Eternitatea este infinit; numărul în care Eternitatea există, dar este desființată, este de asemenea infinit. Dar oamenii noștri au ales, din infinit, un grup din care făceam și eu parte.

La început, eu eram străină de toate astea. M-au educat pentru rolul meu așa cum Twissell și cu tine l-ați pregătit pe Cooper pentru al lui. Dar numărul Realităților în care eu eram agentul distrugerii Eternității era și el infinit. Am fost lăsată să aleg între cinci Realități care păreau cel mai puțin complexe. Am ales-o pe aceasta, cea care te implica pe tine, singurul sistem al Realității care te implica pe tine.

– De ce?

Noÿs își feri privirea.

– Pentru că te iubeam. Te-am iubit cu mult înainte de a te întâlni.

Harlan era zguduit. O spusese cu atâta sinceritate… Gândi, îngrețoșat: „E o actriță…” Spuse:

– E ridicol.

– Da? Am studiat Realitățile care-mi

stăteau la dispoziție. Am studiat Realitatea în care mă întorceam în 482, îl întâlneam mai întâi pe Finge și apoi pe tine. Cea în care ai venit la mine și m-ai iubit, în care m-ai luat cu tine în Eternitate și în sus-timpul îndepărtat al propriului meu Secol, în care l-ai deturnat pe Cooper și în care tu și cu mine, împreună, ne-am întors în Primitiv. Am trăit în Primitiv tot restul vieții noastre. Am văzut viețile noastre, împreună, și am fost fericiți, și eu te-am iubit. Așa că nu este ridicol. Am ales această alternativă ca dragostea noastră să se poată împlini.

– Totul este o minciună! O minciună! Doar nu te aștepți să te cred?

Se opri, apoi reluă brusc:

– Stai! Zici că ai știut totul dinainte? Tot ce se va întâmpla?

– Da.

– Atunci e clar că minți. Ai știut și că te vei trezi în fața explozonului. Ai știut că o să dai greș. Să văd acum ce-o să-mi răspunzi!

Ea suspină ușor.

– Ți-am spus că există un număr infinit al tuturor subclaselor Realităților. Oricât de exact ne-am concentra asupra unei Realități date, ea reprezintă întotdeauna un număr infinit de Realități foarte similare. Există puncte întunecoase. Cu cât ne concentrăm mai bine, cu atât sunt mai puțin încâlcite, dar o claritate perfectă nu se poate obține niciodată. Cu cât punctele sunt mai puțin întunecoase, cu atât este

mai mică probabilitatea ca variația întâmplătoare să dea rezultatul peste cap, dar probabilitatea nu coboară niciodată la zero absolut. Un astfel de punct întunecos a stricat lucrurile.

– Care?

– Trebuia să vii înapoi în sus-timpul îndepărtat, după ce bariera de la 100.000 fusese înlăturată, și ai venit. Dar trebuia să vii singur. De asta am și fost atât de surprinsă, pe moment, să-l văd pe Calculatorul Twissell cu tine.

Din nou Harlan fu tulburat. Ce bine potrivea lucrurile. Noÿs reluă:

– Și aș fi fost și mai surprinsă, dacă mi-aș fi dat seama de semnificația totală a acestei modificări. Dacă ai fi venit singur, m-ai fi adus cu tine în Primitiv, așa cum ai făcut. Apoi, pentru binele omenirii și de dragul meu, l-ai fi lăsat pe Cooper neatins. Cercul s-ar fi întrerupt, Eternitatea ar fi fost desființată, iar viața noastră împreună aici ar fi fost la adăpost. Dar ai venit cu Twissell, o variație întâmplătoare. Pe drum, ți-a pomenit de gândurile lui despre Secolele Ascunse și te-a pus pe o pistă a deducțiilor, care, în final, te-a făcut să te îndoiești de buna *mea* credință. S-a terminat cu un explozon între noi... Și acum, Andrew, asta e povestea. Poți să mă ucizi. Nimic nu te poate opri.

Pe Harlan îl durea mâna din cauza încleștării spasmodice pe explozon. Îl mută, ametit, în mâna cealaltă. Povestea ei nu avea niciun punct nevralgic? Ce se

așteptase el să câștige din siguranța faptului că ea aparținea Secolelor Ascunse? Conflictul său interior îl sfâșia mai aprig ca oricând, și se apropiau zorile.

Spuse:

– De ce două eforturi de a distruge Eternitatea? De ce nu a dispărut odată pentru totdeauna atunci când l-am trimis pe Cooper în Secolul 20? Totul ar fi luat atunci sfârșit și am fi scăpat de agonia asta a nesiguranței.

– Pentru că distrugerea acestei Eternități nu este de ajuns. Trebuie să reducem probabilitatea înființării oricărei forme de Eternitate la cât de aproape de zero putem. Așa că, aici, în Primitiv, mai avem de făcut un lucru. O Schimbare mică, neînsemnată. Știi ce este o Schimbare Minimă Necesară. Doar o scrisoare către o peninsulă numită Italia, aici, în Secolul 20. Acum suntem în 19,30. În câteva Centisecole, cu condiția ca eu să trimit scrisoarea, un om din Italia va începe experimentele de bombardare cu neutroni a uraniului.

Harlan se îngrozi.

– Veți modifica Istoria Primitivă?

– Da. Asta este intenția noastră. În noua Realitate, cea finală, prima explozie nucleară va avea loc nu în Secolul 30, ci în 19,45.

– Dar cunoști pericolul? Îți dai cât de cât seama ce înseamnă asta?

– Ne dăm seama de pericol. Am vizionat setul de Realități rezultante. Există o probabilitate, nu o siguranță, desigur, ca

Pământul să sfârșească cu o crustă radioactivă, groasă, dar înainte de asta…

– Vrei să spui că există vreo compensare pentru așa ceva?

– Un Imperiu Galactic. De fapt o intensificare a Stării Fundamentale.

– Și îi acuzați pe Eterni că se amestecă…

– Îi acuzăm că se amestecă de multe ori ca să țină omenirea acasă, în închisoare. Noi intervenim *o dată,* ca să-l orientăm pe om prematur către nucleonică, astfel ca să nu mai instituie niciodată, *niciodată,* o Eternitate.

– Nu, spuse Hartan, disperat. Trebuie să existe o Eternitate.

– Dacă asta este ceea ce alegi tu. Tu ai de ales. Dacă vrei ca un grup de psihopați să dicteze viitorul omenirii…

– Psihopați?! explodă Harlan.

– Nu sunt? Îi cunoști doar. Gândește-te.

Harlan o privea cu oroare, ultragiat, și totuși nu se putea abține să-și amintească. Se gândi la Novicii care învățau adevărul despre Realitate, și la Novicele Latourette încercând, ca rezultat, să se sinucidă. Latourette supraviețuise, cu o personalitate plină de cicatrici, ajutând totuși la hotărârile care se luau asupra Realităților alternative.

Se gândi la sistemul de caste al Eternității, la viața anormală care transforma sentimentele de culpabilitate în furie și ură față de Tehnicieni. Se gândi la Calculatori, luptându-se între ei, la Finge urzind intrigi împotriva lui Twissell și la

Twissell spionându-l pe Finge. Se gândi la Sennor, luptând pentru capul lui spân, împotriva tuturor Eternilor.

Se gândi la el însuși.

Apoi la Twissell, marele Twissell, care încălcase și el legile Eternității.

Era ca și cum știuse dintotdeauna că Eternitatea însemna toate acestea. Altfel de ce ar fi dorit atât de mult să o distrugă? Și totuși niciodată nu o recunoscuse deschis, niciodată nu privise adevărul în față, până, deodată, acum.

Și văzu Eternitatea, foarte clar, ca pe o cloacă de psihoze putrede, ca pe un puț zvârcolindu-se de motivații anormale, o masă de vieți disperate, smulse, brutal, din contextul lor.

Privi, absent, la Noÿs.

Ea îi spuse, blând:

– Îți dai seama? Vino cu mine la gura peșterii, Andrew.

O urmă, hipnotizat, înspăimântat de felul în care punctul lui de vedere se schimbase total. Pentru prima oară, explozonul părăsi linia care îl legase de inima lui Noÿs.

Șuvițele palide ale zorilor brăzdau cerul, și nava de lângă peșteră era o umbră apăsătoare în lumina dimineții. Contururile îi erau începețoșate, estompate de pelicula protectoare.

– Acesta este Pământul, spuse Noÿs. Nu singurul, eternul cămin al omenirii, ci doar un punct de plecare într-o aventură

infinită. Tot ce trebuie să faci este să hotărăști. Tu decizi. Tu și cu mine și conținutul acestei peșteri vom fi protejați de un câmp de fizio-timp împotriva Schimbării. Cooper va dispărea, împreună cu anunțul lui, Eternitatea și Realitatea Secolului meu vor dispărea, dar *noi* vom rămâne aici și vom avea copii și nepoți, și omenirii îi va rămâne deschis drumul spre stele.

El se întoarse să o privească. Ea îi zâmbi. Era acea Noÿs pe care o știa, și inima lui bătea la fel ca înainte.

Nici măcar nu-și dădu seama că se hotărâse, până când strălucirea invadă brusc tot cerul și forma navei dispăru de pe acest fundal.

Odată cu această dispariție, știu, chiar în timp ce Noÿs i se strecură încet în brațe: venise sfârșitul, sfârșitul final al Eternității.

Și începutul Nemărginirii.

[{1}] Evanghelia după Matei, 6:34.

Table of Contents

Pagina de titlu	1
1. Tehnician	5
2. Observator	24
3. Novice	43
4. Calculator	61
5. Temporal	80
6. Proiectantul-de-vieţi	98
7. Preludiul crimei	116
8. Crima	136
9. Interludiu	154
10. În capcană	171
11. Cerc complet	189
12. Începuturile Eternităţii	207
13. Dincolo de punctul terminus	226
14. O crimă anterioară	242
15. Căutări în Primitiv	263
16. Secolele ascunse	281
17. Se-nchide cercul	297
18. Începutul Nemărginirii	314